Den uforbederlige bibliotekar
Niels Jensen

https://uforbederlig.dk
Skanning / foto af tekst.

Tidsskrifters skønlitterære indhold indekseret på https://danskforfatterleksikon.dk/1850p/skperiodicum.htm

Flere oplysninger om bøger på: https://danskforfatterleksikon.dk

---

Udarbejdet af Niels Jensen

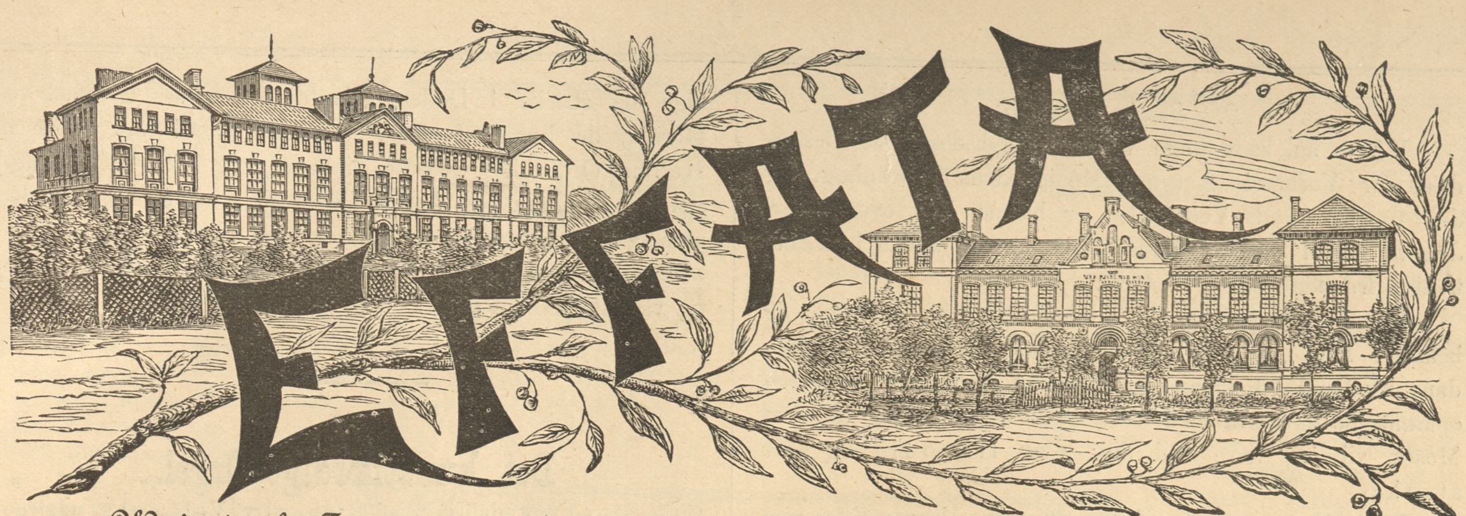

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 1. | Oktober 1894 | 2. Aarg.

Ved 19 døvstumme Børns Konfirmation i Nyborg Kirke d. 19. Juli 1894.

(Af Pastor N. V. Ravn.)

———

1. *Indledningstale.*

Der fortælles hos Evangelisten Markus, at der engang, mens Frelseren vandrede omkring i Jødeland, blev ført et Menneske til ham, som var døv og vanskelig kunde tale. Man bad nu Jesus om, at han vilde lægge sin Haand paa ham og helbrede ham. Jesus tog ham da afsides, bort fra Folket, lagde sin Finger i hans Øren, rørte ved hans Tunge, saa op til Himmelen, sukkede og sagde til ham: »Effata«, hvilket betyder: »luk dig op«. Da aabnedes Menneskets Øren, og hans Tunges Baand løstes, han kunde nu høre og tale ret. Folket, som saa dette, blev meget forbavset og sagde: »Han har gjort alle Ting vel, baade gør han, at de døve høre, og at de stumme tale«.

Denne smukke Fortælling lærer os først, at Jesus Kristus, mens han levede her paa Jorden, havde Medlidenhed med al menneskelig Nød og Sorg. Han sukkede over Mennesker, som vare besværede med Sygdomme eller led andet ondt i Verden; han delte deres Sorger og Bekymringer. Men vi lære ogsaa af denne Fortælling, at Jesus Kristus havde Magt til at bringe Lægedom mod al Slags Nød og Lidelse. Blot ved at udtale sit Ord »Effata« (luk dig op) helbredede han den døvstumme Mand, saa han kom til at høre og tale.

Mange Aarhundreder ere nu forløbne, siden vor Herre Jesus udførte denne Kærlighedsgerning mod den døvstumme Mand, dog kunne vi altid af denne smukke Fortælling faa Glæde og Trøst. I, mine kære unge Venner, som i Dag ere komne ind i Herrens Hus for at bekræfte Eders Daabspagt, ligne det Menneske, som blev ført til vor Herre Jesus; thi ogsaa I have fra Eders Barndom haft svært ved at høre og vanskeligt ved at tale. Naar vi nu høre om, hvorledes Jesus helbredede døve og stumme, blinde og syge, kunne vi ofte ønske, at Frelseren endnu var paa Jorden og gjorde sine mægtige Undergerninger iblandt os. Dog skulle vi ikke for meget hengive os til saadanne Ønsker og Betragtninger. Vi skulle glæde os ved de mange skønne Begivenheder fra Frelserens Liv paa Jorden; og hans mægtige Undergerninger skulle styrke os i Troen paa, at Vorherre en Gang vil skabe en ny Verden, en ny Himmel og en ny Jord, hvor Synd og Død, Lidelse og Nød ikke længer findes. Og dernæst skulle vi glæde os ved alt Arbejde, som i Troskab og Kærlighed udføres for at afhjælpe Savn og Nød paa Jorden. Paa denne Dag skulle ogsaa I med Glæde og Tak se tilbage paa Eders Barndomsaar. Det er et stort og velsignet Arbejde, Eders Lærere og Vejledere have udført med Eder i Skolen. Ogsaa Eders Tunges Baand ere efterhaanden blevne løsnede, saa I kunne tale; gode og nyttige Kundskaber ere meddelte Eder til Gavn og Glæde for Eders fremtidige Liv; megen Omhu og Godhed er udvist mod Eder, baade i Hjemmene og i Skolen. Dette skulle I aldrig glemme, men paaskønne det med Glæde og Taknemmelighed. Men dernæst skulle I ogsaa af Eders ganske Hjerte bringe vor Herre og Frelser Eders Tak for hans Kærlighed mod Eder. Jesus Kristus har ogsaa for Eder udtalt sit mægtige Ord »Effata« (luk dig op). Han har lukket sin Himmel op for Eder. Den Gang, I bleve døbte i Faderens, Sønnens og den Helligaands Navn, gav han Eder Borgerret i Himmelen; Eders Navne bleve opskrevne i Livets Bog. Og Jesus Kristus har lukket sin hellige almindelige Kirke op for Eder; han har givet Eder Adgang til de hellige Naademidler. Guds hellige Ord ere blevne talte til Eder, og i Guds Ord ville I altid kunne finde Lærdom, Formaning og Trøst. Herrens Bøn, det hellige Fadervor, have ogsaa I faaet Lov til at bede, og denne Bøn vil kunne give Eders Hjerter Frimodighed og Fred. Den hellige Nadvere vil nu ogsaa blive aabnet for Eder, og ved Herrens Bord ville I altid kunne hente Kraft og Styrke til at leve som Guds Børn i Verden. Denne Frelserens Kærlighed skulle I ogsaa i Dag ihukomme med Taknemmelighed. Men dernæst bør I ogsaa paa denne Dag oplukke Eders Hjerter for Eders Gud og Frelser. Jesus Kristus har med sit hellige Blod forløst Eder, for at I skulle tilhøre ham i al Evighed, ham skulle I tjene og elske. Saa luk da Eders Hjerter op for ham og hans Kærlighed. For hans Aasyn skulle I da ogsaa i Dag sige Ja til Eders Daabspagt, saa I bekende for ham, at I ville forsage Djævelen og alle hans Gerninger og alt hans Væsen, og at I ville leve i den hellige kristne Tro. Men først ville vi nu tale med hverandre om de Ting, som høre til Guds Rige.

———

2. Slutningstale.

I have nu, kære unge Venner, aflagt den gode Bekendelse for Vorherres Aasyn i Menighedens Forsamling, og den treenige Guds Velsignelse er bleven lyst over Eder. Jeg vil nu til Slutning minde Eder om en anden lille Fortælling fra den hellige Historie.

Dengang Moses var død, talede Herren til Josva og befalede ham at gøre sig i Stand til at drage over Jordans Flod ind i Kanaans Land for at erobre det. Herren opmuntrede da Josva med disse Ord: »Ligesom jeg var med Moses, vil jeg være med dig; vær frimodig og vær stærk.«

Disse Herrens Ord vil jeg nu gerne lægge Eder paa Sinde. I slutte i Dag Eders Barndomsaar og begynde et nyt Afsnit af Eders Liv. Om de Aar, som I hidtil have levet i Verden, kunne I alle sige: »Herren har været med os; han har ikke sluppet og ikke forladt os«. Lykkelig og velsignet har Eders Barndomstid været; megen Omhu og Kærlighed have I modtaget. Naar I nu tænke paa Eders Fremtid og paa, hvad Livet skal bringe Eder, kunne I maaske af og til blive urolige og bekymrede. Men da skulle I huske paa Herrens Ord: »Vær frimodig og stærk; jeg vil ikke slippe dig, og ikke forlade dig,« I skulle med Frimodighed gaa ud i Livet; med godt Mod skulle I tage fat paa Livets Arbejde og Opgaver. Og I kunne altid bevare Frimodigheden, saa længe I leve i Daabens Pagt; holde I fast ved Herren, holder han ogsaa fast ved Eder. Vi maa efterhaanden forlade de Mennesker, vi elske her paa Jorden. Vi maa forlade Fader og Moder, Brødre og Søstre, vor Barndoms Lærere og Vejledere, Kammerater og Venner; og selv om vi endnu en Tid kunne leve sammen med vore kære, vil Døden dog tilsidst skille os ad. Men den treenige Gud vil ikke forlade os og ikke slippe os. Saa længe vi leve i Daabens Pagt, have vi en kærlig og barmhjertig Fader, Gud Fader almægtige, en trofast Ven og Broder, Jesus Kristus, og en Sjælesørger i det høje, den Helligaand. Da kunne vi bevare Frimodigheden i Livet; Djævelen og Verden vil da ikke kunne skade os. Saa gaa da med Frimodighed ud i Livet, kære unge Venner; værer frimodige og værer stærke. Ja, værer stærke i Troen. Ofte vil Djævelen og Verden forføre os til Vantro og Tvivl; men da skulle vi bede Herren at styrke os i Troen og forøge vor Tro. Bevar Troen i Eders Hjerter, og bekend hver Dag for Herrens Aasyn Eders Daabspagt. Værer stærke i Haabet. Ofte kunne vi i Livet fristes til Haabløshed, saa vi tabe Modet, blive bange og bedrøvede. I saadanne Tider skulle I huske paa Herrens Ord: »Vaager og beder, at I ikke falde i Fristelse«. Hold fast ved Bønnen; lad aldrig en Dag gaa hen uden at bede det hellige Fadervor; »med dit Fadervor i Pagt skal du aldrig gyse.« Og værer stærke i Kærligheden. Der er saa mange Ting i Livet, som vil udslukke Kærligheden i vore Hjerter og gøre os til kolde og ukærlige Mennesker. Men naar I føle, at Kærligheden er ved at blive kold i Eders Hjerter, da maa I bede Vorherre om at give Eder sin Helligaand, som er Kærlighedens Aand. Da skulle I ogsaa bruge Herrens hellige Nadvere, som er et helligt Kærlighedsmaalid, hvor I kunne styrkes i den indbyrdes Kærlighed. Og naar I saaledes ved at leve i Eders Daabspagt kunne være frimodige og stærke i Livet, saa kunne I ogsaa være frimodige og stærke i Døden. Holde I i Eders Liv fast ved Herren, da kunne I ogsaa i Dødens Stund faa Trøst af Herrens Ord: »Jeg vil ikke slippe dig og ikke forlade dig«, saa kunne I gaa bort herfra i Fred og Ro. Saa holder bestandig fast, kære unge Venner, ved dette Herrens Ord: »Jeg vil ikke slippe dig og ikke forlade dig, vær frimodig og vær stærk«. Amen!

Det kunstfærdige Orgel.

(Frit efter »Æventyrbilleder« af Richard v. Volkmann, udgivne af Forlagsboghandler Milo i Odense.)

For mange, mange Aar siden levede der en Gang en meget dygtig ung Orgelbygger. Han havde bygget mange Orgeler, og altid blev det sidste bedre end det første. Tilsidst byggede han et Orgel, som spillede af sig selv, naar et Brudepar, Gud holdt af, traadte ind i Kirken.

Da han var færdig dermed, valgte han den smukkeste og frommeste Pige i Landsbyen til sin Brud og beredte alt til sit Bryllup. Paa Bryllupsdagen gik Brudeparret ind i Kirken, og en Skare af gode Venner og Bekendte fulgte med dem. Men Brudgommen tænkte hverken paa sin Brud eller paa Gud i Himlen. I hans Hjerte boede kun Stolthed og Forfængelighed, fordi han var en saa dygtig Mester. Han tænkte kun paa, hvor alle Mennesker vilde blive forundrede, naar Orgelet begyndte at spille af sig selv. Men Orgelet spillede ikke, det tav ganske stille. Han blev baade meget forbavset og bedrøvet derover. Men han tænkte slet ikke, at det var hans stolte og hovmodige Hjertes Skyld. Derimod troede han, at hans unge Brud var Skyld deri, og at hun maaske var ham utro. Hele Dagen talte han ikke

et Ord med hende; men om Natten snørede han sin Ransel og forlod hende ganske hemmelig. Han rejste mange hundrede Mile bort og boede 10 lange Aar i et fremmed Land, hvor ingen kendte ham. Men saa begyndte han at længes efter sit Hjem og efter sin unge Hustru. Han tænkte ofte paa, hvor smuk hun havde været og paa, hvor skammelig han havde forladt hende. Tilsidst besluttede han at rejse hjem igen og bede hende om Tilgivelse. Dag og Nat rejste han, og med Ængstelse tænkte han paa, om hun endnu vilde være venlig og kærlig imod ham. Omsider saa han sin Fødeby langt borte. Han begyndte da at løbe af alle Kræfter, saa at Folk forundrede saa efter ham og tænkte: »Enten er han gal, eller ogsaa har han stjaalet.«

Da han kom til Byens Port, mødte han et langt Ligtog. Bag efter Kisten gik en Mængde Mennesker, som græd.

»Hvem begrave I der?« spurgte han én af dem.

»Det er Orgelbyggerens smukke Hustru. Hendes onde Mand forlod hende; men hun har gjort os alle saa meget godt og vist os saa megen Kærlighed, at vi ville bisætte hende her i Kirken.«

Da han hørte dette, sagde han ikke et Ord, men gik stille og med sænket Hoved ved Siden af Kisten og hjalp med at bære. Ingen kendte ham, men da de saa, at han gik og græd, tænkte de, at han ogsaa var en af de mange fattige Folk, som den afdøde havde været god imod. Saa naaede Toget Kirken, og da Kisten bares ind ad Kirkedøren, begyndte Orgelet at spille ganske af sig selv. Det spillede saa dejligt, som det aldrig havde spillet før. De stillede Kisten hen foran Alteret, og Orgelbyggeren lænede sig stille op til en af Søjlerne. Men Orgelet spillede stærkere og stærkere, saa at Kirken rystede. Han lukkede sine Øjne; thi han var meget træt af den lange Rejse. Men i hans Hjerte var der Glæde og Fred; thi han vidste nu, at Gud havde tilgivet ham.

Da Orgelet tilsidst holdt op med at spille, faldt han død om paa Gulvet. Saa løftede Folkene ham op, og nu saa de, hvem han var. De lukkede da Kisten op og lagde ham ved Siden af hans Brud. Men da de atter lukkede den til, begyndte Orgelet igen at spille af sig selv ganske sagte. Saa blev det stille og har aldrig siden spillet af sig selv.

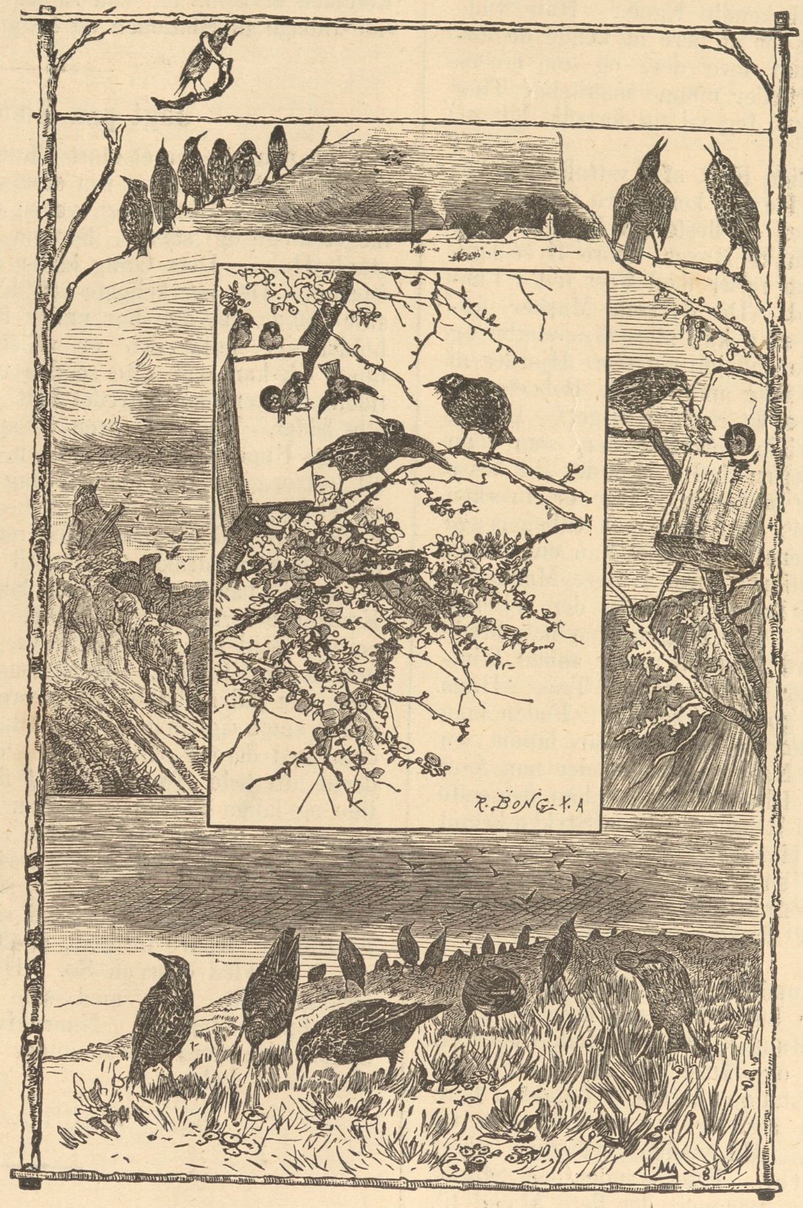

Stæren.

Sommeren er nu forbi, og Efteraaret er kommet. Kun hist og her se vi en enkelt Blomst, Træernes Blade begynde at blive gule og falde af. Mange af vore Fugle have allerede sagt Farvel og ere rejste til fremmede Lande. Kun Stæren er endnu tilbage. Men snart kommer Frosten, og saa rejser den ogsaa bort fra Kulden. Den er en glad og munter Fugl, som vi alle længes efter at se igen. Tidlig om Foraaret, allerede i Februar og Marts, vender den atter tilbage. Vi se den da sidde omkring paa Stærkasserne og slaa med Vingerne, medens den fløjter sin muntre Sang. Men den er ogsaa en nyttig Fugl. Især elsker enhver Landmand den. Naar han om Foraaret pløjer sin Jord, følger Flokke af Stære bag efter Ploven for at samle de skadelige Oldenborrelarver, som den bærer hjem i Stærkassen til sine sultne Unger. Allerede tidlig om Morgenen hører man, hvorledes de pippe i Reden for at kalde paa Moderen. Naar den saa kommer med Larver og Orm, stikke de de smaa gule Næb ud af Hullet for at mades. Saasnart Ungerne ere voksne, flyve de med de gamle ud i Mark og Skov, og saa staar Stærkassen tom i Sommermaanederne. Men naar Efteraaret kommer, vende de alle tilbage til Byerne og Gaardene for at sige Farvel, før de drage bort. En Stær kan man tæmme og holde i Bur. Den er lærvillig og kan lære at fløjte en lille Sang.

Fra Avstralien.

(C. Johansen.)

Avstralien er den femte Verdensdel, og den er næsten lige saa stor som Evropa. Det er et mærkeligt Land, hvortil mange Tusinde Mennesker ere udvandrede.

Paa de store Græssletter inde i Landet leve Millioner af Faar, der forsyne Evropa med den fineste Uld. Der findes mange mærkelige Dyr i Avstralien. Der er sorte Svaner og Kakaduer, Pattedyr med Fuglenæb (Næbdyret) m. m.

De fleste dyrkede Planter samt de fleste af vore Husdyr ere indførte i Landet; men de trives udmærket godt. I den sydlige Del af Landet dyrkes Kartofler, Frugttræer o. s. v., længere mod Nord vokser Vinranken, og i den nordligste Del træffe vi Sukkerrøret og andre Planter, som have hjemme i de varme, tropiske Egne. Hesten trives ogsaa udmærket, og den har paa flere Steder endog forvildet sig. I det indre af Landet er der Ørkenstrækninger, men deres Ufrugtbarhed har sin Grund i Mangel paa Vand. Naar der falder Regn, spirer Græsset frem overalt. For 50 Aar tilbage var Avstralien næsten et ubekendt Land; men nu kan man komme dertil i 40 Dage med Dampskib fra England.

En Nordmand, som hedder Carl Lomholtz, har gennemrejst en Del af Avstraliens ubekendte Egne. Han vilde undersøge Landets Dyreverden for at lære at kende de forskellige Pattedyr og Fugle, som leve der, og som ere os ubekendte. Denne Mand fortæller mange mærkelige Ting om Landet og dets Befolkning. Jeg vil nu fortælle lidt af, hvad jeg har læst i hans Bog.

Hele den sydlige og vestlige Kyst af Avstralien er bebygget af indvandrede Folk. De ere komne fra mange forskellige Lande paa Jorden, men de fleste fra Evropa. Her findes veldyrkede Marker, smukke Haver, store Byer ligesom i Evropa Men naar man rejser mod Vest ind i Landet, saa ser det anderledes ud. De dyrkede Marker forsvinde, og i Stedet derfor ser man kun store Græssletter og Kratskove. Paa Græssletterne opholde sig store Hjorder af Faar og Kvæg. Man træffer ikke andre hvide Beboere end de Hyrder, hvis Arbejde det er at røgte Kvæget. Landet er ellers beboet af sorte og vilde Folkestammer, som man kalder Avstralnegere. Rejsen ind i Landet til disse fjerne Egne er baade lang og besværlig. Der er hverken Jærnbaner eller sejlbare Floder; men man maa tilbagelægge hele Rejsen ridende paa Hestens Ryg. Ofte kan en saadan Tur ind til de store Kvægstationer vare i flere Maaneder. Der findes hverken Veje eller Landsbyer, hvor den rejsende kan tage Ophold og hvile ud. Om Natten maa han brede sit Tæppe paa den blotte Jord og sove under aaben Himmel, medens hans Hest staar bunden ved et Træ. Hans værste Plage er Mangel paa godt Drikkevand. Føden maa han selv sørge for. Naar han om Aftenen har fundet en Plads, hvor han vil tilbringe Natten, saa tænder han først et Baal (en stor Ild). I en Blikspand koger han det salte Kød, som han har med sig til Rejsen. Paa et Stykke krumt Bark ælter han en Dej af Hvedemel og Vand og laver deraf et fladt Brød, som han bager i den varme Aske. Den Slags Brød kalder man i Avstralien Damper. Det smager godt, saa længe det er friskt, men det bliver snart haardt og tørt.

Store Strækninger af Landet i Avstraliens Indre ligge endnu ubeboede og udyrkede hen. Men saa kommer pludselig en Dag den »hvide Mand«. Ved en Kilde eller en lille Flod bygger han Folde og Huse til Kvæg og Faar, og snart er den nye Kvægstation færdig. Landet i flere Miles Omkreds tilegner han sig, og derpaa lader han sit Kvæg og sine Faar græsse. En saadan Nybygger kalder man i Avstralien en Squatter. Efterhaanden som Stationen vokser og bliver større, kommer der flere Mænd til, som tjene ham og hjælpe ham med at vogte Hjorderne. Disse Mænd leve et strengt og uordentligt Liv. Om Morgenen, før Solen staar op, rejse de sig fra Nattelejet, der mange Gange er ude paa Marken under aaben Himmel. Deres Føde bestaar næsten altid af salt Kød og »Damper«. Hver Dag drikke de urent og daarligt Vand eller Brændevin. Straks om Morgenen sadle de Hestene for at ride ud til deres Arbejde ved Hjorderne. Der er ingen Forskel paa »Squatteren« og hans Arbejdere. Alle bære den samme Klædedragt, og alle udføre det samme Arbejde Om Aftenen, naar Dagens Gerning er endt, gaar Squatteren til sin Bolig. Først tager han sig et Bad, og derefter spiser han sin Middagsmad. Arbejdsmanden gaar til sin Hytte og spiser sin »Damper« og sit salte Kød.

Men Livet paa disse Stationer, fjernt fra alle andre hvide Mennesker, bliver ensformigt og kedeligt. Beboerne længes derfor efter at komme bort en Tid. Naar Squatteren har tjent sig Penge ved Salget af sin Uld og Talg, saa foretager han en Lystrejse til de store Byer ude ved Kysten. Det kan ogsaa være, at han har Raad til at gøre en lille Tur her over til Evropa for at more sig.

Arbejdsmanden rejser ogsaa, men ikke saa langt. Naar han har opholdt sig et Par Aar i disse fjerne Egne, gaar han til Squatteren og beder om sin Løn, som ofte kan være et Par Tusind Kroner. Han sadler sin Hest, og med alle sine Penge i Lommen rider han saa til en eller anden By. Her tager han straks ind i Kroen eller Hotellet, saa længe han har Penge, lever han flot. Alle, som komme ind i Hotellet, beværter han. Men en Dag opdager han, at Lommen er tom, og saa sadler han atter sin Hest for at ride tilbage til Stationen og begynde sit tidligere Liv.

Jagt paa Kænguruen.

Kænguruen er et stort Pungdyr. Af Størrelse bliver den omtrent $1^1/_2$ Gang saa stor som et af vore Faar. Dyrets Forben ere korte og svage; men derimod ere Bagbenene meget lange og stærke, ligesom det ogsaa har en lang og stærk Hale. Dets Gang bliver derfor en Række af lange Spring. Det mærkeligste ved Kænguruen er imidlertid en stor Pung, som den har under Bugen, og hvori Ungen opholder sig, indtil den er voksen. Naar Ungen er vokset noget til, kan man ofte se den titte ud af Pungen. Undertiden stikker den Hovedet helt ud og ser sig omkring til alle Sider. Naar Moderen vil springe, driver hun den nysgerrige Unge helt ind i Pungen, og dersom den ikke straks vil lystre, giver hun den et Slag med Forpoten. Ungen er meget frygtsom, og selv efter at den har begyndt at søge Føde selv ved Siden af Moderen, flygter den dog ved den mindste Fare straks tilbage til Pungen. Kænguruen opholder sig paa græsbevoksede Sletter eller i de store, aabne Kratskove i Avstraliens Indre. Om Sommeren lever den næsten altid i tætte Kratskove, hvor der er Ly mod Solens brændende Straaler. Kænguruen jages baade af Kolonisterne (de indvandrede Evropæere) og Avstralnegerne. De sidste snige sig forsigtig hen til de græssende Dyr og dræbe dem med deres Kølle. Kolonisterne derimod jage dem med dertil afrettede Hunde. Først flygter Kænguruen med hurtige og lange Spring; men den bliver snart ked deraf. Saa sætter den sig paa Bagbenene med Ryggen op ad et Træ. Hundene holde sig forsigtig borte fra den; thi de véd godt, at dersom de komme for nær, saa tager den dem i Favn og river Bugen op paa dem med sine skarpe Kløer paa Bagbenene. — Andre fortælle, at de flygtende Kænguruer søge ud i en Flod eller en Sø. Hunden maa svømme for at forfølge den. Men med sine lange Bagben kan Kænguruen bunde langt ud. Naar Hunden kommer den for nær, dykker den dens Hoved under Vandet og slipper den ikke, før den er død.

Jerusalem.

Jerusalem er Verdens mærkeligste By; sytten Gange har Fjenderne erobret og ødelagt den, hver Gang har den rejst sig igen, og altid vil den vedblive at være Mindernes By, baade for Jøder, Kristne og Muhamedanere. Jøderne, som nu ere spredte over hele Jorden, mindes deres tabte Fædreland og Hovedstad, som de ønske og haabe igen maa komme til at tilhøre dem; vi Kristne mindes, at Jesus i Jerusalem led og døde for alle Menneskers Synder, og ogsaa Muhamedanerne betragte den som en hellig By. A. L. vil fortælle om Jerusalems Ødelæggelse af Titus Aar 70 efter

Kristi Fødsel; men jeg vil her fortælle lidt om Jerusalems Historie i Oldtiden (før Jesus blev født).

Jerusalem blev bygget omtrent 2000 Aar før Kristi Fødsel, altsaa nu for næsten 4000 Aar siden af en Præst ved Navn Melchisedek, der levede samtidig med Abraham. Han kaldte Byen Salem, hvilket betyder Fred. Omtrent 50 Aar efter Grundlæggelsen blev den erobret af et Folk, der kaldtes Jebusitterne. De byggede en Fæstning paa Zions Bjærg, som de kaldte Jebus, hele Byen kaldte de Jerusalem. Vi kende fra Bibelhistorien, at Jakob drog til Ægypten med hele sin Slægt, og at Israeliterne boede i Ægypten i 400 Aar. Derpaa førte Moses dem over det røde Hav og ud i Arabiens Ørken, hvor de vandrede i 40 Aar. Efter at Moses var død, førte Josva Israeliterne ind i Kanaan, og de erobrede hele Landet undtagen Jerusalem, som Hedningerne beholdt, indtil den blev erobret af David. David gjorde den til Hovedstaden og byggede sig et Slot paa Zion, og hans Søn Salomon byggede senere Templet paa Moria Bjærg. Da Riget efter Salomons Død blev delt i to Dele, Juda Rige og Israels Rige, blev Jerusalem Hovedstaden i Juda Rige. Kongerne i Juda Rige førte mange Krige, og Hovedstaden blev erobret flere Gange, først af Ægypterne, derpaa af Kong Joas, som var Konge i Israels Rige, senere af Assyrerne og tilsidst af Kong Nebukadneser af Babylon. Nebukadneser ødelagde Byen aldeles, Templet, Slottet og de fleste andre Bygninger bleve brændte. De to Stentavler, som Gud havde skrevet de ti Bud paa, bleve slaaede i Stykker, og Folket blev bortført til Fangenskab til Babylon Dette skete 470 Aar efter, at Salomon havde bygget Templet. Jødefolket sad ved Floden i Babylon og græd; thi de længtes efter deres Hjem, deres Hovedstad og Templet. Endelig efter 70 Aars Forløb fik de Lov til at rejse hjem, og efter Hjemkomsten begyndte de at opbygge Templet. Det andet Tempel blev dog ikke nær saa smukt som Salomons Tempel, og i det Allerhelligste manglede nu Pagtens Ark, paa Grund af at Nebukadneser lod Stentavlerne ødelægge. Jerusalem blev senere erobret flere Gange. En Konge i Syrien ved Navn Antiokus stormede Byen 161 Aar, før Jesus blev født og opstillede en Billedstøtte af den romerske Afgud Jupiter i Templet, han tvang Jøderne til at ofre til Afguden i Stedet for til Gud, og dersom nogen ikke vilde ofre til Jupiter, lod han dem mishandle eller dræbe. Tilsidst indtog Romerne Byen 64 Aar før Kristi Fødsel og plyndrede Templet, hvori der var samlet store Rigdomme af Guld og Sølv. Jødeland vedblev nu at tilhøre Romerne i lang Tid og var under deres Herredømme, medens Jesus levede.

N. M. Jensen.

Jerusalems Ødelæggelse.

Efter J. Paulli: »Jerusalems Ødelæggelse« og F. Buhl: Israels Historie« ved A. L.

»Men naar I se Jerusalem rundt omkring belejret af Krigshære, da mærker, at dens Ødelæggelse er kommen nær. De, som da ere i Judæa, fly til Bjærgene; og de, som ere midt i Staden, vige derud fra; og de, som ere paa Landet, komme ikke ind i den. Thi disse ere Hævnens Dage, da alt hvad skrevet er, skal fuldkommes. Men vé de frugtsommelige og dem, som give Die i de Dage; thi der skal være stor Nød paa Jorden og Vrede over dette Folk Og de skulle falde for Sværdets Æg og føres fangne til alle Hedningerne, indtil Hedningernes Tider fuldkommes.« (Luc. 21, 11—24.

Dengang vor Herre Jesus vandrede her paa Jorden og lærte i Jerusalems Gader og i Templet, var Byen stor og smuk med mange prægtige Bygninger. Højt oppe paa en Klippe laa det pragtfulde Tempel. Det var overalt dækket med tykke Guldplader, imellem hvilke de hvide Marmorplader skinnede frem. Fra det fjerne lignede det et Snebjærg, der lyste i Solglans. Den grusomme Tyran, Herodes den Store, — han, som havde ladet alle de smaa Børn i Bethlehem dræbe — havde begyndt at opføre dette Tempel Aar 20 før Kristi Fødsel. Det blev foreløbig indviet og taget i Brug Aar 10 f. Kristi Fødsel. Men fuldendt blev det først Aar 63 efter Kristi Fødsel. altsaa kun 7 Aar før det blev ødelagt for bestandig. Det var altsaa endnu langtfra fuldført, da en af Jesu Disciple sagde til ham, medens de gik ud af Templet sammen: »Mester, se hvilke Stene og hvilke Bygninger!« og han svarede: »Ser du disse store Bygninger? Der skal ikke lades Sten paa Sten, som jo skal nedbrydes.« (Mark. 13, 1—2).

Herodes lod dette prægtige Tempel opføre i Stedet for det uanselige og tarvelige, som var bygget efter Hjemkomsten fra den babyloniske Landflygtighed. Han tillod, at kun Præsterne fik Lov til at opmure den egentlige Tempelbygning. Dette gjorde han kun for at smigre Jøderne. Han haabede saa, at Jøderne skulde glemme alle hans mange Grusomheder. Tæt op til Templet byggede han den stærke Fæstning Antonia. Mod Vest paa et andet Bjærg opførte han sit eget storartede Palads, der var saa smukt, at det overgik al Beskrivelse. Det havde 3 vældige Taarne, som han havde kaldt Hippikus, Fasael og Mariamne. Det sidste Navn efter sin egen Hustru, som han havde elsket meget højt, men som han i et Anfald af afsindig Skinsyge havde ladet henrette tilligemed deres to Sønner. Et af disse Taarne staar endnu tilbage og hedder nu »Davidstaarnet«. Slottet var omgivet af en 30 Alen høj Ringmur. Byen selv var bygget paa to Bjærge, hvoraf det ene var højere end det andet. Man delte derfor Byen i to Dele, Overstaden og Understaden. Den var omgivet af 3 Mure, hvor den ikke var beskyttet ved utilgængelige Bjærgkløfter; paa saadanne Steder havde den kun én Mur.

Da det genstridige Jødefolk korsfæstede Frelseren Jesus Kristus, da fældede de deres egen Dødsdom. Det var ikke saa underligt, at Jesus græd, da han oppe fra Oliebjærget saa ud over den dødsdømte By, som laa der i Solglansen med sine vældige Taarne og gyldne Tinder, thi han vidste, hvilken forfærdelig Dom, der vilde komme over det ulykkelige Folk. Da var det, at han i sin uendelige Frelserkærlighed udbrød: »Jerusalem, Jerusalem, hvor ofte vilde jeg forsamlet dine Børn, ligervis som en Høne forsamler sine Kyllinger under Vingerne! Og I vilde ikke! Se, Eders Hus skal lades Eder øde!« (Math. 23, 37—38.)

Nej, de vilde ikke se deres Frelser, som stod midt iblandt dem, og de vilde ikke høre hans Røst. De ventede stadig, at Gud vilde sende dem en jordisk Konge, som vilde befri dem fra Romerne.

(Fortsættes.)

En god Anbefaling.

Der laa fuldt af Skibe i Havnen. Masterne ragede højt op mod Skyerne, og naar man saa ud over dem, kunde man næsten tro, at man saa ud over en stor bladløs Skov. Folk løb frem og tilbage med Kufferter og Tøj, nogle skulde rejse bort, andre vare komne hjem fra Rejsen. En halvvoksen Dreng med et godt og ærligt Ansigt gik frem og tilbage langs med Havnen; han havde intet at bestille, men nøje betragtede han hver eneste Kaptejn og Styrmand paa alle Skibene. Endelig bemærkede han en firskaaren, solbrændt Mand, som stod og saa, hvorledes Matroserne bragte Varer ombord paa et Skib. Marius, det var Drengens Navn, saa straks, at det var Kaptejnen paa Skibet, han nærmede sig og spurgte: »Har De ikke Brug for en Skibsdreng, Hr. Kaptejn?« »Nej, min Dreng, Dig kan jeg i hvert Fald ikke bruge; saadan en lille Fyr passer ikke til at være Sømand.« »O! Hr. Kaptejn, jeg er stærk og kan gøre meget Arbejde,

skønt jeg ikke er stor og gammel.« »Men hvorfor er Du her. Du ser ikke ud til at være fra Byen; er Du ikke løben bort fra dine Forældre?« »Nej, det er jeg rigtignok ikke, jeg bor i Nærheden af Byen. Min Fader er død, min Moder er meget fattig, jeg vilde saa gerne hjælpe hende, og saa har hun givet mig Lov til at gaa til Søs« »Godt, min Søn, vis mig dine Anbefalinger; thi uden saadanne kan jeg ikke tage Dig med som Kahytsdreng«. Marius havde aldrig tænkt paa, at det kunde være nyttigt at have en Skrivelse fra sin Præst, Lærer eller en anden agtet Mand, saa at fremmede kunde se, at han var en god og flittig Dreng. Der stod han og tænkte, medens Kaptejnen iagttog hans Ansigt. Endelig greb han i sin Lomme, trak en lille Bibel frem, og uden at sige et Ord lagde han den i Kaptejnens Haand. Kaptejnen aabnede den og læste paa det første, hvide Blad: »Marius Gram, — som en Anerkendelse, fordi han stadig har besøgt Søndagsskolen og vist sig baade opmærksom og lærvillig — fra hans Søndagsskolelærer.« Kaptejnen blev bevæget, han klappede Marius paa Skulderen og sagde: »Du skal blive Skibsdreng hos mig, og hvis Du bliver en flink Skibsdreng, saa skal Du fortjene Penge og hjælpe din Moder.« (Ef. kr. Børnebl.)

Spørgsmaal og Svar.

Hvad er et Aktieselskab?

Naar flere Personer ville anlægge en stor Fabrik, et Svineslagteri, et Mejeri eller en anden stor Virksomhed, saa komme de sammen og danne et Selskab, som man kalder et Aktieselskab. Hver af Deltagerne indbetaler en Sum Penge. Nogle give 100 Kr., andre 500 Kr., andre 1000 Kr. osv. For hver 100 Kr. faa disse Mænd et Bevis eller Brev, som man kalder en Aktie. Den, som har indbetalt 100 Kr., faar altsaa 1 Aktie; den som har indbetalt 500 Kr., faar 5 Aktier o. s. v. Enkelte Mænd vælges til at bestyre Fabrikken eller Forretningen, og disse Mænd danne Bestyrelsen. Enhver Person, som har én eller flere Aktier, kaldes en Aktionær. Naar Aaret er forbi, sammenkalder Bestyrelsen alle Aktionærerne til et Møde eller en Generalforsamling. Bestyrelsen aflægger Regnskab, og Aarets Fortjeneste eller Udbyttet deles mellem Aktionærerne.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Ved en Fejltagelse fandtes der i foregaaende Nummer af »Effata« ingen Meddelelse om, at baade Fredericia Instituttet og Døvstummeskolen i Nyborg vare smukt illuminerede paa Kronprinsens og Kronprinsessens Sølvbryllupsdag.

Tirsdag den 18de September besøgte tidligere Minister, nu Gehejmeetatsraad, Goos den kgl. Døvstummeskole i Nyborg i sin nye Egenskab af Direktør for Døvstummeanstalterne her i Landet. Direktøren kom om Middagen og overværede Eftermiddagsundervisningen i Skolens forskellige Klasser, hvoretter han tog tilbage til Hovedstaden med Eksprestoget Kl. 5.

Paa en Haandværks-, Industri-, Landbrugs-, Fiskeri- og Husflidsudstilling, som i September Maaned afholdtes i Nyborg, fik den kgl. Døvstummeskole i Nyborg Sølvmedalje for det udstillede Elevarbejde i Sløjd, Udskæring og Syning. Endvidere fik følgende Elever Hædersdiplom: Anton Petersen, Hans Nikolajsen, Niels Frederiksen og Maren Madsen for de pæne Arbejder, som hver af dem havde udstillet. Skolens Elever vare daglig paa Udstillingen, klassevis under Lærerpersonalets Vejledning. Det morede Børnene meget at se de mange Ting, paa samme Tid som de også hentede Belæring derved.

Skomagermester og Lærer i Skomagerhaandværket ved det kgl. Døvstummeinstitut i København, Ole Jørgensen, fejrede den 30te September d. A. sit 40 Aars Jubilæum som Haandværksmester ved denne Anstalt, i hvilken Anledning der afholdtes en lille Højtidelighed og blev overrakt ham en Gave fra Instituttets Lærerpersonale. — I disse mange Aar har han udfoldet en velsignelsesrig Virksomhed. Han er selv døvstum, men ved sit sunde Omdømme af Livsforholdene har han i Tidernes Løb nærmet sig mere og mere de hørende og talende Menneskers Kreds. Med sin Kærlighed til sine Lidelsesfæller har han fremdeles arbejdet hen til at bringe disse til at blive gode, flittige og sparsommelige Mennesker. Han har været en god Fører og Vejleder for de døvstumme. — Af den Grund have ogsaa Lærerpersonalerne ved Taleskolerne ønsket at give ham et synligt Bevis paa, at de kende og paaskønne hans hæderlige og gavnlige Virksomhed for de døvstummes sande Vel, og der er derfor ligeledes fra disse tilsendt ham en Hædersgave. — For nogle Aar siden benaadede Hs. Maj. Kongen ham med Dannebrogsmændenes Hæderstegn.

I dette Efteraar afholdtes der i Glasgow (en By i Skotland) en Kunstudstilling. Paa denne Udstilling vare alle Tegninger, Malerier, Billedhuggerarbejder o. s. v. udførte af døvstumme Kunstnere.

I »Nat. Tid.« fortælles efter et fransk Blad om en ung døvstum Mand, som blev taget til Soldat. Sammen med andre unge Mænd mødte han paa Sessionen. Fra det Døvstummeinstitut, hvor han var oplært, havde han et Bevis for, at han var døvstum. Han troede derfor, at han straks vilde blive fri. Sit Brev vilde han give til en Officer paa Sessionen, men denne havde meget travlt og læste det derfor ikke, men befalede ham at tie stille og gemme Brevet. Paa Anstalten havde han lært at aflæse, og da hans Navn blev raabt op af en Underofficer, traadte han hen til Maalet. Ingen vidste endnu, at han var døvstum, og da han havde et sundt og stærkt Legeme, blev han taget til Soldat. Sammen med sine Kammerater rejste han saa til Garnisonsbyen. De første Dage gik det godt, han smilede venlig til alle og gjorde, hvad han saa de andre gøre. Alle hans Kammerater holdt derfor ogsaa meget af ham. Men paa fjerde Dag begik han en lille Forseelse, hvorfor han skulde straffes. Han gik over Kassernegaarden (en Kasserne er et stort Hus, hvori Soldaterne bo) og mødte en Underofficer. Som sædvanlig smilte han, men Underofficeren troede, at han vilde gøre Nar af ham. Derfor blev han meget forbitret paa ham og vilde straffe ham endnu strengere. Underofficeren skændte, men han talte saa hurtigt, at den døvstumme Soldat ikke kunde faa Tid til at aflæse ham, og saa blev det opdaget, at han var døvstum, og han blev sendt hjem og blev fri for at være Soldat.

Da flere af Foreningens Medlemmer have meddelt, at de ikke have modtaget alle hidtil udkomne Numre af „Effata“, bede vi dem henvende sig med deres Klage til Postvæsenet. Ved at tilskrive os ville de faa de manglende Numre tilsendte.

„EFFATA“

udgaar 1 Gang hver Maaned sædvanlig i 4-sidet og 2-spaltet Format. Enhver konfirmeret døvstum erholder Bladet frit tilsendt for 1 Kr. om Aaret. For Foreningens hørende Medlemmer er Betalingen 2 Kr. om Aaret. Pengene kunne indsendes til Institutterne i Fredericia og Nyborg samt til Dr. med. Salomonsen (Nørregade 31, København K.), der er Foreningens Kasserer.

Redaktionsudvalget bestaar af:
Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.
Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 2 | November 1894 | 2. Aarg.

Tale ved Indvielsen af den nye Altertavle paa det kgl. Døvst. Inst. i Fredericia.

I vide alle, kære Venner, at Frelseren blev født Julenat, og at Englene sang: »Eder er i Dag en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids Stad!« Og Englene lovede Gud og sagde: »Ære være Gud i det højeste, Fred paa Jorden og i Mennesker en Velbehagelighed.« Hyrderne laa ude paa Marken, de hørte Englenes Sang; men de forstode ikke, hvad denne Hilsen skulde betyde.

I vide alle, kære Venner, at da Jesus var et Barn, kom han, tolv Aar gammel, til Jerusalem. Han gik ind i Templet og satte sig blandt Lærerne og de skriftkloge, han spurgte, og han svarede. Alle, som ham hørte, forundrede sig saare over hans Forstand og Svar; men de gamle, fromme og lærde Jøder, som vare i Templet, forstode ikke, hvem dette Barn var. De forstode ikke, at Jesus var Guds Søn, at han var Verdens Frelser.

I vide alle, kære Venner, at Jesus, 30 Aar gammel, blev døbt i Jordans Flod af Profeten Johannes. Da Jesus steg op af Vandet, aabnedes Himlen, og der kom en Røst fra Himlen, som sagde: »Denne er min Søn den elskelige, i hvem jeg har Velbehag.« Døberen Johannes hørte ogsaa Røsten, men han forstod ikke, hvad denne Røst skulde betyde, han forstod ikke, at Jesus var Guds Søn.

I vide alle, kære Venner, at Jesus efter sin Daab, og Fristelsen i Ørkenen begyndte at være Lærer for Jødefolket. Han vandrede fra By til By, fra Egn til Egn og talte og prædikede om Gud og hans Vilje. Ingen kunde tale som han, ingen havde saa stor Visdom og Kundskab som han. Folket forundrede sig og spurgte: »Hvem er han?« Folket forstod ikke, at Guds Søn var kommen fra Himlen til Jorden for at frelse alle Mennesker.

I vide alle, kære Venner, at naar Jesus talede med Menneskene, saa saa han ind i deres Hjerter og vidste, hvad de tænkte. Man forundrede sig over, at han var alvidende ligesom Skaberen, men man forstod ikke, at ligesom Faderen er alvis og alvidende, saa er ogsaa Sønnen alvis og alvidende.

I vide alle, kære Venner, at Jesus paa sin Vandring omkring i Jødeland bestandig opsøgte de bedrøvede og sorrigfulde. Han talede til dem, han trøstede dem, han tørrede Taaren bort. Naar Jesus kom til de syge, ynkedes han over dem og helbredte dem. Han kom til Enken, som havde mistet sin eneste Søn, og han opvakte ham fra Døden. Han kom til Martha og Maria, han trøstede dem og kaldte Lazarus tilbage til Livet. Han bespiste de hungrige, og han stillede Stormen paa Søen. Folket forun-

Og de førte en døv til ham, som besværlig kunde tale, og de bade ham, at han vilde lægge Haanden paa ham. Og han tog ham afsides fra Folket og lagde sine Fingre i hans Øren og spyttede og rørte ved hans Tunge og saa op til Himlen og sukkede og sagde til ham: »Effata!« det er: »Lad Dig op!« Og straks aabnedes hans Øren, og hans Tunges Baand løsnedes, og han talede ret, og han bød dem, at de skulde ingen sige det. Og de forundrede sig overmaade og sagde: »Han har gjort alle Ting vel; baade gør han, at de døve høre, og at de maalløse tale.« (Mark. 7, 32—37.)

drede sig over hans Almagt, hans Algodhed, hans Barmhjertighed og spurgte: »Hvem er han, Jesus af Nazareth, han er ikke alene alvis og alvidende, men han er ogsaa almægtig, algod og barmhjertig?« Folket forstod ikke, at ligesom Faderen er almægtig og barmhjertig, saa er og Sønnen almægtig og barmhjertig, at ligesom Faderen opvækker døde og gør levende, saa gør og Sønnen ligesaa. Folket forstod ikke, at den barmhjertige Guds Søn var kommen fra Himlen til Jorden for at frelse alle Mennesker.

I vide alle, kære Venner, at Jesus var Gud fra Evighed, men at han, medens han levede her paa Jorden, tillige var sandt Menneske. Og dog var han altid god, altid from og syndede aldrig. Han var ikke ligesom andre Mennesker, derfor forundrede Folket sig. Folket spurgte: »Hvem er han, Jesus af Nazareth, han er hellig, ligesom Gud i Himlen?« Folket forstod ikke, at den hellige Guds Søn var kommen fra Himlen til Jorden. Folket forstod ikke, at netop, fordi Jesus ikke syndede som Menneske, blev det muligt, at han ved sin Lidelse og Død kunde frelse alle Mennesker fra evig Fortabelse.

Kære Venner, se nu paa den nye, smukke Altertavle, som vi have faaet her i Kirkesalen.

Her ser Du Frelseren, som han vandrede her paa Jorden. Han kommer til den bedrøvede og sorrigfulde for at hjælpe. Han løfter den ene Haand op mod Himlen og beder til Gud. Du ser den fromme, barmhjertige og hellige Guds Søn, som beder Faderen om Hjælp til at gøre en Undergerning.

Ved Siden af Jesus ser Du et Menneske, som med bedende Blik stirrer paa ham.

Hvem er denne unge Mand? Det er en døvstum, han hører ikke. Han er en fattig Mand, som har erfaret, at ikke alle Mennesker have været gode og kærlige imod ham. Han ved tillige, at intet Menneske her paa Jorden kan helbrede ham. Nu staar han foran Frelseren; han er kommen til ham, fordi Jesus kan gøre Underværker.

Har den døvstumme aldrig før set Frelseren? Jeg tror, at han tidligere har set ham. Jeg tror, at han har set Jesus tale til Folket, og at han har forundret sig over hans Visdom. Jeg tror, at han har set Jesus gøre Mirakler og har forundret sig over hans Almagt. Jeg tror, at han har set Frelseren forbarme sig over de syge og sorrigfulde og forundret sig over hans Barmhjertighed. Jeg tror, at han har set, at Jesus altid var from og god, og at han har forundret sig over hans Hellighed. Jeg tror, at han har spurgt sig selv: »Hvem er Jesus?«

Lidt efter lidt har han forstaaet, at Jesus ikke alene er Menneske, men ogsaa Gud. Han har set, at Jesus ikke var som andre Mennesker. Menneskene ere ikke alvise, algode, hellige og almægtige, men det var Jesus. Lidt efter lidt har han forstaaet, at Jesus er en Frelser, sendt fra Faderen i Himlen.

Derfor kommer han til Jesus som troende. Han tror, at Jesus er en Frelser, sendt fra Himlen til Jorden for at frelse Menneskene.

Derfor kommer han til Jesus bedende. Han véd, at Jesus kan hjælpe, fordi han er almægtig, han véd, at Jesus er den eneste, som kan hjælpe.

Hans Øjne bede om Hjælp. Han kommer i al Ydmyghed; thi han føler sin egen Ringhed og Synd, og nu staar han overfor den hellige Frelser. Men han beder med Tillid og Fortrøstning, thi han er overbevist om, at Jesus baade kan og vil hjælpe ham.

Og Jesus, som kender Menneskenes Tanker, véd, hvad den døvstumme tænker. Fordi den døvstumme er troende og i Ydmyghed beder om Naade, forbarmer Jesus sig over ham. Han ser op til Himlen, sukker og siger: »Effata!« det er: »Lad dig op!«

Og straks aabnedes den døvstummes Øren, og hans Tunges Baand løsnedes og han talede ret.

Kære Venner, se atter paa den nye og smukke Altertavle. Her ser Du nogle Mennesker, som staa langt borte fra Frelseren. De stirre paa Frelseren. Som Folket forundrede sig over Jesu Almagt og Visdom, saaledes forundre de sig ogsaa, og de spørge sig selv: »Hvem er han, Jesus fra Nazareth?« Men de forstaa ikke, hvem Jesus er, om han er Messias, Frelseren, som skal komme, eller om de skulle vente en anden. De forstaa endnu ikke tilfulde, at Jesus er Guds Søn, der er kommen til Verden og bleven et Menneske for ved sin Lidelse og Død at frelse alle Mennesker. De ere endnu ikke blevne troende.

I det Evangelium, som vi have talt om i Dag, se vi, at Frelseren, Jesus Kristus, ogsaa kom til de døvstumme. Kære Venner, han har altsaa ikke glemt Eder. Ligesom han kom til den døvstumme, som omtales i Bibelen, saaledes kommer han til Eder alle. Han er usynlig til Stede blandt Eder. Søger derfor hen til ham, troende og bedende som Eders Lidelsesfælle i Dagens Evangelium. Anraaber ham om Hjælp i al Ydmyghed, og han vil da ogsaa en Gang lægge sin Haand paa Eders Hoved, og da skal Eders Øren oplades, og Eders Tunge skal synge med Fryd.

Dertil give Gud sin Velsignelse. Amen!

Georg Jorgensen.

Fra Avstralien.

(Fortsat.)

I Nordavstralien.

Den længste Tid opholdt C. Lumholtz sig i den nordligste Del af Fastlandet, fordi han troede at kunne finde de fleste ukendte Dyr i disse Egne. Han fik Tilladelse til at bo paa en forladt Faarestation, som laa flere Mile fra Kysten, midt inde i de vildes Land. Enkelte af de stakkels vilde Mennesker, som boede nær ved Stationen, havde begyndt at aflægge deres vilde Natur. De kunde tale en Smule Engelsk, og de havde ogsaa begyndt at gaa med Klæder ligesom vi. De ejede dog i Reglen kun en gammel Skjorte og en gammel Hat. Men deres nøgne Landsmænd inde i Skovene syntes, at det var uhyre smukt, og de saa med misundelige Øjne paa al denne Pragt.

Avstralnegerne opholde sig mest i Skovene. Mændene lade Kvinderne skaffe Føden, som mest bestaar af Plantetøde. De vare ikke kræsne, de spiste endogsaa en Slags store Larver, som levede i Træernes Rødder, og som de ristede over Ilden.

Deres bedste Føde er dog Honning. Naar de vandre igennem Skoven, holde de altid Øjnene spejdende oppe i Træerne, for at opdage de smaa Huller, hvori Bierne have deres Reder. Saa snart de opdage en Birede, klatrer hurtig en af dem op i Træet, tager Bikagerne ud og kaster dem ud til Kammeraterne. Bierne bryder han sig ikke om; thi de ere uden Braad og kunne derfor ikke stikke som vore Bier.

Lumske og snedige vare de, saa Lumholtz stadig maatte være paapassende overfor dem.

Blandt disse Mennesker boede han nu en Tid og færdedes med dem i Skovene for at opdage sjeldne Dyr og Fugle. Naar han havde været ude med dem en Dag eller to, vendte han tilbage til Stationen for at udhvile sig. For at faa dem til at hjælpe sig gav han dem Tobak, som de satte megen Pris paa.

De vare udmærkede til at finde Sporet af forskellige Dyr, og de klatrede med stor Færdighed op i de højeste Træer. Naar de klatrede, bare de sig imidlertid ikke saaledes ad, som vi vilde gøre. Først gik de ind i et Krat og skaffede sig en lang og bøjelig Gren, som de slog omkring Træets Stamme. Ved at holde begge Grenenes Ender fast i Hænderne, kunde de ligesom spadsere op ad Stammerne. Den mærkeligste Fugl i disse Skove er Kasuaren eller den avstralske Struds. Den er meget sjelden og sky, saa den er ikke let at komme nær og skyde. Men en Dag fandt de vilde en lille Kasuarunge og bragte den til Lumholtz. Han gik saa med den tilbage ind i Skoven hen til Fuglens Rede og satte Ungen i den. Snart begyndte den at kalde paa de gamle, og kort efter kom den gamle Han hen til Reden.

Efter at have opholdt sig i nogle Maaneder paa Faarestationen, besluttede Lumholtz at drage helt ind i Skovene

og leve ganske alene blandt de vilde Avstralnegere; thi saa mente han at faa det bedste Udbytte af sin Rejse.

Men det er ikke let at leve blandt disse Mennesker; thi de ere alle lumske, snedige og utaknemmelige. Man kan aldrig lade dem gaa bag efter sig; thi saa er man udsat for at blive myrdet. De forstaa ikke at dyrke Jorden, og have ingen Husdyr undtagen Hunden. De flytte derfor fra Sted til Sted for at søge Føde. Hver Stamme bor for sig, og de forskellige Stammer ere altid hinandens Fjender. Avstralnegerne ere Menneskeædere, og en dræbt Fjende, Mand, Kvinde eller Barn, er en Lækkerbidsken. Blandt disse Mennesker maatte Lumholtz leve og se at finde Ledsagere; thi det var ham umuligt at færdes ganske alene i disse ukendte Egne og vildsomme Skove. Nede ved Faarestationen havde han lært, hvorledes han skulde behandle dem; men det var alligevel ikke let at finde Hjælpere; thi de vare uhyre dovne. Der kunde ikke være Tale om at bringe ret mange Fødevarer med paa en saadan Tur. Lidt salt Kød, lidt Hvedemel til »Damper« samt Sukker til at blande i Vandet i Stedet for Te, det var alt. Naar dette lille Forraad var spist op, maatte han leve af de vildes Føde, der mest bestod i Rødder, forskellige Frugter, Firben, Slanger, Larver o. s. v. Naar hans Tobak slap op, maatte han straks tilbage til Stationen for at hente mere; thi uden Tobak vilde ingen hjælpe ham. Foruden Tobak maatte han ogsaa medbringe Kridtpiber. En eller to var dog nok til hele Stammen. Alle røg Tobak, baade Mænd, Kvinder og Børn. De satte sig saa paa Jorden omkring Baalet, og saa gik Piben fra Mund til Mund. Paa Rejsen medbragte Lumholtz desuden en Blikspand til at hente Vand i, en Kniv, samt et Tæppe til at svøbe sig ind i om Natten. Af Vaaben havde han et Gevær og en Revolver (en stor Pistol). Avstralnegerne vare meget bange for Skydevaaben, som de slet ikke kendte. Især vare de bange for Revolveren, som de kaldte »Geværungen«; thi de troede, at den ikke kunde holde op med at skyde.

Om Dagen gennemstrejfede Lumholtz Skove og Marker sammen med disse Ledsagere, og naar Aftenen kom, byggede de sig Hytter af Grene, Siv og Græs. Men før han lagde sig til at sove, maatte han hver Aften affyre et Skud, for at hans vilde Hjælpere stadig kunde leve i Frygt for ham.

De indfødtes Vaaben.

Avstralnegernes Vaaben ere meget tarvelige og simple. Foruden lange Spyd med Benspidser, Stenknive, Buer og Pile, have de et mærkeligt Kastevaaben, som kaldes Bumerangen. Dette Vaaben har den Egenskab, at det kommer tilbage til den, som har kastet det, dersom det ikke træffer noget under Vejs. Bumerangen er et krumt og temmeligt fladt Trævaaben. Det er som oftest forarbejdet af tørt og fast Træ. Krumningen maa være naturlig og ligge i selve Træet, og den nærmer sig en ret Vinkel. Enderne ere noget tilspidsede. For at kunne vende tilbage, maa Fladerne vende til forskellige Sider, eller de maa snoes. Man lægger derfor det færdige Vaaben i hed Aske, som gør Træet blødt og bøjeligt, saaledes at man kan sno det. Men Snoningen maa stadig fornyes, da den ellers gaar ud igen. Disse snoede Bumeranger bruges mest af de vilde som et Slags Legetøj, og de have opnaaet en stor Færdighed i at kaste med dem. Til Krigsbrug anvendes ikke snoede Bumeranger, og de vende ikke tilbage. Der skal megen Øvelse til for at kaste Bumerangen godt. Kun faa af de hvide kunne lære det, og ikke en Gang alle sorte lære det godt. Bumerangen er ikke noget farligt Vaaben for Mennesket.

Rundetaarn.

Kommer man hjem fra en Københavnsrejse og ud paa Landet, maa man fortælle noget om, hvad man har set. Og man faar mange Spørgsmaal om, hvordan det store Kongens København ser ud. Et af de første Spørgsmaal er sikkert dette: Har du ogsaa set Rundetaarn? Thi Rundetaarn har en stor Plads i Folks Tanker, naar man taler om København. Taler man om Hovedstaden, saa komme de straks til at tænke paa Kongen og Soldaterne og Rundetaarn og Tivoli.

Paa vort Billede i Dag se vi Rundetaarn og den Kirke, som det er bygget sammen med. Den hedder »Trinitatis Kirke«. Ordet Trinitatis betyder Treenighed, og Kirken er altsaa bygget til den treenige Guds Ære. Nogle kalde den »Rundekirke«, skønt den ikke er rund. Navnet er gaaet fra Taarnet (Rundetaarn) over paa Kirken (Rundekirke). Vi se dens høje, smalle Vinduer, og imellem dem se vi høje Murpiller; de ere byggede udvendig for at støtte Muren. Vi kunne ogsaa opdage, at der paa Taarnet staar 16C42 med en Krone over, og det betyder, at Taarnet er bygget af Kong Christian d. 4de i Aaret 1642. Man gaar ind i det ad den store Dør nede ved Gaden; denne Gade hedder Købmagergade. Naar man kommer ind, saa drejer man til venstre og vandrer op ad en Sneglegang — ikke ad en rigtig Trappe. Denne

Sneglegang løber stadig rundt og skraat opad. Tilsidst, naar vi ere dygtig trætte, saa staa vi paa Taarnets Tag; det er fladt ligesom et Gulv. Vi behøve ikke at være bange for at falde ned; der er et solidt (stærkt og varigt) Jærnrækværk omkring Gulvet, for at Folk ikke skulle blive svimle og styrte ned. Var man saa uheldig at falde ned, vilde man slaa sig ihjel paa Stedet; thi Taarnet er 112 Fod højt. Midt paa det flade Tag staar en lille Bygning med en høj Flagstang; det se vi ogsaa paa Billedet. Denne lille Bygning har været brugt til Observatorium; det vil sige, at Astronomerne her havde deres Kikkerter, hvormed de undersøgte Stjærnerne. Men saa byggede man 1861 et helt stort Hus alene til Observatorium; det nye Observatorium ligger paa et andet Sted, og det er bedre. Thi naar Vognene kørte stærkt nede paa Købmagergade, saa rystede Taarnet. Det rystede naturligvis kun lidt, saa lidt, at man ikke kunde se det. Det har forfærdelig tykke Mure. Men det rystede alligevel saa meget, at det forstyrrede Astronomerne. De kunde ikke faa Stjærner i Kikkerten, naar Kikkerten rystede.

Der er ikke Kirkeklokker i Rundetaarn; dem er der ikke Plads til. De hænge i det andet Taarn, som vi se paa Kirken.

Lad os se os lidt omkring! Tænk, hvor vi kunne se langt bort! Vi kunne se Øresund og Sverrig, og vi kunne se Marker og Skove mod Nord op mod Helsingør, og vi kunne se hele det store København. Tænk, hvor Folk se smaa ud nede paa Gaden! De krybe fremad paa Gaden ligesom smaa Fluer. Tænk, hvor Husene ere lave! Tænk, hvor Gaderne ere smalle! De ligne smaa Aaer i den vældige By. Vi kunne staa der længe. Der er meget at opdage. Den smukke Udsigt holder os fast. Men vi maa gaa. Saa Farvel! Det gaar lettere ned ad Sneglegangen; det var svært opad. Tænk; her har den russiske Kejser Peter den Store redet op paa sin Hest 1716. Han vilde se Taarnet; men han mente, at det var for besværligt for ham at gaa. Det var nemmere at ride. Hans Dronning: Kejserinde Katarina fik saa ogsaa Lyst til at se Taarnet. Han kørte derop i en Vogn med fire Heste for. Og det gik meget godt. Der var Plads nok til Vognen; thi Sneglegangen er 9 Alen bred. I de sidste Aar have et Par Herrer prøvet at køre derop paa Cykler. Og det kan ogsaa gaa, — naar man er forsigtig. —

Lige overfor Rundetaarn paa Hjørnet af Købmagergade ligger en anden af Kristian den fjerdes Bygninger. Vi se den helt til højre paa Billedet. Den hedder Regensen. Der bor 100 Studenter, og de faa fri Bolig, frit Brændsel og nogen Pengehjælp. Der er ogsaa en Forstander, og han kaldes Regensprovsten.

Kommer du til København, saa glem ikke at gaa op i Rundetaarn. Det vil nok more dig.

Nikolaj.

Jerusalems Ødelæggelse.

Efter J. Paulli: »Jerusalems Ødelæggelse« og F. Buhl: »Israels Historie« ved A. L.

Herodes den Store havde 3 Sønner, som hed Filip, Herodes Antipas og Archelaus. De bleve af den romerske Kejser satte som Fjerdingsfyrster eller Konger over mindre Dele af Landet. Archelaus gjorde sig imidlertid saa forhadt, at han blev afsat allerede Aar 6 efter Kristi Fødsel. Kejseren i Rom indsatte saa romerske Landshøvdinger, der skulde styre Landet, og disse Landshøvdinger stode saa under Statholderen i Syrien.

Af disse Landshøvdinger kende vi jo fra Skriften: Pontius Pilatus (fra Aar 26—36) og senere Felix, Festus og Florus. De fleste af dem pinte og plagede Jøderne, saa at Folket tilsidst blev forbitret over alle disse Drillerier og gjorde Oprør mod Undertrykkerne.

Jøderne vare desværre indbyrdes uenige. Der var forskellige Partier, som laa i Kiv og Splid indbyrdes. Galilæerne laa i Strid med Samaritanerne; i Jerusalem stredes Farisæerne og Saducæerne om Opstandelsen; Kamp og Mord fandt daglig Sted. Et nyt Parti »Sicarierne«, der snigmyrdede Folk med Dolke, som de bar skjult hos sig under Kappen, udbredte Skræk og Rædsel overalt. Især da endogsaa Ypperstepræsten Jonathan blev dræbt af dem.

Mange falske Profeter opstode og spaaede om Messias, som skulde komme; men deres falske Spaadomme gjorde Folket endnu mere uroligt.

Gessius Florus, der var bleven Landshøvding Aar 64, var endnu mere grusom end de foregaaende Landshøvdinger. Da Jøderne i deres Nød anklagede ham for Kejseren, mishandlede han dem endnu værre for at ægge dem til at gribe til Vaaben og gøre Oprør. Saa tænkte han nok, at Kejserens Vrede vilde vende sig imod Oprørerne i Stedet for imod ham selv. Det lykkedes ham ogsaa. Da han engang i Foraaret 66 med Magt havde taget 17 Talenter (1 Talent = 5000 Kr.) af Templets Skatkammer, brød Oprøret ud. Forgæves søgte han at dæmpe det. Jøderne erklærede, at de ikke mere som hidtil vilde ofre en Gang daglig i Templet for Kejseren, og de nedsablede den romerske Besætning i Byen. Hermed var Krigen begyndt, og den brød samtidigt ud rundt om i Landet, hvor Forbitrelsen saa længe havde ulmet. Nu rykkede den romerske Statholder Cestius Gallus ud fra Antiochia (en By i Asien) med en betydelig Hær og belejrede Jerusalem. Men Jøderne, der nu sluttede sig sammen, forsvarede sig saa tappert, at han maatte opgive Belejringen og drage bort. Jøderne forfulgte ham og tilføjede Hæren et saadant Nederlag i et snevert Bjærgpas (en Hulvej mellem Bjærgene), at Romerne maatte søge Redning ved vild Flugt.

Fuld af Begejstring over den vundne Sejr, begyndte Jødefolket nu at udbedre Murene om Jerusalem. Hele Landet satte de i Forsvarstilstand. De anlagde Fæstninger, indøvede Soldater osv.; thi de kunde nok begribe, at der vilde komme en ny romersk Hær. Men de Kristne flyttede i Stilhed fra Jerusalem til Pella, en lille By, der laa paa den anden Side af Jordans Flod. De vare jo advarede af Jesus og vidste, at stor Nød og Elendighed vilde ramme Jerusalem.

Da Kejser Nero i Rom hørte om det Nederlag, Cestius havde lidt, sendte han i Foraaret 67 sin udmærkede Feltherre Vespasian over til Jødeland. Hvor han og hans Søn Titus drog frem, indtog de den ene By efter den anden. I Galilæa, hvor man jo først maatte vente den romerske Hær, var Jødernes Anfører, en ung Mand af præstelig Slægt, som hed Josephus. Han søgte ogsaa at befæste Landet og at gøre Modstand, saa vel ved List som ved Magt; men hans Soldater, der ingen Tillid havde til ham, forlode ham. Tilsidst blev han selv fangen af Romerne. De behandlede ham dog med stor Mildhed, da de haabede, at han kunde være dem til stor Nytte under Belejringen af Jerusalem. Som Fange i den romerske Lejr, saa han saaledes Byens Ødelæggelse, og det er ham, der som Historieskriver har berettet alt dette, som vi her fortælle.

Inde i Jerusalem saa det imidlertid sørgeligere ud end nogensinde. En af dem, der havde været mest misfornøjet med Josephus's Ledelse af Forsvaret i Galilæa, var Johannes af Gischala, som nu var flygtet til Jerusalem. Han var en voldsom og hensynsløs Mand, der snart samlede et helt Parti om sig og gjorde sig til Herre i Byen. En ny Tyran ved Navn Simon søgte at fordrive Johannes. Saaledes delte Byen sig i to Lejre, der bekrigede og dræbte hinanden. I blindt Vanvid ødelagde man de Kornforraad, som man skulde have levet af under Belejringen, blot for at de ikke skulde falde i Modpartiets Hænder.

Vespasian, som vidste en Del om, hvad der foregik indenfor Jerusalems Mure, skyndte sig slet ikke med at angribe Byen, men lod den klogeligt fortære sig selv, imedens han erobrede Landets andre Fæstninger. Da døde den onde

Kejser Nero i Rom, og Vespasian kaldtes hjem i Sommeren 69 for at blive Kejser. Hans Søn Titus overtog hans Plads som Feltherre i Syrien, og i April 70 begyndte han omsider at belejre Jerusalem. Nu opgav endelig Johannes og Simon deres indbyrdes Stridigheder og sluttede sig sammen imod den ydre Fjende. Skønt Hungersnøden allerede begyndte at rase i Byen, var Modstanden haardnakket; hver Gang Romerne opkastede nye Skanser, lykkedes det Jøderne at ødelægge dem. De kastede Ild ned fra Murene paa Belejrerne og kæmpede som rasende. Romernes Overmagt var dem dog for stor; efter femten Dages Kamp lykkedes det Fjenderne at skyde Hul i den første Mur (de brugte dengang tykke jærnbeslagne Bjælker, som deres Belejringsmaskiner med stor Magt udslyngede imod de stærke Mure, indtil der tilsidst blev brudt Hul i dem), og fem Dage efter faldt den anden Mur i deres Hænder.

Simon overtog nu Forsvaret af Overstaden, og Johannes skulde forsvare Tempelborgen Antonia, thi det var saa langt fra, at Jøderne tænkte paa at overgive sig; de mente bestandig, at Gud maatte komme dem til Hjælp i sidste Øjeblik og ødelægge deres Fjender, thi han var jo »Israels Gud« og vilde ikke lade sit Ejendomsfolk gaa tilgrunde.

(Fortsættes.)

Fra alle Lande.

Czarens Død.

Den første November bragte Telegrafen et Sørgebudskab til alle Verdens Lande: »Kejseren er død«, saaledes læste man i alle Aviser. Det var Ruslands Kejser, Alexander den III., der var død. Længe havde man læst om, at han var meget syg; men man haabede dog, at Lægerne kunde frelse ham. Da Kejseren mærkede, at Sygdommen tog til, rejste han til Livadia, som ligger paa Halvøen Krim i det sorte Hav. Her havde han et smukt og pragtfuldt Slot, med smukke Haver og Lystskove. I Livadia er Luften mild og varm, og Lægerne troede, at det milde Vejr maaske kunde helbrede Kejseren. Men han blev ikke rask mere. Sygdommen tog til, og den 1ste November Kl. 3 om Eftermiddagen døde han siddende i sin Lænestol. Ved Siden af Kejseren knælede Kejserinden, og omkring ham stod hans Børn og nærmeste Slægt dybt nedbøjede af Sorg. Hele Rusland sørger nu for hans Død. Kejser Alexander var gift med Prinsesse Dagmar af Danmark, og hans Død er derfor tillige en stor Sorg for vor Konge og Dronning og for hele Kongens Hus. Danmarks Folk sørger med Kongen. I mange Aar besøgte Kejser Alexander København sammen med Kejserinden og de kejserlige Børn. Det var en Festdag, hver Gang det stolte og smukke Kejserskib bragte Ruslands Hersker til København. I flere Uger opholdt han sig som Gæst hos vor Konge paa Fredensborg. Venlig mod alle, baade fornemme og simple, og derfor ogsaa elsket af alle. Daglig spadserede han omkring i Slotshaven, sejlede paa Esrom Sø eller gik paa Jagt i de store Skove i Nordsjælland. I København mødte man ham ofte kørende i en simpel Drosche (lukket Vogn). Det danske Folk føler Sorg ved hans Død. Da Kejseren mærkede, at Døden var nær, bad han sammen med sin Præst flere Gange til Gud og modtog Altrets Sakramente. Vi haabe og tro, at hans Sjæl nu er i Himlen, og at Gud vil sende sin Fred og Trøst til Kejserinden og hele den kejserlige Familie og til vor Konge og Dronning, der dele Sorgen med deres Datter.

Mindet om Kejser Alexander den III. vil leve længe i Danmark, æret og elsket af det danske Folk.

Krigen i Østasien.

Paa den østlige Side af Kina ligger Halvøen Korea imellem det gule og det japanske Hav. Hidtil har man kun kendt lidt til denne Halvø, da Landet har været afspærret (lukket) for fremmede. Men i Aar tale mange om dette fjærne Land; thi det har givet Anledning til en stor Krig mellem de to mægtigste Stater i Østasien, nemlig Kina og Japan. Hidtil har Japaneserne været de sejrende, idet de have vundet et stort Slag over Kineserne til Lands i Korea, hvor de ødelagde en hel kinesisk Hær, og tog mange Tusende kinesiske Soldater til Fange. Ogsaa til Søs har der staaet et stort Slag mellem Kineserne og Japaneserne, og de sidste have nok ogsaa sejret i dette Slag. Endnu er Kampen ikke til Ende; thi Kina er et meget stort Land, der kan stille mange Soldater og gøre stærk Modstand. En lille Beskrivelse af disse fjerne Lande og Folk, kan maaske glæde »Effata«s døvstumme Læsere.

Kina.

Dette uhyre Rige, har den samme Størrelse som hele Evropa. Det er befolket af over 400 Millioner Mennesker. Det er delt i mange mindre Riger, som styres af Underkonger eller Statholdere, der alle staa under Kejseren af Kina. Denne kaldes i Kina: »Himlens Søn« og »Folkets Fader og Moder«. Han har uindskrænket Magt, men maa dog rette sig efter en Del gamle Skikke, som han ikke tør overtræde. Der er mange Skoler i Kina, og en stor Mængde Kinesere kunne baade læse og skrive. Embedsmændene, som kaldes Mandariner, ere dygtige Folk, der maa bestaa mange Eksaminer. Kineserne ere Hedninger; deres Religion kaldes Budaisme. De lade sig vanskelig omvende til Kristendommen; men der findes dog mange — især katolske — Missionærer i Kina, og i Hovedstaden Peking er der flere kristne Kirker. Kineserne ere overordentlig dygtige og arbejdsomme Folk, og de ere berømte for deres Silketøjer, lakerede Sager, Farver, Tusch, udskaarne Ting, Porcellæn o. s. v. De have ogsaa kendt Kompasset, Bogtrykkerkunsten, Porcellæn, Stenkul o. s. v. før Evropæerne. Derfor ere de ogsaa meget indbildske. De foragte alt, hvad der ikke er kinesisk, og ville intet lære af andre Folk. Deres Hær er kun lille, og først i de senere Aar have de begyndt at indøve deres Soldater ligesom her i Evropa. De have dog nu faaet mange store, nye Panserskibe, Kanoner og Geværer ligesom Evropæerne. De kinesiske Soldater forsvare sig godt, men forstaa ikke at angribe.

Japan

bestaar af en Mængde Øer, der i alt udgøre 7000 Kvadratmile med ca. 30 Millioner Indbyggere. Japaneserne ligne meget Kineserne, men de ere ikke saa indbildske og ville gerne lære af Evropæerne. De fleste af dem have ogsaa antaget evropæisk Klædedragt og ere især glade ved at gaa med sort Kjole og høj sort Hat. De ere muntre og livlige Folk, der holde meget af Teatre, Sang og Musik. Der findes mange Skoler i Landet, og Folkene ere dygtige, flittige og oplyste. Næringsvejene ere de samme som i Kina. Landet styres af en gejstlig Fyrste, som kaldes Mikadoen. Kristendommen har vunden stor Indgang i Japan; der findes mange kristne Japanesere, Præster og Biskopper; men den største Del af Befolkningen er dog endnu Hedninger — Budaister ligesom i Kina. Den japanesiske Hær og Flaade er i udmærket Stand. I de sidste 30 Aar har der været mange franske og tyske Officerer i Japan, og de have indrettet det japanesiske Krigsvæsen paa samme Maade som det evropæiske. De japanske Soldater ere vel indøvede i Krigskunsten og tapre, modige Folk. Deres Vaaben og Krigsredskaber ere af nyeste og bedste

Slags, og Japaneserne ere derfor godt i Stand til at kæmpe med det store Kina

Korea

Den nøjagtige Størrelse og Folkemængde af dette Land er endnu ukendt, men nogle Efterretninger om Landet har man dog faaet i den sidste Tid gennem Aviserne. I Følge disse regeres Landet af en Konge, der bor i Hovedstaden Søul. Landet er bjærgfuldt og temmelig ufremkommeligt. Det er vanskeligt at rejse i Landet; thi der mangler ordentlige Landeveje, Jærnbaner og sejlbare Floder Befolkningen er fattig og elendig, uoplyst og udplyndret af talrige samvittighedsløse Embedsmænd. Hæren er temmelig stor, men uden Orden og Lydighed (Disciplin). Korea har hidtil betalt en aarlig Skat til Kina.

Japan har nu landsat flere Hære paa Halvøen, og Japaneserne sige, at de vil hjælpe Korea mod Kina, men Sandheden er maaske, at Japan selv vil erobre Landet.

Hovedstaden Søul er en mærkelig By. Den har over 200,000 Indbyggere, der bo i ca. 50,000 straatækkede Lerhytter. Disse Hytter have hverken Skorstene, Vinduer eller Trapper, ligesom der heller ikke findes Møbler eller Senge i Husene. Der findes ingen Teatre, ingen Kaffeer eller Hoteller, ingen Haver, ingen Barberstuer eller Butikker. Gaderne ere Vandløb, hvorfra Snavset kun bortføres, hver Gang det regner Der er ingen Gadebelysning, ingen Stenbro, ingen Køretøjer, ingen Pragtbygninger, ikke en Gang hedenske Templer.

En Gang — for flere Hundrede Aar siden — havde Koreanerne store, smukke Marmortempler for Afguden Buda, men disse Templer ere nu nedrevne og ligge i Ruiner. De fleste af Indbyggerne ere Hedninger uden nogensomhelst Religion. Det eneste, som er bleven tilbage af deres tidligere Religion, er Tilbedelsen af Forfædrene. Katolske Missionærer have forsøgt at udbrede Kristendommen i Landet, men de ere ofte blevne forfulgte og pinte og plagede med stor Grusomhed. For en halv Snes Aar siden bleve 2 franske Missionærer henrettede af Skarpretteren.

Kristendommen har dog haft god Fremgang, og nu findes der flere Tusinde Katolikker i Korea, som styres af en Biskop. I Søul har de en stor og prægtig Domkirke.

Koreanerne ere ikke flittige som Kineserne og Japaneserne. Mændene bestille næsten aldrig noget. Kvinderne maa besørge det meste Arbejde, medens Manden sover eller ryger Tobak. De behøve heller ikke meget til Livets Ophold; thi deres meste Føde bestaar af Hundekød, Ris, Søgræs, Brød og raa Fisk. I Søul findes der mange Hunde, og Koreanerne spise Hundekød med stor Glæde. Hundehalesuppe er en stor Lækkerbidsken for dem, ligesom der ogsaa ved festlige Lejligheder vanker en »Tang-Talk« = en Høne, der er stegt med Hoved, Fjer og Indvolde. Forøvrigt spise de baade raat Kød, raa Fisk, Meloner og Agurker, som naturligvis ikke blive skrællede. De kende ikke til Maadehold med Spise og Drikke, men fortære saa meget, som de vel kunne overkomme.

Hvis Japaneserne blive Herrer over Landet, vil Indbyggernes Sæder og Skikke nok forandre sig, men det er noget, som først Fremtiden vil vise.

Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden,

afholdt Søndag den 28de Oktober Bestyrelsesmøde paa den kgl. Døvstummeskole i Nyborg.

Det vedtoges at bevilge ca. 800 Kr. som Understøttelse til forhenværende Elever af Døvstummeanstalterne i Baldersgade, Fredericia og Nyborg, samt at udsende en af Foreningen som Manuskript trykt Bog: »Bidrag til Bedømmelsen af Talemetoden for døvstumme, baseret paa Udtalelser fra Præster og Forældre«, som kunne antages at have Interesse for denne Sag. — Endvidere blev det fastslaaet som Hovedprincip for Redaktionen af Foreningens Blad »Effata«, at det udelukkende burde redigeres med de døvstummes Tarv for Øje. Foreningens Medlemmer maa derfor anmodes om kun at bedømme det fra dette Synspunkt.

Samme Dag afholdt Lærerpersonalerne ved de to Taleinstitutter i Fredericia og Nyborg i Egenskab af Foreningens Forretningsudvalg et Forhandlingsmøde i Nyborg, hvor der navnlig blev truffet Aftale om den fortsatte Redaktion af »Effata« og om Skolernes Forbindelse med de fra dem udgaaede konfirmerede Elever.

Indmeldelser i Foreningen modtages paa Døvstummeinstitutterne i Fredericia og Nyborg og hos Dr. med. L. W. Salomonsen, Nørregade 31, København.

Da flere af Foreningens Medlemmer have meddelt, at de ikke have modtaget alle hidtil udkomne Numre af „Effata", bede vi dem henvende sig med deres Klage til Postvæsenet. Ved at tilskrive os ville de faa de manglende Numre tilsendte.

„EFFATA"

udgaar 1 Gang hver Maaned sædvanlig i 4-sidet og 2-spaltet Format. Enhver konfirmeret døvstum erholder Bladet frit tilsendt for 1 Kr. om Aaret. For Foreningens hørende Medlemmer er Betalingen 2 Kr. om Aaret. Pengene kunne indsendes til Institutterne i Fredericia og Nyborg samt til Dr. med. Salomonsen (Nørregade 31, København K.), der er Foreningens Kasserer.

Redaktionsudvalget bestaar af:
Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.
Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

EFFATA

Udgivet af „Foreningen til Børn for Døvstumme, opdragne efter Talemetoden".

Nr. 8 | **December 1894.** | **2. Aarg.**

Juledag.

Luk. Evangel. 2, 1-14.

I Kejser Augustus Dage blev Jesus, Guds Søn, født. Det er længe siden, snart 1900 Aar siden. Han blev født i Bethlehem. Det er langt borte, næsten 400 Mil. Han blev født blandt Jøderne, som ere et helt andet Folk end vi. Og dog er hans Fødsel den vigtigste Begivenhed for enhver af os den Dag i Dag. Thi ved at fødes og dø for os paa Jorden, har han gjort det muligt, at vi kunne komme til at leve med ham i Himlen. Derfor takke vi ham, og vi ville ikke lægge os til Hvile paa hans Fødselsdag, før vi have bøjet vore Knæ og sagt: »Ære være Gud i det høje«, fordi han i sin store Kærlighed sendte sin Søn herned, og Takke ham, fordi han nu igen vil lade os holde Jul.

Men hvis vi skulle have nogen rigtig Glæde i vort Hjerte af det, at Jesus er bleven vor Frelser, saa maa han ikke alene være bleven født i Bethlehem for de mange Aar siden, men saa maa han ogsaa blive født i vore Hjerter og komme til at leve derinde. Hvorledes det gaar til, kunne vi lære i

Evangeliet af det, som staar fortalt om Hyrderne. Da de hørte af Englene om Barnets Fødsel, frygtede de først. Saaledes gaar det ogsaa os. Naar vi høre om ham, der vil komme og bo i vore Hjerter og gøre dem rene og hellige, saa frygte vi. Hvorfor? Fordi vort Hjerte er ikke rent, og vi have gjort meget grimt og meget ondt, og derfor blive vi bange for ham, der ikke kan lide det onde og de onde. Man kan blive saa bange, at man slet ikke tør se op mod Himlen mere, at man knap tør bede. Man synes, at man er ham slet ikke værd, og at der ikke er noget i ens Hjerte, som han kan holde af. Saa gælder det blot om ikke at slippe ham. Saa skal man sige som Kong David: »Bortkast mig ikke fra dit Ansigt og tag ikke din hellige Aand fra mig«. Eller som en gammel Munk, der døde for 400 Aar siden, sagde, naar han gik til Alters: »Herre, jeg er dig ikke værd, men jeg kan ikke undvære dig«. Gør man dette, slipper man ham ikke af sin Bøn, saa kommer den Dag, da Guds hellige Aand siger inde i Hjertet: »I Dag er dig en Frelser født, som er den Herre Kristus i Davids Stad«. Saa gaar det op for et Menneske med et Lys og en Klarhed, som man aldrig før har kendt, at Kristendom er ikke noget gammelt kedeligt noget, som ikke angaar os, men at Jesus lever den Dag i Dag og vil fødes i vort Hjerte. Det er Herrens Klarhed, der skinner om os. Og saa kan man forstaa, at Englene sang: »Fred paa Jorden«. Saa forstaar man nemlig, at den Fred er ikke den udvortes Fred, — saa havde Englene jo taget fejl, thi vi have haft megen Ufred siden Jesu Fødsel — men det er den indvortes Fred, den, som bor i Hjertet og overgaar al Forstand. Og medens man før syntes, at Gud kunde umulig have noget at glæde sig over i et Menneskehjerte, saa kan man nu forstaa, at der er Grund for ham til at have Velbehag i Mennesker, ikke fordi de i sig selv ere gode, men fordi hans Søn, Jesus Kristus er kommen til at bo i dem. Jesus, som bor i os, det er det, som har Guds Velbehag.

Har man faaet ham i sit Hjerte, saa kan man ikke lade være at sige: »Ære være Gud i det højeste«, og saa vil man sørge for og stræbe efter, at hver Dag, man lever, bliver en Dag levet til Guds Ære, og saa har man lært at holde Jul paa den dybeste og bedste Maade. Dertil hjælpe os Gud. Amen.

Johannes Götzsche.

Til de døvstummes Venner!

For nogen Tid siden modtog jeg fra en forhenværende Elev af Fredericiainstituttet et Brev, som det var mig en stor Fornøjelse at læse, og hvis Indhold jeg derfor straks besluttede at forelægge de døvstummes Venner i »Effata«, da det sikkert vil interessere disse at se, hvorledes en talende døvstum forstaar at klare sig ude i Livet og føler sig glad derved.

Brevet er saalydende:

»Kjære Hr. Polke!

Jeg vil gjærne skrive et lille Brev til Dem, og sige Dem saa mange Tak for Deres venlige Brev, som jeg modtog med stor Glæde; De kan tro, at det var en Overraskelse for mig, thi jeg har aldrig tænkt paa at De vilde skrive til mig. Det var mig en Glæde, da jeg saa i Brevet, at De og Deres kjære Frue taler ofte om mig, og tænker paa mig med Venlighed; saa siger jeg eder Tak derfor. Jeg vil meddele Dem, at jeg er rask, og har det godt som sædvanlig. I denne Tid har jeg meget travlt med at sy, men jeg har aldrig været kjed deraf; thi det er morsomt at sy, synes jeg. Jeg har lært det hos en Sykone der boede i . . . ., som er en lille Landsby, der er $1/2$ Mil herfra. Fordi jeg kunde ikke gaa en saa lang Vej hverdag hjem fra . . ., havde jeg et godt Hjem hos en Gaardejer, der bor ogsaa i den samme Landsby, og der hos ham har jeg haft det meget godt, thi alle var gode og kjærlige, men troende Mennesker, især hans Kone der var saa god og kjærlig mod mig som en Moder. De fik 25 Øre om Dagen, for at give mig Kost og Logis, og jeg blev saa udlært efter $1/2$ Aar, og straks efter syr jeg hos mange fine Fruer. De kan tro at jeg har det meget godt hos dem, thi de er allesammen gode og venlige mod mig. I Begyndelsen kunde de ikke forstaa hvad jeg sagde, men nu har de lært det, saa kan De tro at jeg blev glad derved, thi jeg har altid været kjed af at skrive, naar man kan ikke forstaa mig. Jeg har syet hel Udstyr for en Frøken . . . . ., som nu er bleven gift med en Fuldmægtig . . . . . i . . . .; jeg havde ogsaa det godt hos hende, og var hos hende i en hel Maaned og nogle Dage. Hun forærede mig en Sølvarmbaand, og en lille nydelig Broderikurv, og sagde at jeg har været flink at sy for hende. De kan tro, at hun boede paa en stor Gaard, der er meget langt herfra, saa har jeg gaaet 4 Sogne igjennem til hendes Hjem. Desuden har jeg ofte syet paa nogle Proprietærgaarde ved Navn . . . . . og . . . . ., og for kort Tid siden har jeg syet paa en Herregaard i mange Dage; den er saa uhyre stor at den ligner en By med Gader, og derved er der en uhyre stor Have, hvori der drives smukt Gartneri, og Ejeren er en Landtingsmand. Nu har jeg syet paa . . . . i 3 Uger, og er kommen hjem igaar, men nu skal jeg sy igjen paa . . . . . Om Dagen tjener jeg 25 a 30 Øre at sy, men alle Fruer jeg syede hos, gav mig meget mere end jeg tjente. Fruen paa . . . . gav mig et pænt gult Forklæde med kulørt Pynt paa, og en gul Haarnaal, der forestiller en Sommerfugl, men hun gav mig ogsaa mange Penge end dem jeg tjente thi hun er meget rig og flot. Jeg skal sy igjen hos hende 14 Dage for Jul; det sagde hun selv. Der er næsten mange Mennesker der hjemme, der kan forstaa hvad jeg siger, men sommetider kan jeg ogsaa forstaa dem; især unge Piger som er mine Veninder, dem kan jeg bedre forstaa, thi vi lærer at forstaa hverandre, naar vi besøger hverandre. Jeg kan fortælle Dem at jeg gjør næsten aldrig Tegn med dem, thi den Tegn har gjort paa Instituttet*) kjender jeg ikke, den glemte jeg helt, thi jeg nu findes i en Kreds af de hørende Mennesker, saa kan De nok forstaa at jeg er ikke vant at gjøre Tegn. Jeg har mange Gange været i . . . . . . og truffet sammen med mange døvstumme Herrer og Piger hvoraf nogle har været i Fredericia og andre i Kjøbenhavn; jeg kan bedst tale med de første døvstumme med Munden, men ikke med de sidste døvstumme, da de jo taler med Fingrene, og dem kjender jeg heller ikke. De kjender jo en døvstum ved Navn . . . . . ., der er Skomager i . . . . .; han kan tale meget hurtig med Fingrene, han kommer ofte til . . . . . . og besøger de døvstumme om Søndagen. Det er især morsomt at komme sammen med de døvstumme fra Fredericia, thi vi kan tale med Munden og kan let forstaa hinanden. Jeg vil fortælle Dem at jeg besøgte ofte min kjære Sjælesørger Pastor . . . . . ., især naar jeg er fri for at sy, thi saa kan jeg blive hos ham i flere Timer. Naar jeg er fri, er jeg da hjemme og hjælper min Moder med noget Ting, men jeg har ogsaa meget at bestille end det, det er at brodere mange Ting for Folk. De kan tro jeg er meget glad ved Pastor . . . . ., thi han er altid god og venlig mod mig, men livlig er han da ogsaa. I Sommer da jeg besøgte ham, har vi drukket Kaffe og spaseret i hans Have og han har spurgt mig om Navne paa nogle Blade da vi gik forbi Træerne i Haven. Han er et troende Menneske; der har ofte talt med mig om vor kjære Frelser Jesus der led og døde for os arme Synder af Kjærlighed til os og for at forsone os med Gud. Han fortalte mig at han kjender Dem godt og er Deres Ven, og han har aflagt et Besøg paa Instituttet i Fredericia, men jeg kunde ikke huske ham, ikke det mindste, det var i Februar Maaned 1892 han besøgte Instituttet saa var jeg jo derpaa, thi jeg blev konfirmeret i Juli Maaned 1892, jeg tror at jeg har været syg og ligget paa Sygestuen dengang han besøgte Instituttet, han sagde at det var i Religion han hørte paa os. Saa spurgte jeg ham om hvem der har undervist os i Religion og han svarede at det var . . . . . ., saa mærkede jeg at jeg jo var deriblandt men kunde ikke huske ham. En Gang har han spurgt mig noget om Jesu Fødsel i Bibelhistorie og jeg gav ham jo rigtige Svar, kan De tro det? Det er jo morsomt naar han spørger mig noget om hvad han vil, saa synes jeg at han er betragtet som min Lærer Han kan godt forstaa hvad jeg siger, jeg ogsaa ligeledes, thi han lukker sin Mund godt op, og taler saa langsomt med mig, som de andre døvstummes Lærere. En Søndag var jeg til Altergang, saa har jeg besøgt Pastor . . . først og lært meget at forstaa ham, og han har lært mig noget i de Bøger, der læses for Alteret for at jeg skulde vide og forstaa hvad han sagde ved Alteret; Jeg har sagt ham megen Tak for han har lært mig det og han svarede at han var glad derved. Jeg har ogsaa fortalt ham om hvad jeg har oplevet i Fredericia. Jeg ved ikke hvad jeg ønsker at De vil skrive til ham, men De maa selv bestemme om De vil skrive til ham eller ej. De kan tro at jeg er meget glade ved Bladene »Effata«, jeg vil nok skrive til . . . . før Jul og saa vil jeg sende Penge for Bladene. jeg vil gjærne have Blade saa længe jeg lever, jeg læser ikke blot i dem men jeg læser ogsaa i Missionsblade, og nogle Bøger fra Skolen Nu beder jeg Dem hilse alle paa Insti-

*) Som bekendt anvendes der ikke Tegn ved selve Undervisningen paa Instituttet; men naar en større Elev uden for Skoletiden vil gøre sig forstaaelig overfor en mindre, som endnu ikke har Sproget inde, benytter han sig gjærne af Gebærder. L. P.

hilset samt Deres kjære Frue mange Gange fra mig og nu vil jeg slutte mit Brev med mange kjærlige Hilsener fra dem her hjemme, men mest hilses De fra Deres hengivne

. . . .

Nu sender jeg Dem mit Fotografi og saa kan De se hvorledes jeg ser ud.

Dette Brev, som er gengivet i sin Helhed — blot med Udeladelse af Navne —, har Interesse i flere Henseender, som jeg dog ikke finder det Stedet her at komme nærmere ind paa. Kun vil jeg gerne her henlede d'Herr. Præsters Opmærksomhed paa, med hvilken Glæde Beskriverinden omtaler sine Besøg hos sin Sjælesørger, ligesom jeg ogsaa gerne benytter Lejligheden til at bringe denne — om dette maatte komme ham for Øje — en hjertelig Tak herfor.

Ludvig Polke.

---

og ser ud, som om det lige var malet. Gennem en Laage gaar man ind i Haven, der ligger foran Huset. Alle Husene ligne hverandre med de mange Vinduer og grønmalede Døre og se saa rene og pyntelige ud. Ogsaa indvendig ere de saa pudsede og skinnende som Kahytten paa et Skib, og man finder mange Steder sjældne Ting af forskellig Værdi, som er bragt hjem fra fremmede Lande og andre Verdensdele. Alt fortæller om Beboernes Livsstilling og Erhverv; thi Søfart er deres vigtigste Næringsvej Mændene maa den meste Tid af deres Liv færdes langt borte fra deres Hjem og Familie. Naar de vende tilbage fra de lange Rejser, bringe de ofte baade Penge og andre smukke Ting med til deres kære, men ofte sker det, at de ventes forgæves og aldrig mere vende hjem; thi de have fundet deres Grav i de vaade Bølger Naar de saaledes dø der ude paa Havet, saa faar Familien jo ikke en Gang deres Lig tilbage, ogsaa det gemmes under Bølgerne paa Havbunden.

Næsten ikke en Familie findes der paa Øen, som ikke paa denne Maade har mistet en af deres nærmeste, enten Fader, Broder, Mand eller Svigerfader etc. Der er derfor

Fanø.

Den nordligste af Vesterhavsøerne er i de sidste Aar bleven berømt baade i Indlandet og Udlandet paa Grund af sine udmærkede Bade og den styrkende Luft, man der indaander, og der er ogsaa allerede bygget baade Hoteller og Villaer ude ved Stranden mod Nordvest, for at modtage de mange Badegæster, som daglig ankomme dertil om Sommeren. I Vintertiden staar dog alt øde og forladt med Skodder for Vinduerne, men naar Sommeren vender tilbage, og Solen opvarmer Luften og Havet, saa kommer der altid Liv overalt, og Stranden bliver befolket med store og smaa, der skal vinde Kræfter og Sundhed i de salte Bølger. Saa bringer Færgen daglig rejsende fra Esbjerg over til Øen og landsætter dem ved Havnen, som ligger paa Østsiden af Fanøs nordre Ende, ligeoverfor Fastlandet.

Omkring Havnen ligger den hyggelige og venlige lille By, Nordby, hvis Huse titte frem imellem smaa frugtbare Haver med Frugttræer, der skygge over Grøntsager og Blomster. Haverne adskilles ved et Stakit, der som oftest er hvidt

ogsaa mange Enker, baade gamle og unge. Man kan kende dem paa de mørkeblaa Hovedklæder, der betegne Sørgedragten, og som enhver Enke vedbliver at bære efter sin Mands Død. Dragten er ikke alene malerisk, men ogsaa meget klædelig. Den giver de fleste Fanøkvinder Udseende af at være smukke. Derfor prøve de fremmede ogsaa ofte at lade sig fotografere i Fanødragt, men den klæder ikke altid dem, der ikke ere vante til at bære den, saa godt.

En Festdragt af denne Slags kan ogsaa være meget kostbar, naar den vide, folderige Nederdel er af fint Klæde, som næsten skjules af et stort Silkeforklæde og dertil en Fløjlstrøje med to Rækker Sølvknapper. Baade Liv og Nederdel ere besatte med Borter, som oftest i brogede Mønstre. Om Hovedet og Halsen er der knyttet Tørklæder paa en særegen kunstig Maade, saa at Ansigtet ligesom er indfattet i en Ramme. Hovedklædet er knyttet saaledes, at Enderne deraf ligne smaa Vinger, saaledes som det kan ses paa Billedet

Kvinderne paa Fanø gøre Indtrykket af at være ualmindelig dygtige og forstandige. Maaske det kommer af, at de til daglig Brug selv maa sørge for alt, da Mændene altid

ere fraværende og derfor ikke kan raade dem eller udrette den daglige Gerning.

Endogsaa Vægtertjeneste maa Konerne selv udføre, og Natten deles saa i to Dele, nemlig før og efter Kl. 2.

To og to Kvinder gaa da sammen, de første to fra om Aftenen til Kl. 2 og de to andre fra Kl. 2 og til Morgen.

Hver Morgen tudes der i et Horn, og saa ved alle Byens Indbyggere, at de skulle skynde sig op at malke Køerne, for at Hyrden kan drive Kvæget samlet ud paa Græsgangen paa den nordlige Ende af Øen. Dette sker ikke paa samme Tid hver Morgen, men maa rette sig efter Ebbe og Flod.

Fra Nordby fører en Kørevej ud til Stranden, hvor Badehotellerne ligge, og her køre flere Gange hver Dag store Char à bancs eller Omnibusser, som man kan komme med frem og tilbage. Vejen fører først forbi Kirken, der ligger udenfor Byen. Derefter kommer man igennem Klitterne, der bestaar af flere Rækker, ligesom andre Bjærgkæder, med græsbevoksede Marker og Enge imellem.

Tilsidst ser man det uendelige blaa Hav ligge foran sig med Skibe, som forsvinde eller komme frem i Horizonten. Det er dette Hav, som ogsaa har draget de mange fremmede Mennesker fra forskellige Egne herover, hvor de nu befolke den store, brede, hvide Strandbred, hvor de færdes livligt frem og tilbage. Nogle more sig med at ride paa smaa Æsler, som man kan leje til dette Brug paa kortere eller længere Tid. Der staa flere Telte og en Slags Bænke med Tag over, ligesom paa en Kaleschevogn. De ere af Kurvefletning, og der er Plads til to i hver Kurv. Man kan faa dem til Leje i Dage eller Uger, og de give Læ for Blæst og Sol, naar man vil opholde sig paa Stranden. Man ser mange sidde i disse, enten læsende eller med et Haandarbejde. Andre besøge hinanden og tale sammen.

Flere Børn more sig med at grave med Spader i Sandet og lave Fæstninger med Volde og Grave, samt en Mængde forskellige Flag. Naar man sidder her, ser man stadig hvorledes Hestene spændes for de grønmalede Badevogne (smaa Badehuse paa Hjul) for at trække dem ud i Vandet eller op af dette paa det tørre Land. Paa nogle af Badevognene ude i Vandet vajer der et lille Flag, og det betyder, at de, som ere i Vognene, ere færdige med at bade og derfor skulle trækkes paa Land igen. Ude i Vandet svømme eller løbe endnu en hel Del andre omkring i brogede Badedragter og lade sig overskylle af de store skummende Bølger, der vælte sig ind mod Kysten, medens Musikken spiller, og Tonerne lyde ud over Vandet. I det store Kurhus, der knejser med sine to Taarne, er der flere store Sale, hvor man kan læse Aviser, passiarer eller høre Musik om Aftenen, naar der er Koncerter. Der bliver ogsaa undertiden danset om Aftenen. Der har to af vort Kongehuses Medlemmer været, nemlig Prins Valdemar og Prinsesse Marie. Lige overfor Kurhuset ligger det største og smukkeste Hotel, som er opkaldt efter Kongen, og der bor de fleste danske, medens Tyskere og andre Udlændinge mest tage ind paa de andre.

Der er ogsaa flere Butikker allerede, og der bygges hvert Aar mere og mere, saa at der snart kan vokse en hel By op til Sommeropholdssted for alle dem, der trænge til at styrkes og samle Kræfter til deres Arbejde. Ja, Styrke og Friskhed kan man hente sig ved det store Vesterhav.

»2«.

Juletiden.

Vi have tre Hovedfester i Kirkeaaret, nemlig: Jul, Paaske og Pinse. Disse tre Fester knyttes til store Begivenheder i Guds Riges Historie. Med Hensyn til den Maade, hvorpaa de fejres, er Julen den største. Den er ikke alene en kirkelig Fest, men ogsaa en stor Familiefest.

I de første Aarhundreder efter Kristus, var Paaskefesten i første Række. For de gamle stod Jesu Opstandelse og Sejr over Døden som det største. Derfor traadte denne Fest i Forgrunden. Julen, som er til Minde om Jesu Fødsel, blev slet ikke fejret. Først i det 4de Aarhundrede begyndte Grækerne at holde Jul. Efter de gamle Beretninger fra Kirkefædrene viser det sig, at denne Fest trængte hurtig igennem. Det varede kun nogle faa Aar, inden den blev helligholdt i hele den kristne Menighed.

Førend Kristendommen blev udbredt rundt omkring i Evropa, havde de forskellige Folkeslag store Fester ved Vintertid. Her i Norden (Danmark, Norge og Sverige) blev den kristne Jul først holdt, efter at den dygtige og uforfærdede Munk Ansgar havde prædiket Kristendommen i Landet. Vore hedenske Forfædre holdt alligevel Jul paa deres Maade. De havde en stor Fest, som var en »Midvinterfest«, fordi den blev holdt midt om Vinteren. Den forefaldt midt i Januar Maaned; thi de gamle regnede Vinteren fra Midten af Oktober til Midten af April. Det var en Takkefest for Lyset, fordi Solen nu atter vendte tilbage, efter at den var gaaet saa langt mod Syd. Ved Midvinterfesten blev der ofret Dyr til Guderne, for at disse skulde være gode imod Menneskene og give dem et rigt og frugtbart Aar. I Hjemmene blev der holdt store Gilder, hvortil man skiftevis indbød hverandre. Disse Gilder varede ofte i mange Dage. Det var en fornøjelig Tid, hvor man levede i Fryd og Gammen.

Efterhaanden som Kristi Lære blev udbredt, faldt Midvinterfesten bort, og den kristne Jul traadte i Stedet. Nu ofrede vore Forfædre ikke mere til Afguder, de holdt heller ikke Solfester. De indsaa, at der var noget større at holde Fest for. De lærte, at Gud havde skabt Solen, de lærte ogsaa, at den samme Gud havde sendt sin Søn til Verden for at frelse dem fra alt ondt. Derfor vilde de holde Jul til Minde om, at paa denne Dag blev Verdens Frelser født.

Ligesom Paasketiden i kirkelig Henseende har sin Forberedelse i Fastetiden (= Lidelsestiden), saaledes har Juletiden sin Forberedelse i Adventstiden (Advent = Ankomst). Julen fejres nu ved Gudstjeneste baade første og anden Juledag. I forrige Aarhundrede blev tredie Juledag afskaffet som en Helligdag. Flere Steder, navnlig i Købstæderne, er der ogsaa Gudstjeneste Juleaften, hvor Kirkerne tage sig prægtig ud, naar de mange Lys tændes.

Til Juletiden hører ogsaa Festen paa den borgerlige Nytaars Dag til Minde om Kristi Omskærelse, hvor han efter Jødernes Skik modtog sit Navn. Seks Dage efter Nytaars Dag falder Hellig 3 Kongers Dag, som er til Minde om de tre Vismænd, der kom fra Østerland for at ofre til Jesus.

Hver af disse Festdage i Juletiden har haft sine særegne Forlystelser og Familiefester, hvoraf flere ere meget gamle Skikke, som nu ere nær ved at forsvinde. Det var især paa Landet, at forskellige Forlystelser fandt Sted. Iblandt disse kan nævnes »Julestuer« og de dermed forbundne »Julelege», som bestod i forskellige Optog paa Gaden. Nu dog ikke saa meget som i forrige Aarhundrede, da det næsten overalt var Skik, at Ungdommen samledes paa en eller anden Gaard, hvor de bleve beværtede med Spise og Drikke, særlig var Mjøden god, og Juleøllet ikke ringere. Men de stærke Drikkevarer havde ofte den Virkning, at Dansen endte med et Slagsmaal, og at Legene paa Gaden udartede til Optøjer, hvorved den offentlige Orden og Ro forstyrredes. Derfor bleve Julelegene forbudte.

Enkelte Steder holde Julestuerne sig endnu. Der kan nævnes Smaaøerne syd for Fyn. Her samles endnu de unge for at holde Julestue, som efter Tur foregaar skiftevis i Gaardene. Det er kun Julestue, ikke Julelege paa Gaden. — Disse Julestuer begynde anden Juledags Aften, fortsættes paa Nytaarsdags Aften og de følgende Helligdags Aftener, dog ikke længere end til Fastetiden indtræder. Naar Karlene og Pigerne ere færdige med deres Syssel, pynte de sig og gaa til den Gaard, hvor Julestuen skal være. Her blive de beværtede med Spise og Drikke i Storstuen, som siden maa tjene til Dansesal. Landsbyens Spillemand er mødt med sin Violin. Han faar Sæde i en Krog af Stuen. Langs Væggene staa Bænke, hvor de, der ere trætte af Dansen, kunne hvile sig. Der sidde de ogsaa og drikke det varme

Juleøl, synge Fædrelandssange og gamle Folkeviser. Saadan en Aften er til stor Fornøjelse for Stedets Ungdom, og længe forud glæde de sig til Julestuerne.

Medens Julestuer og Julelege med Optog paa Gaderne ere meget gamle Skikke, som ere nær ved at forsvinde, er derimod det at have »Juletræ« paa Juleaften ikke saa gammel en Skik. Det er først noget ind i vort Aarhundrede, at den er bleven almindelig. Men til Gengæld vil den vist holde sig længe. Vi véd jo alle, især Børn, hvor glade vi blive, naar vi skulle ind til det prægtige med Lys pyntede sig i Kvindeklæder. Det gælder naturligvis om at blive saa ukendelig som muligt, hvilket kan lykkes saa godt, at de i deres eget Hjem have været antagne for fremmede. Et morsomt Tilfælde forefaldt en Gang.

Der var en Dreng, som bad om Lov til at gaa ud for at se paa Løjerne. Han kom ind i en Gaard, hvor Folkene vilde have, at han selv skulde prøve paa at maskere sig. Da han var meget stor, kunde han passe en af Pigernes Kjoler. Efterat han var færdig, sagde de: »Nu kan ingen kende dig, selv om det var din egen Moder«. Drengen

Juletræ, og hvor morsomt det er at danse om Juletræet baade gamle og unge.

De store Maskeoptog, som i Middelalderen fandt Sted paa Gaderne i Juletiden, ere heller ikke saa almindelige nu. Dog forekomme de enkelte Steder. Blandt andre kan nævnes Ærø. Det er her ikke selve Juledagene, men paa Hellig 3 Kongers Aften, at Ungdommen bruger at klæde sig i Maskedragt. Sædvanligt er der flere, der gaa sammen i Hold. Der gæstes forskellige Steder, hvor de maskerede faa Nødder, Kager og andet Julegodt. Forklædningen bestaar foruden Masken for Ansigtet ofte deri, at de unge Karle omklæde svarede: »Jeg vil prøve, om hun kan«. Han gik hjem, ind i Stuen, fik Kager og Nødder samt et stort Stykke Sukker. Om Aftenen, da han senere kom hjem, sagde han til Moderen: »Har der været nogen i Maskedragt?« »Jo«, svarede Moderen, »der har været ikke saa faa, men jeg tror nok, jeg véd, hvem det var. Der var ogsaa en udklædt som en Pige, men det var vor Nabos Søn og ingen Pige. Jeg kunde se lidt af Haaret, og desuden kunde jeg kende hans Søsters Kjole.« Nu kunde Drengen ikke lade være med at le og sagde: »Nej, Moder! det var mig«. »Det tror jeg ikke,« sagde Moderen. »Jo, ser du, her er Kagerne,

Nødderne og det store Stykke Sukker». »Der har du rigtignok narret mig,« sagde Moderen. »Du skulde ikke have haft det store Stykke Sukker, dersom jeg havde troet, at det var dig«.

At Juletiden, foruden i kirkelig Henseende at være en stor Festtid, tillige er en Tid, hvor Frænder og Venner gærne komme sammen, maa nærmest forstaas saaledes, at Julen fejres paa samme Aarstid, hvor det lige fra vore hedenske Forfædre har været Skik, at have festlige Sammenkomster. Familiefester have fundet Sted lige fra Oldtiden indtil vore Dage, naturligvis med Forandringer i Sæder og Skikke. Dertil har Kristendommens milde Lære bidraget det meste; derfor er der ogsaa en Forskel paa det hedenske og det kristne Juleønske, naar der ønskes glædelig Jul.

I. C.

En Faarehyrde i Palæstina.

Fra Bibelhistorien vide vi, at Israels Stamfædre (Abraham, Isak og Jakob) vare Hyrder, der droge omkring med deres Hjorde. Der fortælles ogsaa, at Ægypterne ikke vilde bo sammen med Jakob og hans Slægt, fordi de vare Hyrder, og Ægypterne foragtede Hyrderne. Farao befalede derfor, at Israeliterne skulde bo for sig selv i Gosen. Da Israeliterne senere erobrede hele Kanaan, boede mange af Folket i faste Stæder, men omkring paa de frugtbare Græssletter færdedes Hyrderne med deres Kvæghjorde. Saaledes fortælles der ved Jesu Fødsel, at der netop var Hyrder i Egnen omkring Bethlehem. Ogsaa i vore Dage træffe de rejsende i Palæstina Hyrder, der drage fra Egn til Egn med deres Faar, saaledes som vi se det paa omstaaende Billede.

Tosse-Johanne. *)

En Fortælling, oversat fra Engelsk af M. Damm.

I det sydlige England ud imod den engelske Kanal findes en meget høj Banke, som bestaar af Kridt. Det er som om Naturen dér har rejst en Vold for at ikke de mægtige Bølger fra Havet skulle bryde ind i Landet. Intet kan tænkes mere øde og trist end denne Banke, saalede som den er paa den Side, der vender mod Havet. Omtrent en Mil inde i Landet begynder det saakaldte Skovland, en flad, frugtbar og skøn Egn, skovklædt og med dejlige Græsgange og mange Landsbyer. Fra dette Skovland hæver sig saa imod Syd den nævnte Banke, ligesom en mægtig Fæstningsvold af Kridt. Nedad mod Havet har Banken en lang, jævn Skraaning, og rundt omkring paa denne vokser en Mængde Gøgeurter, — en lille Plante, der kun sjældent findes andre Steder end paa Kridt. —

I en ensom Hytte ved Foden af Banken paa et Sted, hvor Solen kun sjældent skinnede, boede der en Enke med sin Datter. Enken var meget svagelig, Gigten havde næsten gjort hende til Krøbling, og hun fik derfor et Brød og 50 Øre om Ugen af Sognet. Hun var altfor svag og hjælpeløs til, at hun kunde arbejde, og hun og hendes Barn kunde ikke have levet af 50 Øre og et Brød om Ugen, hvis der ikke i Nabolaget havde været noget, hvorved de kunde tjene Penge. Paa Kridtbanken lever der en Mængde Pindsvin. De findes i massevis i Huler, som de grave sig; og om Aftenen, naar Duggen falder, er det som om Bankens Skraaning var bleven levende, saadan en Mængde af disse smaa Dyr kravle da omkring dér for at søge deres Føde. Enkens Datter, Johanne — en ung Pige med et underligt klodset Legeme og dumme, sløve Øjne — var flink til at finde Pindsvin, og disse bar hun omkring i en Kurv og solgte dem til Folk, som vare plagede med Snegle i deres Haver eller af Kakerlakker i deres Køkkener (thi Pindsvinet fortærer saadanne Dyr *)). Hun fik 50 Øre for hvert Pindsvin og kunde godt have fundet et Pindsvin hver Dag, hvis hun blot havde kunnet sælge dem. Men uheldigvis var snart alle Folk forsynede med Pindsvin, og Tosse-Johanne, som Folk kaldte den enfoldige Pige, maatte derfor søge sig en anden Næringsvej. Hun gravede Gøgeurter op, bandt dem sammen i Bundter, og tradskede med dem til Købstaden, hvor hun kunde sælge dem. Tosse-Johanne havde en lang Vej at gaa for at faa sine Varer solgte; men hvad brød hun sig om det? Hun var kraftigt bygget, stærk som en Hest, og hun brød sig aldrig om, hvordan Vejret var.

Johanne havde intet lært. Hun var bleven tvungen til at gaa i Landsbyskolen; men hun havde ikke kunnet lære sine Bogstaver; hun kunde ikke skrive endog de usleste Kragetæer paa Tavlen, og hverken tælle eller lægge sammen. Derfor blev hun snart sendt hjem fra Skolen med den Besked, at hun ikke kunde lære noget, og at hun derfor skulde være fri for at gaa i Skole. Dette var en stor Befrielse for Johanne, thi hun havde været til Spot for alle Skolebørnene. Enhver Klodrian kunde gøre sig vigtig overfor hende, fordi hun var mere dum end han selv. De vittige Drenge gjore Løjer med hende, de ondskabsfulde Drenge pinte og plagede hende; og naar hun saa derover blev ophidset og fik et Anfald af Raseri, var dette kun til endnu større Fornøjelse for Drengene. Johanne vilde dog have haft det værre i Skolen, end hun havde, hvis ikke Jakob, Møllerens Søn i Landsbyen havde været; han var hendes Beskytter og pryglede de uforskammede Drenge, som pinte Tosse-Johanne, og skærmede hende mod deres Spot.

Den Beskyttelse, som Jakob saaledes ydede hende, fremkaldte hos den stakkels enfoldige Pige en inderlig Hengivenhed for Drengen — en Hengivenhed, som han tit var ked af; thi hun fulgte ham ligesom en Hund, krøb bag ved ham ved den mindste Modgang, eller klyngede sig opad ham, naar hun troede sig i Fare, og var urolig, naar hun ikke saa ham. Dette vakte Opmærksomhed i Skolen, og Drengene gjorde Løjer dermed. De kaldte hende Jakobs Hund; — og hun v a r som en Hund — trofast og agtpaagivende, og hun krævede intet andet for sin Troskab, end nu og da et Nik og et venligt Ord. Det var derfor en Befrielse ogsaa for Jakob, da Johanne blev fritaget for at gaa i Skole, og det var en Befrielse for hende, fordi hun fra nu af uhindret kunde strejfe om paa Banken og samle Pindsvin og plukke Blomster.

En Dag — det var om Foraaret, — da Jakob gik nede ved Mølledammen, hørte han ængstelige Skrig og saa, at Tosse-Johanne blev forfulgt og angrebet af en Svane, som levede med sin Mage i Dammen. Hun havde søgt efter Gøgeurter og var kommen for nær til det Sted, hvor Hun-Svanen laa paa sine Æg, og Hannen, som troede, at Johanne var en Fjende, der vilde gøre dens Mage Fortræd, var saa styrtet løs paa hende med baskende Vinger og fremstrakt Næb. En ophidset Svane er ikke en Fjende, man skal le af; dens Vingers Styrke er saa stor, at den skal kunne knuse Benet af en Hest med et Slag af en af dem; desuden kan den bide farligt med sit store Næb. Svanens baskende Vinger, dens Skrig og truende Næb havde næsten lammet Johanne, og idet hun vilde forsøge at flygte, snublede hun over en Rod og faldt.

Jakob greb en tveget Gren og ilede hende til Hjælp. Han naaede hen til hende, just da Svanen var ved at gribe fat i hende med Næbbet, og, idet han behændigt stak Tvegen ind under Svanens Hals, holdt han den vrede Fugl tilbage.

»Skynd dig nu Johanne«, raabte han, »at staa op, og løb din Vej, medens jeg holder Svanen i Klemme«.

*) Fortællingen hedder »Crazy Jane«, dens Forf. Baring-Gould.

*) Oversætterens Tilføjelse.

Men hun var saa orvirret af Skræk, at det varede en Stund, før hun forstod, hvad hun skulde gøre, og da hun endelig kravlede bort, havde hun ikke Kræfter til at gaa ret langt, men sank sammen, stønnende og skælvende, med sit sorte Haar forpjusket hængende ned over Ansigt og Skuldre.

Jakob kom nu hen til hende, hjalp hende op og bragte hende hen til Møllen, hvor hans Moder søgte at trøste den forskrækkede Pige, gav hende Mælk og Brød og Honning og lod hende tilsidst gaa med en 25 Øre i Lommen.

Efter dette blev Tosse-Johanne igen noget besværlig for Jakob, ligesom hun havde været i Skolen. Hun saa op til ham med Ærbødighed, ja, hun næsten tilbad ham. Han var det eneste Menneske, som nogensinde havde forsvaret hende mod Fjender. Han havde aldrig let af hende, gjort Løjer med hende, drillet hende, men havde altid været rede til at komme hende til Hjælp, naar hun ikke kunde klare sig selv. Hun drev bestandig omkring i Nærheden af Møllen, ikke for at faa Mælk eller Brød eller Honning, men kun for at faa et Glimt at se af Jakob, og modtage et venligt og opmuntrende Ord af ham — Hun vilde have overlæsset ham med Pindsvin, hvis han havde ønsket at faa et; alt vilde hun gøre for ham for at vise ham sin Taknemmelighed og Hengivenhed. Og Jakobs Moder drog Nytte af Pigen og lod hende af og til besørge Ærinder i Byen. Saadanne Ærinder besørgede Johanne altid meget omhyggeligt og afslog at tage mod Betaling derfor, det var Løn nok for hende at faa Lov til at se Jakob og høre ham sige: »Hvor du er en flink Pige, Johanne!«

Saaledes gik Tiden. Jakob var vokset fra Dreng til Mand, og var bleven Møller i Stedet for sin Fader, som var død; og der var ogsaa sket Forandring i Hytten. Enken var død, og Johanne var forbleven der alene; men hun var tilfreds og vedblev at samle Pindsvin og plukke Blomster; ogsaa hun fik en lille Understøttelse fra Sognet.

Hun var vokset fra Pige til Kvinde; men hendes Forstand var ikke vokset. Hun var lige saa enfoldig som altid, og saa var hun tilmed begyndt at ryste og rokke med Hovedet, især naar nogen talte til hende — man kalder det Sankt Veits Dans —; men en stille, godmodig Pige vedblev hun at være.

Der var Tale om at flytte hende til Arbejdshuset (d. e. Fattiggaarden)*); men heldigvis blev der aldrig noget af det. Hun, som var vant til altid at strejfe om, vilde være hensygnet og være død, hvis hun var bleven indesluttet i Arbejdshuset.

Da Tiden kom, blev Jakob gift. Han havde forelsket sig i en klog, dygtig og net Pige, en Gaardmands Datter. Der var ingen Hindring paa nogen af Siderne, og de bleve gifte. Tosse-Johanne var en af de gladeste; hun gik med til Kirken, men gik ikke ind. Skjult bag en Gravsten, leende og klappende i Hænderne, saa hun til, da Brudetoget forlod Kirken.

»O, dejligt! dejligt!« udbrød Johanne. »Nu har Jakob faaet sig en smuk Kone. Dejligt! dejligt!«

Og da Jakob sendte hende nogle Godter fra Bryllupsgildet — Kager, Appelsiner og Postejer —, hoppede, lo og skreg hun vekselvis, og saa, lige paa en Gang, gik hun ud i Skoven og satte sig ned, og en Tværhed og Bedrøvelse kom over hende, hun vidste ikke hvorfor, og hun kastede de visne Bøgeblade op over sit Hoved og lod dem regne ned omkring sig, som om hun vilde begrave sig selv under de faldne Blade.

Denne Bedrøvelse varede kun én Dag, saa gik den over. Hun vedblev som før — paa sin godmodige Vis — at følge Jakob ligesom en Hund, men paatrængte sig aldrig ham eller hans unge Hustru. Denne sidste var ikke venlig mod Johanne. Hun var fortrædelig over, at Johanne altid drev omkring i Møllens Nabolag, og over hendes hundeagtige Hengivenhed for Jakob, og hun skændte paa sin Mand derfor.

»Hvad skal jeg gøre?« spurgte han. »Den stakkels, tossede Pige gør jo ingen Fortræd.«

»Det er ækelt, det er forargeligt,« sagde den unge Kone heftigt. »Du bliver til Snak og Latter blandt alle Folk i Egnen.«

Jakobs Moder og efter hendes Død Jakob selv havde ofte sendt et eller andet — nogle Levninger, en Skæppe Kul eller et Par Skilling — hen til Tosse-Johanne; men den nye Herskerinde i Møllen forbød disse Barmhjertighedsgerninger.

»Lad hende sulte ihjel,« sagde hun. »Det Kreatur er jo kun til Plage. Hvem kan føle sig rolig med en tosset Kvinde saa nær? Hun kan sætte Ild paa Møllen, hun kan myrde mig, naar jeg gaar alene i Skoven, og det skulde ikke forundre mig, hvis hun forsøgte derpaa, for hun er skinsyg paa mig. — Hun har hidtil lagt saa meget Beslag paa din Opmærksomhed, og nu mener hun, at jeg røver det, som skulde være hendes.«

»Hvor kan du sige saadan Snak!« sagde Jakob fortrædelig.

Saaledes blev Tosse-Johanne Anledning til den første Uoverensstemmelse mellem Jahob og hans Kone.

(Sluttes.)

*) Oversætterens Tilføjelse.

Jerusalems Ødelæggelse.

Efter J. Paulli: »Jerusalems Ødelæggelse« og F. Buhl: »Israels Historie« ved A. L.

Titus var mild og ædel, og han vilde nødigt ødelægge Staden med alle dens Kostbarheder. Han prøvede derfor først om Josephus kunde overtale Jøderne til at overgive sig. Men da det ikke hjalp, lod han en Stenvold opføre rundt om hele Byen, saaledes at ingen kunde slippe ud af den eller ind i den. Han haabede paa den Maade, at den voksende Hungersnød skulde tvinge den til Overgivelse. Tillige søgte han at gøre Indbyggerne bange ved at lade dem se, hvilken mægtig Hær han raadede over. Naar Soldaterne skulde have deres Løn udbetalt, befalede han, at Uddelingen skulde foregaa paa et højt Sted, som tydeligt kunde ses inde fra Jerusalem. Da Dagen kom, vare ogsaa alle Mure og Tage fulde af Mennesker, der med Forfærdelse saa Romernes uhyre Krigsmagt. Men alt var forgæves, trods Hungersnødens Kvaler stred det ubøjelige, sejge Folk som Løver for at forsvare sin Hovedstad, sin Helligdom og sin Uafhængighed. Modet voksede, da det lykkedes Johannes af Gischala at gøre et heldigt Udfald og opbrænde Fjendens Belejringsmaskiner.

Imidlertid steg Nøden fra Dag til Dag inde i Staden. De rige solgte al deres Ejendom for en eneste Skæppe Hvede. Men naar de havde faaet den, vare de saa angst for, at nogen skulde opdage, at de havde noget at spise, at de lukkede sig inde og slugte Kornet raat eller halvt bagt; thi dersom nogen fik det mindste at vide om, at der var Levnetsmidler i Huset, plyndrede de det og pinte Beboerne til døde. Børn rev Maden fra deres Forældre, og Mødrene fra deres spæde Børn. De fattige listede sig ved Nattetid udenfor Staden, for med Livsfare at samle Korn. Slap de atter ind i Byen, bleve de plyndrede, og faldt de i Romernes Hænder, bleve de pidskede og korsfæstede i saa store Masser, at der tilsidst manglede Træ til Korsene. Mange bleve med afhuggede Hænder eller berøvede Synet sendte tilbage for at formaa de andre til at overgive sig.

Hele Familier i Byen uddøde af Hunger og Pest; Gaderne og Husenes flade Tage laa fulde af Lig. Paa Begravelsesstederne var der ikke at tænke; derfor krøb nogle hen til deres Gravsteder og døde der. I Møddinger og Affaldsdynger søgte man efter de modbydeligste Ting til Føde, og mange sprang ned fra Murene for at overgive sig til Romerne, som lokkende viste dem Mad og Drikke. Men de vare saa svækkede af Hunger, at de ikke kunde taale den Føde, man gav

dem. En Sorgens og Fortvivlelsens Tavshed rugede over den ulykkelige Stad; kun Oprørerne rasede værre end vilde Dyr. De plyndrede levende og døde, og naar et nyt Sværd skulde prøves, saa gennemborede de én eller anden af de syge; kun den, som tiggede om Døden som Befrielse fra sine Lidelser, rørte de ikke.

De dødes Tal voksede ved, at Simon lod en Mængde uskyldige anklage og henrette. Masser af Lig kastede man i Stadsgraven. Titus, der med Forfærdelse saa dette Syn af Jammer og Nød, kaldte Guderne til Vidne paa, at han var uskyldig heri. Det var kun Stadens Overgivelse han vilde fremtvinge, men han saa nu, at al Skaansel var forgæves overfor dette haardnakkede Folk, der hellere vilde lade sig pine langsomt tildøde end vige for Overmagten.

(Fortsættes.)

Barnet og Sprællemanden.

(Fra Fransk ved A. H.)

Det var Vinter. Det sneede og stormede. Vinden for tudende gennem Gaderne og trængte ind i Husene gennem Sprækker og Revner, den trængte ind i de fattigste Huse og gjorde de fattigste Værelser endnu mere fattige for de stakkels Mennesker, som boede der.

I et saadant fattigt Værelse, oppe paa en Kvist, sad en lille Pige henne i en Krog. Hun rystede af Kulde og Sult, hun havde intet spist hele Dagen, og det var dog Juleaften, Julegavernes Aften og Børnenes Aften!

En Stemme høres, det er Faderen, som søger at trøste sin lille Pige, skønt han godt véd, at der ingen Trøst er for hende; thi Døden vil snart komme og tage hende bort.

Den lille Pige sagde med svag og klagende Røst til sin Fader: »Maa jeg ikke faa en Sprællemand? jeg vil saa gerne have en Sprællemand.«

Faderen bøjede sig ned og kyssede hende. Han talte ømme og kærlige Ord til hende; men hun blev ved med sit: »Kan jeg ikke faa en Sprællemand? jeg vil saa gerne have en Sprællemand.«

Faderen tog hurtig en Beslutning, sprang ned ad Trapperne og stod nogle Øjeblikke efter i en Butik, hvor han stjal en Sprællemand og skyndte sig tilbage til Huset; men ak, da han traadte ind i Værelset, fandt han den lille Stakkel sovende i Krogen, bleg og blaa — — hun var død.

Gaston Maquis.

Fra alle Lande.

Den 17de November var det 25 Aar siden Suezkanalen aabnedes for Skibsfarten. Fra Geografien véd vi, at Afrika og Asien ere forbundne ved en smal Landtunge, som skiller det røde Hav fra Middelhavet. Skibe, som vilde sejle fra Evropa til Indien, maatte tidligere gøre den lange Rejse uden om Afrika. Men nu er der gravet en bred og dyb Kanal igennem Landtungen, og Skibene kunne derfor nu følge den korte Vej igennem det røde Hav. Allerede i Oldtiden tænkte man paa at grave en saadan Kanal, og man mener endnu at kunne paavise det Sted, hvor man omtrent 1400 Aar før Kristi Fødsel begyndte Arbejdet. Det lykkedes dog først Franskmanden Ferdinand Lesseps at faa Kanalen færdig. Han begyndte Arbejdet i Aaret 1859, og den blev færdig 1869. Den er 25 Mil lang, 25 Fod dyb og 315 Fod bred, og har kostet omtrent 350 Mill. Kroner. Lesseps blev en meget berømt Mand. Den 7de November 1869 aabnedes Kanalen med en stor og pragtfuld Fest, hvorved mange Konger og Fyrster fra Jordens forskellige Lande vare til Stede. For kort Tid siden bragte Aviserne Efterretning om Lesseps Død.

Krigen i Østasien mellem Kina og Japan fortsættes endnu. Japaneserne vinde stadig nye Sejre over Kineserne. Ved den sidste store Sejr erobrede Japaneserne en af Kinas stærke Fæstninger, i hvis Havn den kinesiske Flaade havde sit Leje. Kineserne begynde nu at blive trætte af Krigen, men de ville ikke betale saa store Krigsomkostninger, som Japan forlanger.

I Begyndelsen af November rejste vor Konge tilligemed Prins Valdemar til Rusland, for at være til Stede ved Kejserens Begravelse. I Berlin modtoges de høje Rejsende af den tyske Kejser, hvorefter de den følgende Dag fortsatte Rejsen til St. Petersborg. — Paa Hjemrejsen fra Rusland blev Hans Maj. Kongen syg. I Korsør maatte Kongen søge Lægehjælp; men efter nogle Dages Forløb var han igen rask.

Den russiske Kejsers Bisættelse eller Begravelse, foregik med stor Pragt. Sørgetoget gik fra Moskvabanegaarden til Peter-Pauls-Kirken. Medens Toget drog gennem Byen, ringede alle Kirkeklokker, og der blev affyret Kanonskud hvert Minut. Ligvognen var omgiven af højtstaaende Officerer, og bagefter fulgte et glimrende Følge af Konger og Fyrster fra forskellige Lande. Kejserinde Dagmar tog dybt bevæget Afsked med Kejserens Kiste, ved hvilken hun sank grædende og hulkende om. En Mængde store og pragtfulde Kranse vare sendte baade fra Rusland og fra næsten alle Verdens Lande. Ogsaa her fra Danmark er der sendt baade smukke Kranse af Blomster, samt Sølv- og Guldkranse.

Den Guldkrans, som danske Mænd og Kvinder sende til Kejser Alexander den III.s Kiste, er nu færdig. Den er 27 Tommer høj og 22 Tommer bred. Kransen bestaar af Bøgeblade, udarbejdede i Guld. Forsiden sammenholdes af Bygaks og Kløver ligeledes af Guld. Et Sølvbaand slynger sig omkring Aksene, og paa dette staar der: »Fra Danmark«. Kransen ligger paa en Pude af hvidt Fløjl.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Døvstummeinstituttet i København har i disse Dage mistet en af sine Lærerkræfter, nemlig Førstelærerinde Frk. Egede, der havde virket ved Institutet i over 30 Aar. Hun var født i Grønland, og nedstammede fra Grønlands bekendte Missionær, Hans Egede. — Lærerpersonalet ved Institutet i Fredericia sendte en smuk Palmekrans til hendes Kiste.

Avertissement.

For en flink døvstum **Snedkersvend** søges Arbejde paa Landet eller i en Provinsby. — Hvis nogen af **Foreningens Medlemmer** eller andre skulde kunne anbefale et godt Sted, bedes De velvillig meddele det til **den kgl. Døvstummeskole i Nyborg**.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.

Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 4. | **Januar 1895.** | **2. Aarg.**

Jesus som tolvaars Barn i Templet.

(Lukas Evang. 2, 42—52.)

Denne smukke Fortælling er den eneste, som de hellige Evangelister have meddelt os om Jesu Barndom. Ellers høre vi intet om Frelserens Barndomsaar fra den Stund, han med sine Forældre kom tilbage fra Ægypten og boede i den lille By Nazareth i Galilæa. Men denne Fortælling kaster et klart Lys over Jesu Barndom. Thi den viser os, at Frelseren allerede som Barn elskede Herrens Hus, saa at han, ogsaa efter at Paaskefesten var ophørt, blev i Jerusalem og i Templet, hvor han hørte paa de Lærere, som i Templet samtalede med den jødiske Ungdom om de Ting, som hørte til Loven og Gudstjenesten. Dernæst viser denne Fortælling os, at her i Herrens Tempel begyndte det at gaa op for det tolvaarige Jesusbarn, hvem han selv var, og hvem der var hans rette Fader, nemlig Gud Fader almægtige, Himlens og Jordens Skaber. Thi da hans Moder bebrejdende sagde til ham: »Søn! hvorfor gjorde du os dette? Se, din Fader og jeg ledte efter dig med Smerte,« sagde han til dem: »Hvorfor ledte I efter mig? Vidste I ikke, at jeg bør være i min Faders Gerning?« Endelig se vi af denne Fortælling, at Jesusbarnet, skønt han nu var begyndt at blive fortrolig med sin høje Herkomst og sit store Kald i Verden, dog fulgte med Josef og Marie tilbage til Nazareth, var dem lydig og underdanig i Hjemmet samt gjorde nu Fremgang i Visdom, Alder og Naade hos Gud og Mennesker.

Jesus Kristus er vor Frelser og Forsoner; men tillige er han i alle Ting et Eksempel for dem, som tro paa ham. Derfor bør ogsaa Jesus som det tolvaarige Barn være et Forbillede for alle kristne Mennesker. Og det, vi her kunne lære af ham, er at elske Herrens Hus. Hvor glad var Jesus ikke ved at være i sin Faders Hus, da han første Gang kom med til en Paaskefest i Jerusalem! Og saa længe han levede her paa Jorden, tog han med Glæde Del i Gudstjenesterne og Festerne. Men ogsaa vi bør have Kærlighed til »Herrens Huse«, som findes rundt omkring i vort Fædreland, i hvilke Egne vi end komme hen. Baade i København, i Byerne og rundt omkring paa Landet har Vorherre sine Huse, Kirkerne; dem bør vi være taknemmelige for og flittigt søge hen til. I Salmen: »Kirken, den er et gammelt Hus« Nr. 286 i Salmebogen) hedder det med Rette i et af Versene:

> Husene dog med Kirkenavn,
> bygt til Frelserens Ære,
> hvor Han de smaa tog tit i Favn,
> er os som Hjemmet saa kære.
> Dejlige Ting i dem er sagt,
> sluttet har dér med os sin Pagt
> Han, som os Himmerig skænker.

Ja det er noget, vi aldrig maa glemme, at Kirken bør være os et kært Sted ligesom Hjemmet. Føler man ingen Længsel efter sit Hjem, er det et Tegn paa, at man ikke holder af det, og at man føler sig fremmed for sine kære i Hjemmet. Have vi ingen Længsel efter at komme i Herrens Hus, er det et Tegn paa, at man er fremmed for Vorherre og de Ting, som høre til Guds Rige. Vel er der mange Mennesker, og deriblandt ogsaa I, mine kære Venner, som jeg her taler til, som have svært ved at følge med Gudstjenesten i Kirken, og som daarligt eller slet ikke kunne forstaa Præstens Tale. Men dog vil jeg sige til Eder og til alle saadanne: I bør ikke holde Eder borte fra Herrens Hus. Thi hvis I blot selv ville, kunne I altid faa Udbytte og Velsignelse af en Gudstjeneste. Kunne I ikke synge Salmerne med de andre, kunne I dog læse dem i Eders Salmebog. Have I svært ved ved at forstaa, hvad Præsten taler fra Alteret, kunne I følge med ved at se efter bag i Salmebogen, som til hver Søndag har de Bønner og det Stykke af den hellige Skrift, som oplæses fra Alteret. Have I svært ved at forstaa Præstens Prædiken, og kunne I daarligt saa længe holde Tankerne sammen om de hellige Ting, kunne I opbygge Eder selv ved med Eftertanke at læse i Salmebogen det Evangelium, hvorover der prædikes. Men I bør ikke vænne Eder til at blive borte fra Herrens Hns; thi da glemme I saa let, at ogsaa I høre med til Herrens Menighed paa Jorden. Det er altid til Velsignelse at mødes om Søndagen og ved Højtiderne med andre kristne i Herrens Hus og sammen med andre at tage Del i Gudstjenesten. Derved mindes vi nemlig om, at vi ikke staa alene i vor Kamp og Strid paa Jorden, men at vi ere mange, som kæmpe os fremad mod det samme store Maal: Det evige Liv. Derfor bekende vi jo ogsaa Troen paa »de helliges Samfund«.

Men hvad der tillige bør gøre Kirkehusene til kære og hjemlige Steder for os, er det, at vi i dem se flere Ting, som fremkalde store og hellige Minder hos os. Den hellige Døbefont minder os om vor egen Daab, om Daabens Pagt og om Daabens Naade. Jo mere vi leve os ind i vor Daabspagt og Daabsnaade, desto mere ville vi — ligesom Jesusbarnet i Templet — faa Øjet opladt for vor høje Herkomst. Thi da forstaa vi, at vi ikke alene ere fødte til Verden som syndige og skrøbelige Mennesker, men at vi ere døbte til at være vor himmelske Faders Børn, at Vorherre har udvalgt os til at være hans Børn og Arvinger til Livet; da forstaa vi det smukke Salmeord:

Saa er vi alle Kongebørn,
skønt fattige og ringe.

Da ville vi ogsaa faa Frimodighed og Lyst til at bede til Gud, ligesom kære Børn gærne bede deres kære Fader. Og Alterbordet minder os om »Nadverens Glæde«. Det fører vore Tanker tilbage til den første Gang, vi kom til Herrens Bord efter vor Konfirmation sammen med vore Forældre og Kammerater. Men det minder os ogsaa om Herrens dejlige Ord: »Kommer hid til mig, alle I, som arbejde og ere besværede, og jeg vil give Eder Hvile.« Thi stadig indbyder Frelseren os til sig, og derfor staar Alterbordet saa ofte dækket med Herrens hellige Gaver, hans hellige Legeme og Blod under Brød og Vin. Dem skulle vi ikke skyde fra os, men jævnlig tage imod med Tak til Gud. Thi den store Velsignelse tage vi med os fra Herrens Alter, at vi faa Kræfter til — i Lighed med Jesusbarnet — at vokse en hellig Vækst, til at leve i Lydighed mod Gud og mod alle de Mennesker, vi ere skyldige at vise Lydighed, og til at gøre Fremgang i Visdom og Naade hos Gud og Mennesker. Ville vi derfor følge Frelserens Eksempel: elske Herrens Hus samt bruge dets Velsignelser, da skulle vi nok komme til at erfare paa os selv, hvad der staar i en af vore Salmer (Nr. 615 i Salmebogen):

Saa vokse vi i Jesu Fjed,
Saa komme vi til Kræfter,
saa lære vi at elske Fred
og skikke os derefter.
Saa fyldes med den Visdom vi,
Som Ydmyghed er Sjælen i,
derved ej Hovmod hæfer

N. V. Ravn,
resid. Kapellan i Nyborg.

P. S. En kærlig Hilsen bringer jeg alle mine kære Konfirmander fra Døvstummeinstituttet her i Nyborg, med Ønsket om et glædeligt og velsignet Nyaar i Vor Herres Jesu Navn.

N. V. Ravn.

Tosse-Johanne.

n Fortælling, oversat fra Engelsk af M. Damm.

(Sluttet.)

Tiden gik, og Jakobs Kone fødte sin Mand en lille Datter; og Barnet voksede og blev efterhaanden Genstand for Tosse-Johannes inderlige og hengivne Omhu. Det syntes virkelig, som om hendes Hengivenhed for Jakob var bleven overført paa Barnet. Hun drev om i Nærheden af Møllen som før, men nu var det for at se efter Barnet, ikke efter Faderen, og hun var glad, naar hun kunde bringe den lille Pige et Bundt vilde Jordbær eller en Buket Liljekonvaller.

Dette var ogsaa til Fortrædelighed for Jakobs Kone. Hun kunde ikke lide, at hendes Barn var i Nærheden af den tossede Pige. »Hvem kan sige, hvad hun kan finde paa at gøre? Hun kunde maaske bortføre hende, ligesom Zigeunerne gøre!«

»Hvor skulde hun føre hende hen?«

»Jeg kan ikke lide, at hun rører ved Barnet; hun er saa snavset.«

Tiden gik. Den syntes kun at staa stille for Tosse-Johanne. Hendes Ansigt straalede som et Barns, det var saa enfoldigt; men hendes Legeme var altfor udviklet for et Barn. Hendes sorte Haar viste intet Spor af Forandring. Til Trods for de Fortrædeligheder, som Jakobs Kone foranledigede hende, forblev hun i Hytten. Møllerens Kone gik til Sogneraadet og beklagede sig, og forlangte, at Kreaturet skulde flyttes til Arbejdshuset. Hun gik til Politiet og klagede over, at Pigen var farlig for hende og hendes Barn. Hun søgte Landsby-Doktoren og paastod, at Johanne var tosset og derfor burde være i et Asyl; hun gjorde Forsøg paa at faa Sognepræsten til at sørge for at faa hende anbragt paa en eller anden Anstalt, hun havde gentagne Gange Stridigheder med sin Mand, — alt forgæves.

Tiden gik, og da lille Mabel, som Barnet hed, var tolv Aar, var Tosse-Johanne endnu uforstyrret i Hytten. En Vinterdag var Mabel bleven sendt over Banken, — en Spadseretur paa tre Fjerdingvej, — til sin Bedstemoders Hus. Det var den gamle Kones Fødselsdag, og Barnet var gaaet med Lykønskninger og en Fødselsdagsgave fra sin Moder.

Det havde været smukt og mildt Vejr den Dag, men hen paa Eftermiddagen indtraadte pludselig Forandring, og Vinden skiftede uventet om til Nord-Øst med sorte, truende Skyer, og der faldt en blændende, tæt Sne.

Jakob og hans Kone vare blevne lidt urolige for Barnet, men ikke meget, for de tænkte, at Mabel var bleven holdt tilbage hos Bedstemoderen. »Min Moder vilde visselig ikke lade Barnet gaa hjem, naar der var Tegn til Forandring i Vejret,« sagde Konen.

»Men Forandringen kom pludselig; ingen kunde forudse den.«

»Naar det er Tilfældet, er det vist bedst, at du eller en anden gaar over til min Moder og forhører.«

Jakob mente ogsaa det. Han trak sin tykke Kappe paa, bandt et Tørklæde over Hovedet for at holde paa Huen, for Vinden paa Banken blæste en Storm, — og han drog afsted.

Tre Timer senere vendte han tilbage, bedækket med Sne.

»Er Mabel kommet?« spurgte han, da han traadte ind i Stuen.

»Nej. — var hun gaaet?« Moderen var nær ved at besvime. Hun saa i sin Husbonds Ansigt, at han var ængstelig.

»Ja,« svarede han alvorligt. »Hun gik fra sin Bedstemoder før Forandringen.«

»O, Jakob, Jakob!« Den stakkels Moder kunde ikke sige mere, men brast i Taarer og lod sit Hoved synke ned paa Bordet.

Der var ingen Tid at spilde til Klage. Jakob kaldte paa sin Karl. En Lygte blev tændt, og de to gik atter ud

i Stormen. Det var imidlertid blevet helt mørkt. Vinden rasede, Sneen faldt i tætte Flager imod Vinduerne ligesom Klatter af Kalk. Den bedækkede Taget, Jorden og Murene. Jakobs Hustru var ladt tilbage i Huset alene med en Pige. Hendes Ængstelse og Uro var stor. Hun elskede sit Barn inderligt. Hvorledes kunde et Barn kæmpe sig frem mod saadan en Storm og bane sig Vej gennem Sneen? Hver Vej og Sti var begravet, Grøfter og Gærder udslettede af Sneen. Barnet vilde fare vild paa Banken, maaske synke om af Udmattelse og sove den skæbnesvangre Søvn til Døden; maaske vilde det paa sin Vandring, blændet af Sneen, komme hen til Randen af et Stenbrud, falde ned og blive knust.

Natten faldt paa. Faderen med Karlen i Følge havde igen tilbagelagt Vejen mellem Gaarden, hvor hans Kones Moder boede, og sin egen Mølle, men havde ikke opdaget noget Spor af sin lille Pige. Han fik Hjælp fra Gaarden, hvortil Barnet var gaaet; men som Timerne gik, blev han mere og mere haabløs. Han haabede snart blot, at han maatte

Et Skrig! Moderen bøjede sig frem, Jakob kom til med sin Lygte. Det var Tosse-Johanne med Barnet i sine Arme. Barnet sovende, og Johanne — død.

Hvorledes og hvor den sølle Pige havde fundet Mabel, fik man aldrig at vide. Alt hvad Barnet kunde huske, var, at Johanne fandt hende, da hun flakkede om i Sneen, og at Johanne havde baaret hende, til hun faldt i Søvn. Hvor langt Johanne havde vandret, hvor langt hun havde baaret den tunge Byrde, vides ikke; men det maa have været langt, for hun var død af Overanstrængelse just i det Øjeblik, da hun havde naaet Døren, udenfor hvilken hun i saa mange Aar havde gaaet paa Vagt, indenfor hvilken det i lang Tid ikke var bleven hende tilladt at træde.

Og saaledes — trofast til det sidste — havde den stakkels aandssvage Pige i rigeligt Maal gjort Gengæld for de smaa Venskabstegn, der var vist hende i fordums Aar af Jakob i Skolen, og af Jakob ved Dammen, da han, uden Skade for sig selv, forsvarede hende, først mod Børnene og saa mod Svanen.

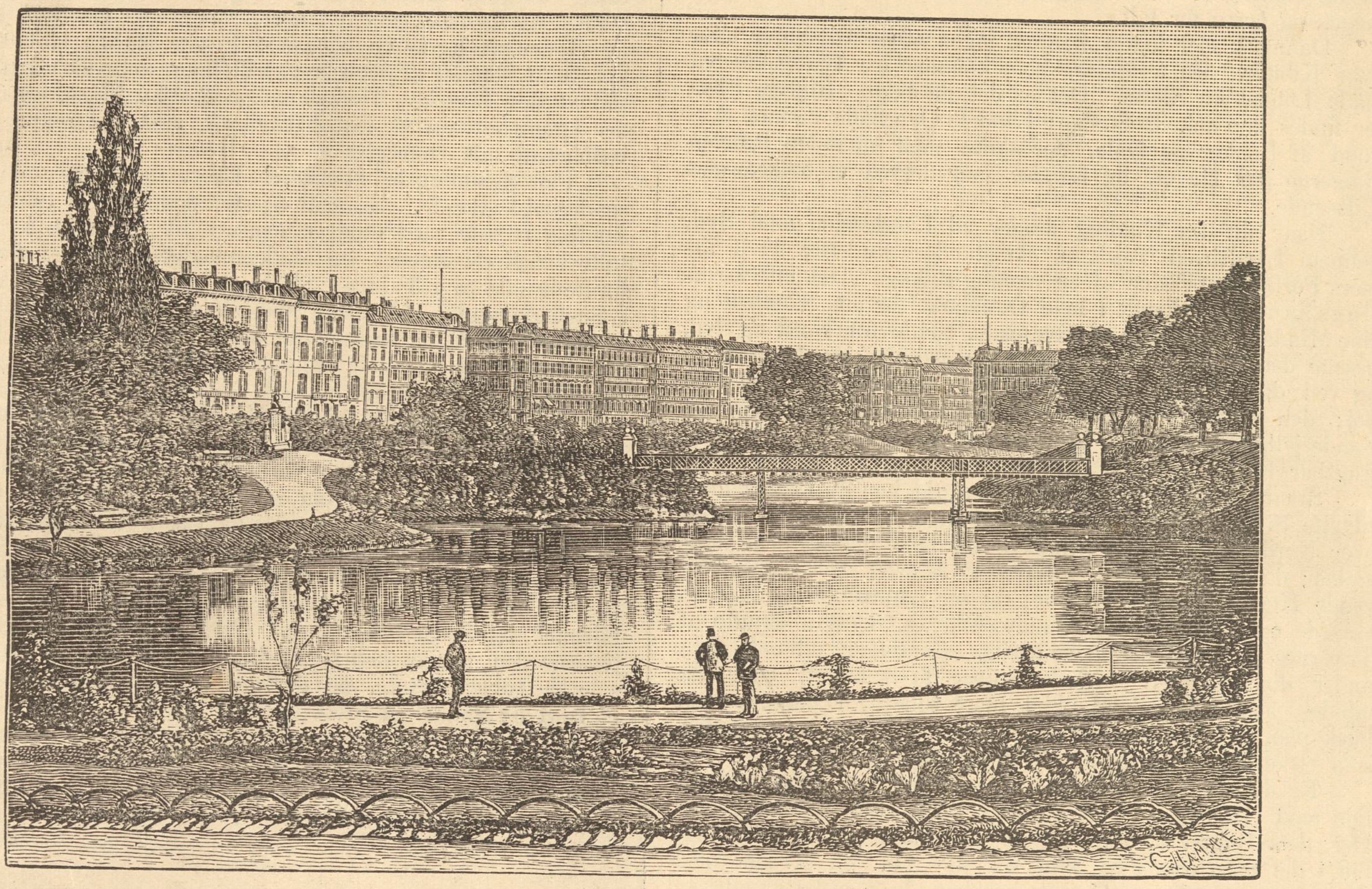

finde sit Barns Lig; thi han mente, det var umuligt, at hun kunde være i Live under de Omstændigheder. Hvis hun var faret vild paa Banken, var der ikke dér noget Hus, hvor hun kunde finde Ly.

Moderens Tilstand var værre end hendes Mands. Han kæmpede mod Stormen og ledte; hun var fordømt til Uvirksomhed, kunde kun haabe og bede, sørge for at have varmt Vand og varme Stene rede for, hvis hendes Barn vendte tilbage, at bade hende og at stille Stenene op mod hendes Legeme for at gengive det Varmen.

En Gang blev hun opskræmmet. Hun hørte et Brag mod Døren, et Slag, som nær havde slaaet den ind, og saa blev alt stille. Hvad var det? Turde hun aabne? Saa tænkte hun, at der var faldet en Snemasse ned fra Taget, og at det havde fremkaldt Lyden. Ti Minutter senere hørte hun Stemmer; — hun løb til Døren for at lukke den op og spørge om Nyt. Da hun gjorde det, faldt noget — en stor Mængde Sne, men desuden noget, paa hvilket Sneen havde ophobet sig — ind ad Døren.

Ørstedsparken.

I gamle Dage var København omgiven af Volde og Grave ligesom dem, vi kende fra Fredericia og Nyborg. Det var bag dem, at Byen forsvarede sig mod Svenskerne i Krigen 1658. Men Byen voksede saa stærkt, at den ikke kunde faa Plads indenfor Voldene. Man byggede derfor Huse og anlagde nye Gader udenfor dem, og her ligge store og tæt befolkede Dele af Hovedstaden. Som Fæstningsværker havde Voldene derfor ikke længer nogen Betydning, og af den Grund begyndte man for nogle Aar siden at sløjfe eller jævne dem. Hvor disse Volde før stode, er der nu anlagt brede Gader og opført høje, prægtige Bygninger. Paa enkelte Steder har man ogsaa omdannet dem til Lysthaver eller Parker. »Effata« bringer i Dag et Billede af en af disse Parker, Ørstedsparken. Hvor vore Soldater for et Par Hundrede Aar siden forsvarede sig mod den svenske Konge, Karl Gustav, og hans

tapre Krigshær, er der nu en fredelig Have med brede Spaseregange, smukke Plæner, Blomsterpartier og Damme med Svaner. Ørstedsparken er et yndet Anlæg (Have), hvor mange Københavnere søge ud for at spasere og trække frisk Luft.

Skamlingsbanken.

Vort Fædreland er ikke noget stort og mægtigt Rige tværtimod, ser du paa Evropaskortet, saa opdager du straks, at Danmark kun er et ganske lille Land, mindre end de fleste andre af Evropas Stater. Det gør dog intet til Sagen. Danmark er vort Fædreland, og vi, som ere fødte her, vi have dette lille Land kært. Vi elske denne lille Plet, som ligger højt mod Nord, og vi vide, at er Danmark et lidet Land, saa er det dog et lykkeligt Land, hvis frugtbare Jord giver rigelig Næring for sine Beboere, og hvor kun »faa have for meget, og færre for lidt.«

Danmark ejer ingen Bjærge, ingen stejle Skrænter eller dybe Kløfter. En fremmed, som kommer fra Bjærgene, vil kalde Landet en Slette. Det er det nu ikke. Rigtige Sletter findes kun enkelte Steder; Landets Overflade dannes derimod af Bakker og Dale, der skifte med hinanden ligesom Bølgerne paa Havet, og Landet faar derved et bølgeformet Udseende.

Naar du fra Kolding drager ad Landevejen mod Syd, gennem Landsbyen Vejstrup, da standser du efter 2—3 Timers Forløb ved Foden af en mægtig Bakke. Det er **Skamlingsbanken**, bekendt i hele Danmark for sin Skønhed og sine Minder. Tusinder af fremmede, baade fra Nord og Syd, besøge den hvert Aar; de glæde sig ved den smukke Udsigt og ved dens Mindesmærker. Skamlingsbanken er 360 Fod høj; den ligger omtrent 2 Mil Syd for Kolding, nær ved Sønderjyllands Grænse og nær ved Lille Belt, i en rig og frugtbar Egn.

Staar du paa Toppen af Bakken, da kan du se milelangt til alle Sider. Du vender dig først mod Syd, og du ser ud over Nordslesvigs Land. Bakker og Dale skifte med hinanden; du ser frugtbare, veldyrkede Marker omgivne af levende Hegn, og dejlige Skove; du ser Landsbyer og Kirker, Gaarde og Huse spredte rundt omkring, næsten skjulte af Træernes Løv. Udsigten er herlig, alt ligger udbredt dybt under dine Fødder. Maaske bliver du bedrøvet, naar du mindes, at Sønderjylland ikke mere tilhører Danmark, men husk paa, at dér nede bor endnu danske Mænd og Kvinder, som elske Danmark og alt, hvad der er dansk.

Er du nu bleven træt af at se mod Syd, da vend dit Øje mod Øst, og du ser ud over Lille Belt med alle dets Øer, dets Bugter og dets dejlige skovklædte Kyster. Langt ind i det frugtbare Fyn kan du se Du ser Kirker med deres hvide Gavle, og hist og her kan du maaske skimte en Landsby. Det er smukt, og du siger til dig selv: »Jeg tror, der er skønnest i Danmark!« Du maa heller ikke glemme at vende dig mod Nord og mod Vest, thi ogsaa her kan du se langt, og Udsigten er ikke mindre storartet.

Er du færdig med at se dig om til alle Sider, saa faar du først Tid til at betragte »Støtten«, »Mindestøtten«, som er rejst her paa Skamlingsbankens Top, og som kan ses langt bort. Den er af Sten, 25 Alen høj. Læg Mærke til, at Hjørnerne ere huggede af alle Stenene. Det har Tyskerne gjort. Paa Støtten læser du forskellige Navne; det er berømte Mænd, som have kæmpet for at bevare det danske Sprog i Sønderjylland. Omkring paa Banken vil du finde flere mindre Støtter; det er ligeledes Mindesmærker for berømte Mænd.

Skamlingsbanken er rig paa Minder, derfor bør du kende den.

For 50 til 60 Aar siden afholdtes der store Folkemøder paa Skamlingsbanken, Tusinder af Mennesker fra alle Landets Egne, fra Nord og Syd, forsamledes her. Der taltes om Sønderjyderne og om det danske Sprog i Sønderjylland. Der var Glæde ved disse Møder, men der var ogsaa Sorg. Man saa gamle Mænd fra Nordslesvig, Oldinge med hvide Haar, fælde Taarer, og hvorfor? Fordi deres Modersmaal, det danske Sprog, blev haanet og foragtet i Sønderjylland.

Allerede fra gammel Tid, længe før 1864, var det danske Sprog blevet tilsidesat i Slesvig; mange Steder blev der prædiket paa Tysk i Kirkerne, skønt Befolkningen var dansk. Det var uretfærdigt. Sønderjyderne saa det og vare bedrøvede; hele det danske Folk saa det — og tav stille. Det tyske Parti i Slesvig — Slesvigholstenerne — blev mægtigere og mægtigere, mange Embedsmænd hørte hertil, de elskede Tysk og hadede Dansk. De haanede det danske Sprog og vare onde mod de danske Sønderjyder. Det var en streng Tid; det danske Sprog stod i Fare for at blive udryddet, og dog var Sønderjylland den Gang et dansk Land.

Da vaagnede omsider Sønderjyderne og hele det danske Folk af sin Dvale. Alle harmedes over Tyskheden i Slesvig. Alle vilde være med til at skaffe det danske Sprog Ret! Dygtige Mænd fra Sønderjylland stode frem og talte Dansk, og de talte, saa det hørtes over hele Landet.

I den slesvigske Rigsdag stod **Peter Hjort Lorenzen**; han talte Dansk; Tyskerne forbød ham det, men han blev ved at tale Dansk. Taknemmelige danske Mænd og Kvinder forærede ham et Sølvdrikkehorn med Indskrift: »Han vedblev at tale Dansk!«

Paa Skamlingsbanken stod **Laurids Skau**, en ung, sønderjydsk Bonde, begavet og veltalende. En talrig Forsamling lyttede med Opmærksomhed til hans Ord. Han talte for Modersmaalet og Modersmaalets Ret, og han opfordrede alle til i Tale og Skrift at kæmpe mod Tyskheden i Sønderjylland. Alle, som hørte ham, bevarede hans Ord, og de gik glade og trøstede til deres Hjem. Her paa Skamlingsbanken vil du finde hans Mindestøtte. Danske Mænd og Kvinder rejste den.

Aar efter Aar blev der holdt Møde paa Skamlingsbanken om den sønderjydske Sag. Stedet var heldig valgt, her i denne rige Natur og saa nær ved Sønderjyllands Grænse. Mange af de Ord, som bleve talte her, have siden baaret rige Frugter. Det var her, det danske Folk lovede at staa Sønderjyderne bi som Brødre og Søstre. Det var her, at disse hentede Mod og Trøst til Kampen for Modersmaalets Ret. Derfor staar Skamlingsbanken den Dag i Dag som et talende Minde om hine Dage. Derfor betragte alle Sønderjyderne den som et helligt Sted, som de længes efter, og som de jævnlig gæste, og derfor bør den ogsaa for os være et kært og minderigt Sted.

Det er Sønderjydernes Haab, og det er ogsaa vort Haab, at der vil komme en Dag, da der atter bliver Glædesfest paa Skamlingsbanken, det er den Dag, da Sønderjylland genforenes med Danmark.

E. E.

Jerusalems Ødelæggelse.

Efter J. Paulli: »Jerusalems Ødelæggelse« og F. Buhl: »Israels Historie« ved A. L.

(Sluttet.)

Da Romerne nu ogsaa havde opbrugt al Omegnens Træ, saa at de ikke kunde bygge nye Belejringsmaskiner, blev det beslnttet at storme Byen for at gøre Ende paa denne forfærdelige Nød. Allerede havde den første romerske Kriger med et Triumfskrig svunget sig op gaa Muren, men han blev overvældet og dræbt og Stormen afslaaet for denne Gang.

Tre Dage efter lykkedes det en lille forvoven Skare Romere i Nattens Mørke at snige sig op til Borgen Antonia, dræbe Forposterne og overrumple og erobre Fæstningen. Besætningen vaagner og iler i vild Flugt til Templet, forfulgt af Fjenden. Ved Tempelporten staar en vild Kamp. Trængslen forhindrer de stridende i at flygte. Nattens Stilhed afbrydes af Hyl og Jammerskrig; men da Dagen gryede, havde Jøderne sejret, og Helligdommen var endnu i deres Magt.

Titus lod den erobrede Fæstning nedrive og paa dens Grund bygge Skanser for at storme Templet, hvor Jøderne endnu forskansede sig. Først nu ophørte man med det daglige Morgen- og Aftenoffer, der hidtil regelmæssig var frembaaret i Templet.

Hungersnøden havde imidlertid naaet sit Højdepunkt. Sko, Guldsmykker og fordærvet Hø blev slugt af de ulykkelige, der vare vanvittige af Sult. Ja, en Moder slagtede og spiste sit eget Barn.

Da kom den sidste Dag. Den 10de August bleve Stormstigerne satte til Templet, men Jøderne styrtede Fjenderne ned. Da stak man Ild paa Portene; Sølvpladerne smeltede og Træværket stod i Flammer. Titus befalede at slukke Ilden. I et Krigsraad blev det besluttet, at Templet skulde skaanes. Men trods Feltherrens Befaling klatrede en Soldat op paa en andens Skulder og kastede en Brand ind i Helligdommen igennem et aabent Vindue. Ilden tændte, og snart lød Brandraabet, blandet med de besejredes forvildede Skrig.

Træt af Anstrængelserne havde Titus lagt sig til Hvile i sit Telt, da han vækkedes ved Raabet: »Templet brænder!« Hurtigt springer han op, griber sine Vaaben og iler til Valpladsen. »Sluk Ilden!« raaber han gennem Kamptummelen, men ingen lystrer mere. Vildt raser de romerske Soldater paa det hellige Sted. Portene sprænges, Dynger af Lig ophobes om Altret, og Blodet flyder ned ad Trapperne. Præsterne kæmpe med Offerredskaberne som Vaaben; mange styrte sig af Fortvivlelse i Luerne og omkomme.

Saaledes sank det nylig fuldførte pragtfulde Tempel i Grus. Med sejg Udholdenhed havde Jøderne holdt fast ved Haabet om, at Gud vilde beskytte det, trods alle de Varsler, der havde forkyndt det modsatte. En sværddannet Komét havde i et Aar staaet truende over Staden. En Gang havde man set et dagklart Skin om Altret og Templet, og en anden Gang var ved Nattetid den tunge Kobberport sprunget op af sig selv. I Luften havde man ved Solnedgang set kæmpende Vogne og Hære. Paa Pinsefesten hørte Præsterne et Brag og en Røst: »Lader os flytte herfra.« Fire Aar før Krigens Udbrud hørte man en Mand raabe i Jerusalems Gader: »En Røst fra Øster, en Røst fra Vester, en Røst fra alle Himmelhjørner mod Brudgom og Brud, en Røst mod det ganske Folk!« Han blev ført for den romerske Landsherre, pidsket og løsladt, men i 7 Aar blev han ved at raabe: »Vé over Jerusalem!« Tilsidst tilføjede han: »Vé over mig!« og faldt død om paa Muren, ramt af at Stenkast.

Endnu var Overstaden i Hænderne paa Simon og Johannes, og de afsloge enhver Opfordring om at overgive sig; enhver, som søgte at slippe over til Romerne, dræbte de. Da udbrød Titus: »Nu er det forbi med min Naade! Staden skal prisgives for mine Soldater!« Da begyndte et vildt Blodbad; det sidste Værn faldt, og de romerske Ørne (Romerne havde en Ørn afbildet paa deres Faner) plantedes paa Murene. I September 70 var Byen fuldstændig i Romernes Magt. Den blev nu helt afbrændt, ødelagt og jævnet med Jorden. Kun de 3 Taarne paa Herodes's stolte Borg lod man staa, som et Vidne om den mægtige Modstand, Romerne havde besejret. Alle de gamle dræbte man; de skønneste Ynglige sparedes for at forherlige Titus's Triumftog.*) Andre bleve enten solgte som Slaver, korsfæstede, eller sendte til Byen for paa »Arenaen«**) at kæmpe med de vilde Dyr og sønderslides af dem. Baade Simon og Johannes bleve tagne tilfange. Simon blev gemt til Triumftoget, for bagefter at blive henrettet. Johannes's Liv blev skaanet, men han henslæbte Resten af sit Liv i et haardt Fængsel.

Det ulykkelige Jødefolk var nu opløst for bestandigt. Uden Hjem og Tempel, ofte forhadt og forfulgt som vilde Dyr af andre Folkeslag, flakker det nu efter 1900 Aars Forløb om i Verden. Men en Gang skal det atter faa Lov at drage samlet tilbage og tage »det hellige Land« i Besiddelse; og da skal Jesus Kristus, Verdens Frelser, intet Sted paa Jorden elskes og tilbedes inderligere end i det Jerusalem, hvor han som Menneske blev korsfæstet som det store Sonoffer for Verdens Synd!

*) Naar Sejrherren kom hjem fra Krigen og drog ind i Rom i et pragtfuldt Optog, skulde Fangerne gaa lænkede med i Toget.

**) Romernes Amfiteatre vare indrettede ligesom vort Circus; men i Stedet for Heste kom der stakkels dødsdømte Mennesker ind paa »Arenaen«, hvor de skulde kæmpe sammen og dræbe hinanden, eller ogsaa bleve de sønderrevne af Løver og Tigre til Morskab for Tilskuerne.

Fra Indien.

Langt nede i Indien mellem Hedningerne lever der en dansk Mand. Han hedder Løventhal. Han rejste der ned for mange Aar siden, fordi han vilde omvende Hedningerne til at blive Kristne. Løventhal er Missionær. Han har besøgt Danmark et Par Gange, og naar han kom, saa talte han i mange Byer, og alle Steder kom der mange Mennesker for at høre paa ham. Han fortalte om de vilde Mennesker i Indien, og han fortalte om, hvorledes flere og flere af dem bleve Kristne. De lærte at kende Gud, og de lærte at holde af ham. Før dyrkede de Afguder og onde Aander. De ofrede levende Mennesker til Afguder, ofte mange paa en Gang. Og de dræbte de smaa Pigebørn. De Folk, som vare værst til at ofre Mennesker og dræbe Børn, hedde Kolarer. De leve oppe paa de høje Bjerge i Asien, som hedder Himmelaya. I den Bjergkæde er det allerhøjeste Bjærg paa Jorden. Det er saa højt, at ingen Mennesker kan leve oppe paa Toppen, fordi der er saa koldt. Nedad Bjærgenes Sider vokser der store Skove og højt Krat. I dem lever der Tigere og andre vilde Dyr. Nedenfor Bjærgene bor der et andet Folk, som hedder Dravider. Naar Kolarerne vilde have Mennesker til at ofre til Afguderne, saa gik de ned til Draviderne om Natten og stjal deres Børn. De toge Børnene med sig op paa Bjærgene, og naar de bleve 14—15 Aar gamle, saa bleve de ofrede til Afguderne. Kolarerne troede, at naar de ikke ofrede Mennesker, saa vilde Kornet ikke gro paa Markerne, og saa vilde Tigerne fra de store Skove komme og rive dem ihjel om Natten. De Børn, som skulde ofres, kaldte Kolarerne »Meriah«'er. De fik meget godt at spise, fordi de skulde blive tykke og fede. Kolarerne vare ikke onde imod dem, før de dræbte dem. De troede, at det bragte Lykke, naar de havde en »Meriah« i Huset, og de troede, at det var heldigst, naar de havde rørt ved en saadan. Dagen før de skulde ofres, bleve de smurte ind med Olie, og saa bleve de førte rundt til alle i Landsbyen for at sige Farvel. Dagen efter bleve de førte ud i Skoven og bundne til en Pæl. Kolarerne dansede og sprang omkring dem; men om Aftenen gik alle hjem, og de stakkels Meriah'er maatte blive ude i den store, mørke Skov om Natten. De kunde høre Tigerne tude og Hyænerne hyle inde i Skovene, og de vare saa bange, at de rystede af Angst og Kulde, og de kunde ikke komme fri, fordi de vare bundne. Naar det blev Dag, kom Folkene igen og de dansede og spillede og sprang meget vildere end Dagen før. Endelig om Eftermiddagen bleve de slaaede ihjel. Deres Præst, som de kaldte »Djanni«, tog en Økse og slog Skuldrene itu paa Meriah'erne. De døde straks. Saa bleve de huggede i Stykker, og hver af Folkene fik et Stykke af Meriah'ernes Legeme. Det begravede de i deres Marker, saa troede de, at Markerne bleve frugtbare. Det var afskyeligt.

Alt dette fortæller Løventhal om i en stor Bog, som udkommer paa Miloske Forlag i Odense. Han fortæller også om de mange forskellige Folkeslag, som bor i Indien, om deres gamle Bøger og deres Gudelære. Der er en Kaste (Stand), som hedder Braminer De have lært mange store Bøger udenad og fortalt dem til hinanden fra Slægt til Slægt fra over 2000 Aar siden, indtil de lærte at skrive. Braminerne have en god Hukommelse, saa god, at ingen Mennesker i vore Dage kan gøre dem det efter. Der bliver maaske senere fortalt noget mere i »Effata« om Løventhal og hans Gerning.

Worm.

Fra alle Lande.

Øst for Afrika ligger der en stor Ø, som hedder Madagaskar. Mellem denne Ø og Frankrig er der udbrudt en Strid, der har bevirket, at Republikken Frankrig har afsendt Soldater dertil. »Effata« vil derfor i Dag fortælle lidt om denne Ø.

Madagaskar blev opdaget i Aaret 1506 den 1ste Februar af Portugiserne, der havde opdaget Søvejen til Indien og hvert Aar hentede mange kostbare Varer derfra. De nordlige og østlige Dele af Øen ere bjærgfulde. Derimod ere Øens sydlige og vestlige Egne lavere og mere flade. Bjærgene hæve sig til en Højde af 3—5000 Fod over Havet, medens Slettelandet kun naar en Højde af 4—500 Fod.

Landets Floder ere kun smaa og korte, men de have et vildt Løb igennem Kløfter og snævre Bjærgpasser. Baade Planteverdenen og Dyreverdenen er meget righoldig, idet der findes mange forskellige Slags baade af Planter og Dyr.

Den vigtigste Folkestamme er Howaerne.

For omtrent 100 Aar siden vare disse Folk ubekendte for Evropæerne. Man vidstekun, at mange Mænd vare dygtige Smede, mange Kvinder dygtige Væversker, og at de øvrige ernærede sig ved Kvægavl og Agerdyrkning. Howaerne betalte den Gang Skat til andre af Landets Stammer. Men én af deres Høvdinge samlede dem og undertvang de andre Stammer. Hans Efterkommere regere endnu paa Øen.

Howaerne ere velskabte, men smaa Folk. De have en gulagtig Hudfarve. Underlæben er fremstaaende; Haarene sorte og Øjnene brune. De ere meget behændige og livlige, men derimod ikke meget stærke og udholdende. de blive let trætte. De ere løgnagtige og lumske, saa at ingen kan have Tillid til dem. Men de stole heller ikke selv paa andre.

Deres Klædedragt er simpel. Mændene bære paa det kort afklippede Haar en Straahat. Omkring Hofterne slynge de et Stykke almindeligt Bomuldstøj flere Gange og trække det derpaa ind mellem Benene. Over dette bære de »Lambaen«, det er et stort Stykke bredt og hvidt Tøj. Kvindernes Dragt ligner Mændenes, kun have de langt Haar, der er flettet i smaa Piske og atter sammenslynget i Knuder. I den senere Tid begynde de at efterabe Evropæerne i Dragterne. Vanskeligst faldt det dem at gaa med Skotøj.

Howaerne deles i 3 Stænder (Dele), Adelen, Borgerstanden og Slaverne. Adelen er den herskende Stand, og den har Ledelsen af Handelen. Borgerstanden driver derimod Slavehandel, Agerbrug og Haandværk. Slavehandelen blomstrer endnu paa Øen, men der maa dog ikke udføres Slaver til fremmede Lande. Slaverne ere dels Krigsfanger og Forbrydere, dels forgældede Personer. De have det godt og blive ofte betragtede som hørende til Familien.

I Landet findes der ingen banede Veje eller Broer over Floderne.

Howaerne véd godt, at deres Magt og Herredømme er forbi, saa snart Evropæerne komme rigtig ind i Landet med deres Soldater og Kanoner. Derfor gøre de ogsaa alt for at forhindre det.

Den store Masse af Folket lever af Agerdyrkning. Næsten enhver Kvinde kan udføre et eller andet Haandarbejde; især ere de dygtige til Væveri, og de kunne let væve, hvad de behøve til deres Klæder. Mændene kunne omtrent selv opføre de simple Huse. Deres vigtigste Fødemidler bestaa af Ris og Kartofler, og der er Overflod af Hornkvæg, Træ og Frugter paa Øen.

I Frankrig er der for nylig valgt en ny Præsident. Tidligere var Casimir Perier Præsident; men da han for nogle Dage siden ønskede at træde tilbage fra sit Embede, valgtes Faure til hans Eftermand.

Lige siden før Jul har hendes Majest. Dronningen været syg. Nu har Lægen imidlertid erklæret, at Sygdommen er i Færd med at tage af, saa hendes Majest. forhaabentlig snart vil blive fuldstændig rask. Paa Hjemrejsen fra Rusland kom Prinsessen af Wales forleden Dag til København for at besøge sin Moder, Dronningen.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Juleaften samledes Eleverne paa Instituttet i Fredericia ligesom de foregaaende Aar omkring et stort og smukt Juletræ. Allerede fjorten Dage før Jul begyndte de større af Eleverne paa Haandgerningsskolen at lave forskellige Sager af Papir til at pynte Træet med. Efter at en Julesalme var afsunget, samlede Forstanderen Eleverne om Talerstolen, læste Juleevangeliet for dem og talte til dem om Frelseren, der den Nat blev født for at frelse os fra vore Synder. Derefter toge store og smaa hinanden i Hænderne og dansede omkring Juletræet. Overalt saa man kun glade og smilende Ansigter.

— Forstanderen for Instituttet i København har udgivet Aarsberetning for 1893—94. I den sidste Halvdel af Skoleaaret havde Instituttet et Elevantal af 78 (47 Drenge og 31 Piger). De vare fordelte i 7 Klasser, og desuden er der en Klasse for de aandssvage Elever, som i Efteraaret 1893 overflyttedes til Instituttet fra den Kellerske Anstalt i Meinungsgade. Den daglige Arbejdstid har været 9 Timer og den ugentlige 59 Timer for hver Klasse. Hver Elev har kostet 969 Kr. 76 Øre, hvilket er 25 Kr. 81 Øre mindre for hver Elev end i Fjor. Bekostningen for hver Elevs Bespisning (heri indbefattet Udgifter til Brændsel, Tyendeløn m. m.) har beløbet sig til 49,25 Øre daglig. Kosten alene (ɔ: Fødemidlernes Indkøb) har for hver Person været 37,87 Øre daglig.

Avertissement.

For en flink døvstum **Snedkersvend** søges Arbejde paa Landet eller i en Provinsby. — Hvis nogen af **Foreningens Medlemmer** eller andre skulde kunne anbefale et godt Sted, bedes De velvillig meddele det til **den kgl. Døvstummeskole i Nyborg**.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.

Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

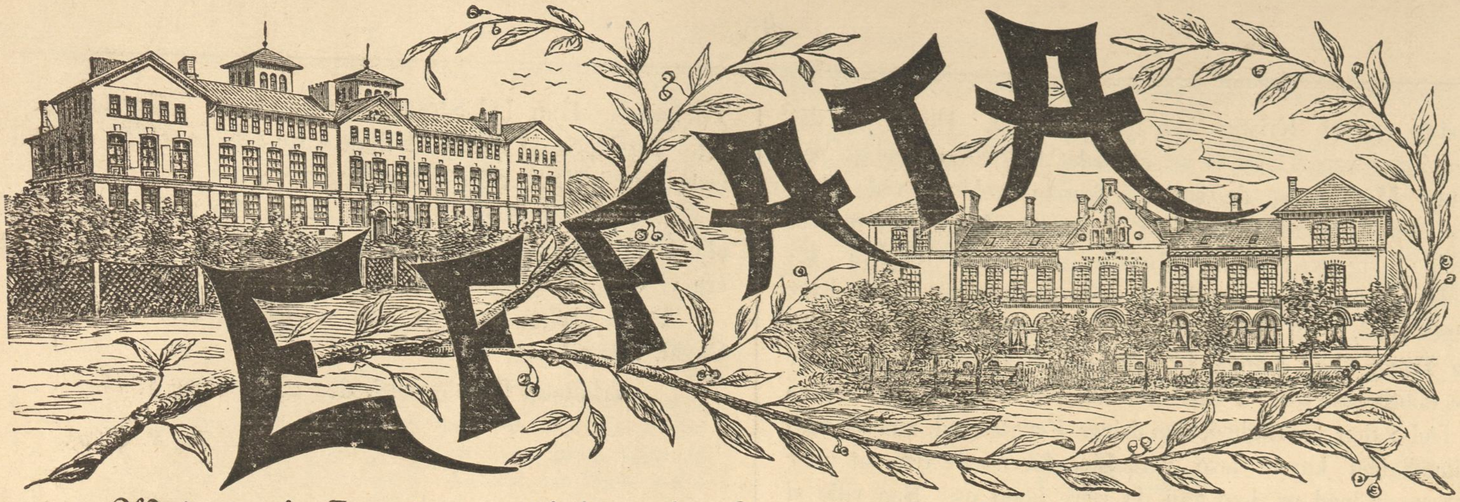

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 5. | Februar 1895. | 2. Aarg.

3. Søndag efter Hellig 3 Kongers Dag.

(Matth. 8, 23—28.)

Det var blevet Uvejr paa Søen. En af de farlige Kastevinde, som saa ofte kan komme fra Land paa Indsøer, bragte den lille Baad i en farlig Stilling. Jesus sov i Bagstavnen. Søvnen er modsat vaagen Tilstand. I Søvnen hvile saavel Legemets som Sjælens Kræfter, der hentes nye Kræfter til atter at kunne arbejde næste Dag. Jesus sov, det er et Vidnesbyrd om, at han var et sandt Menneske, der som ethvert andet Menneske trængte til Hvile, fordi han var træt af at arbejde, og hans Liv var visselig en Arbejdsdag. Hans Liv var kun saa kort, og han havde saa meget, han skulde være færdig med. Derfor sagde han ogsaa: »Det bør mig at arbejde, medens det er Dag, Natten kommer, da Ingen kan arbejde.« Men der er noget andet, som vi skulle lægge Mærke til, naar der staar, at Jesus sov, trods den store Fare, hvori Skibet var. Var det Jesus ligegyldigt, enten han gik under og døde eller blev reddet? nej ingenlunde; thi han havde endnu ikke fuldført sin Frelsergerning. Men Jesus sov, fordi han vidste, at han var i Gud sin Faders Favn. Hvad enten han var vaagen eller sov, saa boede han under Gud Faders Vingers Skygge, og fordi han saaledes var fast i sin Tro, kunde han sove trods Faren. Vi mindes som noget stort, naar Helte lige før et Slag have faaet en sund Søvn — som det f. Ex. fortælles om Olaf Rye før Slaget ved Slesvig —, fordi det vidner om Sjæls Storhed; men her er noget endnu større, at Jesus sov i den store Fare, fordi han havde den faste Forvisning, at Gud Fader selv stod ved Roret. Jesus har dermed villet efterlade os et Eksempel, at vi skulle efterfølge hans Fodspor, og ved ham faa Kraft til at bevare Troen paa Gud Fader i al Fare og faa Fred og Ro i vort Sind. Men man bruger ogsaa Ordet »at sove« om ligegyldige Mennesker, som ikke bryde sig noget om Jesus og om Kristendom, som ikke have nogen Tro. Og da Søvnen er Dødens Broder, kalder man ogsaa saadanne Egne i et Land, hvor Folk ikke bryde sig om Jesus og Kristendom, for »døde Egne«, og man kalder Mennesker, som leve paa saadanne Egne for »døde Mennesker« Men naar man bruger disse Udtryk, som Skriften ogsaa bruger, maa man ikke glemme, at Herren kan vække den sovende og gøre de døde levende, som der staar i Eph. 5, 14.: »Vaagn op du, som sover, og staa op fra de døde, og Kristus skal lyse for dig.«

Der gives desværre ogsaa blandt os saadanne Mennesker, som i den Betydning »sove«.

Maa vi dog ikke sige det om saadanne Mennesker, som vise det i udvortes Henseende derved, at de næsten aldrig høre eller læse Guds Ord, som ikke holde Søndagen hellig, men snarere ønske, at den var borte af Ugens Dage, fordi de ikke kunne tjene og arbejde paa den. Maa man ikke sige det om saadanne Mennesker, som ikke bede til den barmhjertige Fader, som gerne vil, at vi skulle bo og bygge under hans Vingers Skygge. Maa vi ikke sige det om saadanne Mennesker, som ikke ville lade Guds Ord sige dem, hvad der boer i deres Hjerte, saa at de lære at kende deres Synd, deres Fejl, deres Skrøbeligheder, og som derfor ikke gøre noget Forsøg paa at kæmpe mod deres syndige Lyster. For hvem altsaa Jesus Kristus er en ligegyldig Person, hvem de ikke have noget med at gøre.

Derimod er det en urigtig Brug af Ordet »sove«, som man kan træffe hos Mennesker, som have forladt deres Kirke og ere blevne Partifolk eller Secterere. Disse sige ofte om de Mennesker, som ikke ville forlade deres Kirke, fordi de i den have fundet og finde Frelseren Jesus Kristus og derfor Freden, at de »sove«. De løbe efter alt nyt, de ere urolige i Sindet, og have endnu ikke Fred i Sindet. Gid de maa finde den i den Frelser, som er kommen ned paa Jorden for at bringe Menneskene Fred ved deres Synders Forladelse i Tro paa ham, og som derfor kaldes »Fredsfyrsten«. Men en saadan Beskyldning for »at sove«, maa være en Paamindelse for os til at prøve os selv, om vi ogsaa ere paa det sande Kirkeskib, hvor Jesus er om Bord. Der gives ogsaa Mennesker, som indbilde sig, at de ere om Bord paa det sande Kirkeskib, men det er kun en Indbildning, de staa ikke fast, naar Stormen og Bølgerne komme.

Vi ere om Bord paa Kirkeskibet i vor lutherske Kirke, fordi vi have det sande Ord og de sande Sakramenter. Naar vi kun bruge dem, saa skulle vi nok erfare deres Kraft, men naar vi ikke bruge dem, kunne vi naturligvis ikke heller erfare deres Kraft.

Guds Ord har ikke tabt sin Kraft; men hvor det forkyndes, der kan det endnu vække sovende og faa dem til

at staa op, at Kristus kan lyse for dem. Derfor er det glædeligt i vore Dage at se, at Ordet forkyndes rigeligt paa mange Maader, at de sovende kunne vækkes ved Herrens Aand. Derfor bede vi om, at Livet ret maatte udfolde sig ved vore Gudstjenester med Ordets levende Forkyndelse, med en livlig Salmesang, hvor hver synger med, med en inderlig Bøn, at flere og flere maatte føle Trang til at deltage i Nadverens Sakramet, som er for alle døbte, som tro. I Nadveren styrker Herren os ved at give os Del i den Kærlighed, som driver Frygten ud, saa vi med Frimodighed kunne leve vort Liv, forvissede om, at naar Herren er med os, hvo kan da være imod os. Saa ville vi kunne holde os vaagne, at Kristus kan lyse for os.

Hvorpaa kunne vi da kende om os selv, at vi ere vaagne?

Det kristelige Liv er Forbindelse med Jesus Kristus, som er vor Tros Begynder og Fuldender, hvem vi kom i Forbindelse med i den hellige Daab, hvorom vi ved Konfirmationen aflægge den gode Bekendelse.

Have vi Lyst til at høre Guds Ord, føle vi os derved opbyggede paa Klippen, som er ham selv, er det en Hjertets Trang for os hver Søndag at hvile i Guds Kærligheds Favn — hvad enten vi ere i Guds Hus eller holde vor Andagt hjemme, da sove vi ikke, men ere vaagne. Tage vi Guds Ord med os i vort daglige Liv, saa det bliver virkelig en Lygte for vor Fod, er der nogen Lyst til at bekæmpe vore Synder, saa vi ikke synde mod Herrens Ord: »Hvi ser du Skæven i din Broders Øje, men Bjælken i dit eget Øje bliver du ikke vaer,« da ere vi vaagne og sove ikke. Have vi følt, at vor Kristendom skal prøves i vort daglige Liv derved, at vi ikke ere Øjentjenere, og vi ikke grave vort Pund ned i Jorden, som den dovne og onde Tjener, da ere vi vaagne og sove ikke. Have vi følt, at det er vor Pligt at være kærlige mod andre Mennesker, fordi vi ere Jesu Disciple og have faaet saa megen Velsignelse af ham, som vi ikke maa gemme for os selv, men skulle meddele andre, saa vi ikke som Præsten og Leviten i Lignelsen gaa forbi et Menneske, som trænger til vor Hjælp, men efter Evne vise vor Kærlighed mod ham, saa sove vi ikke, men ere vaagne. Saa vil Herren mange Gange sætte os paa Prøve ved at tilskikke os Prøvelser, Trængsler, Sygdom, for at prøve vor Tro, der er som det kostelige Guld, som dog prøves i Ilden, men saa ere vi ikke frygtagtige, fordi vi véd, at Herren Jesus Kristus er med os. Da gaa vi stille med Fred i Hjertet og tage vort Kors op, fordi vi véd, at det kom fra Guddomshænder, og fordi Aanden forvisser os om, at vi ere Gud Faders kære Børn. Naar vi f. Eks. ere syge, og vi ikke véd, om vi blive raske og sunde igen, saa kunne vi nok blive bange og frygtagtige, men naar vi saa ret af Hjertet bede Herren om Hjælp, og han saa giver os Fred i vort Sind, giver os Magt til at kunne kaste vore Sorger paa ham, fordi vi véd, at han er vor Fader, da lyser Kristus for os, og vi sove ikke, men ere vaagne. Da erfare vi, hvilken velsignet Ting det er at tro paa Gud, og at have en saadan mægtig Frelser, som ikke slipper os, men støtter og styrker os i al vor Fare. Saa véd vi, hvem vi skulle vende os til, naar der atter kommer Fare og Fristelse, saa véd vi, at Herrens Ord er sandt Ps. 107, 28. flg. De raabte til Herren, da de vare i Angst, og han udførte dem af deres Trængsler. Han lod Stormen stille af, og Bølgerne lagde sig Da bleve de glade, at disse vare blevne stille, og han førte dem i Havn efter deres Begæring.

Lad dem takke Herren for hans Miskundhed og for alle hans underfulde Gerninger mod Menneskens Børn.« Da ere vi vaagne og sove ikke, fordi Kristus lyser for os.

Dertil hjælpe os Gud ved sin Hellig Aand for Jesu Skyld. Amen!

Trinitatis Præstegaard, den 2. Februar 1895.

L. M. Valeur.

En Dom.

Vi véd alle, at naar et Menneske stjæler eller slaar ihjel da bliver han anklaget og dømt af Politiet eller Dommeren og naar Dommen er fældet, bliver han straffet. Men hvem véd, at der ogsaa er Fugle, som bære sig ad paa samme Maade, nemlig Kragerne.

Vi kende vel alle Kragerne, store, sorte Fugle, som flyve omkring og sige »Kra, Kra«. Det kalde de at tale Kragemaal.

Kragerne ere meget slemme til at stjæle fra Menneskene; men det synes de ikke gør noget. »Kra Kra,« sige de og tænke, det er meget godt.

Men naar en Krage stjæler fra en anden Krage eller er ond mod en af sine Kammerater, da blive alle de andre Krager vrede paa ham; de flyve ud med ham paa en øde Mark og dømme ham, og naar man gaar forbi, kan man høre, hvordan de raabe og snakke paa deres Kragemaal. Og naar saa Dommen er fældet, kaste alle Kragerne sig over den ulykkelige Forbryder, stikke hans Øjne ud med deres spidse Næb og dræbe ham tilsidst.

Disse mærkelige Møder, hvor Kragerne forsamles for at domfælde deres Forbrydere, kaldes »Krageting«. (Ejnar Aas: »Sjæleliv og Intelligens hos Dyr«, S. 305.)

Men nu skal I høre om en sød lille Krageunge, som fløj oppe i Luften med sin Moder.

De holdt saa meget af hinanden og fløj altid sammen. Men der var en Jæger, som var paa Jagt den samme Dag. Da han saa Kragerne flyve oppe i Luften, skød han op efter dem, og et af Haglene fra Bøssen traf den gamle Kragemor i Hjertet, saa hun faldt død ned paa Jorden. Men Jægeren brød sig ikke om Kragen; han skød bare fordi han syntes, det var morsomt. Og man kan jo heller ikke spise Krager. Han lod derfor den døde Krage ligge paa Marken og gik hjem.

Men Krageungen fløj ned til sin Moders Lig; og den var saa bedrøvet, fordi hun laa saa stille uden at sige noget. Men da den saa Blodet flyde ud af det lille Hul paa Brystet, tænkte den, at der maaske var noget forkert i Brystet, og at Moderen maaske kunde blive rask, naar det kom ud. Krageungen stak forsigtigt sit Næb ind i Saaret paa Moderens Bryst og følte virkelig, at der var noget derinde. Det var jo Haglet fra Jægerens Bøsse, som sad i Saaret. Og nu stak den Næbet helt ind i Saaret for at prøve paa at faa Haglet ud. Men den kunde ikke. Og den prøvede mange Gange, og Blodet fra Moderens Saar flød ud over Krageungens Ansigt, saa det blev helt rødt af Blod.

Men pludselig kom der to store Krager flyvende. De vidste ikke, at Jægeren havde skudt den gamle Kragemor. De saa, at Krageungen borede sit Næb ind i Moderens Bryst, og at dens Ansigt var helt tilsølet med Blod; og de tænkte, at Krageungen havde dræbt sin Moder.

»Kra«, skrege de saa stærkt, de kunde, og saa med

vrede Øjne paa den stakkels Unge. Men Krageungen var saa bedrøvet, at den slet ikke kunde sige noget; og den kunde slet ikke forklare, hvorledes Moderen var død.

Da tog den ene Krage fat paa Ungen, for at den ikke skulde flygte, mens den anden fløj bort for at hente alle de andre Krager. Og den fløj rundt til dem alle sammen og kaldte paa dem, at de skulde komme og se, hvad Krageungen havde gjort.

»Kra, Kra«, lød det som et Skrig oppe i Luften. Det var alle Kragerne, som kom flyvende. Og der var saa mange, at Himlen blev næsten sort. Og da de saa, at Krageungen havde hele Ansigtet fuldt af det røde Blod fra Moderens Saar; og da de to Krager, som kom først, viste de andre, hvordan Krageungen havde stukket sit Næb ind i Moderens Bryst, troede de alle bestemt, at Krageungen havde dræbt sin Moder. »Kra, Kra!« raabte de alle sammen, saa den stakkels Krageunge rystede af Angst.

Og saa besluttede de, at Krageungen straks skulde dømmes. Den største og sorteste af alle Kragerne var Dommer. Og Dommen lød paa, at Krageungen skulde dø, fordi den havde dræbt sin Moder med sit spidse Næb.

Og Dommeren rejste sig højt op og raabte:

»Kra, Kra, Kra!«

Det skulde betyde: »én to tre«.

Og saa kastede alle Kragerne sig over den stakkels Unge, stak Øjnene ud paa den og borede deres skarpe Næb ind i dens Bryst.

Da Solen gik ned, vare alle Kragerne fløjne bort. Men den lille Krageunge laa død ude paa Marken ved Siden af sin Moder.

G. F

Thorvaldsens Musæum.

I Midten af vort store Billede ser du en Bygning; se godt paa den; thi den Bygning skal du og alle danske kende. Hvad er det da for en Bygning? Det er Thorvaldsens Musæum. Du spørger maaske, om det er en særdeles stor og smuk Bygning. Aa, nej! Der findes mange større og smukkere Huse baade i København og i andre Byer, men Thorvaldsens Musæum indeholder en saadan Samling Billedhuggerarbejder, at ingen Bygning i hele Verden indeholder saa mange og saa smukke. Alle Arbejderne ere udførte af vor Landsmand Bertel Thorvaldsen. Hvem var Thorvaldsen? Rejs til Tyskland, Frankrig, England, Italien, rejs omkring i hele Evropa og spørg: »Hvem var Thorvaldsen?« Alle véd det, alle ville svare: »Han var en berømt dansk Billedhugger!« Alle kende Thorvaldsen, han er den mest berømte af alle vore Landsmænd. Alle kende ham, derfor skal du ogsaa vide, hvem Thorvaldsen var. Han blev født i København den 19de November 1770. Faderen var Billedskærer, han udskar Figurer (Mænd, Kvinder, Børn, Engle o.s.v) i Træ, ligesom de døvstumme har lært at udskære Blade og Grene. Forældrene vare fattige, men nogle fornemme Mænd opdagede, at Drengen tegnede udmærket. Derfor kom han til at gaa i Kunstakademiets Skole, hvor han lærte at tegne og modellere (= lave Figurer af Ler), og han blev særdeles dygtig, saa at han fik baade Sølvmedaille og Guldmedaille for sine Arbejder. Da han var 26 Aar gammel, rejste han til Rom, hvor han opholdt sig i 40 Aar og udførte en stor Mængde Billedhuggerarbejder, som bleve købte af Konger. Kejsere og andre rige Mænd fra alle Lande i Evropa; men han glemte ikke sit Fædreland, Danmark. Mange Hundrede Arbejder sendte han hjem, og de ere opstillede i Thorvaldsens Musæum, hvor mange Mennesker komme for at se dem. Alle fremmede, Tyskere, Franskmænd o. s. v., som komme til København, besøge Thorvaldsens Musæum for at se og beundre de smukke Arbejder. Dersom du kommer til København, saa maa du heller ikke glemme det. Hver Søndag og Onsdag Kl. 11 kan man gaa derind uden Betaling. Men naar Du staar i et af de mange Værelser, saa se ud i Gaarden. Du vil da opdage en Grav midt i Gaarden. Hvem tror du ligger begravet der? — Thorvaldsen. Han døde den 24de Marts 1844.

N. M. Jensen.

Vendsyssel.

Nord for Limfjorden strækker Danmark sig op som en Ørneklo.

Det er Vendsyssel. Dette store, stille Land, der ser saa mørkt og stærkt ud, og som man aldrig glemmer, men bestandig længes tilbage til midt i Øernes smilende Frugtbarhed. Mange ville maaske ikke kunne forstaa denne Længsel efter dette Land, som mange fremmede maaske slet ikke synes om, men naar man har levet der i sin Barndom, saa kommer man til at holde af disse rolige, trofaste Beboere, som høre til der oppe, og som passe saa godt ind i Naturen. Det er de stærke Vendelboer. De have aldrig holdt sig skjulte, og ingen behøve at spørge: »Hvem er Vendelboerne?« Det var dem, der først vovede at rejse sig imod Knud den Helliges Haardhed, og forfulgte og dræbte ham. Det var dem, om hvem det hedder i Grevens Fejde: »Ene stode de Vendelboer, de vilde ikke fly.« Og endelig var det Vendelboerne, der som 11te Regiment i den sidste sørgelige Krig 1864 ved Sankelmark slog, til de sejrede. De vilde ikke fly, det fik de aldrig lært. Godmodige og seje, maaske lidt tunge og indesluttede ere de, længe taale de Undertrykkelse og bære den med Taalmod, men naar Taalmoden er forbi, saa bryder Vreden løs, og saa faar ingen dem til at vige.

Og Menneskenes Sind er friskt og kraftigt som den dejlige Luft, der omgiver dem, og som den friske, lette Vind, der stryger saa blødt hen over det flade Land og faar Kornmarkerne til at bølge og Lyngtoppene til at nikke, som vilde de sige: »Det er dog langt bedre at blive dygtig gennemblæst end at staa Dag ud og Dag ind og blive bagt af en brændende Sol.« Fremmede holde ikke meget af »den evige Blæst«, som de kalde den, men Vendelboerne holde af den. Den varmer Blodet og faar det til at rulle hurtigere, og naar Blodet ruller hurtigt, og Legemet er varmt, saa mærker man ikke saa meget Kulden ude fra.

Vinden farer hen over Heden, hvor Lyngen staar med sine lyserøde Blomster, hvor Haren hopper let af Sted mellem Lyngtoppene, gør kaade Spring med sine lange Bagben og vipper polisk med de bevægelige Øren. Endnu behøver den ikke at sove med aabne Øjne, endnu kan den nyde sin gyldne Frihed; men naar Efteraaret kommer, og Jægeren tager Bøssen fra Knagen og strejfer over Markerne med Hanen spændt og Hunden i Hælene, da bliver det en anden Leg, da bliver det Kamp for Livet.

Hjejlen sidder paa Tuen og fløjter, og Viben flagrer urolig omkring og skriger sit »Tyvi! Tyvi!« Det lyder saa klagende, som om den sørgede over noget, den havde mistet. Og saa faar man saa ondt af den, af sig selv og af hele Verden. Men Viben bliver ved med sin hvileløse Flagren frem og tilbage og sit »Tyvi! Tyvi!« der skærer En helt ind i Hjertet.

Og mellem Lyngen staar Blaabærris og Rævlinger, men enkelte Steder er der smaa bare Pletter, hvor Buskene ere afsvedne; det har Hyrdedrengene gjort. Nogen Nytte maa da Heden gøre foruden at blive brugt som Redeplads for Lærker og Viber, og saa bliver Ungkreaturer og Faar drevne derud. Kun lidt er der at gnave, saa der bliver ikke megen Tid til at gøre Krumspring, men passes maa de alligevel. Dog, Tiden bliver somme Tider Hyrdedrengene

Thorvaldsens Musæum.

lidt lang, og saa komme de sammen, tænde Baal af Hedetørv og tørret Lyng og spise stegte Kartofler til deres tykke Mellemmad; thi Hyrdedrengene véd nok, hvad der smager godt. — Men hvad er det, som ligger der langt inde paa Heden. Aa! det er jo en af de store graa Sten, saadan en underlig gammel graaskimlet Top, som man saa let falder i Tanker over og faar saadan en Lyst til at sige til: »Aa du, fortæl mig noget, du maa da have oplevet mange Ting.« Og Vinden slaar Kolbøtter over den gamle graa Sten, som ser saa polisk ud af sit gamle Ansigt, som vilde den sige: »Ja, jeg véd nok, dù er stærk, men mig kan du dog ikke rokke.« Der er saa meget for Vinden at gøre paa Heden. Hist skal der blæses op i Drengenes Baal, her er der saa mange tæsvise Sandskorn, som skulle blæses bort, og saa er det saa morsomt at ringe med de smaa Lyngklokker. De ere saa glade i deres fattige Stilling, saa taknemmelige for hver lille Venlighed, saa det er en Fornøjelse at gøre dem lidt godt.

Videre suser Vinden over Engene, hvor Bækken, fuld af hvide og gule Aakander og vævre Hundestejler, risler sagte af Sted mellem Engblommer, Forglemmigejer og Hjertegræs, over Moserne, hvor Kærulden vifter og skinner i Solen. Kornet strækker sig saa morsomt i lange Agre af forskellige Farver, lige fra mørkegrønt til guldgult. Langt fra ser det ud som forskelligt farvede Baand lagte ved Siden af hverandre. Aksene svaje og neje, og Vinden farer videre. Men hvad var det, den løb Panden imod? Naa, det er jyske Aas med sine høje lyngklædte Bakker. »Hvad man ikke kan komme oven over, maa man gaa uden om,« siger Vinden, og saa gaar den udenom en Bakke, og farer videre paa den anden Side af den jyske Aas.

Helt henne mod Vest, hvor Vinden kommer fra, ligger Klitterne, de høje Vesterhavsklitter, og mellem Klitterne bo de kække Kystboere, som saa gærne sætte deres Liv i Vove for andre. Helt ud til den yderste Rand vokser det grønne, fine, saltholdige Græs, som Faarene nippe af med smaa korte Ryk, medens Lammene lege som kaade Børn mellem Klitterne. Men mellem Græsset ligger det hvide Sand, og paa Klitternes Sider vokser den blaagrønne Marehalm, der holder Flyvesandet fast. Hvor Klitten falder stejlt af ned mod »Vestervovvov«, som Vendelboerne sige, vokser der ingen Marehalm. Der staar Havet op i Uvejr og river store Indhug i Landet. Dette store Hav, der strækker sig saa langt, at det tilsidst løber sammen med Himlen eller Himlen med det, virker saa besynderlig paa en, og man kan aldrig blive træt af at betragte det. Man føler saadan en underlig Længsel efter det fjerne ubekendte, som Øjet ikke kan naa, efter Bølgerne, der snart tumle og lege roligt og stille paa Strandbredden, snart rasende og vilde kaste deres Skumflokke op mod Kysten. Og man ser med Længsel efter Skibet, der med en Røghale efter sig damper videre mod det fjerne Maal, langt ude, meget længere end man synes at se det. Og Øjne og Tanker følge det fremmede Skib, der bliver mere og mere usynligt og tilsidst forsvinder helt bag det fremspringende Næs, kun Røghalen staar endnu tilbage, — saa bliver ogsaa den borte.

Solen er ved at gaa ned og kaster sit sidste Skær over Landet, over Gaardene, der ligge sammenbyggede og velhavende omgivne af grønne Marker, over de smaa hvidkalkede, straatækkede Huse, som ligge spredte rundt om paa Markerne. Fattige ere de vel med de smaa Vinduer og lave Døre. Hele Haven bestaar af en Stump afsvedne Kartoffelbuske, og foran Døren ligge lyshaarede, solbrændte Børn og rode i Sandet med deres smaa, smudsige Hænder. Men det er dog et Hjem, trods al sin Fattigdom, og ofte er der en Lykke og Velsignelse i et saadant lille Hjem, som mange rige søge efter. Derfor kaster ogsaa Solen sin Purpurglans derover og forgylder Børnenes lyse Haar. Vinduerne glimre som Guld, og de fattige Hytter ligne straalende Slotte. — Nu gaar Solen ned bag Klitterne, glødende og stor ser den ud. Den laaner Skyerne de dejlige, straalende Purpurkanter og kaster en lysende, farverig Stribe henover de let krusede Bølger, som glitre og spille, bruse og plaske svagt i den stille Aften. Fiskerbaadene stryge med hvide Sejl langt ud paa det aabne Hav; thi der skal fiskes om Natten. Solen gaar ned, kun Skyerne staa tilbage med deres Purpurkanter.

B. M.

Jerusalem

Vi have i nogle af de foregaaende Numre af »Effata« læst om Jerusalems Ødelæggelse Aar 70; men endnu var Spaadommen: »Der skal ikke lades Sten paa Sten i dig« (d. v. s. hvert Hus skal ødelægges) ikke gaaet fuldstændig i Opfyldelse; thi, som vi læste i Januar-Nummeret, lod man de tre Taarne paa Herodes' Slot staa.

100 Aar senere opfyldtes Spaadommen fuldstændig. Jøderne gjorde nemlig igen Oprør, atter erobrede Romerne Jerusalem og ødelagde den aldeles; alle Bygninger bleve nedrevne, saa at der nu ikke mere var nogen By, der hed Jerusalem. Senere byggede Romerne en ny By paa Stedet, hvor Jerusalem før laa, men de kaldte den Oliæ Kapitolina, og det var en fuldstændig hedensk By med Afgudsbilleder og Afgudstempler. 300 Aar efter Kristi Fødsel var der en Kejser i Rom, som lod sig døbe og blev en Kristen, hans Navn var Konstantin den Store. Han lod Afgudsbillederne nedrive, og han lod flere Kirker bygge. Byen var altsaa nu en kristen By, og man kaldte den igen Jerusalem. Byen havde nu Fred i ca. 300 Aar, men saa begyndte dens Ulykker igen, og mange Gange blev den belejret og erobret. 614 Aar efter Kristi Fødsel indtog Perserne den, 628 blev den erobret af Grækerne, 637 af Araberne og 1077 af Tyrkerne. Disse vare Muhamedanere, der hadede de Kristne, og naar kristne Pilegrimme kom til Jerusalem, »den hellige Stad« for at se »de hellige Steder«, Golgatha, Oliebjærget o.s v., saa plagede og mishandlede Tyrkerne dem ofte og vilde gerne forhindre, at de kom til Jerusalem. En from Mand, som hed Peter af Amiens, kom ogsaa til Jerusalem; han saa, hvorledes Tyrkerne mishandlede de kristne Pilegrimme, det harmede og bedrøvede ham, og han besluttede at rejse omkring i Evropa for at fortælle derom. Først drog han til Rom til Paven, derpaa rejste han omkring i Italien fra Sted til Sted, holdt mange Møder, hvor han skildrede (= fortalte om) de Kristnes Lidelser i det hellige Land og opfordrede alle Kristne til at erobre den hellige Stad fra Tyrkerne. Senere rejste han ligeledes fra Sted til Sted i i Frankrig, og tilsidst holdt Paven et stort Møde, hvor mange Tusinde Mennesker vare til Stede, i Frankrig. Her opfordrede han, ligesom Peter af Amiens, alle Kristne til at samle sig for at bekæmpe Tyrkerne. En stor Hær blev samlet fra alle Lande i Evropa. Soldaterne kaldtes Korsfarer, paa Grund af, at de havde et rødt Kors paa den højre Skulder, hvilket var et Minde om Jesu Kors. Anføreren for alle Korsfarerne var Grev Gotfred af Bouillon, og han befalede over en Hær paa 600,000 Mand. Hæren maatte imidlertid kæmpe mange Gange mod Tyrkerne, inden den naaede Jerusalem. I disse Kampe bleve mange Korsfarere dræbte, mange døde af Saar og Sygdomme, saa at den kun bestod af 60,000 Mand, da den begyndte at belejre Byen. Belejringen varede i 35 Dage, saa blev Byen erobret i Aaret 1099, og Gotfred af Bouillon blev nu Konge i Jerusalem. Allerede Aaret efter døde han. Efter ham blev hans Broder Konge, men de Kristne kunde ikke faa Fred. Tyrkerne angreb Byen flere Gange, og i Aaret 1187 erobrede de den igen. De Kristne have aldrig mere faaet den tilbage; en Del af Jødeland vedblev dog at tilhøre de Kristne i 200 Aar, men saa blev hele Landet erobret af Tyrkerne, og endnu er det hellige Land en Del af Tyrkiet.

Mange Hundrede Aar ere gaaede, alligevel er Jerusalem en interessant og mærkelig By for os Kristne, og af den Grund rejse endnu mange Mennesker dertil.

Hvor Salomons Tempel stod paa Moria Bjærg, er der nu en Moske (= en muhamedansk Kirke), paa Golgatha er

den hellige Gravs Kirke, som er bygget over den Klippehule, hvori Jesus blev begravet. Klippehulen er 8 Fod lang, 7 Fod høj og 7 Fod bred. I den har man opstillet et Maleri, som forestiller Jesu Opstandelse. Naar man kommer ind i Kirken, ser man en langagtig, gul Marmorplade, som er omgiven af et Gitter; den ligger paa det Sted, hvor Jesu Legeme laa, medens Josef af Arimathæa og Nikodemus salvede de Man kan ogsaa se det Sted hvor Jesu Kors stod. I Nærheden deraf er der en Klippe, som har en dyb Revne. I véd fra Bibelhistorien, at Klippen revnede, da Jesus døde Langfredag Eftermiddag. Der fortælles, at nogle Mænd havde kastet Jesu og de to Røveres Kors ned i en dyb Brønd; men 316 Aar efter Kristi Fødsel bleve de fundne af en from Kvinde, som hed Helene. Man vidste ikke, hvilke af de tre Kors, der var Jesu; derfor prøvede man først at lægge de to Kors paa en sygs Seng; men den syge blev ikke helbredet. Man lagde da det tredje Kors paa Sengen, straks blev han rask — det var altsaa Jesu Kors.

Rosenborg.

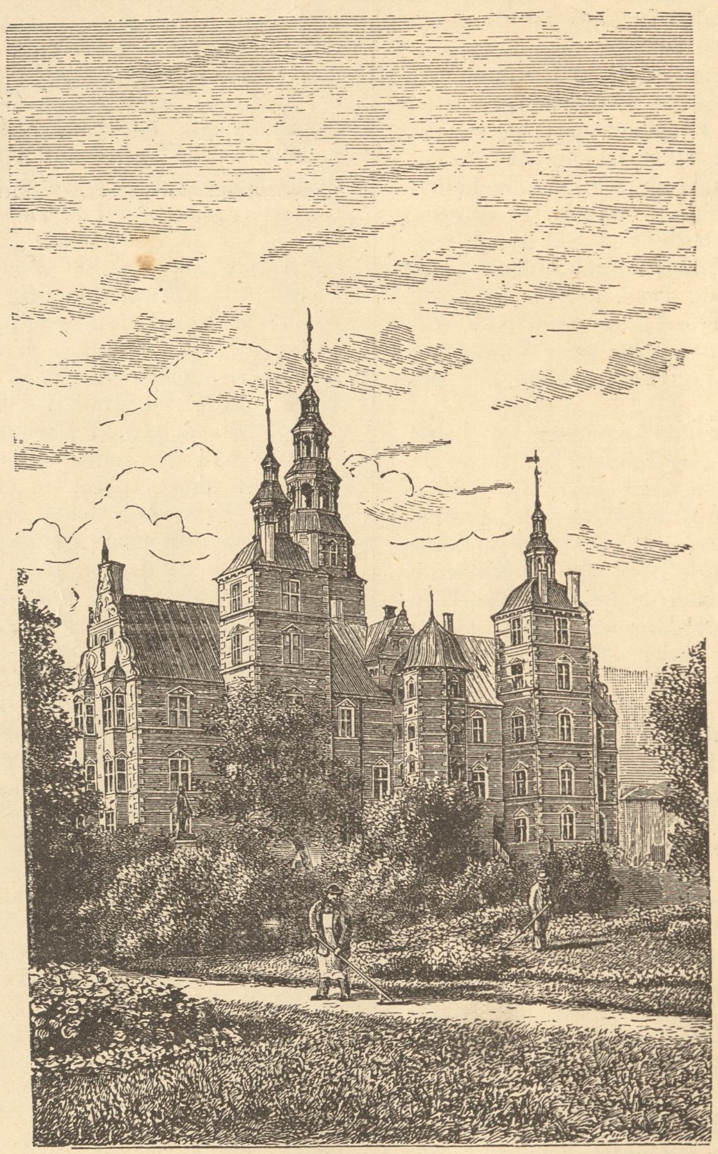

»Effata« bragte forleden sine Læsere et Billede af Rundetaarn, en af Kristian IV's mærkeligste Bygninger. I Dag kunne vi glæde vore Læsere med et Billede af Rosenborg Slot, en anden af samme Konges Bygninger. Vi huske vist alle af vor Danmarkshistorie, at Kristian den IV. var en ivrig Bygmester, som snart byggede Orlogsskibe (ɔ: Krigsskibe) og snart byggede Slotte og Byer. Men altid var han selv paa Færde, stod tidlig op om Morgenen og passede paa, at Arbejdet blev godt udført. Naar vi nu huske paa, at han foruden Rundetaarn og Rosenborg ogsaa byggede Børsen, Holmens Kirke, Nyboder og Regensen, altsammen i København, og et stort Slot i Frederiksborg, saa maa vi sige, at han var en meget virksom Mand.

Rosenborg blev bygget 1610 og de følgende Aar. Den Gang laa Slottet udenfor Byen, men siden er Byen vokset og har udvidet sig, saa at Slottet nu ligger godt gemt inde i Byen. Den Gang var der ogsaa Plads til at lave en stor Have omkring Slottet, og den findes der heldigvis endnu. Vi se paa Billedet, at Slotsgartneren er ved at gøre Græsplænen i Stand, medens Havekarlen er ved at rive Gangene. Rosenborg Have kaldes ogsaa Kongens Have, og er nu et offentligt Spadserested; det vil sige, at alle og enhver har Lov til at spadsere dér. Om Sommeren ser man da ogsaa Unge og Gamle, Soldater og Barnepiger med Barnevogne, spadsere omkring der; thi Haven ligner en lille Lystskov.

Kristian den IV. og de følgende Konger boede paa Rosenborg, men i det attende Aarhundrede ophørte Slottet at være beboet. Nu bruges det til Gemmested for mange kostbare Sager. Her gemmes f. Eks. Regalierne, det vil sige Tegnene paa Kongens Værdighed; de kaldes: Kronen, Sceptret, Sværdet og Æblet og ere lavede af Guld, Sølv og Ædelstene, saa at de ere umaadelig kostbare. Her gemmes ogsaa Klædningsstykker, Vaaben, Smykker og Møbler der have tilhørt og været brugt af vore Konger og Dronninger. Denne Samling kaldes: »de danske Kongers kronologiske Samling«. Man faar ikke Lov til at spadsere alene omkring og se paa denne kostbare Samling, men der følger altid en Opsynsmand med for at forklare, hvad det er, man ser, og for at passe paa, at ingen stjæler noget. Ogsaa udenfor Slottet er der Vagt; her er det Soldater, der Dag og Nat skulle passe paa, at ingen røver nogle af Slottets Kostbarheder. Disse Kostbarheder ere mange Millioner Kroner værd. Rosenborg er maaske den Bygning i hele Danmark, der rummer de største Værdier.

Naar vi betragte vort Billede, opdage vi let, at Slottet kun bestaar af én Fløj eller én Længe. Det ligner altsaa ikke Frederiksborg Slot, der bestaar af 4 Fløje, der ere byggede sammen og omgive en stor Slotsgaard. Paa Billedet se vi ogsaa nogle Udbygninger, baade paa Gavlen og paa Siderne, og vi se 3 større og et mindre Taarn. Rosenborgs Gavle ere ikke takkede som Landsbykirkernes Gavle, men de ere heller ikke lige som Gavlene paa vore Huse nu for Tiden; de ere derimod sammensatte af krumme Linjer. Rosenborg er bygget af røde Mursten og prydet med graa Sandsten; disse se vi langs alle Kanter af Bygningen. Denne Maade at bygge paa kaldes: »Kristian den IVs Stil«. Borgere i København, der syntes godt om det smukke Rosenborg, efterlignede Stilen og byggede deres egne Huse i Lighed med Rosenborg. Nogle af disse Huse, som ere byggede i Kristian den IVs Stil, ser man endnu paa forskellige Steder i København. Rosenborg har 3 Etager; Taarnene har — som man ser — flere. I tredje Etage findes Riddersalen, der er ligesaa lang (150 Fod) og ligesaa bred som selve Slottet. Her holdtes Hoffets Fester og Baller i gamle Dage; her har Konger og Dronninger, Prinser og Prinsesser, Adelsmænd og Fruer svinget sig i Dansen. Dersom Riddersalens Vægge kunde tale, kunde de vist fortælle os morsomme Ting om Lystighed og Glæde i gamle Dage.

Nikolaj.

Vinternød.

Opraab af Per Fugleven.

Sne over Harens Leje
Og Sne over Rævens Hjem;
Sne over Sti og Veje
I Skovens dunkle Gem!

Is over Søens Flade
Og Isgang i aabent Hav;
Is, som bag snehvid Plade,
Skjuler saa vaad en Grav.

Kulde, naar Stjærnen blegned
Og søger sin Himmelhavn;
Kulde, naar Dagen segner
I Nattens aabne Favn.

Skrig i Tykning og Taage;
Skrig af ængstede Børn;
Skrig af vingebred Maage
Og Høj-Nordens barske Ørn.

Nød i hver fattig Hytte
Og Nød i den øde Skov;
Nød, som lurer paa Bytte
Og kaster til Døden Rov.

Bøn fra de sultne Munde
Og Bøn fra bedende Blik;
Bøn i Mark og Lunde,
Hvor Mættelsens Tand ej gik.

Hjælp! Til Børnene blege
Som sygne i Hyttens Nød:
De glemme de glade Lege
Og trænge saa haardt til Brød!

Hjælp! Til hver Fugl, som rejser
Fra Skov, hvor den ej fandt nok;
Hjælp de enlige Mejser
Og Spurvenes sultne Flok.

Husk nu, med Tanker milde,
Det største af alle Bud;
Husk i Vintren den vilde
At føre Guds Kærlighed ud!

Fra alle Lande.

Ved det russiske Kejserhof hersker den Skik, at det nye Kejserpar sjælden bor paa de samme Slotte, som den foregaaende Kejser har benyttet. Den nu afdøde Kejser Alexander den III. boede om Vinteren paa Slottet Gatshina og om Sommeren paa Peterhof. Den unge Kejser Nikolai den II. med Gemalinde synes derimod bedst om at bo paa det smukke Slot Zarskoje-selo. Det ligger kun et Par Mil fra St. Petersborg i en sund og frugtbar Egn. I Aaret 1708 laa her en lille Landsby, som Kejser Peter den Store forærede sin Hustru Kejserinde Elisabeth. Der opførtes saa nogle Træbygninger, hvor Kejserparret af og til boede. Det nuværende pragtfulde Slot er bygget af Kejser Peters Datter, Kejerinde Katharina den II. I Aaret 1744 udstedte hun en Lov, hvorved hun befalede, at der her skulde bygges et Kejserslot med store og smukke Haver og Parker. Opførelsen af Slottet kostede mange Penge. Alene til Forgyldning af forskellige Genstande inde i Slottet brugte man 240 Pd. Guld. Endogsaa enkelte af Væggene i de store Sale vare forgyldte. Katharina d. II. opholdt sig næsten altid i Sommermaanederne i Zarskoje-selo. Hun indrettede sig et pragtfuldt Arbejdsværelse der ude. I et Brev beskrev hun selv sit Værelse saaledes: Det er af Sølv, og er prydet med Løvværk af Guld. Fire Søjler bære et prægtigt Spejl, der danner ligesom et Tag over min Divan (Sofa). Denne er betrukken med grøn Silke, hvori der er indvævet Sølv. Væggene ere af Speilglas med Sølvrammer omkring. Dørene, som føre ud til Haven, ere af Glas, saa at det ser ud, som om der altid staar aabent der ud til. Slottet er nu omgivet af store og pragtfulde Haver, hvorigennem der strømmer mangfoldige smaa Vandløb, hvorover der fører smukke Hængebroer. De kejserlige Drivhuse ere vistnok de største og mest righoldige, der findes noget Steds. Der findes Palmer, som ere 20 Alen høje, og mangfoldige sjældne Frugttræer og Blomster.

Holland er ligesom Vestkysten af Slesvig et Marskland. Landets Overflade ligger paa mange Steder lavere end Havet, og derfor maa det beskyttes mod Vesterhavets Bølger ved store Diger. Paa enkelte Steder har Havet opkastet Sandbanker eller Klitter, men de ere ikke altid i Stand til at beskytte Landet. Thi Bølgerne udhuler dem ved Foden, og Storme fører Toppen af dem længere ind i Landet. Sandet fyger i Stormvejr ligesom Sneen hos os, og det lægger sig over de frugtbare Græsmarker og Enge og ødelægger dem. Klitterne flytte sig lidt efter lidt længere ind i Landet, og Havet stjæler hvert Aar et lille Stykke af det frugtbare Marskland. I dette Efteraar have Beboerne langs Kysten atter klaget over, at de stærke Storme have ødelagt mange af Klitterne og Digerne langs med Landets Kyster, og de ere bange for en Oversvømmelse af Havet Det koster Hollænderne hvert Aar mange Penge at vedligeholde de gamle Diger og bygge nye for at beskytte det lave Land mod Havet.

Hos Kineserne udkommer der aarlig Almanakker lige som her i Danmark. De ere af meget forskellig Størrelse og Indhold. Nogle ere store, andre smaa. Nogle ere indrettede til at hænge paa Væggen, andre ere saa smaa, at de kunne bæres i Lommen. Kinesernes Almanak er indrettet ligesom vor. Den angiver Datoer, Festdage og fornemme Personers Fødselsdage o. s. v. Derimod indeholder den ikke ret meget om Solens, Maanens og Stjærnernes Gang; thi Kineserne ere meget overtroiske. De ere overbeviste om, at Himmellegemerne have Indflydelse paa Menneskenes Skæbne, at de kunne bringe Menneskene Lykke eller Ulykke, Sorg eller Glæde. En Solformørkelse betragte de som et Tegn paa Himmelens Vrede og Hævn, og de ere da bange for, at en stor Drage vil komme og opsluge Maanen. Under Solformørkelse forsamle Folk sig derfor paa Torve og aabne Pladser og raabe og skrige for at jage det fæle Dyr bort. For at berolige Folk paa saadanne Dage, have Kineserne en Slags Spaamand, som forudsiger, hvorledes alle Aarets Dage ville blive. Om nogle Dage fortælle de, at de ere lykkelige eller heldige Dage, andre derimod ere ulykkelige eller uheldige. Disse Spaadomme opskrives for hver Dag i Almanakken f. Eks. saaledes:

Den 1ste Dag i Maaneden er en lykkelig Dag; du kan ofre, bede til Guderne, tage Festdragt paa, gifte dig, gøre en Rejse, istandsætte dit Hus o. s. v. Alt vil lykkes; thi det er en lykkelig Dag.

Den 2den Dag i Maaneden: Du kan gøre ligesom den første, og du kan ogsaa begrave dine døde.

Den 5te Dag i Maaneden derimod er en uheldig Dag, da maa du ikke rejse, ikke plante eller saa; thi intet vil lykkes.

Saaledes fortsætter Almanakken for hele Aaret.

Japaneserne have igen vundet i et stort Slag over Kineserne. De have erobret en ny Fæstning, som hedder Wej-hej-wej. I dens Havn laa en Del af den kinesiske Flaade, som blev ødelagt

Soldaterne i Japan bruge Undertøj (Benklæder, Trøjer og Skjorter) af Papir. Det ligner naturligvis ikke vort Papir, som er skørt. Det Papir, som Japaneserne bruge hertil, er gulligt af Farve og saa fast og stærkt, at man kan sy Knaphuller i det. Den Slags Undertøj kan dog ikke taale at vaskes, men Soldaterne gaa med det, indtil det er i Stykker, saa faa de noget nyt.

I mange af de store Byer i Amerika har der i denne Vinter hersket stor Arbejdsløshed. Mangfoldige Mennesker have intet haft at bestille. De kunne derfor ikke forsørge deres Familie, og Nøden er ofte meget stor. Paa Østkysten af Nordamerika ligger Byerne New-York og Brocklyn. To meget store Byer, som ligge hver paa sin Side af en Flod, der hedder Hudson. I disse Byer er der ligesom i København Sporvogne, der køre Byen igennem i alle Retninger. For et Par Uger siden forlangte Konduktørerne (Mænd, som sælge Billetter i Vognene) højere Dagløn; men Sporvognsselskabets Bestyrelse svarede nej. Konduktørerne gjorde derpaa Strike, de nedlagde Arbejdet og vilde ikke længere køre og sælge Billetter. Der var omtrent 7—8000 Konduktører, som paa én Dag nægtede at arbejde for Selskabet. Nu kunde Sporvognene ikke køre, og Selskabet tabte hver Dag mange Penge. Bestyrelsen søgte saa at fæste eller leje andre Konduktører; men derover bleve de gamle saa vrede og forbitrede, at de gjorde Oprør og Spektakkel i Gaderne. De væltede Vognene og opbrød og ødelagde Skinnerne. De bevæbnede sig endogsaa med Bøsser og truede med at skyde de nye Konduktører, dersom de prøvede paa at køre med Vognene. Tilsidst maatte Soldaterne staa paa Post langs med Sporvognslinierne for at holde Styr paa Oprørerne.

Fra Amerika er en Forsamling af 12 Negere afrejste til Republikken Liberia paa Vestkysten af Afrika for at forberede en Udvandring af Negere fra Nordamerika. Præsidenten i Liberia har lovet Kolonisterne (de nye indvandrede Beboere) Land og Avlsredskaber. Man venter, at mange Negere ville forlade Sydstaterne i Nordamerika og flytte til Afrika.

I Kanalen mellem England og Frankrig er der sket en frygtelig Ulykke. Det store tyske Dampskib »Elbe« blev paasejlet af en engelsk Kuldamper »Crathie« og sank. Om Bord fandtes der omtrent 300 Mennesker, hvoraf kun 20 bleve reddede.

I Frankrig er en af de store Generaler fra Napoleon den 3dies Tid død. Han hed Canrobert. I mange Krige, baade i Evropa og Afrika, havde han gjort sig berømt for sin Tapperhed. Det franske Folk hædrede og ærede ham derfor, og han fik en stor og pragtfuld Begravelse, som Landet betalte.

Muhamedanerne eller Tyrkerne have flere Hustruer, de leve i Flerkoneri. Khediven eller Kongen af Ægypten, der er opdraget i Evropa, har dog nu besluttet, at han kun vil have én Hustru.

Af Luthers Efterkommere lever der endnu omtrent 210 Personer. Han havde i sit Ægteskab med Katharine v. Bora tre Sønner og tre Døtre. To af dem døde tidligt. Af de nulevende Efterkommere bære ingen Navnet Luther. Den sidste af dette Navn døde allerede for 100 Aar siden.

Fra Jerusalem fortælles der, at den tyrkiske Regering har besluttet at genopføre den vældig store Vandledning, som Salomon for mange Hundrede Aar siden byggede, og som den Gang forsynede Byen med rent og godt Drikkevand. Nu er Byens Drikkevand urent, hvilket ofte fremkalder smitsomme og farlige Pestsygdomme.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Den 1ste Februar var det 25 Aar siden Fredericia Institutets Haandgerningslærer Hr. P. St. Løwert blev ansat ved Telegrafvæsenet. Institutets Forstander og Personale bragte ham deres Lykønskning og overrakte ham et Billede (Fotogravure), som et Vidnesbyrd om den Kærlighed og Agtelse, alle nærede for ham. Vore konfirmerede døvstumme Drenge mindes sikkert ogsaa Hr. Løwert med stor Kærlighed. Det var jo altid deres største Glæde, naar de skulde ind til ham paa Arbejdssalen og bruge Saven og Kniven. Mange af Eder vare helt stolte, naar I ved Eksamen kunde pege paa et Arbejde i Træ eller Pap, som han havde lært Eder at udføre. Senere, da I kom i Lære hos forskellige Haandværksmestre, have I nok følt, at I skyldte ham Tak, fordi han havde lært Eder at bruge Hænderne.

Fredag den 15. Februar Kl. 8 afholdtes en Aftenunderholdning i København. Indtægten skal anvendes til en Stiftelse for gamle og svage døvstumme, til Understøttelse af fattige aandssvage og blinde samt til Støtte for en Pensionsfond for de Lærere og Lærerinder indenfor Døvstumme-, Blinde-, og Aandssvageskolen, der ikke kunne vente at faa Pension. Forskellige af Københavns bekendte Kunstnere havde lovet at medvirke. Formaalet er saa smukt, at vi alle maa ønske det saa stor Tilslutning som muligt.

Frk. Flamand — Lærerinde ved Fredericia Institutet — har i nogle Dage af Februar Maaned opholdt sig ved Døvstummeskolen i Nyborg.

Forstander Forchhammer afrejste Fredag den 15de Februar til Norge for med Understøttelse af Kirke- og Undervisningsministeriet at sætte sig ind i Undervisningen ved Døvstummeskolerne i Throndhjem og Christiania, hvor der undervises efter den rene Talemetode. Det er Forstanderens Hensigt paa Gennemrejsen i Sverige at gøre et mindre Ophold ved den store Skole i Wennersborg.

For at give Eleverne Lejlighed til uden Fare at dyrke den sunde Adspredelse at løbe paa Skøjter har Døvstummeskolen i Nyborg betalt Skøjteløberforeningen en vis Sum, for at Eleverne kunne faa Lov til at løbe paa dens Bane.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.

Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 6 | **Marts 1895.** | **2. Aarg.**

Til de døvstummes Venner.

Blandt de Opgaver, den Forening, hvis Organ »Effata« er, har taget op, er sikkert Anbringelsen af de udgaaede Elever paa passende Uddannelsessteder en af de betydningsfuldeste, for ikke at sige den betydningsfuldeste, tillige — imidlertid — vel ogsaa den vanskeligste.

I Grunden rummer den alle Foreningens Opgaver i sig; af dens heldige Løsning vil i mange Tilfælde Metodens endelige Resultat afhænge, saa vist som denne vore udgaaede Elevers første Leve- og Virketid derude i den hørende Verden vil være afgørende for hele Barnets fremtidige Liv, være afgørende for den fremtidige Bevarelse og Udvikling af det i Skolen indvundne.

At denne her anførte Opgave maa anses for at være Foreningens betydningsfuldeste, turde saaledes sikkert ikke være for meget sagt, — at det tillige er den vanskeligste, turde ogsaa være uden for al Tvivl.

De Hensyn, Skolen maa tage ved Valget af de fremtidige Uddannelsessteder, ere nemlig ikke faa. — Rent bortset fra Børnenes Individualitet — hvad der selvfølgelig allerede i og for sig kan volde Vanskeligheder nok — maa det alvorligt undersøges, om det Hjem, der vælges for den unge fra Skolerne nys udslupne Elev, er et saadant, at Betingelserne kan siges at være til Stede for, at Barnet kunne vokse fast i den nye Jordbund, at de Sædekorn, der i Skolen ere nedlagte, kunne faa Pleje og Pasning nok til at spire, med andre Ord: at de Evner og Kundskaber, Barnet har erholdt i Skolen, maa faa Lejlighed til at udfolde sig, vokse sig stærke under de nye Forhold.

Skolen er saaledes i højeste Grad interesseret i Valget af de nye Plejehjem. Af disse vil det i en væsentlig Grad afhænge, om de Resultater, der i Skolen ere opnaaede med Hensyn til Tale og Aflæsning, skulle faa Betydning for Livet eller ej.

Gennem Lærehjemmene skal Vejen beredes til den døvstummes senere selvstændige Liv. — I Læreaarene maa vi endnu hæge om og pleje vore Myndlinge, endnu søge at lempe Livet lidt efter dem, holde dem borte fra alt, der skadeligt og hæmmende kunde indvirke paa deres Mulighed for at bevare og udvikle det, Skolen i Kærlighed og Flid har skænket dem. Af disse Aar og Forholdene i dem vil det saaledes afhænge, om vore døve Elever ville slaa Rødder i det levende Liv, ville evne at sætte Frugter af de Blomster, Skolen har sat alt ind paa at fremelske, d. v. s. om Skolen skal naa det med den anvendte Metode tilsigtede eller ej.

Dette er det Hovedpunkt, der for Skolen maa gøre sig gældende ved Valget af Lærehjemmene; men ved Siden af dette er der saa mange andre Forhold, der i fuldeste Maal kræve den alvorligste Hensyntagen.

Her behøver blot at nævnes de døvstummes tilfredsstillende Uddannelse i det paagældende Fag, Hjemmets moralske og religiøse Standpunkt, dets Soliditet, dets Ordentlighed o. m. a.

Alt dette maa Skolen nødvendigvis sikre sig overfor, alle disse Hensyn maa gaa Haand i Haand med det førstnævnte.

Mon ikke enhver efter dette vil forstaa, hvilket vanskeligt Hverv, de konfirmerede Elevers Anbringelse er for Skolerne, hvor ansvarsfuldt disse maa føle det.

Det er derfor heller ikke med de letteste Tanker, Skolerne se Sommerferien nærme sig. De véd, at det Tidspunkt nu atter er kommet, da en ny Flok ubefæstede unge Mennesker skal sendes ud i Verden for d e r — i Livet — at søge anvendt, omplantet, virkeliggjort alt det, Skolen møjsommeligt har søgt at bibringe dem.

Aar efter Aar — ja i lange Aarrækker forhaabentlig — ville de to Skoler, for hvis Elever denne Forening er dannet, sende deres udlærte Myndlinge bort. Flok paa Flok, Kuld paa Kuld ville forlade den Rede, i hvilken de hidtil have fundet deres Hjem, deres Støtte, deres Skole.

De ville flyve bort fra Skolen, alle disse Kuld, bort, ud i Verden — men uvante, som de ere, til selvstændig Flugt, svage, som deres hidtil ubenyttede Vinger ere, ville de dale ned et Sted og dvæle der, indtil Kræfter atter ere samlede, indtil de endelig selvstændigt og frit kunne flyve derhen, deres Trang driver dem.

Det er denne Dvæletid, det for Skolerne gælder at have Øje med, det er denne Plet, hvor den unge Fugl hviler, inden dens Slagfjer for Alvor ere voksede ud, det for os gælder at afpasse, at læmpe efter dens Natur, dens Trang, for at ikke netop d e r Modet skal fratages den, Troen paa sig selv og sine Evner skal ødelægges.

Og saadanne Dvælesteder, Hvilepunkter, Øvelsespladser ville de to Anstalter, hvert Aar have at skaffe til Veje for ikke mindre end omtrent 40 udgaaede Elever.

H v e r t A a r — enhver vil da sikkert fatte den med dette Arbejde forbundne Vanskelighed.

Naturligvis — i de fleste Tilfælde vende Eleverne tilbage til deres Hjem, men — rent bortset fra, at Skolen, selv i disse Tilfælde, gerne ser sig taget med paa Raad ved Valget af Uddannelsesstedet, — saa vil der dog stadig hvert Aar blive et ikke ganske ubetydeligt Antal af Eleverne tilbage, hvor Forholdene ville nøde Skolen til paa egen Haand at træffe de fornødne Foranstaltninger.

Til dette kræves Penge, og paa disse har det — takket være Statens og Foreningsmedlemmernes Rundhaandethed — hidtil ikke skortet, men det er dog langtfra gjort med Penge alene.

Skal det virkelig lykkes os paa en heldbringende Maade at løse vor Opgave, skal det virkelig lykkes os Aar efter Aar at skaffe Plads for alle vore udgaaede Elever, skulle vi blot nogenlunde evne at imødekomme hver enkelts Lyst og

Individualitet, da maa vi have en Del Uddannelsessteder staaende til vor Raadighed.

Stavnsbundne, som vi ere i Fredericia og Nyborg, vilde det selvfølgeligt blive os yderst vanskeligt paa tilfredsstillende Maade at løse denne Opgave ganske paa egen Haand. — Derfor komme vi ogsaa til alle de over hele Landet spredte Medlemmer af Foreningen, der allerede ved deres Indtrædelse i Foreningen have vist deres Interesse for vort Arbejde, vor Sag, vore Elever.

Vi rette den indtrængende Bøn til dem alle, virksomt at støtte os paa dette saa vanskelige Punkt. Vi bede dem, naar og hvor de maatte blive vidende om et hæderligt og godt Hjem, der maatte være villigt til at tage en af vore Elever — det være sig en Pige eller Dreng — i Lære, da venligst at give os Underretning derom. Gør os opmærksomme paa de gode Hjem, hvor vi kunne faa Uddannelsessteder for vore Elever — og anbefal os igen til disse.

Til Slut da kun et Par Ord om den døvstummes Evner, hans Udviklingsdygtighed og manuelle Færdighedsgrænse.

Det turde maaske ikke være alle »Effata«s Læsere ubekendt, at de tvende Anstalter, hvis Anliggender i denne Artikel ere berørte, allerede gentagne Gange ved Industri- og Husflidsudstillinger have vundet de højeste Belønninger og derigennem modtaget de mest anerkendende Vidnesbyrd for sine Elevers Haandfærdighedsudvikling. Dette gælder i fuldt Maal saavel Pigerne som Drengene.

Enhver Haandværker, enhver Husmoder, enhver Syerske vil saaledes fra Anstalten modtage en Elev, hvis Haandgerningsfærdighed i de respektive Henseender ikke er til at foragte, og som i alle Tilfælde mindst tør sættes lig den, det hørende Barn medbringer i sin Lære.

Faa Institutioner ere sikkert i Stand til at ofre saa meget paa sine Elevers manuelle Udvikling, som netop Døvstummeskolerne, og at de have evnet at forvalte de gunstige Forhold paa rette Maade, foreligger der i alle Retninger de bedste Vidnesbyrd for. Vi tør derfor med frelst Samvittighed anbefale vore Elever.

Der foreligger allerede for en lang Række af Aar talrige Erfaringer for, hvor dygtige, flittige og paalidelige de døvstumme Haandværkere ere — i ingen Henseende deres hørende Kollegaer underlegne.

Dog hvad her er anført, gælder ikke blot de forskellige Haandværk, hvilke jo udelukkende komme Drengene til Gode, ogsaa Pigerne maa vi have anbragte. Her bliver Valget nærmest at træffe mellem Sypige- og Tjenestepigepladser. Ogsaa her haabe vi paa Medvirkning og Støtte af Foreningens Medlemmer, af alle Sagens Venner — og tillade os indtrængende at anmode derom.

Hj. K.

En Fasteprædiken.

Denne Tid, vi nu ere i, kaldes jo Fastetiden; dens Bestemmelse er at berede vore Hjerter til Paaskefesten ved at minde os om alle de Lidelser, vor Frelser maatte lide for vor Skyld. Naar vi nu læse i vor Salmebog om vor Herre Jesu Kristi Lidelseshistorie, saa ville vi se, at den begynder med at skildre os hans Sjælekamp i Gethsemane. Gethsemane var en Have, som laa paa Oljebjærget tæt udenfor Jerusalem. Der forsamledes Jesus ofte med sine Disciple, og da han havde holdt Nadver med dem i den Nat, da han blev forraadt, gik han ogsaa derhen med dem; men da han saa var kommen ind i Haven, hedder det, at han begyndte at bedrøves og svarligen at ængstes, og han siger selv til sine Disciple: »Min Sjæl er ganske bedrøvet indtil Døden«, og beder dem at blive og bede og vaage med sig.

Hvad var nu Skyld i denne Jesu store Bedrøvelse og Sjæleangst? Han havde dog nylig ved Nadverbordet talt saa rolig og frimodig med Disciplene om sin nærforestaaende Lidelse og Død og derpaa følgende Herlighed, og kærlig trøstet dem over, at han skulde skilles fra dem. Hvorledes kan han da nu ængstes og bedrøves saa haardt? Jo, kære Venner, I véd jo, at Jesus skulde bære Alverdens Synd og lide Straffen for den, derfor maatte han i denne Time føle den uhyre store Byrdes hele Vægt, saa hans Sjæl sammenknuges derved. Straffen for Synden er jo Døden, og han maa derfor efter Guds Vilje smage Dødens Bitterhed for os Alle. Som Profeten Esaias havde sagt: »Han er saaret for vore Overtrædelser og knust for vore Misgerninger, Straffen er lagt paa ham, at vi kunne have Fred, og vi have faaet Lægedom ved hans Saar.« Derfor er det ligesom for en kort Tid, at Gud drager sin Trøst tilbage fra ham og stiller ham ene overfor Dødens mørke Magt. Ligesom Djævelen, da Jesus skulde begynde sin Gerning, søgte at friste ham ved Verdens Lyst og Herlighed og saaledes at drage ham bort fra den, saaledes vil han nu forhindre ham i at fuldføre sin Frelsergerning, idet han søger at forfærde ham med al Dødens Rædsel for at faa ham til at vige tilbage og unddrage sig det Offer, som han frivilligt skulde bringe paa sit Kors for vor Synd. Men Gud være lovet, at Jesus har vundet Sejer over Synden og Dødens og Djævelens Magt. Vi se, hvordan han vandt Sejer, nemlig ved Bøn til sin Fader i Himlen; vi høre ham jo gentage Bønnen: »Ske ikke min, men din Vilje«, og han overgiver sig saaledes lydig og tillidsfuld ganske i Faderens Haand. Da kom der en Engel fra Himlen og styrkede ham. Al hans Angst var vegen bort, stærk og frimodig gaar han nu selv den onde Skare imøde, som allerede ledte efter ham for at gribe ham, at det altsammen skulde fuldkommes efter Guds Vilje, og han maa fuldkomme det store Offer paa Korset.

Kære Venner: naar Trængsel og Nød kommer til os, og ethvert Menneske faar vel noget deraf at prøve, saa er det ikke saa underligt, at vi svage kunne ængstes og bedrøves; men da vil det altid være os en stor Trøst og lære os Taalmodighed, naar vi tænke paa alt det, vor kære Frelser har lidt frivilligt for vor Skyld, imod hvilket dog vore Lidelser ere for intet at regne. Dernæst lære vi ogsaa af ham, at vi stedse skulle søge vor Styrke i Bønnen til vor Gud; lad os da forsøge ret inderligt at bede som ham: »Ske ikke min, men din Vilje«; thi det er dog det bedste, naar vi i Troen kunne give vor Sag helt i Guds Haand, og vi ville da erfare, at han tilvisse vil hjælpe os og føre Alting ud til det bedste for os. Ejheller er det underligt om vi stakkels Syndere kunne blive bange, naar Døden truer os; thi vi maa jo frygte for, hvordan det skal gaa os, naar vi stilles for den retfærdige Guds Dom. Men da maa vi tænke paa, at vor kære Frelser jo har lidt ogsaa for vore Synder, thi Straffen var jo lagt paa ham, for at vi kunde have Fred, kunde tro, vore Synders Forladelse i hans Navn. Det ville vi bede Gud, at han vil give os, at vi af Hjertet kunne det, saa behøve vi jo ikke at frygte, thi saa véd vi, at vi ere Guds Børn, og at han vil give os et evigt Liv. Amen.

Th. Gleerup.

Fra en Rejse i Schweiz.

Vi sade og kiggede ud ad Vinduet i Jærnbanetoget for at opdage det første Glimt af de berømte Alper.

Nu havde vi kørt paa Jærnbanen i flere Timer, siden vi om Morgenen toge fra Byen Schaffhausen, som ligger lige paa Grænsen imellem Tyskland og Schweiz, og endnu havde vi ingen Bjærge set, kun Marker med Græs og Korn, Søer, Huse, Frugttræer og smaa Byer, lige som naar man kører paa Jærnbanen her hjemme, saa vi kunde næsten bilde os selv ind, at vi vare her hjemme i Danmark, hvis ikke alle Folk havde talt fransk eller tysk rundt omkring os.

Vi troede, at vi først maatte opdage Bjærgene som smaa Skyer langt borte, og at vi saa efterhaanden vilde komme nærmere hen imod dem; men det gik nu ikke, som og noget af al dens Skønhed; thi der er meget smukt nede i Schweiz.

Næste Dag sejlede vi omkring paa en stor, dejlig Sø, der hedder Vierwaldstädtersøen. Den strækker sig langt ind imellem Alperne, saa man har bestandig høje Bjærge paa begge Sider. Nede ved Søens Bred ligge Huse og Byer med Skove omkring, og langt op ad Bjærgene ligger der ogsaa Huse og Skove. Mange Mennesker holde af at bo deroppe paa Bjærgene, hvor Luften er friskere og lettere end nede i Dalene, og mange syge blive raske ved at leve deroppe og drikke Mælk. Beboerne drive nemlig deres Køer op paa Bjærgene, hvor der er dejligt, kraftigt Græs, og lade dem blive deroppe hele Sommeren. Der bor da en Pige oppe hos dem, som malker og passer dem, og først naar det bliver koldt om Efteraaret, driver hun igen Køerne ned ad Bjærgene til deres Hjem.

Jo højere man stiger op ad Bjærgene, desto koldere bliver

„Rütli“ ved Vierwaldstädtersøen

vi tænkte. Da vi havde holdt stille ved Byen Zug, drejede Jærnbanen pludselig i en anden Retning. Vi kørte langs med Bredden af en yndig lille Sø, og paa den anden Side hævede sig, lige for vore Øjne, en mægtig Bjærgkæde, hvis snebedækkede Toppe skinnede i Solen. Det var Alperne.

Vi havde lært om dem paa Landkortet, da vi vare Børn og gik i Skole. Vi havde ofte set dem paa Billeder og hørt mange Mennesker fortælle om dem, saa vi troede, at vi ganske tydeligt kunde tænke os, hvorledes de saa ud; men I kan tro, det var noget andet selv at se dem.

Vi bleve ganske stille og fik Taarer i Øjnene. Vi tænkte paa, hvor almægtig Gud var, der havde skabt disse vældige Bjærge, og hvor smaa og usle vi Mennesker vare over for den Skaber, der ved sit Ord har dannet hele Jorden. Vi følte ogsaa med Tak, at Gud var meget god imod os, at han gav os Lov til at se nogle af Jordens høje Bjærge det, og oppe paa de højeste Toppe, hvor Sneen aldrig smelter, kan der slet ingen Mennesker leve. Luften er saa tynd deroppe, at man næsten ikke kan trække Vejret og maa skynde sig ned igen.

Selv de Bjærge, der ikke ere nær saa høje, rage dog højt op over Skyerne, og nu skulle I høre om vor Tur op ad et af disse store Bjærge, som hedder »Rigi«.

Man kører op ad det med et lille Jærnbanetog, som er indrettet saaledes, at et Tandhjul griber fat i Skinnerne og derved forhindrer, at Toget ruller baglænds ned ad Bjærget. Nogle Steder kører man over Broer, der ere byggede over dybe Afgrunde, saa man bliver ganske svimmel ved at se ned deroppe fra. Eftersom man saaledes kører højere og højere op, kan man se mange, mange Mile ud omkring, over Søer, Byer, Bjærge og Floder. Det er, som om man havde et helt Landkort udbredt for sine Øjne, og alting bliver

ganske smaat, set deroppe fra. Solen gik just ned, da vi kørte op ad Rigi, og det var meget smukt at se den kaste sine sidste Straaler ud over Bjærgene — men saa lige med et kørte vi ind i en tyk Taage, saa vi slet intet kunde se mere. Det var Skyerne, vi nu vare komne op i.

Det blev saa koldt, at vi maatte tage vort varme Rejsetøj paa for ikke at fryse, og nede ved Bjærgets Fod havde det dog været helt varm Sommer. Lidt efter holdt Jærnbanetoget stille. Vi vare nu ved Bjærgets Top, men kunde slet ikke se andet for de vaade, kolde Skyer, end en taaget, mørk Masse lidt borte. Det var et stort Hotel, som er bygget oppe paa Toppen af Rigi.

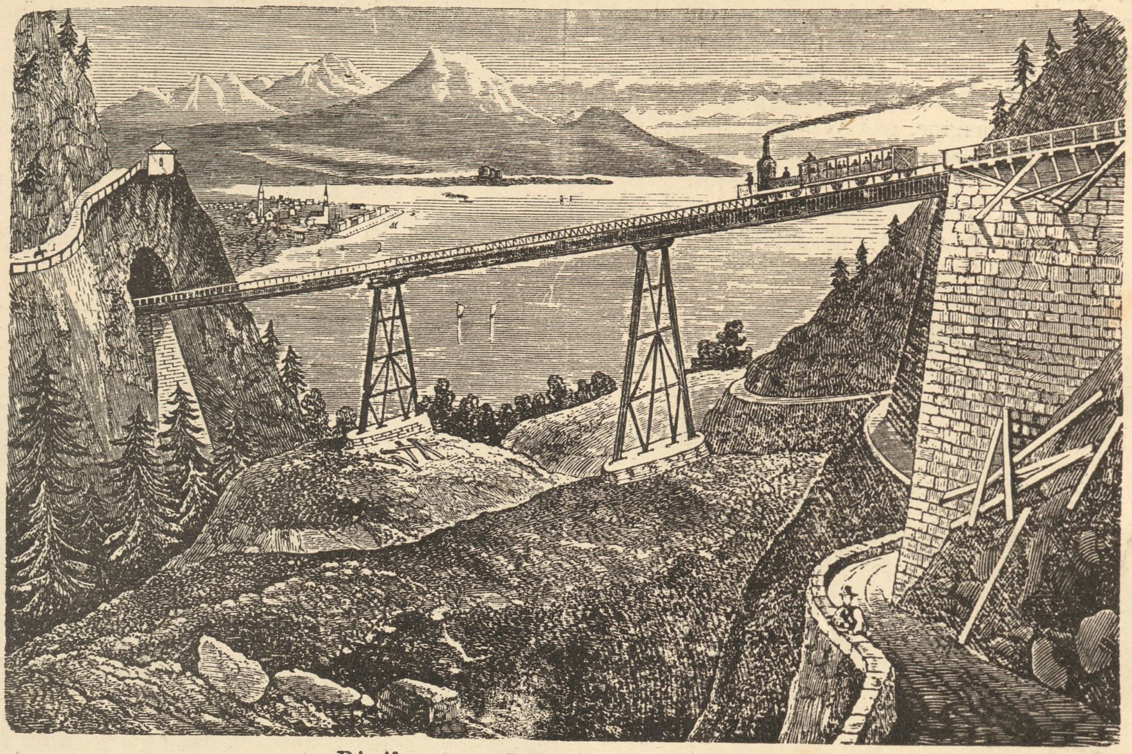

Rigibanens Bro ved Schnurtobel.

Mange Lys og Lamper vare tændte i Hotellet, og Ilden blussede lystig i Kakkelovnene, saa det var, som om det var Vinter deroppe. Store Grantræer stode langs op ad de brede Trapper og fik os ved deres Duft til at tænke paa Julen og Juletræerne. I de store Sale, hvor de rejsende opholdt sig, sade mange af dem og skrev. De vilde allesammen gerne sende en Hilsen til deres Hjem oppe fra Bjærget Rigi. Vi skreve ogsaa hjem til Danmark deroppe fra.

Naar Solen staar op om Morgenen, saa spreder den undertiden Skyerne saaledes, at man oppe fra Bjærget kan se langt ud over Landet, og det er saa prægtigt et Syn, at Folk, der har set det, aldrig kan glemme det.

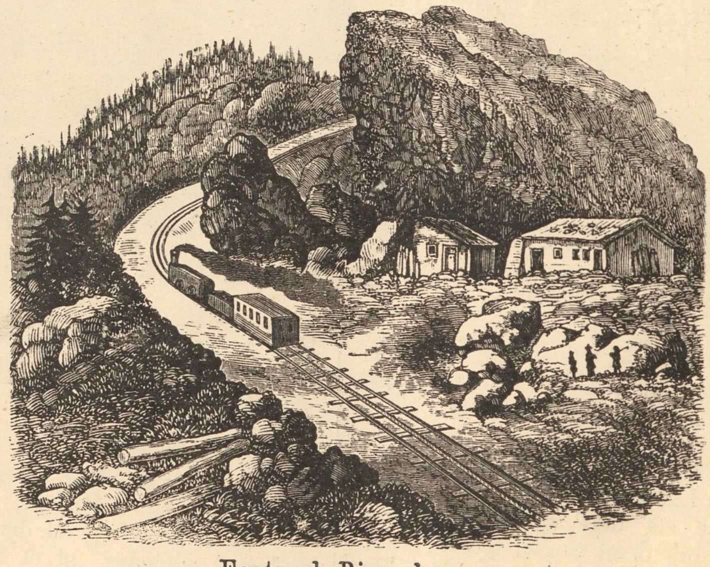

Fart ad Bjærgbanen.

Naar det derfor ser ud til at blive saadan en smuk, klar Solopgang om Morgenen, saa bliver der tudet i et Horn for at kalde paa alle de rejsende. Man springer da hurtigt ud af Sengene, faar kun Tid til lige at tage de nødvendigste Klæder paa og skynder sig ud paa Bjærget; thi det varer kun nogle faa Minutter, inden Skyerne atter have samlet sig. Den Morgen, vi laa deroppe, blev der desværre ikke tudet i Hornet; thi man kunde slet intet se. Men det var helt underligt saaledes at staa oppe paa Bjærget midt i Skyerne og se dem drive rundt omkring neden for sine Fødder.

Da vi havde drukket Kaffe, kørte vi igen med Jærnbanetoget lidt ned ad Bjærget, hvor der var mere varmt og mildt, og der tilbragte vi Resten af Dagen. Vi plukkede mange dejlige Blomster der paa Markerne; thi paa Alperne gror der mange flere Slags Blomster end her hjemme. Højt oppe, hvor Sneen begynder, kan der intet andet gro, end en lille fin, hvidgrøn Blomst, som hedder »Edelweizs«. Ved alle Jærnbanestationer staa unge Piger og Børn og sælge Buketter af »Edelweizs« og »Alperoser« til de rejsende. Vi købte ogsaa saadanne Buketter, pressede de smaa »Edelweizs« og gemme dem bestandig som Erindring om vor Tur op ad Bjærget »Rigi«.

A. L.

Drengen, som hørte den stille Tale.

(Frit efter Zacharias Topelius.)

En Gang var der en døvstum Dreng. Han hed *Paavo*. Han vilde saa gerne kunne høre og tale, men han kunde ikke. Han saa de andre Børn bevæge Læberne og forstaa hverandre, men Paavo maatte gøre Tegn med Fingrene. Hans Fader forstod, hvad han sagde. Hans Søster og Broder forstode ham bedre endnu. Hans Moder forstod ham allerbedst. De andre Børn i Byen forstode ikke hans Tegn; de abede ham efter med Hænderne og lo ad ham.

Værst var den lange *Penttu*. Han gjorde Nar ad Paavo, og naar Paavo kom for at se Drengene spille Trille paa Landevejen, brægede Penttu »bæ, bæ,« som om Paavo var en Vædder. Og det syntes Byens Børn var saa grumme morsomt, men det syntes en lille Pige, der hed *Lisu*, ikke. Hun tog Paavo med hjem og trøstede ham med et Fad Tykmælk, for at han ikke skulde græde.

Hans Moder havde med sit Tegnsprog fortalt for Paavo om Gud i Himlen, hvor god han er mod alle sine Skabninger og mest mod ulykkelige, smaa Børn. Paavo vidste, at Gud kan alting og gerne vil hjælpe dem, som rigtig

hjertelig bede ham om noget. Men Paavo havde ogsaa set, at naar nogen hjalp Fader og Moder, saa vilde de have Betaling for det. Og saa tænkte Paavo ved sig selv: Havde jeg bare noget at betale Gud med, saa vilde jeg bede ham lære mig at høre og tale.

Paavo var allerede seks Aar gammel, men havde endnu aldrig været i Kirken. Hvad skulde han i Kirken? Præstens Prædiken forstod han ikke, ikke heller kunde han høre Messen og Salmesangen. Men da Fa'r spændte Hesten for Slæden Julemorgen, og Søster og Broder skulde med i Kirke, syntes Moderen, det var Synd, at Paavo skulde blive ene tilbage.

»Vil du med os?« spurgte hun.

Ja vist vilde Paavo være med til saa sjælden en Fornøjelse, som at age til Kirke Julemorgen. De andre Søskende fik hver en Ti-Skilling at lægge i Kirkebøssen. Paavo fik ogsaa en Ti-Skilling, men Moderen glemte at sige ham, hvad den skulde bruges til. Det var en stor, tung Skilling, meget tungere end en Eneste-Skilling eller Fem-Skilling, som Paavo stundom fik af de rejsende, naar han lukkede Leddet paa Landevejen op for dem. Paavo syntes, at dette var forskrækkelig mange Penge, saa rig havde han aldrig været, og nu havde han noget at betale Gud med.

Hele Vejen til Kirken tænkte han paa, hvordan han vilde gaa til Gud og sige til ham: Kære Gud, jeg vilde saa gerne høre og tale som andre Mennesker. Og da du er saa god og kan alle Ting og vil hjælpe dem, som bede til dig, saa hjælp nu Paavo, at Paavo kan høre, hvad Præsten siger. Du skal nok faa Betaling for det, kære Gud, du skal faa 10 Skilling.

Og saa tænkte han igen: Gud bor vist i Kirken, men hvordan skal jeg komme til at tale med ham, naar der er saa mange Folk? Og mon han forstaar mig, naar jeg gør Tegn med Fingrene?

Paavo blev bekymret, men han kunde ikke spørge de andre i Slæden; det var jo mørkt, de kunde ikke se hans Hænder. Han sad og grundede og saa paa, hvordan Far kørte. Vallak var en flink Hest, Bjælder havde den paa, og det klang i Bakker og Skove. Der var en halv Mil til Kirken, men det gik saa rask som Trillen paa Landevejen. Alle de sneklædte Birketræer og Graner syntes at løbe Paavo i Møde, og det mærkværdigste var, at Maanen løb med, — Maanen, som ellers plejede at lunte saa smaat af Sted der oppe paa Himlen.

De kom til Kirken. Mange Heste og Slæder stod der uden for; Dørene aabnedes, og der inde var alt lyst, som i Himmerige. En Damp af Kirkefolkets Aandedræt gik ud af deres Mund, som et Røgoffer til Herren. Det var saa underligt at kunne se Menneskers levende Aande.

I den store Gang var der Trængsel, og i Trængselen blev Paavo skilt fra sine Ledsagere. Han var lille, han klemtes mellem de mange Folk og førtes fremad. Han vidste ikke hvor hen. Snart stod han forrest midt for Alteret, med dets hvide Dug, de brændende Lys og det kønne, store Billede, der forestillede Frelseren paa Korset. Foran Alteret stod Præsten i sin hvide Messekjole, broderet med Guld. Paavo, Stakkel, tænkte sig i sin Enfoldighed, at Præsten var Gud, og gik hen og lagde sin Skilling paa Alteret og gjorde Tegn til det, han saa inderlig ønskede, Gud vilde give ham.

Præsten lagde ikke Mærke til ham; han sang sin Messe og læste sin Bøn, som Paavo ikke kunde høre. Moderen sad og saa sig om efter sin Dreng, og da hun fik Øje paa ham, gik hun op og tog ham ind til sig paa Bænken. Men der var ogsaa en anden, som saa den lille Paavo og forstod hans Tegnsprog. Det var den store, usynlige Gud i Himlen, som ser al Ting, og som nok vidste, at Paavo forstod ikke bedre.

Paavo sad ved Siden af sin Moder paa Bænken, saa paa Lysene, saa paa Præsten og Kirkefolket, saa paa det høje Loft og de kønne Billeder. Men da han ingen Ting kunde høre, hændte det, at han faldt i Søvn. Og da sendte Gud en Engel til ham i Drømme. Og Engelen talte til Paavo; men Englene tale ikke med Ord, men med Tanker. Og det maa Børnene lægge Mærke til, at naar en god Tanke stiger op i deres Hjerte, er det en Engel, som taler til dem.

Engelen sagde: »Paavo!«

»Her er jeg!« svarede Paavo i Drømme.

»Gud har hørt din Bøn«, sagde Engelen. — »Du skal komme til at høre den stille Tale. Men det skal du vide, at intet Menneske kan betale Gud med Penge, for Gud er saa rig, at han ejer hele Verden. Derfor skal du, naar du gaar fra Kirken, tage din Skilling igen fra Alteret og give den til den fattige Kone henne ved Døren. Thi hvis du vil betale Gud en liden, liden Del af hans Godhed imod dig, saa skal du elske ham mere end alt andet paa Jorden og lyde hans Bud og være god mod alle Mennesker, ja ogsaa mod Dyrene. Thi det er saa, at den, som af et godt Hjerte giver en Skærv til de fattige, han giver til Gud.«

I det samme vaagnede Paavo; Gudstjenesten var til Ende, og Folk begyndte at gaa ud af Kirken. Da mindedes Drengen, hvad Engelen havde talt til ham, og han bad sin Moder om at maatte gaa op til Alteret. Hun troede, han vilde se Billedet og undte ham gerne at se noget saa kønt. Men Paavo tog sin Skilling og gav den til den fattige Kone.

Da de nu vare komne ud af Kirken og sade i Slæden, blev der en stærk Kapkørsel, for Folk troede, at den, som kørte forbi alle andre paa Hjemvejen fra Kirken Julemorgen, han vilde til Sommer faa den længste Hør paa sin Mark. Og mange slog deres Heste med Pisken, men Paavo hørte Hestene sige: hvorfor slaar du mig? Jeg løber jo alt, hvad jeg kan.

Paavo syntes, det var saare underligt, at han hørte og forstod Hestenes Sprog. Han forstod ikke endnu den Gave han havde faaet: at høre den stille Tale. Men snart skulde hans Forundring blive meget større.

Klokken gik til 8 om Morgenen, men det var helt mørkt endnu udenfor. Luften var frostblank, og Stjærnerne tindrede klart paa Himlen. Da hørte Paavo, medens de kørte hen over Isen paa Søen, den allerkønneste Musik, noget Menneske har hørt siden den første Julemorgen, da Hyrderne hørte Englene synge uden for Bethlehem. Hvad kunde det være? Paavo vidste det ikke; han havde jo aldrig hørt nogen Musik, men han forstod det lidt efter lidt. Det var Morgenstjærnen, som priste Gud.

Det klang gennem Luften, det kom fra Himlen, det gav Genlyd paa Jorden. Det snehvide Bjærg, de frosne Søer, alle Skovenes Træer, Egernet i Granen, Fuglen paa Gærdet, ja selv den hvide Sne, som Slæden gled hen over som over et Glastag, alle sagde de til hverandre: Hør, hvordan Stjærnerne love Gud, fordi Frelseren er kommen til Verden! Lad os med dem synge vor smukkeste Lovsang!

Det hørte Paavo; men forstod han det? Nej, han var sulten, han tænkte paa det friske Julebrød, som duftede saa liflig i Ovnen i Gaar, og paa, hvor stort et Stykke Flæsk han vel skulde have til Julemiddag.

Da han kom hjem, varmede Moderen Julegrøden op til Frokost, og Paavo hørte Grøden sige til Træskeen: Tag det ikke altsammen, levn noget til Fader!

Det morede Paavo, det forstod han bedre end Morgenstjærnernes Lovsang. Han lo saadan, at Grøden næppe vilde blive i Skeen, og gjorde Tegn til Moderen: Grøden siger: Levn noget til Fader!

»Det er forstandigt af Grøden,« sagde Moderen: »Fader er jo ogsaa sulten!«

Paavo vilde netop til at tage sig en rigtig forsvarlig stor Skefuld af den sidste Grød i Fadet, da hørte han inde i sig en underlig klar Røst, som syntes at komme fra Hjertet og sagde til ham: Fader stod tidlig op og kørte dig til Kirken: hvor kan du nænne at spise Maden fra ham.

Paavo blev rød af Skamfuldhed og lagde Skeen bort.

Han forstod, at han havde været lige ved at gøre noget urigtigt, men han forstod endnu ikke, hvem Advarslen kom fra. Maaske véd du det bedre. Gud give, at alle Mennesker vilde høre den stille Røst, som lyder i deres Hjerte, naar de gøre noget urigtigt. Det er Samvittighedens Røst.

(Sluttes.)

Fra alle Lande.

— En af vore vigtigste Udførselsartikler er Smørret. Der udføres her fra Danmark en stor Mængde, flere Millioner Tdr. Smør om Aaret. Det meste sælges alene til England. Det bedste Smør faa Englænderne dog ikke fra Danmark, men fra Bretagne, den nordvestlige Del af Frankrig. Grunden til, at det franske Smør fra Bretagne er saa udmærket, er den, at Beboerne ere meget renlige i deres Mejerier. Ikke alene Gulvene, men ogsaa Væggene og Loftet i Mejeriet ere altid rene og hvide. Hver Dag blive Gulve, Vægge og Lofter vaskede og skurede. For at Smørret skal blive godt, maa der nemlig ikke komme det mindste Smuds. Støv eller lignende i Fløden; thi saa kan Smørret let faa en daarlig eller mindre god Smag. Her i Danmark er man endnu ikke kommen saa vidt, at alle dem, som arbejde ved at tilberede Smør rundt omkring i Mejerierne, passe saa nøje paa med Renligheden, som de skulde. Mejerierne vaskes og skures ikke overalt saa nøje og godt, som det er nødvendigt, og derfor bliver Smørret undertiden mindre godt. Smørret er imidlertid en stor Indtægtskilde for vort Land, og man maa haabe, at vi en Gang med Tiden maa kunne levere det bedste Smør, saa kunne vi ogsaa faa de højeste Priser.

— Danmarks eneste Fæstning er København. Dersom vi komme i Krig, skal den altsaa forsvare os. Men den største Del af vor Hær ligger i Garnison i Jylland og paa Fyn. Mange ere derfor bange for, at en fjendtlig Flaade straks ved Krigens Begyndelse skulde gaa op i Store Belt og forhindre vore Soldater i at komme over til Sjælland. Der er derfor ikke saa faa, som mene, at en Del af Fodfolket og noget af Rytteriet allerede nu burde flyttes over til sjællandske Købstæder. For Byerne her i Jylland, ogsaa for Fredericia, vilde det dog være et stort Tab, dersom Garnisonen toges bort.

— Fra Island fortælles der om meget hæftige og stærke Storme, som have raset især i December og Januar Maaneder. Paa mange Steder ere Kirkerne der byggede af Træ, og Stormen har været saa voldsom, at den har kunnet rykke disse Træbygninger løse fra Grunden, saa Beboerne have maattet rive dem ned og bygge dem om.

— Islands Befolkning klager ofte over, at franske, engelske og amerikanske Fiskere fange Fisk inde under Land, saa at de ødelægge Fiskeriet for Beboerne. Fiskeri og Udførsel af Klipfisk fra Øen er en af Beboernes vigtigste Indtægtskilder.

— Uenigheden mellem Norge og Sverrig vedvarer. Kongen var i Kristiania for at faa dannet et nyt Ministerium, men det lykkedes ikke. Der var ingen, der troede at kunne regere Landet for Tiden. I Stockholm blev Kongen ved Hjemkomsten modtaget med stor Begejstring. Husene vare smukt pyntede, og Beboerne jublede og raabte Hurra for ham, da han kørte gennem Gaderne.

— I Tyskland arbejder Regeringen paa at skaffe Landet en stor og stærk Flaade, som ikke blot kan beskytte Havnene ved Nord- og Østersøen, men som ogsaa kan bekytte og hjælpe de nye Kolonier, Lande, Tyskland har faaet i Afrika.

— Vinteren har i Aar været ualmindelig lang og stræng. I mange fattige Hjem har der hersket stor Nød, da det har manglet baade paa Føde og Brændsel. Ogsaa blandt Markens Dyr har Nøden været stor. Forskellige Fugle, som Maager og Agerhøns, der ellers ere meget vilde og frygtsomme, have søgt ind til Gaardene og Byerne for at faa lidt Føde. Især have Beboerne i Sydevropa følt den strænge Kulde meget. De ere ikke vante til Vinter, og i Lande som Italien, Spanien og de sydlige Dele af Ungarn have Beboerne slet ikke Kakkelovne i deres Stuer. Paa flere Steder ere enkelte frosne ihjel. I Ungarn have Beboerne været slemt plaget af Ulve. De samlede sig i Flokke, og Sulten drev dem ind til Landsbyerne, hvor de baade overfaldt Mennesker og Kvæg.

— I Østasien gaar Japan stadig frem med Sejr. Kineserne kunne ikke rigtig beslutte sig til at slutte Fred. Den japanske Hær nærmer sig nu Kinas Hovedstad Peking. I Telegrammer fortælles der om en Sammensværgelse i Peking mod Kejseren. Det var Hensigten at dræbe ham og vælge en anden Kejser, der bedre kunde forsvare Landet. Men Sammensværgelsen blev opdaget, og Kejseren blev frelst.

Efter at Waj-haj-waj havde overgivet sig, toge de øverste kinesiske Officerer sig selv af Dage. De dræbte sig selv, fordi de skammede sig, og fordi de ikke turde vende hjem til Kejseren. De kinesiske Soldater førtes af Japaneserne langt ind i Landet og fik saa Lov til at gaa bort. De bleve meget forbavsede; thi de troede, at Japaneserne vilde skyde dem.

— Midt ude i det stille Hav ligger der et lille Rige, som bestaar af Øer. De hedde Sandwichøerne. Før regerede en Dronning over Øerne, men hun blev afsat, og nu er det lille Rige en Republik. Den tidligere Dronning har forsøgt at fremkalde Oprør mod Regeringen, for at hun igen kunde komme til at regere; men det mislykkedes. Hun er nu bleven dømt til 5 Aars Fængsel og til at betale en Sum Penge i Bøde.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

— Fastelavnsmandag blev i Aar ikke fejret paa sædvanlig Maade paa Døvstummeskolen i Nyborg. I Stedet for at slaa Katten af Tønden spillede Lærerpersonalet Komedie for Børnene. Førend Fastelavn var Erik Bøghs morsomme lille Stykke »Fastelavnsgildet« gennemgaaet og forklaret i de øverste Klasser, som de derfor forstode godt, da de saa det paa Scenen. Da »Fastelavnsgildet« var spillet, opførtes et Par Tableau'er (Stykker, som man selv laver, og som kun vare et Øjeblik), nemlig »Prinsessen og Svinedrengen« og »Marsk Stig dræber Erik Glipping«. Da Forestillingen var forbi, fik Børnene Lov til at danse en Times Tid. Børnene morede sig storartet.

— Paa Institutet i Fredericia morede Eleverne sig ligesom de foregaaende Aar med at slaa Katten af Tønden. Kattekongen fik i Aar en rigtig Krone, som han med Stolthed satte paa Hovedet, medens Kammeraterne raabte Hurra for ham. Karl Madum af 4de Kl. B. blev Kattekonge.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.

Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 7. | April 1895. | 2. Aarg.

Paaskedag.

Den store Paaskefest er kommen. Jesus af Nazareth den korsfæstede, er opstanden, han er opstaaet af Graven, han har overvundet Døden, Forløsningen er fuldbragt.

Saa meget har Gud elsket Verden, at han har sendt sin Søn, den enbaarne, fra Himlen til Jorden, for at frelse alle Mennesker. Guds Søn var bleven født som et Menneske og havde som Menneske levet blandt Menneskene. 30 Aar gammel var han bleven døbt af Johannes, og havde nu i 3 Aar vandret omkring i Jødeland for at belære Folket. Han havde talt om Guds Rige og om den Frelser, som Gud, den almægtige, i sin Naade havde beskikket. Han havde kaldt paa fattige og rige, sigende: »Kommer hid til mig alle I, som arbejde, og ere besværede, og jeg vil give eder Hvile.« Han havde udvalgt sine Apostle og Disciple, han havde forbarmet sig over alle, og ved sin Visdom, sin Almagt og Hellighed forbavset alle.

Forløsningens Tid har nærmet sig, derfor er han draget til Jerusalem for at holde Paaskefest sammen med det jødiske Folk. Han har holdt sit Indtog i Jerusalem, og Folket har jublet ham i Møde, raabende: »Velsignet være den, som kommer i Herrens Navn. Hosianna i det højeste«. Folket har troet, at Jesus nu kom til Jerusalem som den mægtige jordiske Konge ligesom tidligere Kong David. Men da Jesus ikke vil befri Jøderne fra det romerske Aag, da han selv siger: »Mit Rige er ikke af denne Verden, herefter skulle I se Menneskenes Søn sidde hos Kraftens højre Haand og komme i Himmelens Skyer,« da vredes Folket. Ikke har man forstaaet, at Jesus var Gudmenneske, baade Gud og Menneske, og at han kun som Gudmenneske kunde blive Menneskenes Forløser og Frelser.

Derfor falder Dommen ogsaa saaledes: Jesus Kristus, Guds enbaarne Søn, skal korsfæstes!

Og se, ude paa Golgatha korsfæstet mellem to Røvere, skal Guds Søn lide Døden som en almindelig Forbryder. Dødens Stund nærmer sig, han udbryder: »Det er fuldbragt,« han bøjer sit Hoved, raabende: »Fader, i dine Hænder befaler jeg min Aand,« og han dør paa Korset. Men Forsoningsofret er bragt, Forløsningen er fuldbragt.

Der er stor Sorg blandt Jesu Disciple; Langfredagaften har de lagt deres Herre og Mester i Graven, de sidde nu ene tilbage, hvem skal hjælpe dem? Jesus, som var saa god og kærlig, er nu borte. Jesus, den store Lærer og Profet, han, som kendte alle Guds Hemmeligheder, er ikke mere. Han, som bød over Vind og Vejr, han, som stillede Stormen paa Søen, han, som opvakte de døde, han er selv død. Han, som bespiste de hungrige, han, som trøstede de bedrøvede, han, som helbredede de syge, han er gaaet bort. Der sidde Jesu Disciple uden Trøst, uden Glæde, uden Forhaabning, de sidde tilbage i Mørke, i Sorg, i Frygt, i Fortvivlelse.

Da kommer Paaskemorgen. Kvinderne vandre med vellugtende Salver til Graven for at salve Jesu Legeme. De spørge hinanden: »Hvo skal vælte os Stenen fra Graven?« Stenen for Graven er stor, og de selv ere kun svage. Men da de komme nærmere, blive de vaer, at Stenen for Graven er fraveltet. Inde i Graven sidder en Engel. Englen taler: »Forfærdes ikke! I lede efter Jesus af Nazareth, den korsfæstede, han er opstanden, han er ikke her, se her er Stedet, hvor man lagde ham«.

Paaskemorgen er kommen, Graven er tom. Jesus er opstanden fra de døde. Sorg er bleven forvandlet til Glæde.

Snart har Disciplene erfaret den store Nyhed. Deres Herre og Mester var død, men han er nu opstanden fra de døde, og lidt efter lidt erindre de, at Jesus selv tidligere har fortalt dem, at han vil opstaa og gaa forud for Disciplene til Galilæa. Nu begynde de at forstaa Sandheden af Jesu Ord i Johannes 14,6, at han er Vejen, Sandheden og Livet. Disciplene har været trøstesløse, frygtagtige og modløse, nu er Sorg blevet til Glæde, nu ere de blevne glade og forhaabningsfulde, nu længes de efter atter at se deres Frelser, deres Herre og Mester.

Og skulde Disciplene maaske ikke have tænkt paa, hvorledes de engang vandrede med Jesus til Bethania. Der boede Lazarus med sine to Søstre, Maria og Martha. Lazarus var død, der var Sorg og Bedrøvelse. Da Jesus kom til Bethania, sagde Martha: »Herre, havde du været her, da var min Broder ikke død.« Jesus svarede: »Din Broder skal opstaa, jeg er Opstandelsen og Livet, hvo, som tror paa mig, om han end dør, skal han dog leve.«

Lazarus var død, i fire Dage havde han ligget i Gra-

ven, alle græd de, alle vare de sorrigfulde, fordi Broderen ikke mere var blandt dem. Da kommer Jesus; fordi han selv er Opstandelsen og Livet, byder han: »Lazarus kom her ud,« og den døde opstaar fra de døde. Sorgen forvandlede sig til Glæde.

Jesus var ogsaa død og havde ligget paa tredje Dag i Graven, alle hans Disciple vare sorrigfulde, fordi deres Herre og Mester ikke mere var blandt dem. Da kommer Englen Paaskemorgen til Graven og forkynder for Kvinderne, at Jesus den korsfæstede er opstanden fra de døde. Fordi Jesus selv er Opstandelsen og Livet, kan Graven ikke holde ham fast; fordi Jesus er Opstandelsen og Livet, overvinder han Døden og opstaar fra de døde. Sorgen har forvandlet sig til Glæde.

Ogsaa for dig, kære Læser, er Paaskedag en Glædesfest. Forsoningsofret er bragt. Du kan nu faa Tilgivelse for dine Synder, fordi Jesus tog din Skyld paa sig og udgød paa Korset sit uskyldige Blod for dig. Tror du paa Frelserens Forsoningsdød, da kan du blive retfærdiggjort.

Forløsningen er fuldbragt. Jesus er opstanden fra de døde. Ligesom han opstod af Graven, saaledes skal du ogsaa opstaa fra de døde paa Dommens Dag. Paa Dommens Dag skulle Gravene aabnes, og de døde skulle opstaa, og de skulle indgaa for Herrens Dom. Tror du, at Jesus er Opstandelsen og Livet, tror du, at han alene er Frelseren, og tror du, at han døde paa Korset for din Skyld, da bliver det ogsaa Paaskefest for dig; thi da er du opstaaet af Graven for at indgaa til det evige Liv.

Georg Jørgensen.

Drengen, som hørte den stille Tale.

(Frit efter Zacharias Topelius.)

(Sluttet).

Fra den Dag blev Paavo mere og mere vant til at høre den stille Tale. Han hørte Ploven sige til Stenen paa Ageren: Flyt dig, at jeg kan komme til at gøre Jorden frugtbar! Laksen stødte sit Hoved mod Isen og sagde: Her er saa mørkt i Søen! Vidjebusken sagde til Skyen: Hvorfor skjuler du Solen, saadan at jeg ikke kan komme til at udfolde mine Dun? Gærdet sagde til Fyrren ved Siden af sig: Laan mig en Staver, ser du ikke, jeg er lige ved at falde omkuld! Brønden sagde til Spanden: Støder du mig i Siden næste Gang, kommer du ikke op igen. Skovanemonen sagde til Paavos Fod: Vær saa venlig og træd mig ikke ihjel! Tranebærret sagde til Paavos Haand: Du maa gærne plukke mig, jeg er slet ikke saa sur, naar jeg faar lidt Sukker paa mig. Og Huen sagde til Paavos Hoved: Kyler du mig fra dig, rømmer jeg min Vej.

Og da det blev Sommer, hørte Paavo Græsset paa Engen sige: Nu gror jeg, saa det forslaar noget! Og Ageren sagde til Grøften: Kære Ven, giv mig lidt Vand, jeg er saa tørstig! Skoven sagde til Kulsvieren: Pas godt paa Ilden, at du ikke brænder mit Haar. Søen sagde til Baaden: Kan du lide at gynge? Og det store, vide Land, Paavos Land, vort Land, sagde til Himlens Sol: Kære Sol, læs din Aftenbøn, naar du gaar ned, og bed Gud, at du i Morgen maa skinne rigtig varmt og give Græs og Korn til mine kære Børn!

Paavo blev saa vant til alt dette, at han syntes, der var ikke det mindste underligt ved det. Men hvad der forundrede ham, det var, naar han hørte Samvittigheden tale. Hver Gang han var paa Vej til at gøre noget daarligt, sagde Samvittigheden: Det er urigtigt! Og hver Aften, naar han var lydig og flittig, ydmyg og tjenstvillig, sagde den: Det er rigtigt! Værst var det, naar han somme Tider vilde lyve; da hørte han Samvittigheden græde. Og naar andre havde været gode imod ham, men han havde været utaknemmelig, da hørte han den stille Røst inde i sig græde. Det kunde Paavo ikke holde ud at høre. Han maatte jo være sanddru og taknemmelig og god imod alle, ellers havde han ingen Ro for den stadige Røst, som bestandig advarede, tugtede eller billigede alt hvad han gjorde.

Paavo tænkte somme Tider paa, om ogsaa andre Mennesker hørte saadan en mærkelig Røst hos sig. Han var næsten vis paa, at der var noget lignende hos alle, men det laa saa dybt gemt bag Fa'rs Vadmelskofte og Mo'rs uldne Livstykke, at Paavo ikke rigtig kunde høre saa dybt. En Gang, mindedes han, kastede lange Penttu en Kat i Brønden, men dumpede selv bagefter, da han lagde sig ned for at se Katten drukne. Med stor Møje fik Paavo den tunge Spand hejst ned i Brønden og bjærget baade Penttu og Katten i deres yderste Nød. Den Gang syntes Paavo, han hørte Penttus Samvittighed sige: Husker du, hvor tidt du har gjort Nar ad den døvstumme Stakkel, og nu har han frelst dit Liv!

En anden Gang syntes Paavo, han hørte Lisus Samvittighed tale. Lisu havde en Høne, som hun holdt saa meget af, og Paavo havde stillet en stor, tung Rottefælde ved Hønsegaarden, fordi Rotterne vare saa slemme til at tage Æggene. Men saa en Morgen var Lisus Høne trippet ud for at pikke sig noget godt til Davre, og da Paavo kom ud og løftede Rottefælden, laa Hønen derunder og var slaaet helt flad. Du kan nok tænke dig, at Lisu blev ked over det, men hun blev ogsaa vred, ja saa vred, at hun vilde slaa Paavo. Men i det samme hørte Paavo Lisus Samvittighed sige: Hvorfor slaar du den stakkels Dreng, som jo har villet gøre dig en Tjeneste ved at sætte Fælde for Rotterne! . . . . Og Lisu skammede sig ved sig selv, tog Paavo om Halsen, trøstede ham og sagde: Du skal ikke være ked over det, Paavo; jeg véd godt, du har villet hjælpe os med Rottefælden.

Paavo vokste op og blev en stor Dreng. Da hændte det, at Præsten kom til Byen for at holde Overhøring og fik den stakkels uvidende Dreng at se. Og da der i den nærmeste Købstad nylig var stiftet en Skole for døvstumme Børn, sørgede Præsten for, at Paavo blev sendt der hen. Der lærte Paavo at læse og skrive, der fik han bedre Kundskab om sin evige Fader i Himlen og om Guds Søn, vor Frelser, end da han var lille og troede, han kunde betale Guds Velgærninger med Penge. Og der lærte han tillige et godt Haandværk. Han var flittig, ordentlig og duelig, og snart blev han saa dygtig en Snedker, at der fandtes ikke nogen i hele Sognet, som kunde danne saa gode og kønne Stole og Borde som Paavo. Alle syntes godt om ham, fordi han var et godt og retskaffent Menneske, altid barmhjertig og altid sandfærdig. Paavo vidste godt nok, hvem han havde at takke for det, og han priste Gud for Samvittigheden i Menneskets Hjerte.

Og da han nu havde sit eget Værksted, saa syntes han, at han aldrig kunde faa en bedre Hustru end Lisu — naar bare Lisu vilde have ham, Stakkel, som var døvstum. Men Lisu var den, som ikke sagde nej; hun kendte nok Paavo og vidste, hun kunde vel nok faa en mindre tavs Mand, men aldrig en bedre. De blev saa Mand og Kone, og meget lykkelige bleve de. Deres Børn kunde allesammen høre og tale, deres Forældre og Søskende kom jævnlig og besøgte dem, og Paavos Moder plejede at sige til de smaa Drenge, naar det skete, der kom opvarmet Grød paa Bordet: Kan I ikke høre, Grøden siger til Skeen: Tag det ikke altsammen; levn noget til Fa'r! — Da lo Paavo og gjorde Tegn, ligesom hans Moder før havde gjort til ham: Det er forstandigt talt af Grøden.

Neapel med Vesuv

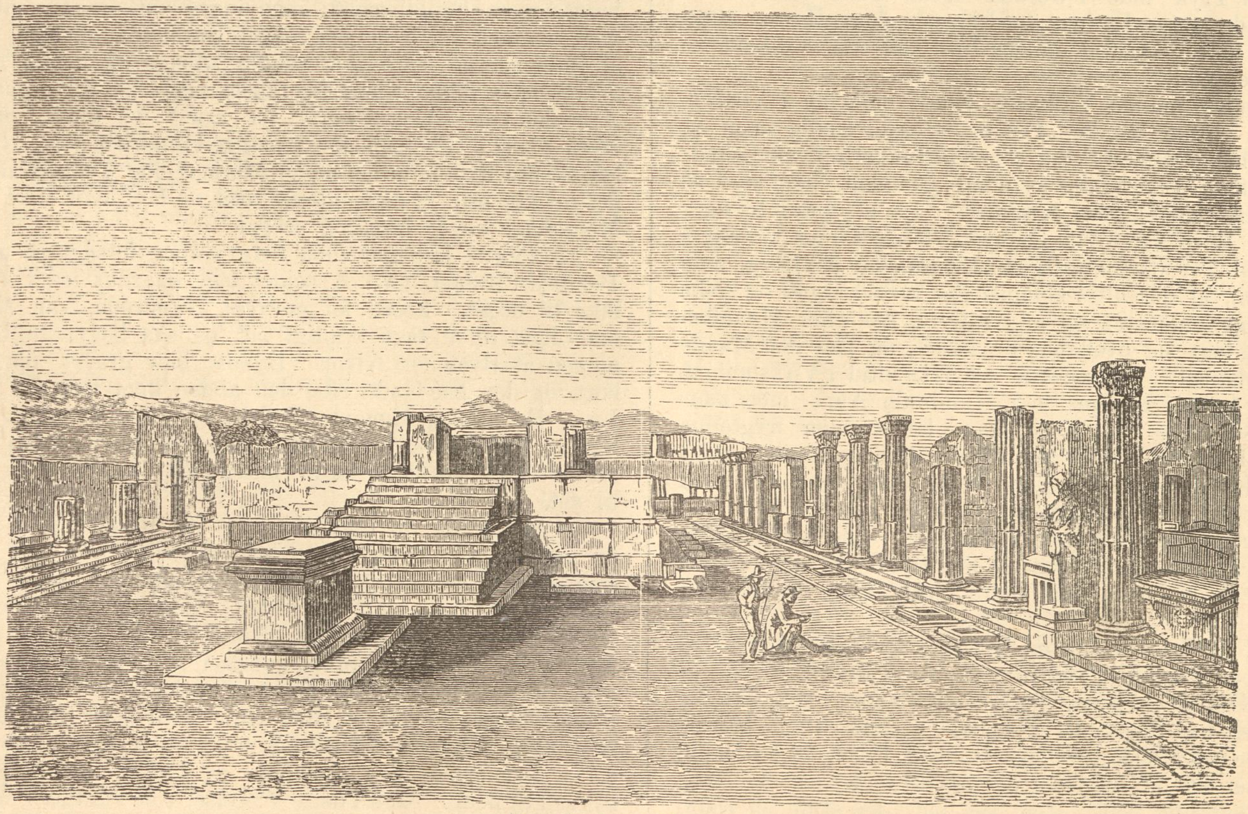

En Gade i Pompeji.

En Dag kom der en fattig, fordrukken Stymper og bad om at maatte faa Natteleje i Værkstedet. Det var Penttu. Paavo tog ham til sig, lærte ham Haandværket og havde den Glæde, at Penttu tilsidst blev en ordenlig Karl.

Naa, er der saa mere at fortælle? Jo, der er det: Gud hører al Tid et Menneskes inderlige Bøn, og han giver al Tid det, som Mennesket er bedst hjulpet med at faa.

Men hvis det undrer dig, at Paavo, skønt han var døvstum, kunde høre Skoven og Søen og alt det andet tavse i Verden tale, saa skal du vide, at det er slet ikke noget usædvanligt, for det hører jo næsten alle Børn. Naar du leger med dine Dukker eller med Stenene paa Marken, og Grankoglerne ere dine Køer, og Pindene dine fremmede, saa hører du dem jo altid tale og svare dig. Som om Birken ikke skulde kunne tale om Foraaret og Jordbærret der ude paa Skovbakken raabe Godmorgen til dig! Der er aldeles intet besynderligt ved det.

Pompeji.

Naar vi læse i Aviserne, maa vi ogsaa lægge Mærke til frygtelige Ulykker, der ere fremkaldte ved Jordrystelser. Men dersom vi ville tænke nærmere over det, ville vi se, at det er kun i de varmere Egne af Jorden, saadanne Rystelser finde Sted. Her i Danmark have vi aldrig oplevet et Jordskælv eller hørt Tale om et saadant, og derfor føle vi os saa sikre, som om der aldrig kunde tilstøde os noget. Vi tænke paa Jorden som en fast og haard Masse, der kun bestaar af Jord og Sten. Vi huske ikke, at den Jord, som vi gaa paa, i Grunden kun er en tynd Skal, ligesom Gummien paa en Bold, men indvendig er der et forfærdeligt stort Rum, og Rummet er opfyldt af glødende Dampmasser og kogende Vand. Ligesom en Dampkedel kan springe, naar Trykket af Dampen bliver for stærkt, saaledes kan Dampens og Varmens Tryk inde i Jorden ogsaa blive for stærkt. Sker dette, da rystes Jorden, Jordskorpen slaar Revne, stærkere er den ikke. Derved dannes Jordskælvene, Vulkanerne og de varme Kilder.

Der findes mange Vulkaner rundt omkring i Verden, særlig i de varme Lande. Det er Bjærge, baade smaa og store. De have samme Form som en Sukkertop, men Spidsen er lidt flad, og kommer man op paa den, kan man se ned i et Hul, som kaldes Krateret. Op af dette trænger Dampen og Ilden sig. Da Dampen første Gang sprængte Hul i Jorden, var der naturligvis ikke saadan et Bjærg, men paa Grund af, at der altid kommer saa meget Dynd og Aske og saa mange Smaasten op af Krateret, har efter Haanden det ene Lag lagt sig oven paa det andet, og paa den Maade er Bjærget dannet. Vulkanerne ere ikke altid i Virksomhed, de kan ofte hvile i mange, ja i Hundrede Aar; men naar Folk mindst tænke paa Fare, kan der komme frygtelige Jordskælv, Krateret aabner sig, og ud deraf strømme Aske, Sten og glødende Masser, der flyde ned som en Flod mange Mil bort og ødelægge alt, hvor de komme frem.

Der er mange Vulkaner i Verden, i alle Verdensdele findes de. Fra nogle udstrømmer der Dynd, fra nogle Vand, og Vandet er kogende, fra andre giftig Luft, Svovl eller Kuldampe.

Jeg vil nu fortælle om en By, som for 1800 Aar siden blev fuldstændig ødelagt ved et vulkansk Udbrud.

Ved Neapel i Italien ligger en Vulkan, som hedder Vesuv. Den har ligget der i mange Tusind Aar. Mange Gange havde den haft forfærdelige Udbrud, Ild, Aske og Damp var strømmet ud af Krateret og havde forfærdet de Folk, som boede omkring den. Men saa blev den stille og rolig, og alle tænkte, at den var død eller slukket. Op ad Bjærget byggede Beboerne smukke Huse med Altaner og Vinhaver, og ved Foden af det byggede de en lille By, som hed Pompeji. Der var jo saa smukt ved Vesuv, Himlen saa blaa, Solen saa varm og straalende, og saa var der en Udsigt over den dejlige Bugt ved Neapel, som intet i Verden kan sammenlignes med. Og Menneskene levede der i Byen; de arbejdede og morede sig, de vare glade og bedrøvede, fattige og rige. Teatrene vare aabne, Folkene strømmede derhen for at se et Skuespil; thi det holdt de meget af i disse Tider. Hjemme legede Moderen med sine Børn, gav dem Mad og sang dem i Søvn. Alle vare rolige, ingen tænkte paa, at der kunde ske noget.

Saa hørtes pludselig en frygtelig Støj. Jorden rystede, og Menneskene flygtede ud af Husene. Op af Bjærget steg en stor Sky af Røg og Aske. Asken steg til Vejrs, men lidt efter faldt den atter ned og dækkede alt med et tykt Lag Støv. Saa blev en Masse Smaasten kastede op i Luften, de faldt ogsaa ned og gjorde mange Ulykker. Pludselig blev alt stille, en underlig død Stilhed, som næsten gjorde Menneskene mere bange end den stærkeste Støj. Man hørte kun en underlig Brusen nede fra Krateret, og man ventede med Skræk paa, hvad der vilde komme. Endelig kom det. Ud af Krateret og ned ad Bjærgets Sider væltede en glødende, flydende Masse af tykt, sort Dynd, ligesom en bred Flod, og gled langsomt videre ned mod den ulykkelige By, intet kunde standse den. Den rev alt med sig paa sin Vej. Indbyggerne saa med Forfærdelse, hvorledes Ulykken nærmede sig, og dog var der intet at gøre. Snart naaede Dyndstrømmen Byen, samlede sig i Gaderne, dækkede for Husenes Indgange, saa at de Mennesker, som havde søgt Tilflugt der, vare indelukkede for bestandig. Mange forsøgte at flygte ud af Byen, men Dyndet, Stenene og Asken, som fløj omkring dem, samt det tykke Mørke, der laa over Egnen, forhindrede de fleste fra at komme frem. Mange Tusind Mennesker omkom paa denne Maade. Men Dyndet vedblev at flyde i flere Dage, og tilsidst var Byen begravet under et tykt Lag, som efter Haanden blev fastere og fastere. Intet Spor var tilbage af den før saa smukke, livlige By.

Man tænkte ikke straks paa at grave Dyndet bort, men man plantede Vinstokke og Frugttræer over det Sted, hvor Pompeji havde ligget; thi Dyndet fra Vulkanen var frugtbart. Der kom flere Udbrud, Dyndet strømmede atter ned og bragte mere Frugtbarhed; men ingen vovede atter at bygge paa samme Sted, hvor saa meget var blevet ødelagt. Nogle af Indbyggerne vare nok vendte tilbage og havde søgt og gravet efter deres Ejendele, noget fandt de vel ogsaa, men Arbejdet har sikkert været for svært for dem. Saa blev Byen glemt. Pompeji sov i mange Hundrede Aar, Ruinerne laa skjulte dybt i Jorden under Markerne og Vinhaverne. Kun faa tænkte paa, at de vandrede over en By, hvor flere Tusind Mennesker havde levet og arbejdet.

I Tidens Løb har man flere Gange forsøgt at udgrave Pompejis Ruiner, men Arbejdet blev daarligt ledet og førte ikke til noget. Først for omtrent Hundrede Aar siden fik man Lyst til at tage kraftigt fat, og saa begyndte Udgravningen af Byen for Alvor. Dyndet blev gravet op og ført bort, og den ene Gade efter den anden kom frem for Dagens Lys. En utrolig Mængde Redskaber, Kunstværker, Smykker og andre Ting ere fundne mellem Ruinerne, men næsten alt er godt bevaret, fordi Luften ikke har kunnet komme til det.

Pompeji var en temmelig stor By, maaske ikke saa rig og prægtig som mange Byer paa den Tid, men alt ser ud som om det har været smukt vedligeholdt og smukt bygget. Gaderne ere brolagte, men den Side af Husene, som vende ud dertil, se kun lidet pyntelige ud, graa og grimme med smaa Vinduer. Men kommer man ind i Huset, kan man se, at Beboerne have holdt af at have det fint og smukt. Midt i Huset er der et stort Rum, som ikke er overbygget med Tag. Det var Beboernes Opholdsværelse. Der kunde de se den dejlige blaa Himmel, og Luften kunde strømme frit ned til dem. Midt i dette Værelse, som kaldtes Peristylen, var der et stort Vandbassin med et Springvand, for at gøre Luften kølig og frisk, og man kan se, at der har været store Planter, Malerier paa Væggene og mange Billedhuggerar-

bejder. Fra Peristylen førte Døre ind til mange smaa Værelser, som rimeligvis have været brugte til Soveværelser. Mange af Gulvene i disse Bygninger ere vel bevarede, og man maa beundre, hvor smukt de ere lavede. Det er nemlig Mosaikgulve, d. v. s. smaa og store farvede Sten, sammensatte til forskellige smukke Figurer. I Husene finder man ogsaa forskellige Redskaber, Køkkentøj, Skaale og Krukker. Og overalt bliver man forbavset over den Omhu, som er anvendt paa selv de tarveligste Genstande, saa smukt, saa fint, saa formfuldendt er alt udført, noget, som man slet ikke ser Mage til i vore Dage.

At den Tids Folk har sat Pris paa at se smukke ud, kan man se af mange Toiletgenstande, som man kan finde. De have salvet deres Legeme og deres Haar, ja Kvinderne have endogsaa sminket sig og farvet Haaret, ligesom mange Damer gøre det nu. Man kan ogsaa se, at Pompejianerne have holdt meget af at bade sig; thi i en By som Pompeji, der dog ikke hørte til de største, var der flere Badeanstalter, hvor særlig de fornemme Folk tilbragte en stor Del af Dagen De bleve opvartede af Slaver og Slavinder i store, smukt udstyrede Sale, hvor de hvilede paa Bænke med bløde Hynder, læsende eller samtalende.

Baade Mænd og Kvinder brugte lange, folderige Klædninger af lyst, fint Uldtøj. Disse Klædninger maatte naturligvis renses med stor Forsigtighed. Og der er ogsaa fundet Tøjrensningsanstalter, hvor man med stor Kunst rensede Tøjet, uden at det tog nogen Skade. Naturligvis har man ved Udgravningen ogsaa fundet Butikker, hvor der forhandledes Grøntsager, Drikkevarer, og hvad der ellers behøvedes. Man har fundet Bagerier med Mølle eller Kværne, hvor Bagerne selv malede Kornet. Ved Udgravningen af et saadant Bageri fandt man endogsaa Brød i Ovnen, men disse vare naturligvis forkullede. Ogsaa af Pottemagerværksteder har der været mange i Pompeji. Pottemagerne synes at have været smaa Kunstnere; thi deres Arbejder ere meget smukke og fine.

Nu kunde man maaske efter dette tro, at hele denne By ser ud, som den gjorde for 1800 Aar siden. Men nej, saaledes er det ikke. Pompeji er en Samling af Ruiner, store og smaa; den ser ud som en By, der er bleven ødelagt af en stor Ildebrand. Tage og Lofte, alt Overdække er styrtet ned. Murene ere revnede, Murbrokker, Stumper og Stykker ligge overalt. Men mellem disse Ruiner, mellem disse sønderbrudte Levninger, finder man de Skatte, de Oplysninger, der ved at blive samlede til et, giver et Billede af den Tids Liv og Levevis.

Men findes der da ikke Spor af Mennesker? vil man vel spørge. Jo, overalt støder man paa Skeletter og Knogler af Mennesker og Dyr, og man ser, hvor de have lidt, hvilken Angst de have udstaaet for det frygtelige, der overfaldt dem, hvilken Kamp de have kæmpet for at frelse sig selv og deres Kostbarheder. Alle disse menneskelige Levninger ere ødelagde; dog har man bevaret menneskelige Figurer helt og fuldt, som gennem de forvredne Lemmer og fordrejede Træk tydeligt fortælle om den sidste Dødskamps frygtelige Lidelse. Jeg skal fortælle, hvorledes det er blevet muligt at fremstille dette:

Da det vulkanske Dynd strømmede ned over Byen, trængte det sig ind gennem alle Aabninger, udfyldte alle Rum og lagde sig tæt om alle Genstande, som en fast og stærk Form, medens de indesluttede Genstande, hvad enten det nu var Mennesker, Dyr eller andre Ting, for længe siden ere smuldrede bort, saa blev der en stærk Hulform tilbage, paa hvis indvendige Side der var tydelige Mærker af Haar, Skæg o. l. Saa fik for 30 Aar siden den daværende Direktør for Udgravningen, den gode Ide at benytte disse Hulheder som Støbeforme ved at fylde dem med Gibs og bag efter ødelægge Formen. Forsøget lykkedes, og for Tiden findes der en halv Snes Ligafstøbninger i det lille Musæum ved Indgangen til Pompeji.

Man kan vist neppe tænke sig noget mere gribende og alvorligt end disse menneskelige Væsener, hvis Dødskamp og sidste Lidelse ere saa levende, som ingen Billedhugger vilde formaa at gengive. Den bedste Afstøbning er af to Kvinder, rimeligvis Moder og Datter, som bleve fundne paa Gaden ved Siden af hinanden. Den ældste ligger rolig og er sandsynligvis bleven kvalt hurtigt af de giftige Dunster. Den yngste, en halvvoksen Pige, synes derimod at have lidt meget. Hun har trukket Benene krampagtig op under sig, og Hænderne ere knyttede. Hun har presset Hovedet mod Armen, rimeligvis for at beskytte sig mod den faldende Aske og de giftige Dampe. Man kan tydelig se Vævningen i hendes Klæder, som hist og her ere revne i Stykker, saa at den glatte Hud kommer til Syne igennem Hullerne. Paa Fødderne ser man endnu de broderede Sandaler.

En anden Afstøbning er af en Mand, der har væltet sig om paa Ryggen, rimeligvis i Dødskamp. Han har store Sandaler paa Fødderne, en Jernring paa Fingeren. Munden staar aaben, saa man ser nogle af hans Tænder. Ja, man kan endog se noget af hans Skæg paa Afstøbningen. Paa andre Steder har man fundet Skeletter dækkede af Askemasser, som har lagt sig tæt og kvælende om dem som et fast gibsagtigt Dække, hvori man uden Vanskelighed kan se Mærker af deres Haar, Hænder, Fødder og Klæder.

At der naturligvis maa gaas frem med den største Forsigtighed ved Udgravningen er en Selvfølge. I Begyndelsen gravede og hakkede man løs uden Hensyn, derved styrtede mange Mure sammen, og mange Kunstværker ødelagdes sandsynligvis. Nu fjerner man først det øverste Lag og arbejder sig derefter frem, saa at Gade for Gade, Hus for Hus bringes frem for Dagens Lys. Langsomt og sikkert arbejdes der, medens man istandsætter, hvad der styrter ned, og støtter, hvad der truer med at gaa under. Saaledes gaar intet tilspilde, alt undersøges nøje. Det tager Tid, og det koster mange Penge. Endnu vil der gaa mange Aar, før Pompeji bliver fuldstændig afdækket, men saa har man ogsaa faaet værdifulde Oplysninger om Datidens Folk, deres Sæder og Skikke.

B. M.

Paaskehøjtiden i Jerusalem.

(Efter »Kirkeklokken«.)

Paasken var Jødernes ældste og største Fest. Den var indstiftet ved Sinaj til Minde om Udgangen af Ægypten, og den fejredes i Jerusalems Tempel, indtil det blev ødelagt af Romerne. Efter Loven skulde alle Mænd rejse op til Jerusalem og ofre i Helligdommen, men Kvinder og Børn rejste gerne med. Vi læse ogsaa i Bibelhistorien, at Jesus fulgte med sine Forældre til Festen, da han var 12 Aar gammel. Store Skarer af Mennesker fra alle Egne i Landet strømmede op til Jerusalem. Henved 3 Millioner forsamledes ved Paaskehøjtiden i Zions Stad. Jødeland havde fra Kong Davids Dage og lige til Kristi Fødsel omtrent 5 Millioner Indbyggere. Vejene, som førte til Jerusalem, vare ikke ret lange, thi Jødeland er kun omtrent 30 Mil langt og 18 Mil bredt, og Jerusalem laa omtrent i Midten. Den længste Vej, Israelitterne kunde faa at vandre, var altsaa 15—16 Mil. Byen Jerusalem var kun en Mil i Omkreds, og den havde 100,000 Indbyggere. Disse mange fremmede kunde derfor langtfra faa Plads inde i Byen. Mange af dem maatte bo i Nabobyerne, ogsaa en stor Del af dem boede i Telte, som de opførte udenfor Byens Volde. Paasken fejredes i Aarets første Maaned, som hed Nisan, paa den 14de Dag. Fra den 14de Nisan til den 21de Nisan fejredes en anden Fest, som hed det usyrede Brøds Fest. Der blev saaledes 2 Fester, som begge fejredes til Minde om Udgangen af Ægypten. Festen begyndte med, at Paaskelammene bleve slagtede i Templet. Denne Gerning skulde udføres af Præsterne og Leviterne, men da der var en saa stor Mængde, saa maatte Folket hjælpe dem. Præsten ofrede saa enkelte Dele af Dyrene og stæn-

kede Blodet paa Alteret. Derefter blev Offerlammet baaret hjem og stegt helt. Saa samledes Familien for at spise Paaskelammet. Hver Husfader skulde nyde det sammen med sin Familie. Antallet af Medlemmerne, som samledes i et Hus om Paaskelammet, maatte ikke være mindre end 10, og ikke overstige 20. Var Familien ikke stor nok selv, saa indbød man fremmede. Maaltidet bestod af Paaskelammet, usyret Brød, bitre Urter og Vin til 4 Bægere. Var Husfaderen saa fattig, at han ikke kunde købe Vin, saa fik han den frit af Byen. Jøderne sade ikke til Bords paa Stole, saaledes som vi, men de laa paa Tæpper omkring et lavt Bord. Naar de spiste, saa laa de paa venstre Side, saaledes at højre Arm var fri. Efter at alle havde lagt sig til Bords, skænkede Husfaderen det første Bæger Vin. Han sagde derpaa: »Velsignet være du, Jehova, som har skabt Vintræets Frugt«, og han takkede Gud, som havde bevaret dem, saa at de kunde tage Del i denne smukke Fest. Bægeret gik saa rundt til alle ved Bordet, for at de alle kunde drikke deraf.

Nu tog han de bitre Urter, der vare tillavede som en Slags Salat. Han spiste deraf, og gav ogsaa de andre. Derpaa tog han et Stykke af det usyrede Brød, som var bagt i tynde Skiver. Han brød det i to Stykker. Spiste det ene, og lagde det andet bort, for senere at spise det. Bægeret blev nu fyldt anden Gang, og en af de yngre i Selskabet spurgte ham om, hvad denne Fest mindede om. Han fortalte dem saa om Trældommen i Ægypten, og om, hvorledes Gud havde frelst dem ud derfra. Forsamlingen sang derefter et Par af Davids Salmer, og saa blev det andet Bæger tømt. Først nu begyndte det egentlig Festmaaltid. Husfaderen sendte Brødet og Urterne omkring til alle og velsignede Paaskelammet, som alle spiste af. Naar Paaskelammet var spist, tog enhver atter sit Stykke usyrede Brød og sang Herren en Lovsang, og derefter blev det tredie Bæger drukket. Derefter sang man Davids Salme 115—118 og saa blev det fjerde Bæger drukket. Festen sluttedes altid før Midnat. Før Selskabet skiltes, lovede og prisede de Gud ved at synge Davids Salme 139.

Den 15de Nisan begyndte de usyrede Brøds Fest, og den varede i 7 Dage. Ved denne Fest indviedes de første Kornbaand. Hver Dag forsamledes Folket i Templet for at ofre.

C. J.

Den flyvende Koffert.

(Efter H. C. Andersen.)

Der var en Gang en meget rig Købmand. Hvis han hældte alle sine Penge ud paa en Gade, kunde han skjule alle Brostenene med dem, saa mange Penge ejede han. Han tænkte kun paa at tjene flere Penge, og narrede ofte andre Mennesker. Han havde kun én Søn, og da han døde, arvede Sønnen alle Pengene.

Sønnen tænkte kun paa at more sig. Han holdt hver Dag et stort Gilde for sine mange Venner, gik paa Bal og Maskerade, kørte i Skoven o. s. v. Naar han kom ned til Vandet og vilde slaa Smut, brugte han ikke Sten, men tog Penge op af Lommen og slog Smut med dem. Han havde smukke Klæder, smukke Heste og Vogne og boede i et smukt Hus. Tilsidst havde han brugt alle Pengene og skyldte endda mange Penge bort. Da hans Kreditorer (de Mennesker, han skyldte) ingen Penge kunde faa, solgte de Huset, Hestene, Vognene og alle hans fine Klæder og lod ham kun beholde en gammel, fedtet Slobrok, en daarlig Koffert og 10 Øre. Hans Venner vilde ikke hjælpe ham. Naar han ikke mere var rig, brød de sig ikke mere om ham. Han tog Slobrokken paa, stak 10 Øren i Lommen og krøb ind i Kofferten. Naar man rørte ved Laasen, fløj den af Sted hen til det Land, hvor man ønskede at bo. Han kom til at røre Laasen, og i det samme for Kofferten op igennem Skorstenen med ham, og bort — højt oppe i Luften. Han var straks helt bange og holdt meget fast i Hankene. Han syntes, det knagede i Kofferten og var bange for, at Bunden skulde gaa itu, men lidt efter blev han mere rolig, og nu syntes han, det var morsomt at se ned paa Jorden, hvor Folk saa ud som Myrer og løb rundt som Fluer i en Flaske. »Nu kunde jeg lide at flyve helt ned til Tyrkiet og besøge Tyrke-Sultanens Datter,« sagde han højt, og man skulde tro, Kofferten forstod ham; thi det var ligesom den skyndte sig mere. Snart efter saa han en stor By dukke frem, tæt ved den laa et stort Slot med en høj Mur uden om. Kofferten fløj med ham ind ad Vinduet og ned i Stuen med saadan en Fart, at han trillede ud og hen mod Sofaen, hvor Prinsessen laa og sov. Hurtig lukkede han Kofferten sammen satte den til Side og gav Prinsessen et ordentligt Smækkys lige paa Munden, saa hun vaagnede. Nu tror I maaske, hun blev meget vred og bange. Nej, hun smilede bare glad og sagde: »Hvem er du?« I tror maaske ogsaa, hun blev bange, fordi han var i Slobrok? Nej, alle Tyrkerne gaa med Slobrok, og hun saa ikke, den var snavset.

Han svarede: »Jeg er Tyrkeguden, som er kommen for at gifte mig med dig.« Hun troede det, og blev endnu mere glad, og nu stod de lang Tid, og kyssede og klappede hinanden, hvorfor hun forærede ham en Guldsabel og mange Penge. Saa sagde hun: »Paa Torsdag kommer min Fader, Sultanen, og min Moder og drikke The hos mig. Du skal komme og fortælle os en Historie. Saa faa vi Lov at gifte os«. Derpaa sagde de Farvel, og han fløj bort i Kofferten til en Skov. Skildvagten, som stod udenfor Døren, havde nær tabt Geværet af Forbavselse ved at se ham, og Tyrkerne, som gik paa Gaden, slog Kolbøtter af bar Forundring; thi de lagde Hovedet helt ned paa Ryggen for at se efter ham. Han skjulte Kofferten i Skoven og gik ind i Byen. Her købte han sig en ny Slobrok og lod sig pænt barbere; thi hans Skæg var blevet langt paa Rejsen. Torsdag Aften fløj han over Muren ind til Prinsessen. Hun sad ved Vinduet og tog imod ham. Sultanen blev saa forskrækket, at han tabte sin lange Tyrkepibe, da han bukkede for ham. Købmandssønnen sagde rolig: »God Aften«! kyssede sin Kæreste, trykkede sin Svigerfader og Svigermoder i Haanden, satte sig i den bedste Stol, smed Benene op paa Bordet og begyndte at fortælle en Historie. Historien morede dem alle meget, og Sultanen lo, saa hans Kinder rystede. Da den var færdig, sagde han: »Ja, du skal have min Datter. I Morgen holde vi Bryllup.«

Om Aftenen var der stor Stads i Byen, fordi Prinsessen var bleven forlovet. Alle Husene vare illuminerede, og der blev afbrændt Fyrværkerier overalt. Købmandssønnen syntes ogsaa, han burde gøre noget. Derfor købte han mange Raketter og fløj til Vejrs i Kofferten. Saa tændte han Ild i Raketterne og lod dem futte af Alle Tyrkerne fløj i Vejret, saa Tøflerne fløj dem om Ørene. Saadant noget havde de aldrig set før. Nu kunde de forstaa, at det var Tyrkeguden selv, som skulde giftes med Prinsessen. Da han var færdig, gemte han Kofferten i Skoven og gik ind i Byen for at høre, hvad Folk sagde. Alle syntes, det havde været saa dejligt. En sagde, han havde set Tyrkeguden med Ildkaabe paa, en anden havde set ham flyve med Englene uden om sig, en tredje havde set ham spille Bold med Stjerner o. s. v.

Næste Dag skulde han giftes, og han gik ud i Skoven for at flyve til Slottet. Men ak! Kofferten var brændt. Der var faldet en Gnist ned fra en af Raketterne og havde tændt den.

Nu kunde han ikke flyve til Prinsessen, og hvis han kom gaaende, vilde ingen tro, han var Tyrkeguden. Derfor maatte han blive borte fra Slottet. Prinsessen stod ved Vinduet og længtes meget. Hun gik tilsidst helt op paa Taget for at se efter ham, men han kom aldrig. Han gaar Verden rundt og fortæller Æventyr.

V. L.

Fra alle Lande

Influenza er Navnet paa en Sygdom. Influenzapatienter have Snue og Hoste, Hovedpine, Smerter i Ryg, Lænder, Arme og Ben, føle stor Træthed, og ere uoplagte til at arbejde, har Feber og falde let i Sved.

Mange regne Influenza for ufarlig, men det er den ikke. Den medbringer ofte Døden eller gaar over til Hals- og Lungesygdomme, som fremkalde Døden. Den er værst for gamle Folk. Folk paa 60 Aar og derover ere mest udsatte for at dø af den.

Saa snart man angribes af Influenza, bør man gaa i Seng, hurtig sende Bud efter en Læge og rette sig efter, hvad han foreskriver.

Influenza optræder epidemisk. Det ene Menneske smitter det andet. Der er mange Tilfælde paa samme Tid og samme Sted. De evropæiske Lande have hver Vinter og hvert Foraar haft en Influenzaepidemi. Den opstaar paa ét Sted, uden at man kan paavise Grunden dertil. Den udbreder sig derfra til alle de andre De foregaaende Aar er den opstaaet i Rusland. I Aar er den begyndt i England. Derfra har den udbredt sig til Tyskland, Frankrig, Østrig, Rusland og er da ogsaa kommen til Danmark.

I Berlin var der paa en Dag 30,000 Tilfælde. Mange Skoler stode tomme, da alle Børnene vare syge.

I Paris har den været i hver eneste Familie, men dog ikke været ondartet.

I Rusland var den derimod ondartet og krævede mange Ofre. Lægerne og Apothekerne kunde ikke overkomme deres Arbejde, saa at mange Patienter ingen Medikamenter fik. Det værste var, at ogsaa mange Læger bleve angrebne.

I Østrig har Halvdelen af Befolkningen været lidende, men der har kun været faa Dødsfald.

I Ugen fra den 3.—9. Marts var der i London 111 Dødsfald alene af Influenza, og i Ugen fra den 10.—16. var der 300 Dødsfald.

I København var der fra 3.—9. Marts 2611 Patienter, og fra 10.—16. 3666. Paa Frederiks Hospital var 14 Sygeplejersker angrebne. I Fredericia har den raset slemt. Dog har ingen af Eleverne, og kun faa af Lærerpersonalet paa Instituttet været syge deraf.

En Læge i London siger: at Rekonvalecentsen virker paa Patienten til Melankoli og Selvmord. Følgende Begivenhed, hvor Influenza medvirkede stærkt, er foregaaet i London: Franck Taylor var Stukarbejder. Han var en flittig og ædruelig Mand. Han var gift og levede i et smukt Kærligheds-forhold til sin Hustru. De havde 6 Børn i en Alder fra 13 til 1½ Aar. I Vinter blev Manden arbejdsløs. Familien begyndte at lide Nød. Da blev han angreben af Influenza, og kastet paa et haardt Sygeleje. Da han var kommen op, blev han melankolsk og omgikkes med Tanken at myrde sig selv og hele sin Familie. Han og hans Kone sov i et fælles Sovekammer. Alle Børnene laa i et Barnekammer. En Morgen Kl. 5 vaagnede en Søn, ogsaa ved Navnet Franck, ved, at han hørte Moderen fra Sovekamret raabe: »Mord«! men straks efter blev der stille. Manden havde myrdet sin Kone. Kort efter traadte han ind i Barnekamret med en Barberkniv i Haanden. Med den skar han Halsen over paa alle 6 Børn, hvorpaa han igen gik ind i Sovekamret. Alle Børnene døde med Undtagelse af Franck. Han havde saa mange Kræfter, at han kunde løbe ud af Huset og hente Naboer og Politi. Da de kom ind i Huset, fandt de Manden død, liggende ved Siden af sin døde Kone. Han havde ogsaa skaaren Halsen over paa sig selv.

Vaabenstilstand! Fred! Telegrafen meddelte i Midten af Marts, at Kineserne havde sejret over Japaneserne i i et stort Slag. Det var Kineserne, som telegraferede det, men det var en falsk Meddelelse. Paa Stedet, som Kampen berettedes at være foregaaet paa, var der hverken kinesiske eller japanesiske Soldater.

Sandheden er, at det lille Japan stadigt gaar sejrrigt frem mod det store Kina. Japanesernes Maal er Kinas Hovedstad Peking, og de gaa sikkert frem mod Maalet. Kineserne flygte overalt, og efter tabt Slag tage de kinesiske Generaler sig af Dage.

En General ved Navn Sung holdt en Dag til Hest foran sine Tropper. Pludselig faldt han af Hesten og var død. Han havde taget Gift.

Den 15de Marts gik Vicekongen af Kina Li-Hung-Tshang om Bord paa et Skib med et Følge af 40 Personer. Han sejlede til Japan for at underhandle med Japaneserne om Fred. Fredsunderhandlingerne foregaa i en japanesisk By ved Navn Schimonosehi. Forleden Dag, da Li-Hung-Tshang vendte tilbage fra et Møde med Japaneserne, stod Folk tæt paa Gaden for at se ham. Pludselig traadte en japanesisk Patriot frem og affyrede en Pistol imod ham. Kuglen ramte ham i den venstre Kind. Den trængte ind i Kinden. Der sidder den endnu, da Li-Hung-Tshang ikke vil have den taget ud. Han befinder sig dog godt.

Den 30te Marts berettes det, at der er afsluttet en Vaabenstilstand paa 4 Uger, medens der underhandles om Fred. Vaabenstilstanden gælder dog ikke for hele Krigsskuepladsen, men kun for de nordlige Dele af den. Den 17. April blev der sluttet Fred. Kina skal give Japan en stor Krigsskadeserstatning og afstaa forskellige Landsdele til Japan. Krigen blev erklæret den 1ste August 1894.

Bismark fyldte den 1ste April sin 80aarige Fødselsdag. Det er Bismarks Skyld, at vi mistede Slesvig i Krigen 1864. Vi tænke ikke med Glæde paa ham og holde ikke Fester i Anledning af hans Fødselsdag. Tyskerne derimod have meget at takke ham for, og man skulde tro, at de vilde gøre alt for at vise deres Taknemmelighed.

Kejseren vilde da ogsaa give ham Titel af »Højhed« og lade Fyrstetitlen gaa i Arv til Sønnerne. De vilde da blive Prinser i Stedet for Grever, men Bismark ønskede ikke at modtage denne Ære. Kejseren vilde ogsaa have præget Mønter i Dagens Anledning med Bismarks Billede paa, men det strider mod Loven, Pengene vilde have været uægte, og Kejseren maatte opgive Planen. Derimod befalede Kejseren, at alle Skoler skulde være fri, og han afholdt en stor Revue i Friederichsruhe til Ære for Bismark og overrakte ham en Æressabel. Bismark overværede selv Revuen til Hest.

I Hamborg var der et Studentersold, hvori ca. 4000 Studenter deltoge. Rundt om i Byer og Stæder har været afholdt talrige Fester. Masser af Deputationer have overbragt Fyrsten Lykønskninger i hans Hjem.

Men mange Tyskere have ogsaa benyttet Lejligheden til at vise, at de endnu ikke have glemt, at Bismark var den strenge, haarde Kansler, der fik Navnet »Jærnkansleren«. Den tyke Rigsdag forkastede med 163 mod 146 Stemmer et Forslag om at sende en Lykønskning til ham.

Magistraten i Breslau afslog et Forslag om at udnævne ham til Æresborger i Byen. Skoleforstanderskabet i Mainz forkastede et Forslag om at give Børnene i Skolerne Foræringer paa Fødselsdagen.

Aviserne protesterede mod, at der i Kirker og Skoler skulde afholdes Festligheder den 31. Marts, hvor man i Bøn og Prædiken skulde mindes Fødselsdagen.

De døvstumme i Norge.

I Aarsberetningen fra det offentlige Døvstummeinstitut i Trondhjem findes efterstaaende Opraab, som det har glædet »Foreningen til Gavn for døvstumme, oplærte efter Talemetoden« meget at se, da det viser det samme Syn paa Sagen, som den har haft. I Opraabet udtales:

Et saadant Fond har det i længere Tid været vor Tanke at søge dannet, og vi tro, at Tiden nu er inde til at optage Arbejdet for denne Tankes Realisation.

Ved Lov af 3dje Juni 1881 har Staten draget Omsorg for, at alle Landets døvstumme Børn erholde en for dem afpasset teoretisk og praktisk Undervisning gennem et 8-aarigt Skolekursus. Der er i det siden nævnte Lovs Ikrafttræden 1ste Juli 1883 forløbne Decenium arbejdet for en hensigtsmægsig Organisation af Døvstummeskolen, og det er at haabe, at det herved og gennem fortsat Arbejde efterhaanden vil opnaas at give den døvstumme en saa god Skoleundervisning, teoretisk som praktisk, som muligt, alt efter hvert Barns Evner og Anlæg. Paa de i dette Øjemed grundede Anstalter ofrer Stat og Kommune aarlig betydelige Summer.

Hvorvel der endnu staar adskilligt tilbage at gøre, indtager dog allerede nu Norge en fremskudt Plads i Nationernes Række gennem de af Myndighederne til de døvstumme og øvrige abnorme Børns veltrufne Foranstaltninger, og det er med Taknemmelighed, vi paa disse Børns og egne Vegne fremhæve dette.

Imidlertid mene vi, at der for helt at naa dette Maal, hvortil Anstalterne gennem sin Virksomhed forbereder — den døvstummes Velhjulpenhed som voksen Mand og Kvinde inden Samfundet — mangler et ikke uvigtigt Led, der maa blive at tilvejebringe væsentlig gennem den private Foretagsomhed, og ved hvis Udfyldning først de fulde Renter af de hidtil til den døvstummes Opdragelse ydede Ofre kan ventes naaede.

Efter den Ordning af Døvstummeskolen, der nu bestaar, vil den døvstumme udgaa af Anstalten som konfirmeret ca. 16 Aar gammel. I den Alder vil selv den med alle sine Sanser udrustede have vanskeligt for selvstændig at begynde Kampen for Tilværelsen og under den at blive staaende som et agtet Medlem af Samfundet. Men dette gælder, som let vil forstaas, end mere for den døvstummes Vedkommende. Den manglende Hørelse med den deraf følgende mangelfulde sproglige Udvikling og den større eller mindre Vanskelighed, hvormed sproglig Rapport mellem ham og Omgivelser kan foregaa, tilligemed en betydelig om end naturlig Mangel paa virkelig Livserfaring og en ikke sjelden Overvurderen af sig selv og sine Evner i sit Forhold til Livets og Samfundets Krav, medfører for den døvstumme Hindringer, som han behøver Vejledning og Støtte for at overvinde, ligesom han ogsaa trænger til saadan for at overvinde Livets mange Fristelser, som særlig træde det unge Menneske i Møde.

Hvor meget end Anstalterne lægge og bør lægge Vind paa Udviklingen af den døvstummes praktiske Dygtighed, ville de selvfølgelig alene være istand til at give Grundlaget. Den 16 Aar gamle Gut eller Pige tiltrænger, for saa vidt ikke Hjemmet selv kan give Plads og Arbejde, yderligere Oplærelse for at kunne staa paa egne Ben, hvortil kommer, at en stor Del døvstumme ere fra fattige Hjem, der kun i liden Grad formaa at sørge for deres fremtidige Velfærd og yde dem den økonomiske Hjælp og moralske Støtte, som de i høj Grad tiltrænge, særlig paa det Tidspunkt, da de efter endt Skolegang træde ud i Livet for at skabe sig en Fremtid.

Samfundet stiller sig heller ikke altid ret lige over for den døvstumme, som det, af Ubekendtskab med ham og Frygt for indbildte Vanskeligheder, skyde fra sig, medens det, med en Smule Overvindelse, i ham ofte kunde finde en baade dygtig og tro og hengiven Arbejder. Man er paa den anden Side heller ikke uden Eksempler paa, at den døvstummes villige og gode Arbejde paa en utilbørlig Maade udnyttes, idet man ikke mindes, at enhver Arbejder er sin Løn værd, ogsaa den døvstumme, som derved i Mismod trykkes ned.

Af hvad vi kortelig have antydet med Hensyn til den døvstummes Forhold efter Udgangen af Anstalterne, særlig umiddelbart efter denne, vil det formentlig fremgaa, at der her er et vidt og forhaabentligt velsignelsesrigt Felt at virke paa for en Forening. Der tiltrænges Støtte gennem Raad og Daad, saa vel for den døvstumme som for de Omgivelser, hvori han lever. En i dette Øjemed istandbragt Forening vil ved Samvirken mellem Forældre og Kommuner visselig kunne udrette ikke lidet til at hjælpe den døvstumme til at indtage en selvhjulpen og agtet Stilling. Vi vil ikke undlade at fremholde, at en saadan Forenings Bestræbelser bl. a. bør gaa ud paa saa vidt muligt at hindre de døvstumme fra at trække ind til Byerne, særlig de større, hvor Fristelserne og Vanskelighederne ere mange. Man bør arbejde for, at saa mange som muligt forblive i sin Hjembygd, hvor ogsaa Støtte og Hjælp fra Hjemmet kan naa dem i den Udstrækning, som dette er i Stand dertil, og hvor i hvert Fald Fristelserne ere mindre end i Byerne. Paa den anden Side vil en saadan Forening vistnok ogsaa finde sig opfordret til at tage sig af de her bosatte døvstumme og støtte dem i Sygdomstilfælde og under vanskeligere indtrædende Forhold, lige som ogsaa, om fornødent, paa anden Maade befordre deres Vel. I det hele vil det ikke mangle en Forening paa Opgaver, hvis heldige Løsning kunde bidrage meget til at befordre de døvstummes aandelige og timelige Velfærd saa vel her i Byen som i Bygderne indenfor det nordenfjeldske Distrikt.

Til Oplysning for dem, der kunde ønske at bidrage til denne Sags Fremme, men savne nærmere Kendskab til Døvstummeskolens Ordning her i Landet, tro vi at burde tilføje, at efter den nu antagne Organisation, er Landet delt i 2 Optagelsesdistrikter:

1) Det søndenfjeldske, indbefattende Kristiania, Kristianssands og Hamar Stifter og 2) det nordenfjeldske, indbefattende Tromsø, Trondhjems og Bergens. I Kristiania er for første Distrikt 2 Skoler, hvoraf den ene er Optagelsesskole og Hovedskole, den anden Afdelingsskole, og lige saa er Forholdet i Trondhjem. Til bægge Distrikter er paa Hamar en Fællesskole, hvortil de daarligt begavede Børn overflyttes.

Tidspunktet for en saadan Forenings Oprettelse og Træden i Virksomhed have undertegnede Indbydere troet at burde lade henstaa til senere Afgørelse. For nærværende har man villet indskrænke sig til at søge dannet et Fond for Øjemedet ved private Bidrag en Gang for alle, indtil derved og muligt ved Tilskud andet Steds fra, dette Fond har naaet en passende Størrelse, mindst 2000 Kr., hvorefter Bidragsgiverne vil indbydes til et Møde til Stiftelse af en saadan Forening, og hvor nærmere Bestemmelser maatte blive at tage i Henseende til dennes Formaal, Omfang og Virksomhed, samt Bestyrelse vælges.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

I Slutningen af Marts d. A. døde Landstingsmand og Skolebestyrer Thomas Nielsen. Han havde et varmt Hjerte for de smaa og fortrykte i Samfundet. Ogsaa de døvstumme omfattede han med Kærlighed. Han var et virksomt Medlem af den Kommission, der i 1888 nedsattes for at ordne Døvstumme- og Aandssvagevæsenet i Danmark. Det var efter Forslag af denne Kommission, at Skolen i Nyborg og Taleskolen i Fredericia byggedes. Han fortjener derfor, at alle døvstumme mindes ham med Taknemmelighed.

Kongens Fødselsdag fejredes paa Fredericia-Instituttet paa sædvanlig Maade.

Forstander Forchhammer er atter vendt tilbage fra sin Rejse i Norge og Sverige.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.

Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansen Bogtrykkeri Fredericia.

EFFATA

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, opfærte efter Talemetoden“.

Nr. 8. | Maj 1895. | 2. Aarg.

Gehejmeetatsraad, Dr. jur. A. H. F. C. Goos, Direktør for de kgl. Døvstummeinstitutter.

Onsdag og Torsdag den 8de og 9de Maj vare Festdage paa Instituttet i Fredericia. Et længe næret Ønske blev da opfyldt, idet Direktøren, Gehejmeetatsraad Goos, i disse Dage beærede Anstalten med sin Nærværelse.

Onsdag Eftermiddag Kl. 3 ankom Gehejmeetatsraaden med Iltoget fra København. Allerede samme Dag overværede Direktøren baade en Prøve af Forskolens samtlige Elever og en Eksamination i Fædrelandshistorie i 7. Kl. A. Ved 6-Tiden samledes paa Instituttet Byens øverste militære og civile Avtoriteter, Landstingsmanden for 10de Kreds samt hele Instituttets Personale til en festlig Sammenkomst med Direktøren. Under hele Festen herskede der en munter og livlig Stemning, der gav sig til Kende i Tale og Sang.

Torsdag Morgen Kl 9 ankom Gehejmeetatsraaden ledsaget af Instituttets Forstander til B-Afdelingen. Efter at Elevernes Tegninger vare beseede, overværede Direktøren Undervisningen i samtlige B-Klasser. Endelig overværede Direktøren Gymnastikundervisningen for Piger i 4 og 5. Kl. A og B. Ved en Frokost paa Instituttet Kl. 1 fik Personalet endnu en Gang Lejlighed til at være sammen med Direktøren nogle Øjeblikke, før end Afrejsen fandt Sted.

For alle paa Instituttet, baade store og smaa, var det en Glæde at se vor Direktør færdes iblandt os, og fra alle lød kun Ønsket om, at vi ret ofte maatte have Æren af Gehejmeetatsraadens Nærværelse her paa Anstalten.

Hosstaaende Billede af Gehejmeetatsraaden, der velvilligst er os overladt af »Illustreret Tidende«, tillade vi os at ledsage med følgende korte Levnedsbeskrivelse, taget af »Illustreret Konversationsleksikon«.

August Hermann Ferdinand Carl Goos er født den 3dje Januar 1835 i Byen Rønne paa Bornholm, hvor hans Fader var Læge. Han kom til København og blev Student med Udmærkelse fra Borgerdydskolen paa Kristianshavn. Ved Universitetet studerede han Jura (Retsvidenskab eller Lovkyndighed) og blev juridisk Kandidat i Aaret 1857. Samme Aar blev han ansat i det slesvigske Ministerium, men allerede et Par Aar efter fik han en større Rejseunderstøttelse og drog saa til München, Rom, Paris og London for at studere Retsvidenskab i disse Byer. Da han kom hjem fra denne Rejse blev han i den unge Alder af 27 Aar ansat som Professor (Lærer) ved Universitetet i København. I Aaret 1884 blev han tillige udnævnt til Overinspektør for Fængselsvæsenet. Hans Virksomhed som Universitetslærer varede omtrent i 30 Aar, indtil han i 1891 af Hans Maj. Kongen kaldtes til at være Minister for Kirke- og Undervisningsvæsenet, hvilket Embede han beklædte til Sommeren 1894. Efter Kammerherre Wolfhagens Død blev Gehejmeetatsraaden udnævnt til Direktør for de kgl. Døvstummeinstitutter. I Aarene 1880—84 var Gehejmeetatsraaden Medlem af Folketinget og udnævntes 1885 til kongevalgt Medlem af Landstinget.

C. J.

4. Søndag efter Paaske.

(Epist Jacob 1 Kap. Vers 22—24.)

»Vorder Ordets Gørere og ikke alene dets Hørere, med hvilket I bedrage eder selv. Thi dersom nogen er Ordets Hører, men ikke dets Gører, han er ligesom en Mand, der betragter sit legemlige Ansigt i et Spejl; thi han betragtede sig selv og gik bort og glemte, hvorledes han var.«

Gud har talet sit hellige Ord til os, for at det skal hjælpe os til at blive salige, men det er nødvendigt, at vi maa modtage det og leve derefter, dersom vi skulle komme til ham. Vi ville derfor tænke paa, hvad disse to Ting betyde, at være Ordets Hørere og dets Gørere. Guds Ords Hører, det er den, som gerne vil høre Guds Ord, tale og læse om Gud. Det er baade godt og nødvendigt at være Guds Ords Hører, thi Apostelen siger jo: »Hvorledes skulle de tro paa den, om hvem de ikke have hørt«. Vi kunne ikke tro paa Gud, naar vi ikke kende ham. Troen kommer ved at lære om Gud og al hans Kærlighed til Menneskene. Jo mere vi se paa denne store Kærlighed, desto mere komme vi til at elske ham og forlade os paa ham og ønske at ligne ham. Den Helligaands Gerning er jo at kalde paa os, og dertil bruger han baade den hellige Skrift og andre Mennesker. Gud taler til os baade i Kirken, som er hans eget Hus, igennem sine Sakramenter, og i vort daglige Liv gennem Samvittigheden. Saa skulle vi være opmærksomme og passe paa, at vi høre Guds Røst og ikke glemme hans Befalinger. Vi skulle vedblive at lære om Guds Rige, mere og mere, ogsaa naar vi blive gamle, thi vi blive aldrig saa kloge som Gud eller saa gode og kærlige som Gud. Vi skulle bede Jesus om at aabne vore Øjne og Øren, ligesom han gjorde ved den blinde og den døvstumme, da han levede her paa Jorden, for at vi kunne se og forstaa det, som er nødvendigt til Salighed for os.

Apostlene hørte daglig Guds Ord, som Jesus talede til dem, og de gemte dem i deres Hjerter og tænkte meget derpaa, fordi de gerne vilde leve derefter. Derfor elskede Jesus dem og lovede at være med dem altid indtil Verdens Ende. Kun en af Apostlene, Judas, bevarede ikke de Ord, han havde hørt, og blev kun Ordets Hører og ikke dets Gører. Derfor syndede han meget imod Gud og blev fortabt. Dette advarer Gud os imod, naar han siger til enhver af os: »Pas paa, at du ikke glemmer mine Befalinger! Pas paa, naar du har læst og talt om mig eller været til Gudstjeneste, at Du ikke straks gaar bort og glemmer det og kun tænker paa verdslige Ting!«

Naar Du hører Guds Ord, saa skal det være, som om Gud selv havde besøgt Dig og talt med Dig for at advare Dig mod det onde og formane Dig til det gode, til at være ham lydig og taknemlig for al hans Naade imod Dig.

Naar vi tænke saaledes, saa ville vi nødig bedrøve Gud, men ønske af vort ganske Hjerte at blive Ordets Gørere.

Vi skulle huske paa, at Gudstjeneste betyder at tjene Gud. Naar vi gaa i Kirke, saa er det for at faa Lyst til at gøre det gode, og saa skulle vi gaa hjem og prøve paa at udføre de gode Gerninger.

Dersom Du modstaar Fristelsen til at tilegne Dig din Næstes Gods, dersom Du taler Sandhed, skønt en Løgn kunde frelse Dig fra Straf, dersom Du overvinder Dit hidsige Sind, og ikke bliver vred, men tilgiver din Næste for Guds Skyld, saa er det gode Gerninger, og Du bliver hans Ords Gører.

Hver Gang Du saaledes overvinder din syndige Natur og ikke gør det onde, som Du har Lyst til, men det gode, som han har Lyst til, saa viser Du, at Du har bevaret Guds Ord i dit Hjerte og lever derefter. Det ville vi bede Gud om at hjælpe os til for Jesu Kristi Skyld. og han har lovet at give os alt, hvad vi bede om i Jesu Navn. Kære himmelske Fader, saa lær os først at modtage dit Ord rettelig, at høre og bevare det og derpaa stræbe i Sandhed at leve derefter. Lad os ikke glemme daglig at se i det Spejl, som er dit Ord, og som viser os baade Retfærdighed og Kærlighed. Opdrag os derved til at ligne Dig og blive som det gode Træ, der bærer gode Frugter i Kærlighed og Taalmodighed til det evige Liv! — Amen!

„2“.

H. C. Andersen.

Ved en Spadseretur i Kongens Have — vi huske, at det er den store Have ved Rosenborg Slot — ville vi kunne opdage den Statue (Billedstøtte), som vi her se et Billede af. Den forestiller Eventyrdigteren H. C. Andersen, en af vore berømteste Landsmænd. Han sidder og rækker højre Haand frem, som om han fortæller Eventyr for de mange Børn, der komme i Haven for at lege. I sin venstre Haand holder han en Blomst, og det betyder, at han i mange af sine Eventyr fortæller om Naturen: om Træer og Blomster, om Husdyr og Fugle, om Regnen og Blæsten o. s. v. Det vilde være morsomt, om han kunde lukke Munden op og fortælle om »Prinsessen paa Ærten« eller om »Ole Lukøje«, ligesom han gjorde, da han levede. Vi kende vist allesammen disse og maaske flere af hans Eventyr; men vi have maaske ikke hørt ret meget om hans Liv. Det skulle vi nu høre noget om.

Hans Christian Andersen blev født den 2den April 1805 i Odense, hvor hans Fader ernærede sig som Skomager. Hjemmet var fattigt og tarveligt; de havde kun ét Værelse, der tjente til baade Dagligstue, Sovekammer og Værksted. Faderen havde heller ikke stor Lyst til sit Haandværk, men vilde hellere læse højt af sine Bøger i Stedet for at arbejde med Syl og Risp. Han var nemlig en begavet Mand med Trang til Kundskaber og Tørst efter Berømmelse. Han skulde ogsaa have studeret, men Familien havde ikke Raad dertil; han maatte saa opgive denne Tanke og nøjes med at blive Skomager. Endnu havde han dog et Bogskab, og naar han var ked af sit Arbejde, søgte han Trøst i sine Bøger. Sønnen arvede sin Faders Begavelse og hans livlige Tankegang, samt hans Lyst til at blive en berømt Mand.

Drengen begyndte sin Skolegang hos en gammel Kone, men da hun slog ham, kom han til at læse hos en Lærer. Kammeraterne brød han sig ikke om, thi de spottede og drillede ham, og derfor gik han mest alene. Ofte gik han med lukkede Øjne og fantaserede, det vil sige, lod sin Tanke føre det ene Billede frem for Sjælen efter det andet; dem tænkte han saa paa og morede sig over. Men lukkede han Øjnene op, saa blev hans Tanker forstyrrede af, hvad han saa. Derfor fantaserede han bedst med lukkede Øjne. Hjemme i sin Fa'rs Have lavede han et Telt af sin Mo'rs

H. C. Andersen.

Kosteskaft og hendes Forklæde under en Stikkelsbærbusk; der legede og fantaserede han allerbedst og drømte — skønt han var vaagen — om, hvad han vilde være, naar han blev stor. Var det koldt, morede han sig med et Dukketeater inde i Stuen; han syede selv Tøj til Dukkerne og udtænkte de Komedier (Skuespil), som Dukkerne skulde spille. Mens han med Hænderne fik Dukkerne til at danse og hoppe, saa fremsagde han selv de Ord, som de stumme Dukker ellers skulde have sagt. Alt dette kunde hans Kammerater slet ikke forstaa; de syntes, at han var sær, og de gjorde Nar ad ham for hans Særheder.

Undertiden hjalp han Forældrene. En Gang var han med Moderen ude at plukke Aks. Forvalteren, der havde Opsyn med Høstfolkene, vilde slaa ham, men Drengen sagde: »Hvor tør du slaa mig, naar Gud ser det?« Forvalteren følte Sandheden i disse Ord; han fortrød sin Hensigt og gav Drengen nogle Skillinger. En sjælden Gang kom han med Forældrene i Teatret. Første Gang, han var der, blev han pyntet med en Vest, som Moderen syede sammen af 4 Lapper Silketøj; han syntes vist selv, at han var umaadelig fin. Men som oftest maatte han nøjes med at læse Teaterplakaterne og blive hjemme. Saa sad han og fantaserede om, hvordan det saa ud i Teatret, og bildte sig ind, at han var der. Faderen døde, længe før Drengen skulde konfirmeres. Ved Konfirmationen havde han første Gang Støvler paa; dem var han meget stolt over, og derfor havde han ogsaa trukket dem uden paa Bukserne. Han tænkte nok mere paa dem end paa Præstens Ord.

(Fortsættes.)

Foraaret

Hvilken af de fire Aarstider mon Du holder mest af?

Jeg holder mest af Foraaret, naar hele Naturen vaagner af den lange Vintersøvn. Jeg synes, det er rart, naar Kulden afløses af Tøvejr, og den barske Nordenvind skifter med Sydvest. Saa faa Skyerne Fart, og man ser et Stykke blaa Himmel titte frem og ligesom fortælle om bedre Tider. Sneen og Isen smelter mere og mere, og vel kommer der undertiden lidt Vinter igen, men alt bærer dog hen imod den lyse, glade Foraarstid.

Endelig er den sidste Sne borte, glemt er Vintren med al dens Nød og Kulde. Lærkerne juble højt oppe i den blaa Luft, Stæren ser Du sidde paa en Skorsten og fløjtende baske med Vingerne for rigtig at give sit Velbehag til Kende. Børnene tumle sig muntert legende omkring, og selv gamle Folk, der omtrent har ligget i Hi (sovet Vintersøvn) ligesom Bjørnen, rokke nu ud i Solen og rette paa de gamle Lemmer. Men, Uha! Sjup, Sjap siger det, naar man gaar hen ad Vejen; Støvlerne blive snavsede og Træskoene fulde af Vand. Da blæser det en let Zefyr (= Vestenvind), og Jorden er tør igen, og faa Dage efter støver Vejen.

Nu begynde Stikkelsbærbuskene at blive grønne, Pilen staar med grønne Rakler, man siger den faar Skæg. Mange Fugle bygge Rede, og Viben har allerede Æg. Skoven faar en rødbrun Farve, thi Knopperne blive saa store; de ere nær ved at sprænge deres Dække. Der er en underlig Forventning i hele Naturen, ligesom en Længsel oppe baade hos Planter og Dyr. De længes efter den varme, lyse Tid.

Inde fra Stalden hører man Køerne brøle og Faarene bræge. De ville gærne ud paa Marken, hvor Græsset nu er grønt, og hvor den friske Luft vifter.

Alt og alle har sukket under den haarde Vinters Tryk, de længes efter ligesom at opstaa til et nyt og bedre Liv.

En saadan Længsel, synes jeg ogsaa, man selv ofte føler. Man er tidt omgiven af saa megen Ukærlighed og Mangel paa Forstaaelse, man mærker tidt, at der er saa meget daarligt inden i ens eget Hjerte, saa at man ikke kan være saa god, som man gærne vilde. Da længes man efter »at svinge sig med frejdig Hu til ubekendte Strande«, hvor der er idel Foraar og idel Glæde, hvor alle kun ere gode imod hverandre, og hvor hvert Ord tages i bedste Mening. Og derfor maa det altid være en Trøst at se Vaaren sejre over Vinteren; thi det forjætter (= spaar) os, at saaledes skal Livet en Gang sejre over Døden, og vi gaa ind til den store Foraarsglæde i vor Herres lyse Rige.

Nu kommer der varme Dage og derpaa mild Regn, og da er det, som en Tryllekunstner svang sin Tryllestav over Skoven; thi paa et Øjeblik er den helt udsprungen, helt grøn. Da maa Du ikke blive inde. Saa snart Du har Tid en Eftermiddag, da il ud og søg Ly for Solen under Skovens hvælvende Kupler. Der er saa stille under Løvet, kun en lille Fugl pipper svagt. Man bliver højtidelig til Mode, som gik man i en Kirke.

Læg Dig i Græsset og se op i Løvet. Kan man tænke sig noget smukkere end disse friske Bøgeblade. Se ned paa Blomstertæppet ved din Fod. Det myldrer med Anemoner, blaa, hvide og røde, med Skovmærker, Syrer og Primula, og henne fra Grøftekanten dufter Violen. Her kunde man ligge mange Timer uden at blive ked af det, men vi maa ogsaa kaste et Blik paa Marken, før vi skal hjem. Her har Bønderne haft travlt med at harve og saa, nu ere de færdige. Nogle Steder pibler Sæden frem. Nej se, hop, hop, hvor de smaa Lam kan more sig sammen. Der sætter en Mand sine Køer paa Græs, hvor de ere muntre og glade, og se, hvor de skynde sig at æde af Græsset.

Jh se, nede i Engen gaar Storken og samler Frøer, de røde Hoser skinne i Solen. Børnene synge paa Vejen: »Du Sommerens Gæst, dvæl ikke for kort. Nu har vi den favre Tid, vi vented' saa længe«. Jo, nu har vi den favre (= smukke) Tid, og gid den ikke maa svinde altfor hurtig hen for os.

Vilh. Larsen.

Vorherre véd, hvad det er godt for.

Da jeg gik i Skole, fortalte min gamle Lærer os undertiden en Historie. Jeg husker endnu en af hans Historier, som jeg synes er god og smuk; maaske I ogsaa synes det, naar jeg nu fortæller den: Der var en Gang en Købmand, der altid var glad og fornøjet! Han mente, at Gud styrer alt godt for os, og derfor er baade ondt og godt til vort Gavn. Naar noget gik ham imod, beklagede han sig aldrig, han troede bestemt, at det var Guds Styrelse, og derfor sagde han kun: »Vorherre véd, hvad det er godt for«. Nu skete det en Gang, at noget af Taget paa hans Hus blæste af; da han krøb op for at gøre det i Stand, var han saa uheldig at styrte ned af Stigen. Han kom slemt til Skade og laa paa Jorden, blødende af mange Saar. Nogle Folk kom og bar ham ind, de beklagede ham alle, men han sagde blot: »Vorherre véd, hvad det er godt for«. Folkene mente, at det aldrig kunde være godt at falde ned og slaa sig halvt ihjel, senere forstode de, at det dog var godt for noget. Købmanden var længe syg, og da han kom sig, havde han mange Ar paa Kroppen af Saarene. Efter at han var bleven rask, skulde han foretage en Rejse til Søs. Skibet blev overfaldet af en stærk Storm og strandede paa Afrikas Kyst, og alle druknede undtagen Købmanden, som blev kastet op paa Strandbredden af en Bølge. Her fandt nogle vilde ham, de toge ham med til deres Landsby og gav ham meget Mad og Drikke, for at han kunde blive tyk og fed, senere vilde de æde ham; thi de vare Menneskeædere. Da Købmanden endelig var fed nok, klædte de vilde ham af og vilde slagte ham, men da opdagede de hans mange Ar paa Kroppen.

De troede, at det var Mærker, som deres Guder havde sat, og som betøde, at han var en hellig Mand, derfor turde de nu ikke slagte ham, men gave ham øjeblikkelig fri. Købmanden løb straks ned til Kysten, hvor der netop laa et Skib. Han kom om Bord paa Skibet og kom til sidst hjem. Han havde været længe borte, og alle Folk havde troet, han var druknet, nu bleve de forbavsede over at se ham igen. Han fortalte, at de vilde havde været nær ved at slagte ham, men havde givet ham fri paa Grund af de mange Ar paa Kroppen. Nu forstode alle, at det var godt, han var faldet ned af Taget og havde slaaet sig; thi dersom han ikke var faldet ned, saa havde han ikke haft de mange Ar, der frelste hans Liv hos de vilde.

N. Jensen.

Hans Egede.

(Grønlands Apostel.)

Hans Poulsen Egede blev født den 31te Januar 1686 paa en Gaard, som hed Harstad, og som ligger højt oppe i Nordlandene i Norge. Hans Fader var Sorenskriver eller Herredsfoged, og han nedstammede fra en gammel dansk Præsteslægt og blev født i Landsbyen Vester-Egede paa Sjælland. Efter denne By havde Faderen antaget Navnet Egede. Hans Egede havde Lyst til at blive Præst; men Forældrene vare fattige og kunde derfor ikke sende ham til en af de store Byer, hvor der var en Latinskole. Men hans Morbroder, der hed Peter Hind, tog ham i Huset og begyndte at undervise ham. Senere kom han til en anden Præst, der hed Niels Schielerup, der underviste ham, indtil han blev Student i Aaret 1704. I Saa rejste han til Universitetet (en stor Skole) i København. Da han efter halvandet Aar havde taget Eksamen, drog han igen tilbage til sit Fædreland. Først var han et Par Aar hjemme hos Forældrene og underviste sine yngre Brødre; men saa blev han af Kongen kaldet til Præst for Øen Waagen. Det er en lille Ø, som hører til Øgruppen Lofoten, der ligger ved Norges Vestkyst langt imod Nord. Samme Aar blev han gift med sin Hustru Gertrud Rask I 11 Aar var han Præst paa den lille Ø. Varmt og hjerteligt forkyndte han Evangeliet for sin lille Menighed, der mest bestod af fattige Fiskerfamilier. Hans Kirke var altid fuld af Tilhørere. Naar Waagens Kirkeklokker ringede til Gudstjeneste, saa kunde man se den ene Baad efter den anden komme sejlende fra de omkringliggende Øer. Hver Baad var fuld af søndagsklædte Mænd og Kvinder, der vilde over for at høre deres kære Præst. Men i de lange Vinteraftener sad han og læste i gamle Bøger om det fjerne Grønland. For at faa mere at vide om Landet, skrev han til gode Venner i Bergen, som havde sejlet med Skibe derop, og han bad dem fortælle ham alt, hvad de vidste om Landet og Folket. Han fik da at vide, at Landet omkring ved Aaret 1000 var blevet bebygget af Nordmænd fra Island. De havde bygget Kirker og Klostre. I halvfjerde Hundrede Aar gik alt godt. Hvert Aar sejlede der Skibe derop fra Norge. Men saa kom den rædsomme Pest i Norge. En farlig og smitsom Sygdom, hvoraf omtrent $^2/_3$ af Norges Befolkning døde. Ingen tænkte paa Grønland, og tilsidst glemte man ogsaa at sejle derop. Landets gamle Indbyggere brøde frem og dræbte Nordmændene og ødelagde deres Byer og Kirker. Da Nordmændene igen efter lang Tid paa deres Skibe kom op til Grønland, fandt de en fremmed Befolkning, som de ikke turde bosætte sig iblandt. Men Hans Egede tænkte, at der maaske endnu boede Efterkommere af de gamle Nordmænd deroppe, at de maaske trængte til en Præst, der kunde forkynde Evangeliet for dem. Dag for Dag følte han mere og mere Lyst til at rejse derop og blive Præst. Han talte først med sin kloge og forstandige Hustru derom, men hun fraraadede Rejsen. Hans Slægt og Venner bade ham ogsaa om at blive hjemme i Norge. Men saa tænkte han paa Frelserens Ord: »Hvo, som elsker Fader eller Moder mere end mig, er mig ikke værd.« Han talte atter med sin Hustru om Sagen, og de bade i Forening til Gud om Raad og Vejledning. Saa en Dag kom hans Hustru ind til ham og sagde, at nu troede hun, at det var Guds Vilje, at han skulde til Grønland, og hun vilde gerne følge med ham. I Aaret 1718 tog han Afsked med sin Menighed og rejste med Hustru og 4 Børn til Bergen. Det kostede endnu Hans Egede meget Arbejde, inden han fik samlet saa mange Penge, at han kunde drage afsted. Først maatte han selv rejse til København for at tale med Kong Frederik den IV. om Sagen. Kongen lovede at hjælpe ham. Ligeledes hjalp flere Præster og Købmænd ham med Penge, og selv solgte han alt, hvad han ejede. Endelig lykkedes det ham at komme af Sted den 3die Maj 1721. Om Bord paa et Skib, som hed »Haabet«, forlod han og hans Familie Bergen. Paa Skibsbroen stode hans Venner og Slægtninge og vinkede Farvel til dem. Meningen var, at han skulde være Missionær blandt Grønlænderne, og derfor gav Kongen ham en aarlig Løn af 300 Rigsdaler. Samtidig skulde han se at oprette en Handel mellem Grønlændere og Danske og Nordmænd. De Penge han tjente ved Handelen skulde bruges til Missionen.

Grønland ligger højt oppe mod Nord ved Nordamerikas Østkyst. Det er et stort Bjærgland med stejle Kyster. Mange og store Fjorde skære sig fra Havet dybt ind i Landet. Ned ad mod Fjordene fører der store Dalstrøg, som gennemstrømmes af større eller mindre Elve. Det Indre af Landet er bedækket med Ismasser. Overalt ser man Fjælde og Dale, alt af Is og Sne. Overalt er der stille og øde. Hverken Mennesker eller Dyr kunne bo og færdes i disse kolde Egne. Først i den nyere Tid har man forsøgt at rejse igennem det indre af Landet. Paa Hans Egedes Tid kunde man kun færdes langs med Kysterne, og det var endda besværligt nok. Farligst er det at rejse langs med Østkysten; thi der er Havet næsten altid opfyldt af store Ismasser, som komme fra Sibiriens og det nordlige Ishavs Kyster. Disse Isflader medføre ofte Isbjørne samt Drivtømmer fra de sibiriske Floder. Ogsaa langs Vestkysten findes der høje og mægtige Isbjærge. Indlandsisen skyder sig nemlig om Sommeren ud i Havet. Med høje Brag styrte de mægtige Isblokke fra Kysterne ned i Havet. Naar de af Vinden og Strømmen føres ud i det aabne Hav, ligne de i Afstand store Skibe, Slotte, Kirker med Taarne o.s.v. Vore Landsmænd, som bo deroppe, have ofte fortalt, at de have staaet paa Kysterne og set disse Isbjærge svømme langt borte og troet, at det var Skibe, som kom her hjemme fra Danmark. Som oftest er der dog Taage over Grønland. Selv i den strængeste Kulde kan Havet dampe. Der lægger sig da den saakaldte Frosttaage over Vandet, og alt, hvad der kommer ind i den, bliver straks belagt med Is. Huden paa Ansigtet og Hænderne bliver fuld af Saar, ligesom Brandsaar. Det er Kulden, der brænder ligesom Ild.

Havet er Grønlændernes Forraadskammer. Uden Havet føle de sig fattige, men med det ere de rige. I det leve Hvaler, Sæler, Laks, store Helleflyndere, Torsk o.s.v. Ved Kysterne bygge en utallig Mængde Svømmefugle deres Reder. Al Føde og Underhold hente Grønlænderne derfra.

Nu ville vi se os lidt om inde paa Kysten. I de dybe Dale omkring Floderne og Elvene er der ofte meget smukt, baade om Sommeren og om Vinteren. I den korte Sommertid staar Solen hele Døgnet paa Himlen. Nede i Dalene og paa Bjærgskraaningerne smelter Sneen bort, og et grønt og saftigt Græs vokser frem. Over alt udfolde smukke og pragtfulde Blomster sig, og de lave Buske, der krybe hen ad Jorden faa Blade. I Elvene er der fuldt af Laks, paa Fjældene leve Harer og Ræve, tidligere var der ogsaa mange Rensdyr; Ryperne flagre fra den ene Klippe til den anden. Vejret i Grønland er barskt og strengt. Om Sommeren kan

det være smeltende hedt i Solen og iskoldt i Skyggen, saa man maa være meget forsigtig for ikke at forkøle sig Efter en sommervarm Dag følger ofte en iskold Nat. Hans Egedes Søn Poul fortalte saaledes, at Vinteren kunde være saa kold, at Underdynen i hans Seng kunde fryse fast til Væggen.

Grønlænderne høre til Eskimoernes Stamme, som beboer den nordlige Del af vor Verdensdel. De ere smaa og haardføre og taale baade Kulde og Sult. De have en graalig brun Hudfarve, mørke Øjne og kulsort Haar. Næsen er fladtrykt, Kindbenene udstaaende, Underlæberne tykke, Hænderne og Fødderne smaa. De ere lærvillige, hjælpsomme og gæstfrie. Baade Mænd og Kvinder ere klædte i Skind fra Top til Taa. Deres vigtigste Klædningsstykke er Pelsen, som er lavet af Sælhundeskind eller Fugleskind. Desuden bære baade Mænd og Kvinder Benklæder. Kvindernes Haar er sat op i en Top paa Baghovedet og omvundet med kulørte Baand. Mændene derimod bære en stor Pelshue, som trækkes helt ned om Hovedet, saa kun Ansigtet kommer til Syne. Skæret fra Sneen, som blinker i Solskinnet, kan ofte være skadeligt for deres Øjne, og derfor have de undertiden et tyndt Stykke Træ bundet for Øjnene, saa at de kun se igennem en smal Sprække i Træet.

De have to Slags Boliger, en til Vinterbrug og en til Sommerbrug. Deres Vinterboliger ere smaa og lave Stenhuse med fladt Tag, dannet af Træbjælker og Græstørv. De ere omtrent 3 Alen høje. Indgangen bestaar af en 6—8 Alen lang Gang, som er saa lav, at man undertiden maa krybe baade paa Hænder og Fødder for at komme ind i Stuen.

(Fortsættes)

Fra alle Lande.

Et Jordskælv. Det var Natten mellem 1ste og 2den Paaskedag. Klokken var 11. Laibach, en By i Østrig, laa i dyb Stilhed. Beboerne vare gaaede til Sengs. Kun hist og her saas endnu Lys. Der fejrede man endnu Paasken med et lille Selskab. Da Klokken var 20 Minutter over 11, mærkedes pludselig et voldsomt Stød, fremkaldt ved et Jordskælv. Alle Bygninger bleve mere eller mindre beskadigede. Skorstenene styrtede ned, Tagstenene fløj af, Murene faldt ind, og Tømmerværket faldt sammen. Kirketaarnene forskøde sig, saa de bleve skæve. I én Gade styrtede alle Husene sammen. En Artillerikaserne delte samme Skæbne. Beboerne styrtede ud af Sengene. Nogle fik lidt Klæder paa, andre slet ingen. Halvpaaklædte eller helt nøgne fore de skrækslagne ud paa Gaderne. Nogle bleve dræbte af de sammenfaldende Huse, andre bleve haardt saarede, atter andre fik smaa Kvæstelser, kun faa slap med Skrækken.

Stødene vedbleve indtil Klokken 7 om Morgenen. Der taltes ialt 31 Stød.

Beboerne bleve mere og mere skrækslagne. Store Grupper kastede sig paa Knæ paa Gaderne og bade Gud om Hjælp. Ingen vovede at vende tilbage til Husene. Hele Befolkningen opholdt sig i det Frie. Mødre med deres nyfødte Børn tilbragte Natten under aaben Himmel. De laa paa Madratser indsvøbte i Tæpper. Efterhaanden indrettede man sig Boliger i Jærnbanevogne, Drosker og Omnibusser. Næste Nat fortsattes Stødene, og med kortere og længere Mellemrum ere de vedblevne indtil nu.

En stor Mængde, ja næsten alle Forretninger, ere lukkede, saaledes Bagerierne, hvorfor man stadig mangler Brød.

Masser af Beboere ere rejste bort. De tilbageblivende have opført Barakker af Træ og taget Ophold i dem.

I Triest var Jordskælvet ogsaa meget heftigt. Det første Stød var saa stærkt, at Huse gyngede fra den ene Side til den anden, saa at Møblerne styrtede hulter til bulter. Vinduerne gik itu, og Beboerne bleve kastede ud af Sengene. Beboerne bleve her som i Laibach grebne af Skræk og fore ud paa Gaden. Hestene for Køretøjerne bleve bange og løbe løbsk. De væltede en Mængde Mennesker.

I Venedig mærkedes Jordskælvet ogsaa stærkt, hvorimod det i Wien kun var meget svagt.

Her i Danmark mærkede vi intet.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Det er os en Glæde at kunne meddele, at vore konfirmerede Elever flittig søge til de tekniske Skoler i de Byer, hvor de komme i Lære, og at de kunne følge med Undervisningen og høste Udbytte deraf, have vi flere Gange faaet Beviser for. I Fredericia Haandværkerforenings tekniske Skole har der i sidste Vinter været 2 døvstumme Elever, nemlig P. R. Pedersen, Guldsmedelærling, og P. Sundgaard, Tømrerlærling, der ved Skolens Afslutning den 11. April erholdt Anerkendelse for Flid og Fremgang. Den første blev tilkendt »Mundtlig Ros« for Fagtegning, den sidste fik »Skriftlig Ros« for geometrisk og sterometrisk Tegning, ligesom Skolens Lærere udtale, at de døvstumme Elever særlig udmærke sig ved Orden og Akkuratesse med deres Arbejder. Oplysninger, som vedrøre tidligere Elevers Forhold til andre tekniske Skoler, modtages med Glæde af Redaktionen, der da i »Effata« vil bringe Meddelelsen videre.

En anden af Instituttets Elever, Axel Glumsøe, der har lært Snedkerhaandværket i København, har faaet Broncemedalje for sit Svendestykke. Der var givet ham den Opgave at lave et Tojletmøbel.

Lørdag den 11te Maj havde Fredericia Besøg af Hs. kgl Højhed Kronprinsen, der inspicerede Garnisonsbyen her, og Byen var i den Anledning festligt smykket. Da Opholdet her i Byen var saa kort og Formiddagen var optaget af Besøg paa Fælleden og i Stadens militære Institutioner og Bygninger, saa var der ikke Lejlighed for Eleverne paa Døvstummeinstituttet til at faa Hs. kgl. Højhed at se før end ved hans Afrejse. Klokken 2½ stode alle Børnene, under Ledsagelse af Lærerpersonalet, op tillede i Gothersgade, hvor Kronprinsen skulde køre igennem til Banegaarden, og de dannede jo en temmelig lang Række. Hs. kgl. Højhed var imidlertid blevet underrettet om, at Børnene glædede sig meget til at faa ham at se, og han viste dem derfor den Velvilje at køre ganske langsomt forbi, medens de hilste og nejede og raabte Hurra for ham. Saasnart Vognen var drejet om Gadehjørnet, ilede hele Skaren til Havnen ved Badehusene, og idet Dampfærgen gled forbi, raabte alle et rungende Hurra og svingede med Huer og Tørklæder, medens Hs kgl. Højhed venligt nikkede til dem.

Derefter foretoges en Spadseretur gennem Gaderne tilbage til Instituttet, hvor Kaffe med Hvedebrød ventede efter den fornøjelige lille Udflugt.

Paa Havnepladsen har der i denne Tid været opstillet et Theater, hvori der gaves Forestilling i Dans, Kraft- og Jonglørkonster m. m. Direktøren, der før har været i Fredericia, havde en Dag i forrige Uge indbudt samtlige døvstumme Elever til at overvære en Børneforestilling.

Afskedsfest paa det kgl. Døvstummeinstitut i København. Til Ære for Instituttets mangeaarige Gymnastiklærer R. V. Reitzel, der fra den 1ste Maj efter Ansøgning har faaet sin Afsked bevilget, afholdtes forleden Aften en lille Højtidelighed paa det herværende kgl. Døvstummeinstitut. Ved Festen, der beæredes med Direktør, Gehejmeetatsraad Goos' Nærværelse, udtalte Forstander Hejberg Instituttets hjerteligste Tak til Hr. Reitzel for den Pligtopfyldelse og Samvittighedsfuldhed, hvormed han i Løbet af 28 Aar har røgtet sit ikke altid lette Hverv, og overrakte ham paa hele Personalets Vegne som Erindringsgave Ballins smukke Stik efter Marstrands bekendte Maleri »Kristian IV. paa Trefoldigheden«. (Nat. Tid.)

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher og Inspektør Johansen, Fredericia.
Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

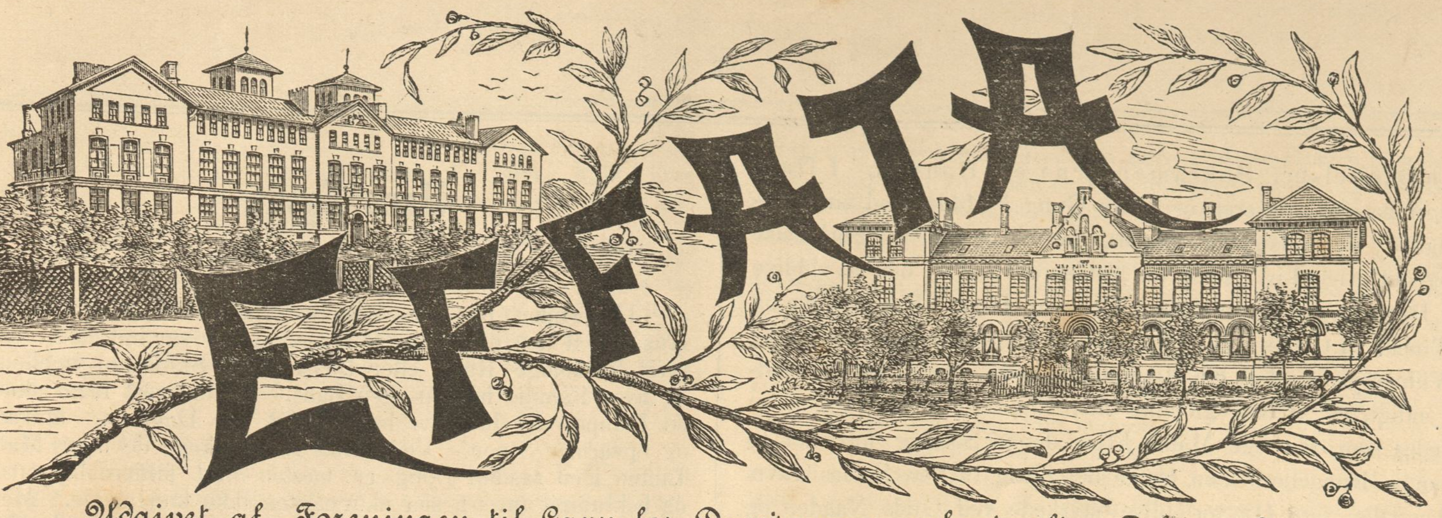

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Dovstumme, oplærte efter Talemetoden".

Nr. 9. | Juni 1895. | 2. Aarg.

1ste Søndag efter Trinitatis.

Epistel: 1. Joh.-Brev, Kap. 1, Vers 16.

Gud er Kærlighed, og hvo, som bliver i Kærlighed, bliver i Gud og Gud i ham.«

Med denne Søndag begynder den anden Del af vort Kirkeaar. Den første Del af Kirkeaaret gaar fra Adventstiden indtil Trinitatis Søndag. I denne første Halvdel falder vore tre Fester: Julen, Paasken og Pinsen. Julen kunne vi kalde »Faderens Fest«; thi den minder os om, at Gud har sendt os sin enbaarne Søn til Verdens Frelser. Paasken kunne vi derimod kalde »Sønnens Fest«; thi den minder os om Jesu Kristi, Guds enbaarne Søns Lidelse, Død og Opstandelse; og Pinsen er »Aandens Fest«, en Mindefest om den Helligaands Udgydelse og Komme til Verden. Disse tre Fester sammenfattes i »den hellige Treenigheds Fest« eller »Trinitatis Søndag«, paa hvilken vi prise den treenige Gud, fordi han selv har udført hele Frelsens Værk. Naar vi nu i Dag, paa første Søndag efter Trinitatis, betragte, hvad Apostelen Johannes skriver til os i Dagens Epistel, er det fordi denne Epistel forbinder den første Halvdel af Kirkeaaret, den festlige Del, med den anden Halvdel af Kirkeaaret, som vel er uden kirkelige Fester, men hvor vi bestandig om Søndagen mindes om, hvad vi skulle tro og gøre for at kunne leve som Guds Børn paa Jorden og en Gang arve det evige Liv.

»Gud er Kærlighed«, med disse Ord leder Apostelen Johannes vore Tanker hen paa den treenige Gud, paa hans Kærlighed og Naade mod den syndige Verden. Det er denne Guds Kærlighed, som særlig træder os saa gribende i Møde paa vore store Kirkefester. Hvor er ikke Julens Evangelium et Kærlighedens Evangelium! Det forkynder os, at »Gud har saaledes elsket Verden, at han gav sin Søn, den enbaarne, for at hver den, som tror paa ham, ikke skal fortabes, men have det evige Liv.« Derfor sagde ogsaa Engelen, som første Gang forkyndte Julens Evangelium: »Se, jeg forkynder Eder en stor Glæde«; thi Budskabet om Guds Kærlighed kan gøre vore Hjærter glade; Kærlighed skaber altid Glæde. Og hvor er ikke Paaskefesten en Kærlighedens Fest! Den stille og alvorsfulde Langfredag fortæller os om Frelserens vidunderlige Kærlighed, viser os Jesus Kristus hængende paa Korsets Træ, ikke for sine egne Synders Skyld, men for vore Synders Skyld. Langfredag prædiker for os, at Jesus Kristus er det Guds Lam, som bærer Verdens Synd, og at han for vor Skyld var lydig indtil Døden, ja indtil Korsets Død. Og Paaskedag viser os ikke alene, at Kristus sejrede over Dødens Magt, men minder os ogsaa om den Kærlighed, som den opstandne Frelser viste mod sine sørgende Apostle og bedrøvede Venner paa Jorden, hvem han styrkede og trøstede paa alle Maader. Men ogsaa Pinsefesten taler til os om Guds Kærlighed; thi det var af Kærlighed, at Gud Fader for Jesu Kristi Skyld sendte sin Aand over Apostlene, for at de ikke skulde staa alene i Verden. Den Helligaand skulde hjælpe dem til altid at mindes Frelserens Kærlighed, og alt hvad han har sagt og gjort, for at de rigtig kunde prædike om Jesu Kristi Kærlighed for andre. Og den Helligaands Gerning paa Jorden er bestandig den at gøre Frelseren og hans Kærlighed rigtig levende for vore Hjerter, saa at vi kunne blive grebne af Kristi Kærlighed; derfor kaldes han ogsaa for »Kærlighedens Aand«. »Gud er Kærlighed«, dette Ord er Hovedsummen af hele Kristi Evangelium; herom samler ogsaa vor kristne Tro og Bekendelse sig; thi vore tre Troesartikler nævner alle de Kærlighedens Gerninger, som den treenige Gud har udøvet og altid udøver mod os syndige Mennesker. Lader os derfor gribe dette Ord med Hjertets Tro og bevare det i et smukt og godt Hjerte.

Men Apostelen Johannes nøjes ikke med at lære os, at Gud er Kærlighed, han viser ogsaa, hvilket Ansvar og hvilke Opgaver, som Troen paa Guds Kærlighed medfører. Derfor tilføjer han: »Hvo, som bliver i Kærlighed, bliver i Gud og Gud i ham.« At gribe Guds Kærlighed i Troen er det første for os, men derfor er det lige saa nødvendigt at blive i Kærligheden. Derfor sagde ogsaa Frelseren engang til sine Apostle: »Bliver i min Kærlighed«, og han tilføjede dernæst: »Dersom I holde mine Befalinger, skulle I blive i min Kærlighed« (Joh. Evang. 15, 9—10). Dette vil den anden Del af Kirkeaaret, Trinitatistiden, gennem Søndagsevangelierne særlig lægge os paa Sinde, at vi bestandig maa blive i Guds Kærlighed, og dette sker derved, at vi overholde Jesu Kristi Befalinger. Men Herrens Befalinger have vi særlig givne i hans hellige

Indstiftelser, Sakramenterne og Bønnen. I Daaben traadte Frelseren os første Gang i Møde med sin Kærlighed; dér velsignede han os, gav os Syndernes Forladelse og det evige Liv. Men nu gælder det for os om, at vi blive i Daabens Naade og leve i Daabens Pagt, i Forsagelsen og Troen. I Guds Ord, i de hellige Skrifter lyder bestandig Vidnesbyrdet til os om Guds Kærlighed. Derfor er det nødvendigt, at vi ikke glemme eller ringeagte Guds Ord, (saaledes som den rige Mand, hvem denne Søndag fortæller os om i Evangeliet), men bruge det flittig til vore Sjæles Gavn. Da ville vore Hjerter blive styrkede ved Guds Naade, og da ville vi lære at give Agt paa Guds Ords hellige Lærdomme og Formaninger og leve vort Liv i Verden efter dem. Gennem Bønnen, særlig den Bøn, Frelseren selv har lært os at bede, det hellige Fadervor, blive vi ogsaa styrkede i Troen paa Guds Kærlighed; thi denne Bøn minder os om, at Gud er en naadig og barmhjertig Fader, som opfylder Forjættelsen: »Beder, saa skal Eder gives; thi hver den, som beder, han faar.« Derfor skulle vi heller aldrig blive trætte af at bede, men være vedholdende i Bøn og Paakaldelse. Dog maa vi heller ikke glemme at holde fast ved Alterets hellige Sakramente. Ogsaa her træder Frelserens Kærlighed os klart i Møde; thi Ordet, som her lyder: »Det er mit Legeme, som gives for Eder; det er mit Blod, som udgydes for Eder til Syndernes Forladelse«, er et Kærlighedens Ord, minder os om Frelserens selvopofrende Kærlighed. Her blive vi tillige styrkede i den indbyrdes Kærlighed til hverandre, i det vi alle ere fælles om Kristi Kærligheds Gaver, hans hellige Legeme og Blod. Naar vi saaledes holde Herrens Befalinger og bruge hans Indstiftelser, kunne vi »blive i Guds Kærlighed«.

Men at vi »blive i Kærligheden«, maa nødvendigvis ogsaa vise sig i vort daglige Liv, i vor Omgang med de Mennesker, vi leve iblandt. Vi maa lære mere og mere »at elske vor Næste som os selv«, saa at vi ere kærlige og velvillige, først og fremmest mod de Mennesker, som staa os nærmest, dernæst mod alle dem, blandt hvilke vi komme til at leve og virke her i Verden. Derfor skriver ogsaa Apostelen Johannes dette Ord: *»Dersom nogen siger: Jeg elsker Gud, og dog hader sin Broder, han er en Løgner; thi hvo, som ikke elsker sin Broder, som han har set, hvorledes kan han elske Gud, som han ikke har set? Og dette Bud have vi af ham, at den, som elsker Gud, skal og elske sin Broder«.*

Derfor skulle vi ogsaa rigtig lære at bede saaledes:

O, Jesus, lad mig saa
Din Kærlighed forstaa,
At hvad jeg foretager
Af Kærligheden smager,
At alt mit Liv maa være
Din Kærlighed til Ære.

Amen!

N. V. Ravn,
resid. Kapellan, Nyborg.

Hans Egede.

(Sluttet.)

Undertiden bo flere Familier sammen i et og samme Hus. Ved den ene Side af Huset er der saa indrettet eller lavet forskellige Rum eller Baase med Skillerum imellem, og hver Familie har sin egen Baas. Foran hvert Rum staar en Lampe, der brænder baade Nat og Dag, og oplyser og opvarmer Stnen. Ved denne Lampe koge de deres Mad. Luften i en saadan Bolig er næsten altid forfærdelig varm og beklumret (uren), saa man næsten ikke kan aande. Men bliver der for varmt, saa løbe Beboerne ud i den kolde Nat for at trække frisk Luft. Derved blive de ofte forkølede og faa Brystsygdomme.

Deres Sommerboliger ere Telte, byggede af Stænger og Sælhundeskind. De ere saa store, at de kunne rumme 10—20 Personer. De ere lette at rejse og rive ned igen, og kunne pakkes ned i Baadene. Alt maa kunne gaa hurtigt og nemt; thi om Sommeren rejse Grønlænderne meget. De trænge til at komme ud og røre sig efter den lange Vinter. Især trænge Kvinder og Børn til frisk Luft; thi de have næsten tilbragt hele den lange og mørke Vintertid i de mørke Vinterboliger. Paa Havet tumler Grønlænderen sig med stor Færdighed. Han sidder i sin lille Baad eller Kajak, og med sin ene Aare ror han den hurtigt igennem Bølgerne. Snart er den oppe paa Vandet, snart under Vandet. Han ligner en stor Vildand. Kajakken er en lille Baad, om er lavet af Pindeværk (smaa tynde Stykker Træ) og overtrukken med Sælhundeskind. Den rummer kun én Mand, som sidder paa Bunden af den. Med sig har han sin Fangeline, Harpun, Lanse og Fangepile. Med disse Vaaben dræber han Sæler, Hvaler og Fugle. Han rammer sikkert ethvert Dyr, han sigter efter. Glad og stolt vender han hjem med sit Bytte af Sæler og Fugle og deler det med alle sine Husbeboere. Er det en Hval, han har dræbt, saa deler han ogsaa med alle sine Naboer.

Da Hans Egede kom til Grønland, levede Beboerne sammen i smaa Samfund. Manden var uindskrænket Herre over Familien, han befalede over den, og havde Ret til at tage saa mange Hustruer, som han kunde føde og klæde. Kvinderne vare Mandens Slavinder. Allerede ved Fødselen modtoges de med Graad og Sukke. Forældrene vare bedrøvede, fordi de ikke havde faaet en Søn, men en lille Pige. Mændene kunde atter forskyde deres Hustruer og jage dem bort, naar de ikke syntes om dem. Deres Øvrighed kaldte de Angekokker. De vare de klogeste og dygtigste blandt dem. De gave gode Raad i vanskelige Tilfælde, og vare en Slags Troldmænd og Præster, og desuden vare de Læger. Grønlænderne vidste ikke, hvorledes Verden var bleven til, men de troede, at Dyrene vare ældre paa Jorden end Menneskene. De troede paa en øverste Gud, som boede nederst i Jorden, hvor der var Solskin, godt Vand, Dyr og Fugle i Mængde. De døde bleve begravede indsvøbte i Rensdyrskind, og ofte fik de deres Baad, Pile, Fiskeredskaber og andre Smaasager med i Graven. Disse Ting bleve aldrig stjaalne; thi Grønlænderne ansaa enhver, som havde røvet fra de døde for uren. Smaa Børn fik et Hundehoved med i Graven, for at Hunden kunde vise dem Vej til Sjælens Land.

Omtrent en Maaned efter Afrejsen fra Bergen, naaede Hans Egede Grønlands Sydspids, men det var ikke let at komme i Land; thi store Ismasser laa rundt om Kysten. Tilsidst fandt de dog en Aabning i Isen, hvorind de styrede. Men snart lukkede Isen sig bag ved Skibet, og det saa ud, som om det skulde klemmes i Stykker af den. I Nøden bad Egede til Gud, og om Natten kom der en stærk Storm, som drev al Isen bort. Den 3die Juli nærmede Skibet sig Land. Først kom to Kajakker ud til det og senere en Konebaad — det er en større Baad, hvori der er Plads til flere Personer. Hans Egede var meget forbavset ved at se Eski-

moerne. Han havde tænkt at finde Efterkommere af de gamle Nordmænd, og nu saa han en Del smaa Folk, hvis Sprog han ikke forstod; men han stolede paa Gud og gik frimodig i Land med Hustru og Børn.

Skibet havde fundet en god Havn paa en lille Ø ved Landets Vestkyst. Pladsen kaldte de »Haabets Havn«, og de begyndte straks at opføre et lille Hus af Jord og Sten. Da Grønlænderne saa, at de fremmede vilde blive der om Vinteren, gjorde de Tegn for at vise dem, at de vilde fryse ihjel i den strenge Kulde. Det hjalp ikke. Hans Egede blev paa Pladsen, og næsten daglig fik han Besøg af Eskimoerne. Men ingen af dem turde bo i Nærheden af ham den første Vinter. Hans Egede maatte i Begyndelsen stadig rejse omkring for at søge Beboerne i deres Boliger. Han viste dem altid et venligt Ansigt og gav dem smaa Foræringer, som de vare glade ved, og det varede derfor heller ikke ret længe, før de ikke længere vare bange for ham. — Endnu kunde han dog ikke forstaa deres Sprog; men han længtes inderlig efter at tale med dem om Gud Fader og Frelseren Jesus Kristus. Saa lod han sin Søn Povl Egede tegne Billeder af Bibelhistorien. Eskimoerne kom gerne og saa dem, og paa denne Maade fik han lidt efter lidt fortalt dem noget om deres Frelser.

Den første Vinter var forbi, og med Længsel ventede Egede og hans Folk paa Skib hjemme fra Norge. Men de maatte vente længe og vare nær ved at tabe Modet. Til sidst kom dog Skibet og bragte dem Hjælp. De fik atter nyt Haab og Mod. Det første, Hans Egede nu gjorde, var i Forening med de ny ankomne Søfolk at finde en bedre Plads for Kolonien (Byen). De fandt da ogsaa et Sted, hvor der var en god Havn, som Skibene let kunde komme ind i. Her byggedes saa en ny Bolig, og Pladsen fik Navnet »Godthaab«.

Den største Del af Aaret rejste Egede rundt i Landet. Især foretog han lange Ture om Sommeren. Han opsøgte da Eskimoerne ved de mange Fjorde og i Dalene, hvor de havde opslaaet deres Sommerboliger. Ofte var han flere Dage borte fra Hjemmet. Traf han paa en saadan Rejse ingen Mennesker, saa tilberedte han selv sit tarvelige Maaltid og sov om Natten i sin Baad. Overalt, hvor han kom hen, forkyndte hans Guds Evangelium. Om Vinteren vare disse Rejse især besværlige og ofte livsfarlige. Han maatte vade igennem Sneen, der paa mange Steder laa flere Alen høj. Kulden var saa streng, at hans Klæder undertiden kunde være stivfrosne, naar han tog dem af. Opholdet inde i Grønlændernes Vinterboliger var ogsaa ubehageligt, thi Luften derinde var meget slet, og desuden vare Beboerne fulde af Utøj. Men alligevel drog Egede hjemme fra hver Mandag og vendte først om Fredagen hjem til sin Familie for at prædike i Kolonien om Søndagen og styrke sig til den næste Tur. En trofast Støtte og Hjælper havde Hans Egede i sin Hustru. Ligeledes bleve hans Sønner ham til udmærket Hjælp, efterhaanden som de voksede til. De hjalp ham med at forkynde Evangeliet og med at undervise Børn og unge Mennesker.

Egede havde nu opholdt sig 10 Aar i Grønland, og han syntes at se gode Frugter af sit Arbejde; thi mange af Eskimoerne troede nu paa Gud. Men da kom det sørgelige Budskab, at Kong Frederik den 4de var død, og den nye Konge, Kristian den 6te, vilde ikke længere hjælpe og understøtte ham. Det lykkedes dog at bevæge Kongen til at vedblive at hjælpe ham; men saa kom en ny og frygtelig Ulykke over Egede og hans kære Grønlændere. Han havde ladet flere unge Grønlændere rejse med Skibene ned til København. En Dreng, som hed Carl, bragte ved sin Hjemkomst Kopperne (en slem og smitsom Sygdom) med til Kolonien. I Juni 1733 brød Sygdommen ud, og den rasede et helt Aar iblandt de stakkels Grønlændere, og omtrent 2000 af dem døde. Men i denne Sorgens Tid var Egede paa Færde overalt. Han rejste rundt og hjalp og trøstede de syge saa godt han kunde. Hvert et Rum i hans Bolig var optaget af syge Mennesker, som hans trofaste Hustru plejede, og det viste sig ret i dette Aar, hvor højt Egede og Hustru elskede de stakkels Hedninger. Men det viste sig ogsaa, at mange flere troede paa Frelseren, end Egede havde troet.

I Aaret 1734 vendte Egedes Søn, Povl Egede, tilbage. Han havde opholdt sig her i Danmark i 6 Aar for at blive uddannet til Præst. Nu besluttede de gamle Forældre at overlade Missionsarbejdet i Grønland til den unge Mand. Naar Vinteren var forbi vilde de forlade Grønland og rejse hjem til Fædrelandet. Egedes Hustru naaede dog aldrig at se sit Fædreland igen, hun døde i December 1735, men han tog hendes Kiste med til Danmark. Den 29. Juli 1736 holdt han sin Afskedsprædiken, og den 9de August gik han tillige med sine yngre Børn om Bord, for at sejle til Danmark. I 15 Aar havde han levet og arbejdet i Grønland. Hans Egede levede endnu i flere Aar. Han døde 5te November 1758 i sit 73 Aar. Sine sidste Aar levede han i Stubbekøbing, men da han var død, førte man hans Lig til København og begravede det paa Nikolaj Kirkegaard ved Siden af hans Hustru, saaledes som han havde ønsket det.

(*Efter H. M Fenger*).

Der lever endnu flere Familier her i Landet, som nedstamme fra Hans Egede. Vore døvstumme Venner ville vi kun minde om, at afdøde Frk. Egede, der tidligere var Lærerinde ved Instituttet i København, hørte til hans Efterkommere.

H. C. Andersen.

(Sluttet.)

Ved Siden af al den Barnlighed, som Digteren bevarede hele sit Liv, voksede nu efter Konfirmationen Tanken hos ham om at blive berømt og anset. Han mente at kunne naa dette Maal ved at blive Skuespiller. Vi kunne godt forstaa, at han især havde Lyst til at gaa den Vej, naar vi huske paa hans Dukketeater og hjemmelavede Komedier. Men Moderen vilde ikke lade ham rejse. Først da en Spaakone forudsagde, at han skulde komme til Hæder og Ære, og at Odense 3 Gange skulde illumineres (= oplyses med Fakler, Lys og Lamper, som til Fest) for ham, saa gav hun ham en lille Sum Penge med i Lommen, og et Anbefalingsbrev til en Skuespillerinde i København. 1818 begav Drengen sig saa paa egen Haand (= alene) til Hovedstaden, hvor han haabede hurtigt at vinde sin Berømmelse. Det gik imidlertid ikke saa hurtigt. Han stod jo temmelig alene, og var fremmed i den store By. Han henvendte sig forskellige Steder for at faa Hjælp og Støtte. Men naar han, den lange, grimme Dreng, traadte frem og begyndte at fremsige Vers, eller naar han trak Skoene af og gav sig til at hoppe og danse omkring, eller naar han brugte Hatten som Tambourin (= spansk Tromme), saa maatte Folk nærmest anse ham for gal. Han naaede alligevel at blive Elev i det kgl. Teaters Danse- og Syngeskole; thi Teaterdirektøren, Jonas Collin, fik Interesse for ham: hans venlige og forstandige Hjerte sagde ham, at denne Dreng ikke var som andre unge Mennesker, og at der maaske kunde blive noget stort og godt af ham. Andersen fik altsaa Lov til at optræde enkelte Gange ved Forestillingerne i smaa Roller; men man kunde snart se, at Teatervejen passede ikke for ham. Han duede hverken til Danser eller til Skuespiller; thi han var grim og bar sig altfor kejtet ad; og han

duede heller ikke til Sanger; thi hans Stemme mistede sin Kraft og blev ubehagelig at høre paa. Altsaa sin Barndoms skønneste Haab: at blive en stor Skuespiller, det maatte han opgive; det kunde ikke blive Virkelighed. Det voldte ham stor Sorg at erkende dette; han, som indtil nu havde troet fuldt og fast paa sine egne rige Evner og Kræfter, maatte erkende, at her vare Evnerne for smaa: han kunde aldrig blive en dygtig Skuespiller. Og hvordan skulde han saa naa den Berømmelse, han tørstede efter?

Medens han var ved Teatret, skrev han Digte og Skuespil, og Folk, der havde Forstand paa Digtekunst, kunde nok se, at han maaske kunde blive til noget som Digter. Men endnu manglede han meget i Kundskaber og Dannelse, og hans Velgører, Jonas Collin, mente derfor, at det var bedst, at han kom i en god Skole for at lære noget ordentligt. Han kom da til Slagelse Latinskole, hvor han fik fri Undervisning. Han var nu 18 Aar gammel, men maatte alligevel sidde ved Siden af smaa Børn i Klassen, og dette Liv behagede ham ikke; senere kaldte han ogsaa Byen for Plagelse i Stedet for Slagelse. Rektoren (= Bestyreren) af Skolen hed Dr. Meisling og var en begavet og kundskabsrig Mand, men forstod ikke at opdrage saadan en sær Fyr som Andersen. Da Rektor Meisling flyttede til Helsingør, fulgte Andersen ganske vist med ham og boede i hans Hus, men det varede ikke ret længe. Da han led under Rektorens Spotterier og store Drillelyst, tog hans Velgørere ham til København og lod ham undervise der. Meisling sagde rigtignok: »Student bliver De aldrig, og hvad De skriver, vil ligge og raadne paa Boghandlerens Loft, og De selv vil ende i Galehuset«; men hans Spaadom gik heldigvis ikke i Opfyldelse. Andersen blev virkelig Student 1828, endog den mest berømte af alle sine Studenterkammerater, og det vil ikke sige saa lidt; thi dette Aar var saa rigt paa udmærket begavede Studenter, at man har kaldet det »Profeternes Aar«, og sagt, at der var 4 store og 12 smaa Profeter, ligesom i det gamle Testamente. Andersen havde altsaa den Ære at blive regnet blandt de 4 store Berømtheder.

Allerede før han blev Student, havde han skrevet det smukke Digt: »Det døende Barn,« og nu udfoldede han lidt efter lidt sine Digtervinger, og de Værker (= Bøger, Arbejder), han skrev, bleve meget læste. Nogle modtoge hans Værker med Venlighed og Glæde, men andre mente, at de duede ikke, og at han aldrig vilde blive en stor og berømt Digter. Han selv syntes, at de vare gode, og at Folk dømte ham altfor strengt. For at trøste sig over de haarde Domme, foretog han saa 1831 en kort Udenlandsrejse til Tyskland, nemlig til Harzen, og det for sin Skønhed bekendte sachsiske Schweiz. Efter Hjemkomsten skrev han flere Værker, men heller ikke disse skaffede ham saa megen Berømmelse, som han tørstede efter, og snart begav han sig paa en ny stor Udenlandsrejse, gennem Tyskland, Frankrig, Schweiz og Italien. Rejsen varede i halvandet Aar, men heller ikke de Værker, han skrev paa Rejsen, vandt Berømmelse her hjemme, og han tænkte flere Gange paa Selvmord. Efter Hjemkometen skrev han 1835 en Roman (= lang Fortælling): »Improvisatoren« færdig, og for den fik han Ros. Snart efter udgav han nogle »Eventyr fortalte for Børn«, og disse gjorde megen Lykke blandt Publikum (= Folk). Da han nu endelig havde fundet den Vej, der kunde skaffe ham den ønskede Berømmelse, gik han videre og skrev flere og flere Eventyr. Efterhaanden som han skænkede sine Landsmænd disse kostbare Gaver, Eventyrene, steg ogsaa hans Berømmelse og Anseelse og naaede endog ud over Evropas Grænser, idet hans Eventyr bleve oversatte (= omskrevne) paa næsten alle Sprog. Nu havde han naaet sit Maal, han var bleven en Mester, en Eventyrdigter uden Lige. Paa hans mange Rejser Evropa rundt nød han saa megen Hæder og saa megen Velvilje af Udlandets Fyrster og Stormænd, at han, den fattige Skomagers Søn med Sandhed kunde kalde sit eget Liv »et smukt Eventyr«. Vort Fædreland hædrede ham ved — i en Række af Aar — at give ham Digtergage (= Digterløn). Han døde den 4de August 1875.

Nikolaj.

Tyrefægtninger.

(Med Billeder.)

Tyrefægtningerne have hjemme i Spanien, og de høre til Befolkningens kæreste Forlystelser. Alle skulle med for at se og beundre dette Dyrplageri. Haandværkeren forlader sit Værksted, Købmanden sin Butik, Moderen sine smaa Børn for at komme hen og se Forestillingen. Unge og gamle, rige og fattige, alle søge hen for at se Skuespillet. Tyrefægtningen foregaar paa Arenaen, et Slags Teater, hvor Skuepladsen er i Midten. Rundt omkring den sidde Tilskuerne paa Bænke, der ere indrettede saaledes, at den ene er højere end den anden. Tilskuerpladsen ligner en stor Trappe. Enhver stor Stad har sin Arena, og i de mindre Byer finder Forestillingen Sted paa Torve og aabne Pladser. Folk klatre saa op paa Tage og Skorstene, eller søge at faa en Plads i et Vindue, hvorfra de kunne overse Kamppladsen. Ved den ene Side af Arenaen er der en Stald, og der bliver Tyren først drillet. Igennem Huller i Loftet stikker man den med smaa Spyd, indtil den er ude af sig selv af Raseri. Saa smækkes Stalddøren op, og med sænkede Horn styrter den rasende Tyr ind paa Arenaen. Snøftende og brølende løber den rundt, pisker sig med Halen i Siden og stamper i Jorden med Fødderne. Inde paa Arenaen opholde de Mænd sig, som skulle kæmpe med den, drille og plage det stakkels Dyr. Først kommer Picadorerne (Ryttere), som ere bevæbnede med lange Landser. De have flere Medhjælpere. Picadoren søger at stikke Dyret med sin Landse. For hvert Stik bliver det mere og mere opirret og vredt og farer mere og mere vildt omkring paa Arenaen. Dersom Rytteren støder fejl og ikke rammer Tyren med Landsen, saa løber den Hornene ind i Hestens Bug, og det stakkels Dyr maa slæbes ud af Arenaen, med Tarmene hængende ud af Saaret. Men Tiskuerne klappe i Hænderne af Begejstring og Jubel og raabe: »Bravo Tyr, det var godt gjort«. Naar saa Tilskuerne begynde at blive trætte af at se paa dette raa Dyrplageri, naar de ere kede af at se Tyren blive drillet og plaget paa alle Maader, saa kommer Matadoren (den øverste blandt Tyrefægterne). I den ene Haand har han en Fane, og i den anden et Sværd. Langsomt nærmer han sig Tyren. Den springer frem for at stange ham paa sine Horn, men han springer hurtig og behændig til Side og støder sit Sværd i dens Side lige ind i Hjertet, saa den øjeblikkelig styrter død om paa Arenaen.

C. J.

Myrerne.

(Lidt Naturbeskrivelse.)

Vi Mennesker synes, at vi ere meget klogere end Dyrene, thi vi kunne stifte Samfund, bygge Huse og Byer, dyrke Jorden, føre Krig o. s. v. Derfor ere mange tankeløse og uoplyste Mennesker hensynsløse mod Dyrene; de mishandle

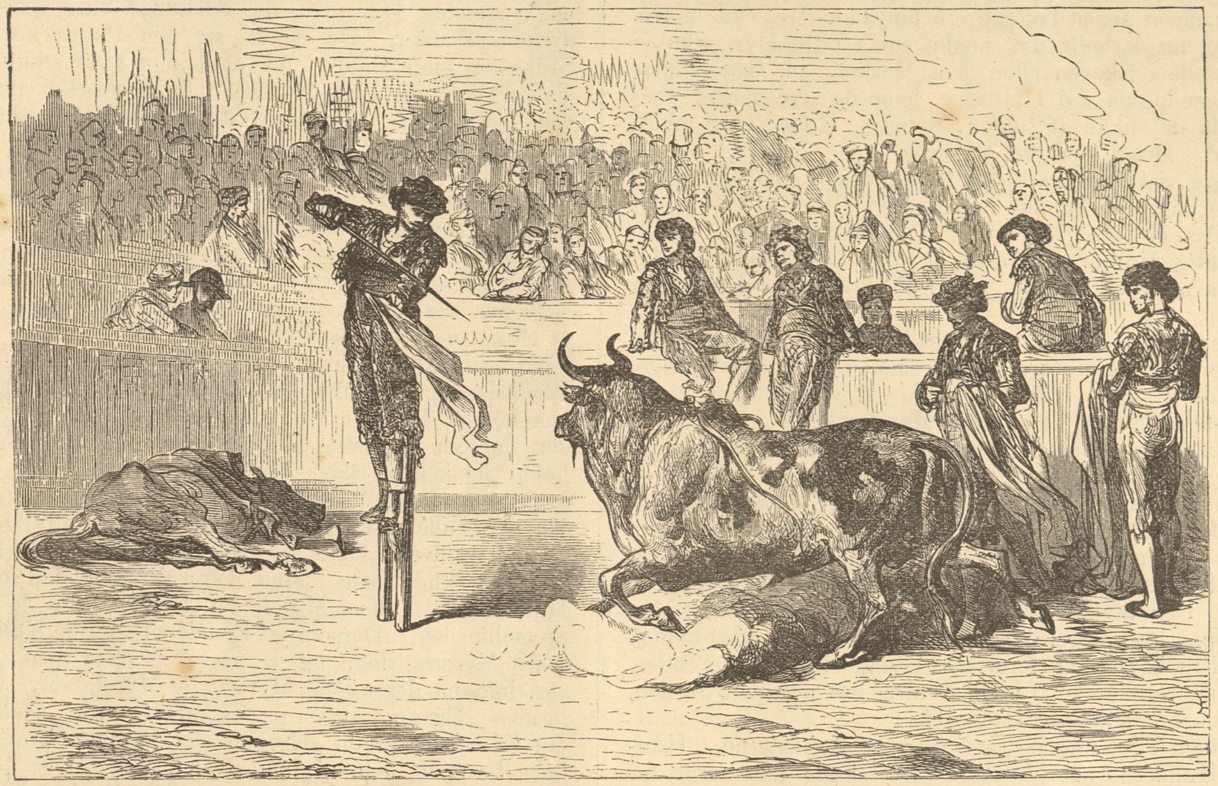

En Tyrefægtning.

de store Dyr og dræbe de smaa uden Aarsag. Dersom saadanne Mennesker blot vilde iagttage Dyrenes Liv ude paa Marken eller i Skoven, saa vilde de snart faa andre Tanker, thi saa fik de at se, at Dyrene ere langt klogere, end vi tro.

Jeg vil nu fortælle om nogle smaa bitte Dyr, som vi ofte træffe ude i Skoven eller paa Marken, ja, sommetider komme de endogsaa ind i Husene, hvor de ere meget ubehagelige, da de slikke af Sukker, Syltetøj, Kager eller andre søde Sager. Disse Dyr ere Myrerne.

I kende vist Myrerne. De ere ganske smaa Insekter, som kunne blive $^1/_2$ Tomme lange, men i Reglen ere meget mindre. Paa Hovedet have de 2 Følehorn, 2 Øjer og en meget kraftig Mund. Kroppen er delt i 2 Afsnit, nemlig Forkroppen og Bagkroppen. Paa Forkroppen sidde 3 Par Ben.

Der er mange forskellige Slags Myrer. Nogle ere sorte, andre røde, nogle ere store, andre smaa, nogle ere giftige, andre giftløse o. s. v. Men de fleste Myrearter ere meget kloge, næsten lige saa kloge som Menneskene.

Myrerne leve i store Samfund, som bestaa af Hanner, Hunner og Arbejdere. De 2 førstnævnte have Vinger, de sidste ere vingeløse. Sommetider dannes deres Bolig af Gange i Jorden, men i Reglen bygge de en Myretue af Jord, Sand eller forskellige Plantedele, f. Eks. i Naaleskovene af Gran- og Fyrrenaale. En saadan Myretue kan blive ca. $1^1/_2$ Alen høj. Den bestaar af flere Rum, som ligge ved Siden af og ovenpaa hverandre, og ligner altsaa et Hus med mange Etager. Fra Myretuen fører der Gange ud til alle Sider. Nogle Gange ere under Jorden, andre ere ovenpaa Jorden, altsaa smaa Tunneller og Landeveje.

Myretuen og Gangene anlægges af Arbejderne. Hannerne og Hunnerne arbejde ikke. De skulle kun sørge for at formere sig. Hen paa Sommeren flyve de ud. Naar de have sværmet en Tid, vende de tilbage til Myretuen. Saa bide Arbejderne Vingerne af Hunnerne og fører dem ind i Tuen, hvor de maa lægge Æg. Men Hannerne ere efter Brylluppet ingen Nytte til, derfor blive de dræbte af Arbejderne. Nu faa Arbejderne travlt med at sørge for Æggene. Æggene briste snart, og en Larve kommer ud af dem. Denne Larve ligner en hvid Orm og kaldes en Maddike. Den kan ikke selv sørge for sin Føde, men Arbejderne made den med en Slags Honning, som de kaste op. Efter nogen Tids Forløb spinder Maddiken sig ind i et Hylster af fine Traade og ligner nu et lille rundt Æg. Saa kaldes den en Puppe. Arbejderne bære ofte Pupperne tilligemed Larverne ud af Myretuen, for at Solen skal varme dem, men saa snart Solen begynder at gaa ned, eller Himlen bliver skyet, skynde de sig at slæbe dem ind i Tuen igen, thi Kulden kunde let skade dem. Naar Larven inde i Hylsteret er forvandlet til en Myre, bide Arbejderne Hylsteret itu, og den unge Myre kryber ud deraf.

Arbejderne maa desuden ogsaa sørge for Føden til Hannerne og Hunnerne, holde Tuen i Stand, samle Vinterforraad o. s. v.

Her i Landet ligge Myrerne i Dvale om Vinteren, fordi det er altfor koldt for dem, og fordi det er vanskeligt for dem at finde Føde. Men i de varme Lande leve og arbejde de hele Aaret. De forskellige Arter indrette saa deres Liv paa forskellige Maader.

En Art, som har hjemme i Nordamerika, er Agerdyrker. Den dyrker en bestemt Slags Græs, som den lever af. Den samler Frø og saar dem uden for sin Bolig i flere Alens Omkres. Dersom der spirer andre Planter op paa dens lille Mark, luger den dem op ved at bide dem af nede ved Roden. Naar Sæden er moden, høste Myrerne den, og bære den ind i Laden, som findes inde i Tuen. Derpaa skille de Kornene fra Avnerne og kaste de sidste bort. Sommetider regner det saa stærkt, at Regnvandet trænger ned i Jorden og gør Kornene fugtige, saa at de begynde at spire. Men saa snart det atter bliver Tørvejr, bære Myrerne Kornene op i Solskinnet for at tørre dem. Det gode Korn bringe de atter ned i Laden, men det daarlige lade de ligge.

Andre Myrer drive Kvægavl, f. Eks. nogle Myrer her i Danmark. Men de holde ikke det samme Kvæg som vi. Deres Husdyr bestaa oftest af nogle smaa grønne Insekter ved Navn Bladlus. Menneskene synes, at Bladlusene ere nogle slemme Dyr, thi de ødelægge vore Roser og andre dyrkede Planter. De sætte sig paa Planternes Blade og Stilke og suge Saften ud af dem, og de stakkels Planter, som ikke kunne taale at miste saa meget Saft, blive syge og visne. Men Myrerne kunne godt lide Bladlusene; thi Bladlusene have en sød Saft ligesom Honning i Bagkroppen, og den holde Myrerne lige saa meget af, som vi holde af Mælk. Myrerne malke Bladlusene ved at stryge Følehornene langs med Siderne af Bladlusenes Bagkrop, indtil den søde Saft strømmer ud. Nogle Naturforskere (= Videnskabsmænd, som undersøge Naturen) have prøvet paa at malke Bladlusene paa samme Maade ved at stryge Kroppens Sider med et Straa, men forgæves.

Nogle Myrer have en Stald nede i Tuen. Her leve Bladlusene paa Planterødder og suge Saften af dem. Andre gaa hen til Planten, hvorpaa Bladlusene leve, og malke dem der, ligesom vi malke Køerne ude paa Marken. Myrerne holde forskellige Slags Malkekvæg; thi foruden Bladlusene benytte de forskellige Billearter, som de ogsaa kunne malke. En lille Bille ved Navn Køllebillen lever altid hos Myrerne. Den har ingen Øjne og er altsaa blind, derfor kan den ikke selv finde Føde. Men Myrerne made den ved at spytte Honning ind i dens Mund, og bagefter faa de saa Lov til at malke den. Dersom en Fjende vil angribe Køllebillen, forsvare Myrerne den, og de passe og pleje dens Æg og Larver, ligesom deres egne Myreæg og Myrelarver. Ogsaa Bladlusenes Æg og Larver passes af Myrerne, idet de nemlig om Efteraaret samle Æggene paa Planten, hvor Bladlusene have levet, og gemme dem nede i Tuen. Der forvandles de til Bladlus i Vinterens Løb, og næste Foraar bære Myrerne de unge Bladlus hen til den Plante, hvor de toge Æggene forrige Efteraar.

Myrerne leve jo i store Samfund, ligesom Menneskene. Den Tue, de bo i, er deres Fædreland. Alle Myrerne i samme Tue kende hinanden og ere gode Venner, man kan ofte se dem standse og klappe hinanden med Følehornene, naar de mødes. Men de Myrer, som bo i en anden Tue, ere deres Fjender, og dem føre de ofte Krig med.

Naar 2 Myretuer ligge i Nærheden af hinanden, hænder det undertiden, at deres Gange krydses, saa at Myrerne fra den ene Tue komme ind i den anden Myretues Land. Dette taales ikke, og Krigen begynder. Eller dersom en Myretue ejer en Plante, hvorpaa der findes mange Bladlus, og en anden Myretue opdager samme Plante og begynder at malke Bladlusene der, saa erklæres der ogsaa Krig. Hver Tues Myrer samle saa en stor Hær, men førend de begynde Slaget, udsende de Spejdere, som skulle undersøge Fjendens Stilling. Naar Spejderne ere komne hjem og have fortalt, hvad de have set, drager Hæren ud mod Fjenden, og nu begynder Slaget. Dette varer ofte længe, og er meget blodigt. Saaledes fortæller en Videnskabsmand, at han har set en Slagmark, som var bedækket med Myrelig, der var en hel Tomme tykt. Under Slaget hjælpe Myrerne deres saarede Kammerater, f. Eks. ved at bære dem hjem til Tuen, men de hjælpe aldrig en Fjende. Ofte føres fangne Fjender ogsaa til Tuen. Naar Slaget er endt, begrave de Myrer, som have sejret, deres faldne Kammerater. Flere Videnskabsmænd have set, at de fornemme Myrer faa hver en Grav, men de simple blive begravet i en stor Fællesgrav paa Kirkegaarden. De faldne Fjender begraves ikke, de ædes af de sejrende. Krigen kan ofte fortsættes og vare i flere Uger, i hvilken Tid der kæmpes mange blodige Slag.

Nogle Myrer ere slemme Røvere. Dersom en Flok Myrer møde en anden Flok, som bærer Korn eller Frø, saa angribe de første de sidste, og tage Kornet og fører det hjem til deres egen Tue.

Det hænder ogsaa undertiden, at en hel Myrehær drager hen til en fremmed Tue og røver Æg og Larver, som den fører hjem til sig selv. Her sørger den for Æggene og Larverne, indtil de blive forvandlede til Myrer. Saa benyttes

de røvede Myrer som Slaver. Slaverne maa gøre alt det svære Arbejde og faa ofte Prygl eller anden Straf, naar de nægte at adlyde. Altsaa ligesom Menneskenes Slaver.

Nogle, som læse denne Skildring af Myrernes Liv, vil maaske ryste tvivlende paa Hovedet. Til dem siger jeg: «Gaa hen til en Myretue en Dag, naar Solen skinner varmt, stil dig der og læg Mærke til, hvad du ser, saa vil du snart ikke tvivle længere.«

W. . . e

Etatsraad Dr. med. Hans Vilhelm Meyer.

I Begyndelsen af Juni døde Dr. Meyer nede i den italienske By Venedig. Sidste Vinter havde han været syg af Influenza. Sygdommen var haard og streng, og det varede længe, førend han atter begyndte at komme sig. Ganske rask blev han dog aldrig mere. Sygdommen havde fuldstændig berøvet ham Smage- og Lugtesanserne. Saa rejste han i Foraaret til Syden, fordi han haabede, at den milde og varme Luft i disse Egne muligvis kunde hjælpe ham til at blive helt rask. Men i Venedig blev han atter syg. Hans Hustru og to Døtre, som fulgte med ham paa Rejsen, plejede ham med Kærlighed og Omhu; men efter nogle Dages Sygdom afgik han ved Døden.

Dr. Meyer var ikke alene en bekendt og berømt Læge her hjemme i Danmark; men hans Navn var ogsaa godt kendt i Udlandet. Han var en af Evropas mest bekendte Læger. Det er især Ørets Sygdomme, han behandlede, og over 100,000 Børn kunne takke ham for, at de ikke ere blevne døvstumme eller tunghørige. Det var navnlig en bestemt Øresygdom, som han undersøgte og beskrev meget nøje, saa ingen senere har kunnet tilføje noget nyt. Ligeledes viste han ogsaa, hvorledes denne Sygdom kunde helbredes. Overalt i de forskellige Lande have Lægerne nu allerede i mange Aar fulgt den Anvisning og Maade, som Dr. Meyer har lært dem. Hans Navn bør derfor mindes med Tak.

Hans Vilhelm Meyer blev født i Fredericia. Hans Fader var Overlæge i Hæren. Som lille Barn kom han med sine Forældre til Glückstad, en lille By i Holsten. Efter at han havde studeret Lægevidenskaben ved Universitetet i København, kom han atter tilbage til Faderen og blev hans Medhjælper. Da Krigen 1848—50 udbrød, maatte Faderen som Overlæge følge med den danske Hær, men Sønnen blev i Stedet for ham i Glückstad.

Efter Krigen rejste han til fremmede Lande for at studere videre, og da han kom hjem, nedsatte han sig som Læge i København. Her var det saa, at han i 1865 begyndte at studere Ørets Sygdomme. Snart blev hans Navn bekendt. Utallige syge søgte til ham for at finde Lægedom og Helbredelse, og det vakte stor Sorg, da man fik at vide, at han var død.

C. J.

Et Ulykkestilfælde.

For nogle Dage siden overkørte Iltoget fra Odense en døvstum Skrædersvend ved Navn Niels Petersen. Han vilde gaa over Banen, og da han gik med opslaaet Paraply, lagde han ikke Mærke til (saa ikke), at Toget nærmede sig i fuld Fart. Lokomotivføreren gjorde alt for at standse Toget, men det var umuligt. Det bruste frem og knuste den stakkels unge Mand, saa han var ganske ukendelig. Den afdøde var forlovet med en døvstum Pige og skulde snart have haft Bryllup. Den sørgelige Ulykke lærer vore døvstumme Venner at være forsigtige og opmærksomme, naar de færdes paa Baner eller lignende Steder. Det gælder for den døvstumme at bruge sine Øjne godt. Den døvstumme maa selv passe nøje paa; thi andre Mennesker kunne ikke vide, at han mangler Hørelsen.

Helbredelse af Stammen.

Den franske Professor Léon Berquand, der med Anbefaling fra det franske Kultusministerium er kommen til Danmark for at udbrede Kendskab til en ny Helbredelsesmetode for stammende, har af det danske Kultusministerium erholdt Tilladelse til at foretage sine Forsøg paa Døvstummeinstituttet i København. En halv Snes Børn fra Kommuneskolerne, der lide af Stammen, ere med Forældrenes Samtykke for et Tidsrum af 20 Dage blevne internerede (faa Kost og Bolig) paa Døvstummeinstituttet. Her foretager Professoren sine Forsøg under Tilsyn af en Kommission, der til Formand har Direktøren for Døvstummevæsenet, Gehejmeetatsraad Goos. Forstanderne for Institutterne i Nyborg og Fredericia ere afrejste til København for at gøre sig bekendte med Metoden.

Fra alle Lande.

Kong Kristian IX. rejste i Slutningen af Maj Maaned til Wiesbaden, et Badested i Tyskland, hvor han hvert Aar gennemgaar en Badekur. Medens Hs. Maj. var borte, havde Kronprinsen overtaget Regeringen. Den 17de Juni vendte Hs. Maj. atter tilbage og modtoges ved »Dannebrog«s Ankomst af hele den kongelige Familie.

I Fredericia blev fornylig en Mand syg af en koleralignende Sygdom. Distriktslægen lod Huset, hvor han boede, afspærre og lod den syge med Familie føre til Kolerahuset ved Stranden. Efter et Par Dages Forløb døde Manden. Han blev begravet med stor Forsigtighed. For at Liget ikke skulde smitte Ligbærerne, vare disse iførte Lærredskitler (=Bluser) og maatte vaske sig med Karbol over alt. Det har dog senere vist sig ikke at være virkelig Kolera.

Kieler-Kanalen. Den 20. Juni bliver Kieler-Kanalen aabnet af Kejser Wilhelm, og der vil finde store Festligheder Sted i den Anledning. Der bliver sendt Krigsskibe derhen fra de fleste Lande, og mange Fyrster ville være til Stede. Tyskerne have nu en Krigshavn baade ved Elben og i Kielerfjord. Nu blive de forenede ved Kanalen. Hvis en Fjende angriber Tyskland i Østersøen, kan Flaaden hurtigt samles i Kiel. Hvis en fjendtlig Flaade kommer i

Nordsøen, kan hele den tyske Flaade møde der. Ogsaa for Handelsskibe har det Betydning, da de — ved at sejle gennem Kanalen — kunne spare den lange Vej uden om Skagen. Hvis de fleste Handelsskibe søgte gennem Kanalen, vilde det skade Danmarks Handel meget. Skibene skulle imidlertid betale en stor Sum Penge derfor, saa mange Skibe sejle vist den gamle Vej uden om Skagen.

Kuba. Øen Kuba hører til de vestindiske Øer. Dens Hovedstad hedder Havanna. Det er en stor og meget smuk By med omtrent 250,000 Indbyggere. Ved Byen er en af Verdens største og bedste Havne, der kan rumme indtil tusende Skibe. Her ser man Skibe fra alle Verdens Lande. Store Dampskibe og Sejlskibe fra Evropa og andre Verdensdele komme og bringe disse Landes forskellige Handelsvarer og Frembringelser til Øen. En Skare af mindre Fartøjer bringe saa Varerne videre langs Amerikas Kyst. Naar Skibene atter forlade Havannas Havn, ere de lastede med (fyldte med) Bomuld, Tobak, Sukker, Kaffe, Kakao og andre Handelsvarer, som frembringes i Amerika. Der er saaledes en meget travl Virksomhed i Havannas Havn. Selve Byen er ogsaa mærkelig. Skove og pragtfulde Villaer (smukke Bygninger udenfor Byerne, som beboes af Rigmænd, især om Sommeren) ligge ved Siden af de usleste og fattigste Hytter. Paa Gaderne ser man de rigeste Millionærer (Mænd, som eje flere Millioner) færdes mellem en Mængde af de fattigste og mest pjaltede Negere. I Byens Omegn finder man de yndigste og frodigste Palmelunde (smaa Skove af Palmetræer) ved Siden af uopdyrkede Landstykker. Vejrliget paa Kuba er fuldstændig tropisk (meget varmt). Denne stærke Varme er Aarsag i Sygdomme, som vi ikke kende her i Evropa, og som ofte kunne være meget farlige for de fremmede Folk, der komme til Øen. En af de værste Sygdomme paa Øen er den gule Feber. Kuba er en spansk Koloni (den hører ind under Spanien og regeres af Embedsmænd fra dette Land). Derfor ligger der ogsaa en Del spanske Soldater paa Øen; men de fleste Indbyggere ere misfornøjede med den spanske Regering. De ønske, at Øen skal danne en selvstændig Republik. Flere Gange er der derfor udbrudt Oprør for at jage Spanierne ud af Landet, men hidtil er det mislykkedes. Nu er der igen begyndt en Opstand paa Øen. I Begyndelsen troede man, at det ikke havde noget at betyde, men Oprøret er vokset mere og mere, og Spanien har for kort Tid siden maattet sende flere Soldater derned.

Formosa. Da Kineserne sluttede Fred, lovede de f. Eks. at give Japaneserne Øen Formosa. Nu have imidlertid en Del af Formosa erklæret ikke at ville adlyde Japaneserne, men at de ville danne en selvstændig Republik. Japaneserne have nu ført Soldater derover og have erobret Øen.

Aarsprøven

ved

det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia.

Den offentlige Aarsprøve paa det kgl. Døvstumme-Institut i Fredericia afholdes i Dagene fra den 10de til den 15de Juli 1895.

Onsdagen den 17de Juli Kl. 10 finder Overhøringen af Konfirmanderne Sted i Trinitatis Kirke ved Hr. Pastor Valeur.

Torsdagen den 18de Juli Kl. 9½ er der Gudstjeneste med Konfirmation og Altergang i Trinitatis Kirke. Hr. Pastor Valeur.

Skriftemaalet for Konfirmandernes Slægtninge og for tidligere Elever af Instituttet, som maatte ønske at deltage i Altergangen, begynder Kl. 9.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, oplærte efter Talemetoden“.

Nr. 10. Juli-August 1895. 2. Aarg.

4de Søndag efter Trinitatis.

»Saa værer da barmhjertige, som eders Fader og er barmhjertig.«

Naar der i disse Ord tales om »eders Fader«, saa forstaa vi alle, at der menes Gud Fader, vor himmelske Fader. Fra Bibelhistorien kende vi, kære døvstumme Venner, saa mange Fortællinger, hvor der fortælles os om Gud Faders store Barmhjertighed og Kærlighed mod Menneskene. Vi huske, hvorledes Adam og Eva syndede imod Guds Befaling, hvorledes de vare ulydige imod hans Vilje og spiste af Kundskabens Træ. Straffen maatte komme, fordi Gud er den retfærdige Gud, men sammen med Straffen gav Gud tillige Menneskene Forjættelsen om en Frelser. Han sagde til dem: »Kvindens Sæd skal knuse Slangens Hoved«. I sin store Kærlighed forbarmede han sig over os stakkels syndige Mennesker og lovede os at hjælpe os og frelse os fra Synden, Døden og Djævelens Magt. Han var ikke alene den retfærdige, men ogsaa den barmhjertige Gud og Fader.

Fra Israels Historie véd vi, at Gud ofte maatte straffe Israelitterne, fordi de glemte ham og tilbade Afguder. Men naar de omvendte sig og bade til ham, saa hjalp han dem mod Fjenderne. Israels Folk følte ofte, at Gud var den barmhjertige og algode Gud.

Gud er den uforanderlige; han er den samme i Dag, som han var før. Ligesom han før forbarmede sig over Menneskene, saaledes vil han ogsaa forbarme sig over enhver af os, naar vi komme til ham og bede om Hjælp. I al vor Nød, i Sygdom, i Sorg, i Fattigdom kunne vi folde vore Hænder og bede ham, og den barmhjertige Gud vil hjælpe os. Men størst føle vi Gud Faders Barmhjertighed og Kærlighed, naar vi komme til ham med vore Synder, naar vi i Hjertet for Alvor føle, at alle vore Tanker, Ord og Gerninger ere onde, og at vi fortjene Straf. Komme I, kære døvstumme Venner, til ham med Anger og Bedrøvelse i Hjertet over Synden og bede: »Forlad os vor Skyld«, da skulle I nok faa at føle, at Gud er den barmhjertige Fader, der giver Eder sin himmelske Fred i Hjertet.

Ligesom Faderen, saaledes var ogsaa Sønnen barmhjertig. I Bibelhistorien fortælles der os, hvorledes Frelseren forbarmede sig over alt Folket. Han forbarmede sig over de syge og helbredede dem, han forbarmede sig over de hungrige i Ørkenen og gav dem at spise, han trøstede de bedrøvede og hjalp alle, som kom til ham. Men størst viste Frelserens Kærlighed og Barmhjertighed sig, da han hang paa Korset og led og døde for vore Synder.

Men det Ord: »Saa værer da barmhjertige, ligesom og eders Fader er barmhjertig,« siger os ikke alene, at Gud er den barmhjertige og algode Gud og Fader, men det formaner ogsaa os alle til at være barmhjertige. Vi komme til at tænke paa Kongen, der vilde holde Regnskab med sine Tjenere. En af dem blev ført ind til ham, men han havde intet at betale sin Gæld med, han kunde kun falde ned paa sine Knæ og bede: »Herre, forbarm dig over mig«! Vi ere alle lige som denne Tjener. Hver Dag maa vi ogsaa bede: »Herre, forbarm dig over mig og forlad mig al min Synd«. Men saa gælder det om, saa maa vi passe paa, at Kærlighed og Barmhjertighed ogsaa faa en Plads i vort Hjerte. Vi maa vogte os for, at vi ikke blive ubarmhjertige og haardhjertede mod vore Medmennesker. Da Tjeneren gik bort fra Kongen, mødte han en Medtjener, som skyldte ham lidt. Men Tjeneren greb ham, som han vilde kvæle ham og kastede ham i Fængsel, fordi han ikke kunde betale. I den onde Tjeners Hjerte boede der ingen Kærlighed og Barmhjertighed. Han havde selv faaet Tilgivelse, han havde selv følt Kongens Naade og Barmhjertighed, men alligevel var hans Hjerte haardt. Deri maa vi ikke ligne Tjeneren, men vi skulle stræbe efter at ligne Gud Fader og Frelseren Jesus Kristus. Vi skulle være gode, kærlige og barmhjertige mod vore Medmennesker, mod vor Næste. Vi skulle hjælpe de fattige, vi skulle trøste de bedrøvede, vi skulle besøge de syge og tale venlige Ord til dem. Jesus har lært os, at han paa Dommens Dag vil spørge alle Mennesker, som ere forsamlede om hans Trone, om de have vist Kærlighed og Barmhjertighed mod andre Mennesker. Kun de barmhjertige og kærlige af Hjertet kunne blive salige. Saa lad os daglig bede Gud om et kærligt Hjærte. Amen.

C. J.

Bliv hos os, Gud.

Bliv hos os, Gud, naar Lyset svinder
Med Solen bort — i Vesterled;
Naar Mørket over Jorden rinder
Og lad mig slumre ind med Fred.

Kom til mig, Gud, naar Dagens Fakkel *)
I Østen herligt hæver sig,
At vie **) kan jeg arme Stakkel
Mit Arbejd' og min Dag til Dig.

Vær hos mig paa de store Dage,
Da Sønnen fødtes, han opstod,
Lad Helligaandens Ord mig drage
At søge Hvilen for din Fod.

Og paa de bitre ***) Søgnedage
Du være og mig Synder nær,
Da Englevingers Flugt saa fage ****)
Mig en Gang til din Himmel bær.

Vilh. Larsen

*) Solen. **) indvie. ***) strenge, ubehagelige. ****) hastig.

Fra Fuglenes Verden.

En Naturbetragtning af Per Fugleven.

Burfugle og „Fuglene under Himmelen".

Det er sikkert en stor Uskik at holde Fugle i Bure, fordi det strider mod Fuglens Natur at leve indespærret bag Tremmer og Traade. Fuglene lide næsten altid mere eller mindre ved Ophold i Bure. Vel kan man sige, at visse Fugle, Kanariefugle og lignende, som ere udrugede og opfødte i Bure ogsaa befinde sig vel i disse; men selv saadanne Fugle maa have store Bure, meget større end man sædvanligvis ser dem. Det er ogsaa nødvendigt at stille Burene i lyse og luftige Værelser; ellers kunne Fuglene ikke trives, de sygne hen, dø maaske efter kort Tids Forløb. I Almindelighed maa man desværre sige, at et Fuglebur er det samme som et Fuglefængsel, hvori der sidder en stakkels Fange, som længes saa langt, langt bort. Derfor bort med Bure, Gittere og Tremmer! Lad Fuglene beholde den Frihed, Gud har givet dem, og som de elske saa højt. Men du, som har Lyst til at se paa Fugle, gaa du ud i Guds fri Natur og se paa det Fugleliv, som rører sig derude. Der finder du et Fugleliv, som er tusinde og atter tusinde Gange herligere end Fuglelivet i det største Bur.

Du vil maaske nu sige til mig, at de pragtfulde tropiske Fugle, som man undertiden holder i Bure, have smukkere Farver end vort Hjemlands vilde Fugle. Ganske sandt, min Ven! Men husk nu paa dette: Ude i Naturen falder Solen stærk og kraftig over Fuglenes Farver. Ind i Buret kommer Solen først gennem halvstøvede Rudeglas, ind i Buret skal den trænge sig mellem Staaltraade og Tremmer, derved svækkes dens Kraft og Farvens Pragt. Ude i Naturen friskes Farverne op af Væde og Luftninger, som aldrig naa indenfor Burets Tremmer. Ud i Naturen maa du, dersom du vil se et sandt Billede af Fuglenes Liv, og derude vil du altid kunne finde Farverigdom nok, særlig om Foraaret.

Du gaar ud til Kysten ved Foraarstide. Oppe i den dejlige blaa Vaarluft flyve hvide, vingebrede Maager, rene og skinnende, som om de hørte hjemme i en Sneverden. Du ser, at der er Skønhed i Luftens blaa Farve, at der er Skønhed i Maagernes lyse, hvide Farve, og du føler dig glad. Du véd ikke rigtig, hvorfra Glæden kommer. Jeg skal sige dig det. Det er Farvernes Skønhed, en af Guds rigeste Gaver, som vækker Glæden i dit Hjerte.

Du gaar ud i den friske majgrønne Skov. En Bogfinke løber over Skovbundens visne Løv. Solen skinner paa Fuglen. Straalerne glide over dens brogede Dragt. Halsens Overside straaler i en metalagtig Glans. Grønt flyder sammen med blaat, og blaat flyder sammen med grønt. Du kan ikke blive træt af at se derpaa. Nu skræmmes Fuglen og flyver op paa en Gren. Du ser en dejlig rød Farve over dens Bryst og paa Vingerne mælkehvide Pletter. Skovens Barn er klædt i Foraarets Festdragt.

Du gaar atter videre. Du gaar ind i Skovens Tykning, hvor Træerne staa tæt og omslynge hverandre med deres Grene, som om de aldrig i Evighed vilde skilles. Der opdager du noget blaat, som skinner frem imellem de grønne Blade. Hvoraf kommer vel det? Ja, det kommer af, at en Solstraale har fundet Vej igennem Bladenes Fletværk, og nu skinner paa en Skovskades blaa Vingeskjold. Saa dejlig en Farve er det, at en Maler vilde være himmelglad ved at have den paa sin Pensel.

Nu gaar du ud af Skoven, men i det lave Krat ved Grøftens Kant sidder en Stillids og viser dig sin røde, fløjelsbløde Farvering og sine gule Vingestriber, der i Formiddagens stærke Sol minde dig om Guldets Glans.

Saaledes kunde jeg vise dig mange af disse Naturens brogede Billeder, men gaa selv ud og se dem. I Mark og Mose, i Hegn og Hede, i Skov og ved Strand er der nok af dem. Lær selv at søge dem, lær at finde dem og lær at elske dem. Gud har givet dig sunde og klartseende Øjne, brug dem, naar du færdes ude, saa er jeg vis paa, at ogsaa du vil finde din Del i Farvernes rige Glæde.

(Fortsættes.)

Fugleøer i Danmark.

Fra Naturbeskrivelsen huske vi, at der langs med Kysterne af Norge og Færøerne opholde sig en Mængde Søfugle. De leve og bo paa Klipperne ude ved Havet eller paa de smaa Klippeøer, som ligge langs med Kysten. Herfra kunne de let styrte sig ned i Havet og søge deres Føde. Men I véd maaske ikke, at man ogsaa her i Danmark kan finde lignende smaa Fugleøer. Ude i Præstø Fjord ligger der en saadan lille Fugleø, som hedder Lilleholm. Paa denne Ø har der i Aar opholdt sig en Mængde forskellige Slags Svømmefugle. Især var der mange Hættemaager. Det er en Slags smaa Maager, som ere næsten hvide af Farve; men paa Hovedet have de sorte Fjer, der danne ligesom en Hue eller Hætte, og af den Grund have de faaet Navnet Hættemaager. Hele den lille Ø var ganske opfyldt af Reder, der laa saa tæt sammen, at man kunde staa paa et Sted og se ned i omtrent en Snes af dem paa en Gang. I Foraaret, da Ungerne begyndte at komme ud af Æggene, var det morsomt at sejle ud til Øen og betragte de smaa Skabninger, hvorledes de kunde løbe omkring paa deres lange Ben. Men Forældrene, de gamle Maager, holdt ikke af, at der kom fremmede til Øen; thi de vare bange for, at man skulde gøre Ungerne Fortræd. De fløj skrigende omkring, og undertiden kom de de besøgende saa nær, at de vare lige ved at slaa dem i Ansigtet med Vingerne.

Ude i Maribo Sø ligger der ligeledes en lille Ø, den hedder Borgø, og den er ogsaa Opholdssted for mange smaa Fugle, især om Sommeren. Maribo Sø er den smukkeste af Danmarks Indsøer. Dens Kyster ere bevoksede med Skove,

og ude i den ligger der flere smaa Øer eller Holme, som ligeledes ere skovbevoksede. Den smukkeste af disse Øer er Borgø. Den er kun 15 Tdr. Land stor, og der ligger kun et eneste Hus paa Øen, saa Fuglene have udmærket Fred og Ro til at bygge Reder og ruge i Træer og Buske. Paa Borgø træffer man især mange Sangfugle. Morgen og Aften hører man deres glade Sang. Navnlig findes der mange Nattergale. Det er smaa, graa Fugle, omtrent saa store som en Kanariefugl. Hvert Foraar komme de til Danmark for at yngle og glæde os med deres smukke Sang. — Kommer man over til Borgø og vil spasere omkring i Skoven for at glæde sig over den smukke Fuglesang, maa man dog være forsigtig; thi der lever ogsaa her en Del Hugorme, hvis Bid kan være farligt, især for smaa Børn. Hugormen er en lille Giftslange. Den træffes almindelig paa den jyske Hede under Lyngen. Den er omtrent af samme Størrelse som en almindelig Snog. Den almindelige Hugorm er let at kende paa den brune Farve. Men paa Borgø lever den sorte Hugorm, der ligner Snogen og derfor er vanskelig at kende.

C. J.

6te Juli.

Danmark har mange smukke Mindedage, og en af de skønneste er 6te Juli. I Nattens Mulm (= Mørke) droge de danske ud paa Fredericia Mark og vandt en herlig Sejer. Da sejrede Sandhed over Løgn, Ret over Uret. De, som maatte flygte med Skam, vilde med voldelig Haand dele gamle Danmark.

Den danske Hær var delt i tre Dele. Den ene laa i Fredericia og forsvarede Fæstningen mod Oprørerne, der laa i en Ring uden om fra Trelde til Erritsø og lavede Skanser. De bombarderede (= beskød med Kanoner) Byen. Indbyggerne vare derfor flygtede bort, og der boede kun Soldater i Byen. Husene vare nedbrændte eller nedskudte, men Soldaterne gravede sig Huler ind i Volden og boede der. Hver Aften skiftede Soldaterne. Der kom nye Soldater fra Fyen til Fredericia for at holde Vagt, medens de trætte kom over til Fyen for at hvile sig. En anden Del af Hæren laa paa Als, og en tredje Del laa paa Helgenæs under Anførsel af Olaf Rye. Da besluttede Overgeneralen, General Bülow, at samle Hæren i Fredericia for at gøre et Udfald mod Fjenden. Den 5te Juli om Aftenen var hele Hæren samlet. Kl. 1 gjorde de danske et Udfald mod Skanserne. Stille og tyst rykkede de ud i den dejlige Sommernat. Snart blev Stilheden afbrudt af vild Tummel, og da Solen stod op, lyste den paa en blodig Slagmark, men ogsaa over en glimrende Sejer. Fjenderne vare overalt drevne ud af Skanserne og vare paa Flugt mod Syd. Alle Kanoner, Krudt, Kugler o. lign. faldt i de danskes Hænder, desuden en Mængde Fanger. Omtrent 500 Danskere vare faldne, og de bleve den 8de Juli begravede paa Trinitatis Kirkegaard i en stor Fællesgrav. Blandt de faldne var den tapre Olaf Rye fra Norge. Hele Danmark jublede (= glædede) sig over Sejren, men sørgede over de mange døde. I 46 Aar have Kanonerne tordnet = (lydt) fra Fredericia Volde den 6te Juli, (en første Gang blev der skudt med skarpt (= med Kugle); nu skydes der kun med løst (= uden Kugle) for at minde om Sejersdagen. Senere paa Dagen spiller Musikken rundt i Byen. Kl. 12 samles alle Borgere, Civile og Militære, Høje og Lave og gaa i Prosession (= Tog) omkring til Mindesmærkerne, som ere festligt smykkede med Kranse og Blomster. Byens Kvinder have Aftenen forud pyntet Graven og Monumenterne. Det er en smuk Skik at hædre sine Døde. Ved Graven holder Præsten en Tale, og der synges Sange. Det er underligt vemodigt at tænke paa alle disse Mænd, der døde i deres første Ungdom. Men de fik en smuk Død; thi de døde for en god retfærdig Sag.

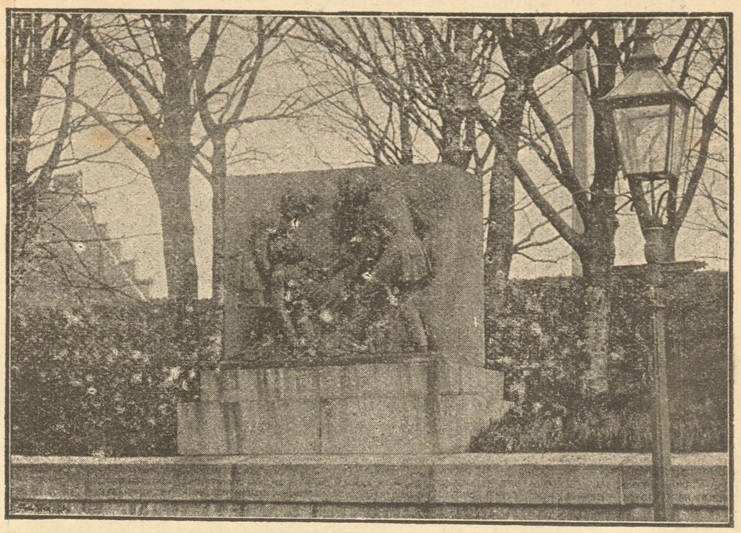

Om Eftermiddagen er der Fest i Fuglsang Skov. Midt i en Dal er Talerstolen rejst, og her uden om lejrer sig ved Tretiden (= Kl. 3) Tusinde af Mænd og Kvinder, og høre paa begejstrede Taler for Konge, Fædreland, Sønderjylland o. s. v. Musikken spiller, Danebrog vajer i den blaa Luft, op mod Skovens grønne Krone, Folk raabe Hurra. Det er en skøn Fest.

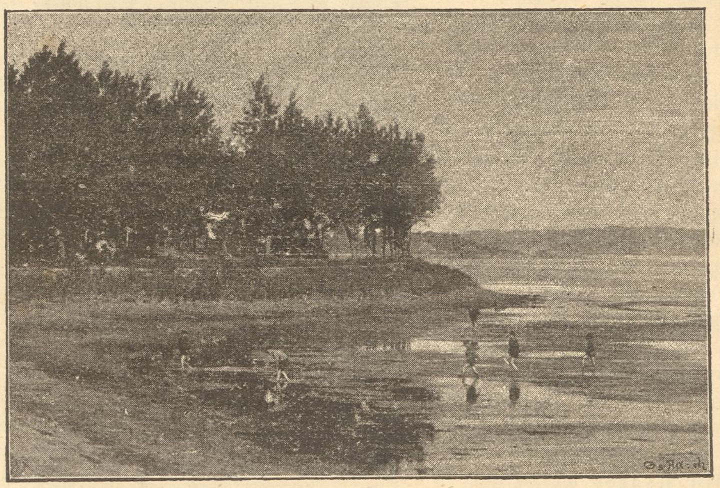

Fredericia Valgsprog er: »Væbnet for Freden« = Fredericia Fæstning blev bygget for at afskrække Fjenden mod at bryde Freden. 6te Juli Slaget var en Kamp for Freden; thi de danske prøvede paa at hindre, at Danmark blev delt. Før alt, hvad er dansk, bliver dansk, før alt, hvad der er fransk, bliver fransk, før alt, hvad der er polsk, bliver polsk o. s. v. bliver der aldrig Fred i Verden.

Give da Gud, at en Fredericia-Dag maa oprinde (hvad enten det bliver ved blodig Kamp eller paa fredelig Vis) – ikke alene for os, men for alle de Folk, der ere uretfærdigt skilte —; da først tør vi haabe paa stadig Fred, først da kan det afskylige Menneskeslagteri (= Krig) blive afskaffet.

Vilh. Larsen.

Luften og Luftsejladsen.

Jorden er rund som en Kugle. Luften omgiver Jorden, ligesom Skallen paa en Nød omgiver Kærnen.

Luften er spændig eller elastisk. Den lader sig let sammentrykke, men udvider sig igen lige saa let. Den er tættest nede ved Jorden. Den bliver tyndere og tyndere opefter. I en Højde af ca. 1 Mil er den saa tynd, at Mennesker ikke kunne faa Luft nok til Aandedrættet.

Lad os tænke os staaende paa Havets Bund, holdende en Trækugle i Haanden. Rundt omkring os og over os er der Vand. Slip Trækuglen, og hurtigt vil den stige op gennem Vandet, indtil den naar dets Overflade; thi Træ er lettere end Vand.

Lad os tænke os staaende paa Jordens Overflade. Rundt omkring os og over os er der Luft. Vi holde en Bold i Haanden. Den er fyldt med en Luftart, som kaldes Brint. Slip den, og den vil hurtig stige op gennem Luften; thi Brinten er lettere end Luften. Luften kan altsaa bære Ting, som ere lettere end denne. Hvor den er tæt, bærer den tungere Ting, hvor den er tynd, bærer den kun lettere Ting. Da den bliver tyndere og tyndere, jo højere man kommer op, saa kan den bære mindre og mindre opefter. Fuglene kunne flyve højt op i Luften, men kaster man dem ud fra meget store Højder, er Luften for tynd til at bære dem. De baske og baske med Vingerne, men falde alligevel hurtig nedad, indtil de naa et tættere Luftlag, som kan bære dem.

Solen kaster sine Straaler paa Jorden og opvarmer den. Den opvarmer igen Luften i det Frie, ligesom Kakkelovnen opvarmer Luften i Stuen. Luften i Stuen er varmest nærmest Kakkelovnen og bliver koldere og koldere, jo længere man kommer bort fra den. Saaledes er Luften i det Frie ogsaa varmest nærmest Jorden, men bliver koldere og koldere, jo højere man kommer op. Vi staa i en Dal i det varme Bælte. Ved Siden af Dalen tænke vi os liggende et meget højt Bjærg. Nede i Dalen og op ad Bjærgets Side vokser der Kaktus, Palmer og andre tropiske Vækster, men højt oppe paa Bjærget forsvinde de. Der er for koldt for dem. De kunne ikke trives. I Stedet for se vi Bøg og Eg vokse frodigt. Højere oppe forsvinde disse; thi Kulden er stegen saaledes, at heller ikke de kunne trives. Graner og andre Naaletræer indtage deres Plads, indtil Kulden endnu højere oppe ogsaa fordriver dem. Tilsidst ophører al Plantevækst paa Grund af Kulden. Sneen, som falder paa Bjærgets Top, smelter aldrig.

Luften er let, men den trykker dog med sin Vægt paa Jordens Overflade og paa de Skabninger, som findes paa den. Paa en Kvadrattomme Jord staar der 1 Luftsøjle, hvis Vægt er ca. 14 Pd. Paa en Kvadratfod er Luftsøjlens Vægt ca. 2000 Pd. Menneskets Overflade er 5 Kvadratfod. Der hviler altsaa et Tryk af ca. 30,000 Pd. paa et Menneske. Vi føle ikke, at dette Tryk hviler paa os; thi vi ere fødte dermed. Vi have baaret det Dag for Dag siden. Det er blevet os en Vane. Desuden virker det i alle Retninger og trykker ens paa alle Dele af Legemet, saavel opad som nedad. Dersom vi bestige det Bjærg, vi før tænkte os liggende i det varme Bælte, ville vi lægge Mærke til, at Varmen aftager lidt efter lidt, indtil den tilsidst afløses af en bidende Kulde, som hverken Uldtøj eller Pelsværk kan holde ude. Samtidigt have vi vanskeligt ved at drage Aande; thi Luften bliver tyndere og tyndere. Luftsøjlen, som hviler paa os, bliver lavere og lavere. Dens Vægt bliver mindre og mindre. Vort Blod, som er vant til det store Tryk nede ved Jorden, stiger derfor til Hovedet og springer til sidst ud af Næse, Mund og Øren. Vi blive søvnige, matte og kraftløse, og falde tilsidst i Besvimelse. Vi føle ingen Smerte, tvertimod, vi synes at have det dejligt.

Luften er i stadig Bevægelse. Dens Bevægelse kalder man Vind eller Blæst. Bevæger den sig fra Nord til Syd, kaldes den Nordenvind, fra Vest til Øst Vestenvind o. s. v. Hele Luftkredsen bevæger sig ikke i samme Retning. Luftlaget nærmest Jorden kan saaledes bevæge sig fra Nord til Syd, medens et Luftlag f. Eks. 2000 Fod over Jordens Overflade bevæger sig fra Vest til Øst, og et Luftlag f. Eks. 7000 Fod over Jordens Overflade bevæger sig fra Syd til Nord. I forskellige Højder bevæger Luften sig i forskellige Retninger.

Luftsejlads sker ved Hjælp af Luftballoner.

I Slutningen af det 18de Aarhundrede levede der i Paris en Videnskabsmand ved Navn Charles. Han opfandt Luftballonen omtrent saaledes, som den bruges endnu. Af fint, let Silketøj lavede han en kuglerund Sæk, som han overstrøg med Fernis, hvorved den blev lufttæt. Foroven i Sækken anbragte han en Ventil, hvortil han fastgjorde en lang Snor. Ved at trække i Snoren kunde han aabne Ventilen. Naar han slap Snoren, lukkede Ventilen sig af sig selv. Han tog nogle Reb af stærk Hamp og kogte dem i Tjære. Derved bleve de endnu stærkere, og Vind og Vejr kunde ikke ødelægge dem. Af disse Reb lavede han et Næt, som fuldstændig omsluttede Silketøjssækken. Af Vidier og Spanskrør flettede han en firkantet Kurv, som kaldtes en Gondol. Han fastgjorde Gondolen til Rebene under Silketøjssækken. Til Gondolen fastgjorde han den ene Ende af et stærkt Tov. I den anden Ende var der et Jærnanker. Han lagde nogle Sække fyldte med Sand i Gondolen, fyldte Silketøjssækken med Brint, og Ballonen var færdig. Ballonen svævede i Luften, men holdtes fast med et Tov. Den 1ste December 1783 steg han op i Gondolen. Tovet, hvori Ballonen var bunden, blev løsnet, og den steg til Vejrs. Han gjorde en Luftrejse paa $2^1/_2$ Time. Ved at kaste Sandet i Sækkene ud fik han Ballonen til at stige. Ved at aabne Ventilen og lukke noget Brint ud fik han den til at dale. Han gik ned $4^1/_2$ Mil fra Paris.

Brint er vanskeligt at lave. Tilmed er den meget kostbar. En Belgier opfandt 1784 at lave Gas af Stenkul. Gassen er lettere end Luften. En Englænder ved Navn Green benyttede Gassen til at fylde sin Ballon med i Stedet for Brint. Ellers lavede han den paa samme Maade som Charles. Han udførte over 1000 Luftrejser. Den 7de November 1837 Kl. $1^1/_2$ gik han sammen med 2 Passagerer op fra London. En Nordvestvind førte dem ud over Kanalen hen imod Strædet ved Calais. Men da Ballonen steg, kom de ind i en Søndenvind. Denne førte dem ud over Nordsøen. Green udkastede nogle Sandsække. Ballonen steg og kom igen ind i en Nordvestvind. Ballonen gik over Dover og Calais. Det blev Nat. De vedbleve at sejle i det dybeste Mørke, 13,000 Fod over Jordens Overflade. De længtes efter Dag. Da det begyndte at lysne, saa de, at de sejlede over et frugtbart Land, som gennemstrømmedes af en stor Flod. De ansaa Landet for at være Tyskland og Floden for at være Rhinen. Deres Antagelse var rigtig. De aabnede Ventilen. Ballonen dalede. Da de vare nær ved Land, udkastede de Ankret, og Ballonen standsede. De vare i Nassau. De havde sejlet i $17^1/_2$ Time, tilbagelagt 90 Mil og svævet over 5 Lande, nemlig England, Frankrig, Holland, Belgien og Tyskland. Det er den længste Luftrejse, som nogen Sinde er foretaget.

Den 15de April 1875 gik 3 Mænd ved Navn Sivel, Spinelli og Tissandier med en Ballon op fra Paris. Ballonen steg hurtig til en Højde af 24,000 Fod (= 1 Mil). Thermometret viste en Kulde af 11 Grader. Luftskipperen begyndte at føle Ildebefindende. De bleve stakaandede. Pulsen slog hurtig. De bleve matte og vare lige ved at falde i Søvn. Det var deres Hensigt at stige til 26,000 Fod. Sivel tømte 3 Sandsække. Ballonen steg og naaede hurtig denne Højde, men alle tre Luftskippere tabte Bevidstheden. Efter at have svævet nogen Tid i denne Højde, begyndte Ballonen at dale med en voldsom Fart. Spinelli vaagnede af sin Besvimelse og ruskede i Tissandier, som ligeledes vaagnede. De kastede alle deres Sandsække, Tæpper og alt andet, hvad der kunde undværes, ud af Gondolen. Ballo-

nen gik højere til Vejrs, og de besvimede paany. Kort Tid efter begyndte Ballonen atter at dale. Tissandier kom derved til Bevidsthed. Da han vaagnede, saa han begge sine Kammerater ligge paa Bunden af Gondolen. Deres Øjne vare halvt tillukkede og brustne. De vare blaasorte i Ansigtet. Munden stod aaben og var fuld af Blod. Ballonen vedblev at dale og naaede tilsidst Jorden. Tissandier steg ud af Gondolen og løftede sine Kammerater ud. Der blev hentet en Læge, som forsøgte at genoplive dem, men forgæves. De vare og bleve døde. Tissandier slap for Døden, men blev Resten af sit Liv næsten fuldstændig døv.

I det danske Ingeniørregiment er der en Kaptajn ved Navn Rambusch. Han har skrevet en interessant Bog om »Luftballoner og Luftsejlads«, hvorfra meget af foranstaaende er taget. — Den 22de Juli 1887 gik Kaptajnen sammen med en Franskmand op med en Ballon fra Pladsen ved Østre Gasværk i København. Vinden var sydlig. De ventede at sejle langs Kysten og lande i Nordsjælland. De stege hurtig til en Højde af 4,500 Fod, men kom derved ind i en Vestenvind, som førte Ballonen ud over Øresund hen imod Saltholmen. Ballonen begyndte at dale. De hældte Sandet ud af deres Sække for at holde Ballonen oppe, saa at de kunde naa Saltholmen, men forgæves. Ballonen vedblev at dale. Den kom ind i en Søndenvind. I Stedet for at komme nærmere til Saltholmen fjernede den sig mere og mere derfra. Tilsidst dalede den saa langt ned, at Gondolen naaede Vandet. Undertiden gik den ned under Vandet, og Bølgerne lukkede sig over Luftskippernes Hoveder. De vare nær ved at falde ud af Kurven, men de holdt sig fast og lode være at trække Vejret. Undertiden hævede den sig op over Vandet og gjorde et Spring paa flere 100 Alen, saa at de kunde faa Luft og igen se Himlen over Hovedet. En ny Dukkert, et nyt Spring og det samme om igen talrige Gange. Tilsidst kom den i Ro saaledes, at Gondolen slæbte hen gennem Vandfladen. Kaptajnen og hans Ledsager stode i Vand til Bæltestedet. Det var en dejlig varm Sommerdag, og Vandet var lunket; men det var en farlig Stilling. Saa langt Øjet kunde naa, saa de kun en tom Havflade. Intet Skib, ingen Hjælp var synlig. Et Dampskib ved Navn »Malmøe« sejlede gennem Sundet paa sin Tur til Sverrig. Kaptajnen paa Damperen havde set Ballonen svæve hen over Sundet. Han havde ligeledes set den dale og gaa ned i Vandet. Han styrede derfor hen imod den. En Trosse blev ført fra Skibet hen til den og fastgjort paa den. Skibsmandskabet halede den hen til Skibet. Luftskipperne kom om Bord. De fik tørre Klæder paa og noget at spise og drikke. Ballonen blev tømt og bragt om Bord, da Luftskipperne maatte gøre Turen med til Sverrig. Om Aftenen vendte de tilbage til København pr. Dampskib.

Carstensen

Krokodillen.

Krokodillen er et stort Krybdyr, der kan blive 10—12 Alen lang. Den har et stort Hoved med en Række stærke og spidse Tænder. Den har fire Fødder, og paa Bagfødderne er der en Svømmehud mellem Tæerne. Huden er bedækket med stærke Benplader, som især ere store langs Ryggen. Den lever i de store Floder og Søer i de varmere Dele af Afrika, Asien og Amerika. Naar den svømmer, driver den sig fremad med sin Hale lige som Fiskene. Krokodillen kan opholde sig længe under Vandet, men af og til maa den stikke Hovedet op for at aande. Den er et grueligt Rovdyr, der tager baade Mennesker og Dyr. Især maa man være forsigtig med at svømme og bade i Floder og Søer, hvor der er Krokodiller. Pludselig kan den gribe den badende i Benene og trække ham under Vandet. Dybt nede paa Bunden af Søen eller Floden sønderriver den sit Rov og fortærer det. Ofte ligger den langs med Kysten mellem Siv og Græs og lurer paa Dyr, som komme ned til Floden for at drikke Vand. Hurtig griber den dem i Snuden og trækker dem ned under Vandet. Krokodillen formerer sig ved Æg, som den lægger i Sandet inde paa Strandbredden. Naar Solen opvarmer Sandet, udruges Æggene. Et lille Pattedyr, som hedder Faraorotten, opsøger Rederne og fortærer Æggene; den gør saaledes megen Nytte ved at forhindre, at Krokodillerne formere sig for stærkt.

Solon. Krøsus.

Grækenland, hvor den danske Kongesøn, Georg den 1ste, nu er Konge, er et lille Land, kun lidt større end Danmark; men alligevel er det maaske det berømteste Land i hele Verden, navnlig paa Grund af sin Fortid. I Oldtiden blomstrede Kunst og Videnskab (der var mange Kunstnere og Videnskabsmænd) i Grækenland, og endnu finder man undertiden Billedhuggerarbejder, som ere lavede 2 eller 300 Aar f. Kr. F. og saa smukke, at ingen Billedhugger nu kan udføre saa smukke Arbejder. Grækenland var delt i flere Smaastater, der havde Navn efter deres Hovedstæder. De berømteste Stater vare Athen (samme By, som endnu er Hovedstaden i Grækenland) og Sparta. Athen var en Republik ligesom nu Frankrig og Schweiz, men i Stedet for en Præsident styrede nogle Mænd, hvilke man kaldte Archonter, Landet. Solon var Archont i Athen omtrent 600 Aar f. Kr. F. Han er endnu berømt for sin Visdom og Retsindighed. Han gav mange gode Love, som skulde beskytte de fattige og ringe mod de rige og mægtige, og han indsatte Dommere til at passe paa, at Lovene bleve opfyldte, og Forbryderne bleve straffede. Mest bekendt er han dog bleven ved et Svar, han engang gav en Konge i Lille Asien ved Navn Krøsus. Krøsus var en meget rig Mand, derfor kalder man endnu en meget rig Mand Krøsus (en Krøsus = en Mand, som har mange Penge). Da Solon en Gang besøgte ham, vilde han gerne, at den berømte Græker skulde rejse hjem og fortælle om hans Rigdom og Lykke. Derfor viste han Solon omkring i sit Slot og viste ham alle sine Skatte og Kostbarheder. Men Solon sagde intet. Da de endelig havde set alt, sagde Krøsus til Solon: »Min Ven fra Athen, du, som er berømt for din Visdom, sig min nu, hvem er det lykkeligste Menneske?« Solon nævnte en Mand fra Athen ved Navn Tellos, som havde levet et lykkeligt Familieliv med sin Hustru og sine Børn, han anførte Grækerne mod Fjenderne, der angrebe Athen, og sejrede, men faldt i Kampen. Solon sagde: »Tellos var det lykkeligste Menneske.«

Krøsus blev skuffet, fordi Solon ikke nævnte ham først og sagde: »Hvem er da det næstlykkeligste Menneske?« Solon nævnte nu to Brødre, Kleobis og Biton. Deres Moder var Præstinde ved en græsk Gudindes Tempel og skulde bringe Ofre til Gudinden; men en Dag, da hun skulde til Templet, kom Studene, som skulde trække hendes Vogn, ikke; hun kunde ikke gaa til Templet, da spændte de to Sønner sig selv for Vognen og trak hende derhen. Moderen blev rørt over Sønnernes Godhed og bad Gudinden om at give hendes Sønner det bedste af alt. Gudinden hørte hendes Bøn. Sønnerne vare trætte af at trække Vognen, de lagde sig i Templet for at hvile sig, de faldt i Søvn og vaagnede aldrig mere, de vare døde. Solon sagde: »Kleobis og Biton vare de næstlykkeligste Mennesker.« Nu blev Krøsus vred og sagde: »Du har set al min Rigdom, er jeg da ikke et lykkeligt Menneske?« men Solon svarede: »Jeg kan ikke prise dig lykkelig, medens du lever; i Dag er du rig, i Morgen er du fattig, i Dag er du glad, i Morgen er du maaske bedrøvet. Ingen er lykkelig, førend han er død. Krøsus tænkte, at Solon var en daarlig Vismand, naar han foragtede Rigdom; senere lærte han, at Solon havde Ret, som jeg nu skal fortælle om.

I Persien var der en Konge, som hed Kyrus. I har har læst om ham i Bibelhistorien. Han erobrede Babylon og gav Jøderne Lov til at rejse hjem fra Fangenskabet i Babylon. Krøsus og Kyrus førte Krig. Kyrus sejrede og erobrede Krøsus Hovedstad og fangede Krøsus. Kyrus havde befalet sine Soldater at fange Krøsus levende; men en persisk Soldat, som ikke kendte ham, var alligevel nær ved at dræbe ham. Da skete et Mirakkel: Krøsus havde en døvstum Søn, som aldrig havde kunnet tale; da han saa sin Fader i Fare, raabte han pludselig til den persiske Soldat: »Du maa ikke dræbe Krøsus!« Angsten for Faderen havde helbredet ham. Krøsus blev ikke dræbt af Soldaten, men Kyrus dømte ham til at brændes paa Baalet.

Han blev lænket til en Stang, og rundt omkring ham blev der lagt Brænde. Perserne vare i Færd med at tænde Ild i Brændet, saa kom Krøsus til at tænke paa Solon, der havde sagt, at ingen er lykkelig, førend han er død. Nu forstod Krøsus, at Solon havde Ret; han havde været rig og mægtig, men nu var hans Rigdom og Magt forbi. han skulde brændes. Da raabte han højt: »Solon, Solon, Solon!« Kyrus hørte det og spurgte, hvorfor han raabte paa Solon. Kyrus fortalte om den vise Solon fra Athen. Krøsus tænkte: »Jeg kan maaske ogsaa blive ulykkelig, ligesom nu Krøsus.« Hurtig befalede han Soldaterne at slukke Ilden Han skaanede Krøsus, og de to Konger bleve gode Venner.

N Jensen.

Store Klaus og lille Klaus.

(Frit efter H. C. Andersen ved Vilh. Larsen.)

I en Landsby boede to Mænd, som bægge hed Klaus. Den ene ejede fem Heste, men den anden kun en. Derfor kaldte man den første for store Klaus og den anden for lille Klaus. I den Tid skulde man bruge seks Heste til at trække en Plov. Derfor laante store Klaus lille Klaus's Hest om Hverdagen. Om Søndagen fik derimod lille Klaus store Klaus's fem Heste til at pløje sin Mark med. Naar han nu gik der ude og pløjede, var han saa glad. Han slog et Knald med sin Pisk og raabte: »Hyp, alle mine Heste!« Dette kunde store Klaus ikke lide at høre, og han sagde til den anden: »Du maa ikke raabe: ,Hyp, alle mine Heste!' thi de fem ere jo ikke dine.«

Lille Klaus lovede at lade være; men næste Søndag, da Folk begyndte at gaa i Kirke, blev han saa glad, at han raabte højt: »Hyp, alle mine Heste!« Da blev store Klaus vred, tog en Økse og slog lille Klaus's Hest for Panden (= slog ihjel). Lille Klaus sad længe bedrøvet og saa paa den døde Hest. Endelig tog han en Kniv og flaaede Huden af. Da han havde tørret Huden, puttede han den i en Sæk og gik ad Byen til for at sælge den til en Garver. Det var en lang Vej, og han var kun naaet Halvvejen, da det var Aften. Han skulde gaa igennem en stor Skov, men turde ikke, fordi det var mørkt. Han gik derfor ind i en Gaard, der laa ved Udkanten af Skoven, og bad om at maatte sove der om Natten. Manden var ikke hjemme, og Konen jog ham bort. Han krøb saa op paa Taget af Laden og satte sig. Derfra kunde han se ind i Stuen. Der saa han Konen og Degnen (= Skolelæreren) sidde og spise Steg og Kage og drikke Vin. Han var meget sulten og var ked af, at han ikke kunde faa noget af den dejlige Mad og Vin. Nu kom Manden kørende hjem, og straks blev Maden og Vinen puttet ind i Ovnen. Manden holdt ikke af Degnen. Han var saa vred paa ham, at han vilde slaa ham ihjel, hvis han saa ham. Derfor krøb Degnen ned i en Kiste og gemte sig. Alt dette saa lille Klaus fra Taget; men Manden vidste det ikke. Lille Klaus hjalp Manden med at spænde fra, og Manden bad ham gaa med ind og spise med til Aften. Konen gav dem Boghvedegrød, og Manden, som var dygtig sulten, begyndte straks at spise. Lille Klaus var nok sulten; men han holdt ikke af Boghvedegrød, og han sad og tænkte paa al den dejlige Mad i Ovnen. Sækken med Hestehuden laa paa Gulvet, og naar han traadte paa den, saa knirkede Huden. »Hvad er det?« sagde Manden, »Aa, det er blot en Troldmand,« sagde lille Klaus, »han siger, der staar en Steg, Vin og Kage henne i Ovnen«. Manden

løb derhen. Jo, rigtig, han kom frem med den gode Mad og Vin. De spiste og drak. Da traadte Klaus igen paa Posen, saa Huden knirkede. »Hvad siger Troldmanden nu?« spurgte Manden. »Han siger, at Degnen sidder der henne i Kisten«. Da blev Manden meget vred og tilbød Klaus en hel Skæppe fuld af Penge, dersom han vilde køre hen og drukne Degnen. Men Troldmanden vilde han have. Dette vilde Klaus nok. Han fik en Trillebør af Manden, læssede Pengene og Kisten derpaa og trillede hjemad. Da han kom til en Aa, lod han, som om han vilde kaste Kisten i Vandet. Degnen bad ham ynkelig lade være og bød ham en hel Skæppe Penge derfor. Saaledes fik han to Skæpper Penge med hjem. Store Klaus blev meget misundelig herover og spurgte ham, hvorfra han havde alle de Penge. Lille Klaus svarede, at Garveren havde givet ham dem for Hestehuden. Straks løb store Klaus hjem og slog alle sine fem Heste for Panden, flaaede dem og tog ind til Byen med Huderne. Her falbød han dem til Garvere og Skomagere; men naar de spurgte: »Hvad koste de?« svarede han: »2 Skæpper Penge«. Folkene troede, han vilde gøre Nar ad dem, toge deres Remme og Stokke og pryglede ham ud ad Byen.

Da blev store Klaus meget vred og sagde: »Nu vil jeg slaa lille Klaus ihjel, fordi han har narret mig«. Hjemme hos lille Klaus var den gamle Bedstemoder død. Lille Klaus lagde hende i den varme Seng, for at prøve om hun kunde blive levende igen. Selv sad han paa en Stol i en Krog. Om Natten kom store Klaus ind i Værelset med en Økse. Han gik hen til Sengen og slog den døde Bedstemoder paa Panden, thi han troede, at det var lille Klaus. »Nu skal du ikke narre mig mere«, sagde store Klaus og gik hjem. Lille Klaus var meget glad over, at store Klaus tog fejl. »Det er en ond Mand«, sagde han. Næste Dag gav han Bedstemoderen Søndagsklæder paa og satte hende op i det bagerste Sæde af Vognen. Saa laante han Naboens Hest og spændte den for. Nu kørte han ud gennem en stor Skov. Da Solen stod op, holdt han udenfor en stor Kro. Værten var en meget god Mand, men han var gruelig hidsig. Lille Klaus gik ind for at faa noget at spise. »Du er tidlig ude at køre«, sagde Kromanden. »Jeg skal til Byen med min gamle Bedstemoder, som sidder der ude paa Vognen. Vil De give hende et Glas Vin ud, men De maa tale højt til hende; thi hun hører saa daarligt«, sagde lille Klaus. Kromanden lovede det og gik ud med Vinen. »Her er et Glas Vin fra Klaus«, sagde Kromanden; men den døde Kone svarede naturligvis ikke. »Hører De ikke«, raabte Kromanden igen, »her er et Glas Vin fra Deres Søn«. Hun svarede ikke. Da blev Kromanden vred og kastede Glasset i Hovedet paa den døde Kone. Liget faldt ved Slaget om i Vognen. »Naa«, raabte lille Klaus og greb Kromanden i Brystet, »nu har du slaaet min Bedstemoder ihjel. Sikken et Hul hun har faaet i Panden«. »Det var dog grueligt«, sagde Kromanden, »det er fordi jeg er saa hidsig; men du maa endelig ikke fortælle det, saa vil jeg give dig en Skæppe Penge«. Saa fik lille Klaus Pengene, og Kromanden begravede hans Bedstemoder. Store Klaus blev meget forbavset ved at se, at lille Klaus var levende. Da han hørte, at han havde faaet en Skæppe Penge for Bedstemoderen, gik han straks hjem og slog sin Bedstemoder paa Panden. Han kørte nu ind til Byen med Liget og spurgte Apotekeren, om han vilde købe det. »Hvem er den døde«? spurgte Apotekeren. »Det er min Bedstemoder, som jeg har slaaet ihjel. Hun koster en Skæppe Penge.« svarede han.

»Ti stille,« sagde Apotekeren. »Hvis nogen hører det, bliver du halshugget«. Da blev store Klaus forskrækket og kørte hurtigt hjem. Han var meget vred paa lille Klaus, fordi han mente, denne havde narret ham. Han tog en stor Sæk og puttede lille Klaus i den og vilde drukne ham. Der var et langt Stykke til Aaen, og store Klaus blev meget træt af at bære Sækken. Da han kom forbi en Kirke og hørte Orglet spille og Folk synge, tænkte han: »Jeg vil gaa ind og høre en Salme. Lille Klaus kan jo ikke løbe bort, da der er bundet for Sækken.«

Imidlertid kom der en gammel Hyrde forbi med en hel Del Køer. Han gik og sukkede i Varmen og sagde: »Jeg er saa gammel. Bare jeg dog kunde dø.« »Løs mig bare ud af Sækken,« sagde lille Klaus, »saa kan du krybe derind og blive druknet i Stedet for mig.« Det gjorde Hyrden, og lille Klaus drev af Sted med Køerne. Lidt efter kom store Klaus, tog Sækken og bar den ned til Aaen og kastede den i Vandet. »Nu skal du ikke narre mig mere,« sagde han. Han troede, det var lille Klaus, han druknede. Da han saa gik hjem, mødte han imidlertid lille Klaus, som kom drivende med alle Køerne. »Hvad er det, har jeg ikke druknet dig,« sagde store Klaus. »Hvorfra har du faaet alt det Kvæg?« »Jo, du kastede mig jo ned i Vandet,« sagde lille Klaus; »der traf jeg en Dame, som forærede mig Køerne. Du skulde lade dig kaste ned i Aaen, saa faar du ogsaa Kvæg.« Det vilde store Klaus gerne. Han gik med hen til Aaen, krøb i Sækken og lod lille Klaus kaste sig i Vandet. Han sank naturligvis til Bunds og druknede. Lille Klaus havde narret ham. Han drev nu sit Kvæg hjem og levede saa i Herlighed og Glæde til sin Død.

Fra Aarsprøvens Afslutning

paa det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia.

Den offentlige Aarsprøve paa Instituttet i Fredericia sluttedes i Aar som tidligere med en smuk Højtidelighed, ved hvilken der toges Afsked med de Elever, der i Aar blive konfirmerede og skulle forlade Instituttet. Denne fandt Sted den 15de ds. Kl. 5 Eftm.

Efter Afsyngelsen af Salmen: »Vi tro, vi alle tro paa Gud« tog Forstanderen til Orde og gav i korte Træk en Fremstilling af Døvstummeundervisningen gennem Tiderne for den store Forsamling, der var kommen til Stede i Instituttets Festsal.

Han dvælede først ved, at man ved Bedømmelsen af de Resultater, der opnaaedes paa Anstalten, maatte vel erindre, at denne var indrettet for døvstumme Børn, der ikke som andre Børn kunde lære Sproget ved Hjælp af Hørelsen. Det var Instituttets Opgave at grundlægge og udvikle Modersmaalet hos den døve, saaledes at denne Tid efter anden blev sat i Stand til at kunne meddele sig til Omverdenen. Denne Opgave kunde kun løses paa en Maade, der var væsentlig forskellig fra den, hvorpaa den hørende tilegner sig Sproget.

Han mindede dernæst om, at man i gamle Dage ikke havde anvendt nogen Tid paa den døvstummes Oplærelse, at den døve havde faaet Lov til at vokse op isoleret fra Omverdenen, at al Forbindelse med ham var sket gennem Gebærder, der kun havde tilladt en meget fattig Meningsudveksling, og at det derfor kun var om de almindeligste Ting, at den døvstumme havde kunnet ytre sig, og Omverdenen kunnet gøre sig forstaaelig for ham. Men som Tiden gik, var der oprundet lysere, lykkeligere Dage for denne Klasse Mennesker. Der var blevet oprettet Skoler, hvori Gebærderne udvikledes til et Tegnsprog, der i Tidernes Løb blev mere og mere kunstigt, ja saa kunstigt, at det i Virkeligheden havde krævet meget Arbejde at sætte sig ind i det. Derfor havde det ikke kunnet bringe den døvstumme tilbage til Samfundet. Den Opgave, som ædle Mennesker havde sat sig, gennem dette Tegnsprog at føre den døvstumme frem til højere aandelig Udvikling, var derfor kun bleven løst paa en mindre tilfredsstillende Maade, hvorvel der var blevet

gjort et stort Skridt fremad og banet Vej for Talemetodens Indførelse.

Han paaviste, hvorledes denne Tid med Undervisning efter Tegnmetoden havde været lykkelig for Døvstummelærerne. De havde undgaaet al Kritik og været højt ansete af Verden, der ikke begreb Meningen af de mange sære Fakter og Gebærder, den blev Vidne til. Ja man forbavsedes endog over, at den døvstumme i det hele taget kunde lære noget. Dette var blevet forandret med den ny Metodes Indførelse, der havde til Maal at lære den døvstumme at tale og aflæse. Derved blev enhver sat i Stand til at fælde Dom over de opnaaede Resultater; thi den hørende og talende kunde jo nu kontrollere Elevernes Svar paa de af Læreren stillede Spørgsmaal. Ikke mente han, at den Døvstummelærer, der anser Talemetoden for den formaalstjenligste Maade til den døvstummes Opdragelse og Oplærelse, skulde frygte Kritikken, thi denne kunde kun gavne Sagen. Den maatte anspore ham til med større og større Kraft at søge at udvikle de døvstumme Elever og naa højere og højere Maal.

Forstanderen omtalte derpaa de nye Schemaer, der i dette Aar ville blive omdelte til Landets Præster, og gennem hvilke man vil faa oplyst, hvordan det gaar de Elever, der ere udgaaede fra Taleskolerne i Fredericia og Nyborg, og hvordan det staar sig med Bevarelsen af deres Tale- og Aflæsningsfærdighed. Han udtalte sin Glæde over, at man var naaet hertil, idet han følte sig overbevist om, at det Tid efter anden vilde bidrage til at ophæve Modstanden mod Talemetoden, foruden at det vil hjælpe Institutterne til at vedligeholde Forbindelsen med de afgaaede Elever og høste Erfaringen med Hensyn til de Mangler, der have klæbet ved Opdragelsesmaaden. Han betonede stærkt Nødvendigheden af at følge Eleverne ude i Livet efter deres Afgang fra Skolen for at retlede dem i de forskellige Forhold, som Livet byder dem, det nødvendige i nøje at undersøge saavel de afgaaede Elevers Brøst som Fortrin og drage sig de indvundne Erfaringer til Nytte ved Undervisningen, at det med større og større Sandhed maa kunne siges, at denne gives »ikke for Skolen, men for Livet.«

Herefter vendte Forstanderen sig med Tak til Ham, hvis Naade og Velsignelse havde hvilet over Anstalten i det forløbne Aar, i hvilket alt havde gaaet roligt og stille, uden Afbrydelse af Sygdom af alvorligere Art. Han rettede en Tak til Lærerpersonalet for trofast Arbejde og til Plejeforældre for den Omhu, de altid vise deres Plejebørn, der efter Konfirmationen saa gerne søge tilbage til deres gamle, kære Plejeforældre. Tilsidst udtalte han under Henvisning til den døvstumme, der helbredtes af Jesus, en inderlig Formaning til de afgaaende Elever om at være flittige, opmærksomme og lydige under deres senere Oplærelse ude, idet han alvorligt mindede dem om Skriftsproget: »Dersom nogen ikke vil arbejde, han bør ej heller have Føde«. Forstanderen mindede dem om ikke at lade sig lede i Fristelser, der have Dovenskab og Daarlighed med sig, men stedse holde sig fast til Ham, der har sagt: »Kommer hid til mig, alle I, som arbejde og ere besværede, og Jeg vil give Eder Hvile«. Det lille Afskedsord sluttede med Ønsket om, at Herrens Velsignelse altid maatte hvile over dem.

Med Afsyngelsen af Salmen: »Saa vil vi nu sige hverandre Farvel« var den smukke Højtidelighed til Ende, og Forsamlingen skiltes.

„0".

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Ved Døvstummeskolen i Nyborg fandt Aarsprøven Sted den 15de og 16de Juli og Konfirmationen den 18de. Der konfirmeredes 19 af Skolens Elever.

Fra Instituttet i Fredericia afgik efter Konfirmationen 21 Elever, nemlig 13 Drenge og 8 Piger.

Begge Taleskolerne have i Juli Maaned haft Glæden af flere Fagmænds Besøg. Saaledes Magister Wichmann fra Døvstummeinstituttet i Kuopio i Finland, der paa Gennemrejse til Tyskland opholdt sig en Tid i Nyborg og Fredericia. Endvidere har Hr. Levit fra Instituttet i Slesvig besøgt Skolen i Nyborg, medens Damerne Frk. Madsen fra Frk. Mathisens Døvstummeskole i København og Frk Thorsen fra Aandssvageanstalten paa gamle Bakkehus glædede Fredericia-Instituttet med deres Nærværelse.

Aarsprøven og Konfirmationen overværedes af flere af Institutets tidligere Elever. Vi nævne: Peder Ebbesen, Nis P. Christensen, Jens P. Petersen, Alfred Rasmussen, Brødrene Jens P. og Chr. Rasmussen, Thorvald Christensen, Klaus Therkel Klausen, Alfred H. Petersen, Jens P. Andersen, Jens Berthelsen, Peter Rasm. Petersen, Sofus Høstgaard, Chr. Christensen, Niels Therkelsen (Kellers Skole), Jensine Christensen, Margrethe Andersen, Margrethe Noll, Karen Lund, Mathea Nørby, Ane Knudsen, Kristine Lafferenz, Elisabeth Poulsen og Karoline Lindskov.

Det var en stor Glæde baade for Forstanderen og Lærerpersonalet at gense vore kære gamle Elever og igennem dem at høre nyt om andre fra Landets forskellige Egne Disse aarlige Besøg ere tillige en stor Opmuntring for os alle; thi Aar for Aar se vi Gud ske Lov, at vore Elever ikke alene bevare deres Tale særdeles godt, men vi mærke ogsaa en betydelig Fremgang baade i Aflæsnings- og Sprogfærdighed. — Flere af de ældre Elever deltoge i Altergangen efter Konfirmationen.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen, Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg.

Vilh. S. Hansens Bogtrykkeri i Fredericia.

Udgivet af „Foreningen til Gavn for Døvstumme, opfærte efter Talemetoden".

Nr. 12 | September 1895. | 2. Aarg.

Samuel Heinicke.

Navnene Samuel Heinicke og de l'Epée ville aldrig glemmes i Døvstummeverdenen. Medens de l'Epée i Aaret 1760 oprettede Verdens første Døvstummeinstitut i Paris, anse Tyskerne Samuel Heinicke for Talemetodens Fader.

Samuel Heinicke blev født den 10de April 1729 i Landsbyen Nautzschätz. Hans Fader var en velhavende Landmand og ønskede ogsaa, at Sønnen skulde lære Landvæsenet. Men Drengen havde kun lidt Lyst til landligt Arbejde, desto mere holdt han af at læse. Naar han red ud til Markarbejdet, havde han ofte sin Bog med sig i Lommen, og han benyttede ethvert Øjeblik til at læse i den. Han maatte dog passe godt paa, at Faderen ikke opdagede det, thi saa blev han vred og dadlede (skændte) ham derfor. Derimod fik han Faderens Tilladelse til at lære at spille paa Violin og Orgel.

Da han var bleven voksen, flygtede han hjemme fra og lod sig hverve som Soldat. Ethvert Øjeblik, han havde tilovers fra Soldatertjenesten, anvendte han til at udvide sine Kundskaber. Han lærte ikke alene at læse, skrive og regne, men han fik ogsaa Feltpræsten (Soldaternes Præst) til at give sig Undervisning i det franske og latinske Sprog. Senere forsonede han sig atter med sin Fader og blev gift. Nu kom lykkeligere Dage for ham, hvor han kunde følge sin Lyst at læse. Sit Brød tjente han som Lærer. Blandt sine Elever havde han ogsaa en døvstum Dreng, som han skulde lære at skrive. Men Heinicke slog sig ikke tilfreds dermed, han besluttede at prøve paa at lære Drengen at tale, og det lykkedes ham udmærket.

Men Krigen brød ud paany og forstyrrede ham i hans Gerning. Han maatte atter trække i Soldatertrøjen, blev fanget af Prøjserne, flygtede fra Fangenskabet og kom tilsidst til Hamborg. Her blev han Sekretær (Skriver) og Forelæser hos Grevinde Schimmelmann. Heinickes Hustru kom nu ogsaa til Hamborg, og ved Grev Schimmelmanns Hjælp fik han Embedet som Kantor og Organist i Byen Eppendorf ved Hamborg. Atter begyndte han at undervise døvstumme efter Talemetoden, og snart var hans Navn saa bekendt over hele Tyskland, at flere fornemme Forældre sendte deres døvstumme Børn til ham, for at han skulde lære dem at tale.

Da hans Hustru døde i Aaret 1775, opgav han Embedet som Kantor og ofrede sig alene for Døvstummeundervisningen. 3 Aar senere drog han efter Kurfyrst Friederich Augusts Ønske til Byen Leipzig og oprettede her Tysklands første Døvstummeinstitut.

Den 30te April 1790 døde han. Hans Grav er ubekendt, men hans Navn og hans Gerning er ikke glemt. Allerede i flere Aar er der i Tyskland indsamlet Bidrag for at rejse ham et Mindesmærke. Nu i Forsommeren var Heinicke-Monumentet (Mindesmærket) færdigt til at afsløres. Det er rejst i Eppendorf, hvor han havde sin første lille Døvstummeskole. Den 14de Juli forsamledes her 400 døvstumme men kun 3 tyske Døvstummelærere. Superintendent Schönberger holdt Mindetalen. Byens Sangforening sang et Par Sange før og efter Talen. Senere fandt en Fællesspisning Sted, og ud paa Aftenen besaa de døvstumme flere af Hamborgs Seværdigheder. Den 15de Juli foretog de Udflugter dels til Cuxhafen (en Søhavn ved Elben) og dels til den nye Kielerkanal mellem Elben og Østersøen.

C. J.

Ved 19 døvstumme Borns Konfirmation i Nyborg Kirke den 18de Juli 1895.

(Af Pastor N. V. Ravn.)

1. Indledningstale.

»Jeg vil prise Herren til enhver Tid; hans Pris skal altid være i min Mund!« saaledes lyder et Ord i Davids 34te Salme. Og med dette Ord vil jeg i Dag begynde vor Højtid her i Menighedens Forsamling. Vi, som have den kristne Tro i vore Hjerter og bekende den med vore Tunger, vi, som have lært at bede til »vor Fader i Himlen«, maa aldrig glemme at prise Herren til enhver Tid. De himmelske Fugle, hvor prise de ikke Herren! Om Morgenen, naar de vaagne, høre vi dem synge, og se dem glade svinge sig opad mod Himmelen; »de prise vor Herre saa godt de formaa, de takke for Livet og Lyset med fløjtende Tunge!« og om Aftenen, før de lægge sig til Hvile, kunne vi ogsaa høre dem synge og være glade. Men naar de himmelske Fugle paa deres Maade prise deres Skaber, bør vi Mennesker langt mere takke og prise vor Skaber og Fader i Himlene, vi ere jo meget mere end Fuglene. Derfor maa vi

aldrig glemme dette Ord: »Jeg vil prise Herren til enhver Tid, hans Pris skal altid være i min Mund«. Naar vi staa op om Morgenen, styrkede af Nattens Søvn, da skulle vi prise Herren og bede vor Morgenbøn, inden vi gaa til vort Arbejde. Naar vi ere færdige med Dagens Gerning, naar Natten kommer og vi ville lægge os til Ro, da skulle vi prise Herren, som giver os Søvn og Hvile; da skulle vi bede vor Aftenbøn. Naar vi have gode Dage paa Jorden, Føde og Klæder, Hus og Hjem, naar vi have Velsignelse i vort Arbejde og Glæde i vort Hjem, da skulle vi prise Herren for al hans Godhed imod os. Ja, ogsaa naar de onde Dage og maaske Tider komme, naar Livets Modgang, Sorger og Bekymringer møde os, skulle vi lære at prise Herren; thi »vi vide, at alle Ting tjene dem til Gode, som elske Gud«. Vi skulle ikke alene tage imod alt det gode fra Gud, men ogsaa tage imod det onde; vi skulle tro paa, at Gud vil gøre alting bedst for os, selv om vi ikke altid forstaa hans Tanker og Veje; og vi skulle huske paa det lille Salmeord:

Giv mig et standhaftigt Mod
Til at skønne, du er god,
God endog naar Sorg og Møje
Presse Taarer af mit Øje.

»Jeg vil prise Herren til enhver Tid, hans Pris skal altid være i min Mund«. Dette Ord skulle vi aldrig glemme, men bevare det i vore Hjerter. Thi kunne vi blot lære at takke og prise Herren til enhver Tid, ville vi ogsaa blive glade og frimodige Mennesker paa Jorden; da ville vi blive ydmyge og taknemmelige under Livets Medgang og Lykke, taalmodige og gudhengivne under Livets Sorger og Bekymringer. Men der er Dage i Livet, paa hvilke vi fremfor andre Dage bør takke og prise Herren. En saadan Dag er nu oprundet for Eder, mine kære unge Venner! Thi Eders Konfirmationsdag er en Dag, paa hvilken I bør være glade og taknemmelige mod Gud og mod Mennesker. I Dag bør I derfor ihukomme et andet Ord af David: »Min Sjæl! tak Herren og glem ikke alle hans Velgerninger (Salme 103,2). Tænk paa, hvor mange Velgerninger I have modtaget fra Herren. Det er den levende Gud, som har givet Eder Livet, Hjemmet og gode Forældre, ved hvem I have modtaget Føde og Klæder og mange gode Gaver. Aldrig maa I glemme de Velgerninger og den Kærlighed, I have modtaget i Eders Barndomshjem. Men tænk i Dag ogsaa paa de Velgerninger, som I under Eders Opvækst have modtaget gennem Skolen; tænk paa, hvor mange gode Kundskaber I have modtaget ved Eders Lærere og Opdragere, hvorledes I med Kærlighed og Venlighed ere blevne hjulpne fremad paa mange Maader, thi ogsaa dette hører med til Herrens Velgerninger mod Eder; glem aldrig i Livet den Godhed og Omhu, som ogsaa her i Nyborg blev vist mod Eder paa Skolen og i Eders Plejehjem. Men naar I paa denne Dag takke Herren for hans timelige Velgerninger, maa I heller ikke glemme at takke ham for hans aandelige Velgerninger. Tænk dog paa den store Gave, Gud har givet alle Mennesker, ogsaa Eder, i Verdens Frelser, Guds enbaarne Søn, vor Herre, glem ikke paa denne Dag at sige Eders himmelske Fader Tak, fordi ogsaa I ere løskøbte ved Jesu Kristi hellige Blod, ved hans uskyldige Lidelse og Død; glem ikke Daabens store Gave, Syndernes Forladelse og det evige Liv; glem ikke, hvilke store Gaver Gud har givet ogsaa Eder i sit hellige Ord, Bønnen, samt den hellige Nadvere, hvortil I nu ville faa Adgang. Jo mere I tænke paa alt dette, desto bedre ville I forstaa Davids Ord: »Min Sjæl! tak Herren og glem ikke alle hans Velgerninger«. Dog skulle vi ikke blot takke Herren, men ogsaa tjene ham og være ham lydige. Og naar I nu i Dag bringe vor Herre Eders Hjerters Tak for alle hans Velgerninger imod Eder i de Aar, som ere henrundne, tror jeg ogsaa, at I gerne ville tjene ham og være ham lydige. Men ville I tjene og lyde Herren, kunne I ogsaa ærlig sige Ja til Eders Daabspagt; thi naar vi leve i denne, ere vi lydige mod Gud og gøre hans Vilje. Saa giv kun Herren i Dag Eders Ja og bekend for hans Aasyn Eders Daabspagt; men lader os forinden tale med hverandre om vor kristne Børnelærdom.

2. Slutningstale.

I have nu, kære unge Venner, for Guds Aasyn i Menighedens Forsamling bekræftet Eders Daabspagt, og den treenige Guds Velsignelse er blevet lyst over Eder. Men inden vi skilles fra hverandre, vil jeg minde Eder om et Par Ord af vor Herre Jesus Kristus Han udtalte engang dette Ord: »Jeg bør gøre min Faders Gerninger saa længe det er Dag; Natten kommer, da ingen kan arbejde.« (Joh. Evang. 9,4). Dette Ord minder os om det Ord, Jesus sagde til sine Forældre, da han var 12 Aar gammel: »Vidste I ikke, at jeg bør være i min Faders Gerning?« Jesus Kristus vilde, baade som Barn og som voksen Mand, altid arbejde i sin Faders Gerning, være ham lydig og underdanig, og i dette skulle vi altid ligne vor Frelser. I, mine kære unge Venner, forlade nu Skolen, hvor I hidtil have haft Eders Arbejde. Eders lykkelige Barndomsaar ere nu henrundne. I træde nu ud i Livet og skulle paa forskellig Maade arbejde for at tjene det nødvendige til Livets Ophold og Næring. Men under vort Arbejde møde vi mange Hindringer og Vanskeligheder; vi blive ofte besværede og trætte, kunne let tabe Modet og Lysten til Arbejdet. Naar I mærke dette, da bør I huske paa Frelserens Ord: »Jeg bør arbejde, saa længe det er Dag, Natten kommer, da ingen kan arbejde«. Lader os ikke glemme, at det er Guds Vilje, at vi skulle arbejde, derfor har han givet os Legeme og Sjæl, Sundhed og Kræfter. Vi skulle bruge Tiden, vi skulle arbejde, saa længe det er Dag, Natten, Dødens Nat, kommer, da ingen kan arbejde, og vi skulle huske Apostlenes Ord: »Dersom nogen ikke vil arbejde, bør han heller ikke have Føde.« (2det Thesbrev 3,10). Men naar vi lydige mod Gud arbejde i vort Kald og vor Gerning, naar vi med Flid og Troskab bruge de Kræfter, Gud har givet os, da skulle vi faa Velsignelse til vort Arbejde, saa vi gaa til vor Gerning med Frimodighed og Lyst. Men for vor jordiske Gerning maa vi ikke glemme vort himmelske Kald, maa vi ikke glemme Apostlenes Formaning: »Arbejder paa Eders Sjæles Saliggørelse med Frygt og Bæven«. (Philbrevet 2,12). Den treenige Gud har tilbudt os Salighed, Liv og Frelse, men vi maa arbejde for at faa det evige Liv og Del i de retfærdiges Opstandelse. Derfor har Herren ogsaa

sagt til os: »Vaager og beder, at I ikke skulle falde i Fristelse«; vi maa kæmpe og stride mod det onde. vi skulle forsage Djævelen og alle hans Gerninger og alt hans Væsen; vi skulle stride den gode Strid og bevare Troen. Men mange Gange blive vi trætte under dette Arbejde, vi have mange Fristelser at kæmpe imod; vi møde det onde i vore egne Hjerter, i vor egen Natur og rundt omkring i Verden, og vi erfare paa mange Maader, at

vor egen Kraft, den er kun svag,
let kan os Fjenden fælde.

Men naar vi fristes til Træthed og Mathed under vort Arbejde for at vinde det evige Liv, naar vi føle os besværede og lidende, da skulle vi huske Frelserens dejlige Ord: »Kommer til mig alle, som arbejde og ere besværede, jeg vil give Eder Hvile.« Jesus Kristus kalder alle arbejdende og besværede Mennesker til sig; han giver os Kræfter til Arbejdet og Kampen for det evige Liv. Han minder os om den Bøn, han selv har lært os, og som vi hver Dag bør bede. I denne Bøn bede vi ogsaa: »Led os ikke ind i Fristelse, men frels os fra det onde;« disse Bønner hører Frelseren og giver os Kraft til at kæmpe mod Fristelserne og alt det onde i Verden. Han viser os hen til den hellige Nadvere, hvor han selv er til Stede og giver os Kræfter til at leve som Guds Børn i Verden; han vil aldrig slippe og forlade os. Saa gaa da kun glade og frimodige ud i Livet, kære unge Venner, arbejder hver i sin Gerning med Flid og Troskab, arbejder paa Eders Sjæls Saliggørelse; men søger under Arbejdet altid Hvilen og Styrken hos Eders Herre og Frelser Jesus Kristus. Herrens Velsignelse lyser over Eder paa alle Eders Veje i Livet. Og hold stadig i Tanke det lille Salmeord, jeg ofte har talt med Eder om:

Klokken slaar,
Tiden gaar,
Evigheden forestaar,
Lad os da bruge den kostbare Tid,
Tjene vor Herre med al vor Flid,
Saa skal vi nok komme hjem.

Amen.

Til Billedet.

Den 7de d. M. fejredes Hds. Maj. Dronning Louises Fødselsdag over hele Landet. Ogsaa her paa det kgl. Døvstummeinstitut i Fredericia festligholdtes Dagen paa sædvanlig Maade med Flagning og Fest for Børnene, og vi glædede os over, at Hds. Maj. til Gavn og Glæde for Landet og alle sine kære kan færdes saa rask iblandt den store Slægt, der er vokset op omkring hende. Ja, naar man ser hende saaledes som paa omstaaende Billede omgiven af en talrig Skare Børn og Børnebørn, saa kommer man til at tænke paa Herrens Ord, da han fordum lovede Jakob, at hans Slægt skulde blive stor og »udbredes til Øster og Vester, til Norden og Sønden!« Det passer jo ogsaa paa det danske Kongepars Børn, der ere komne saa langt omkring til fjerne Lande mod alle Kanter, men alle vende de dog med deres Børn og Børnebørn tilbage til det kære gamle Barndomshjem, saa længe som deres kære Forældre endnu findes der. I denne lykkelige Kreds, som atter i denne Tid samles paa Bernstorf Slot, mangler jo nu den mægtige russiske Kejsers høje Skikkelse, som ogsaa ses paa dette Billede, der er taget ved et tidligere Besøg. Det er baade et stort Savn og en svær Sorg, der ved hans Død har ramt vort Kongehus, men Sorgen kommer jo lige saa vel til Slot som til Hytte, til store som smaa.

Da Landets elskede Konge i den senere Tid var syg og sengeliggende var der ogsaa Ængstelse og Bekymring rundt omkring i Folket for at miste ham, og Glæden var almindelig, da han genvandt sin Sundhed, og vi fik Lov at beholde ham. Lad os takke Gud, fordi han naadigt har bevaret vort Kongepar indtil denne Dag, og bede og ønske, at han ogsaa fremdeles vil velsigne og bevare Kong Kristian den 9de og Dronning Louise!

Kvindernes Udstilling.

Der er oftere bleven holdt Udstillinger her i Landet, ikke blot i København, men ogsaa i en Del af de mindre Byer, og mange af »Effata«s Læsere kan sikkert huske at have set en Udstilling. Hensigten med disse Udstillinger har været at vise Folk, hvor smukke Ting forskellige Haandværkere, Fabrikanter o. fl. a. har kunnet forfærdige. Dernæst har man ved at uddele Præmier eller Belønninger til de dygtigste Udstillere opmuntret disse til stadig at gøre sig mere og mere Umage med deres Arbejde. Det er intet let Arbejde at faa en Udstilling i Stand. Der er meget at tænke paa og meget at ordne, inden alt kan blive færdig, og det har hidtil altid været Mænd, der har forestaaet Udstillingerne, ligesom ogsaa de fleste udstillede Ting bleve forfærdigede af Mænd. I Aar fik imidlertid en Del dygtige Kvinder Lyst til at holde en Udstilling i København, som kun Kvinder skulde forestaa og ordne, og som kun Kvinder skulde levere Arbejder til.

Dog maatte der ogsaa udstilles Ting, der havde været benyttede af Kvinder, selv om Mænd havde forarbejdet dem, samt en Del Malerier, malede af Mænd, men som forestillede berømte Kvinder. Der skulde samles mange Ting, inden Udstillingen kunde blive færdig, men Kvinder fra mange forskellige Egne, ikke blot fra selve Danmark, men ogsaa fra Island og Grønland, samt en Del fra Sverig og Norge, sendte Arbejder til den, og det lykkedes da ogsaa at faa Udstillingen i Stand. I Juni Maaned blev den aabnet i Industriudstillingsbygningen, en stor Bygning i København, hvor der tidligere har været holdt Udstillinger, og jeg skal nu prøve paa at give en lille Beskrivelse af den.

Gennem en stor Port over hvilken Indskriften »Kvindernes Udstilling fra Fortid og Nutid« er anbragt, kommer man ind i en Vestibule, hvor 2 store Tigere, modellerede, formede i Ler af en Dame, holder Vagt ved Indgangen, herfra træder man ind i en stor Sal, hvor den største Part af de udstillede Genstande findes. Over alt paa Gulvet staar der Montre, d. v. s. Glasskabe eller Kasser med Glaslaag, hvori de Genstande ere anbragte, der ikke kunne taale Støv. Der findes saaledes nogle Montre med fine Broderier, andre hvori der er udstillet smuk Modepynt eller kostbare Kjoler, atter andre med Guldsmedearbejde, som altsaa Kvinder have hjulpet med at forarbejde. Den store kgl. Porcellænsfabrik i København har udstillet en Mængde smukke Porcellænssager, paa hvilke Malerierne ere udførte af Kvinder. Hist og her i Salen sidder der Kvinder ved deres Arbejde, for

at man kan faa at se, hvorledes de bære sig ad med at udføre det. Et Sted ser man saaledes en kvindelig Guldsmed travlt beskæftiget, et andet Sted ser man Handskesyersker i Arbejde, lidt derfra sidde to unge Piger og sy Straahatte; let og behændig bøje de Straafletningen efter den Form, Hatten skal have, medens de sy den fast ved Hjælp af Maskiner.

Langs med Salens Sider er der indrettet en Del mindre Rum, hvoraf hvert indeholder en lille Afdeling for sig selv. Her findes den grønlandske Afdeling. Omkring paa Væggene hænge bløde, varme Tæpper, lavede af Edderfugleskind samt en hel Del Pelssager. Paa en lav Forhøjning sidder der en Grønlænderinde i Færd med at brodere paa lange, smalle Læderstrimler af Sælhundeskind, Broderiet skal benyttes til at pynte en grønlandsk Dragt med. Traaden, hvormed det udføres, er lavet af Sener af en Slags Hval, og er fin og stærk, og Broderiet tager sig nydeligt ud. I en anden Afdeling, hvor der er Lervarer, sidder der en gammel Kone fra Vardeegnen og laver Jydepotter. Ved Siden af hende staar der en Spand med vaadt Ler, og paa Skødet har hun et Brædt. Hun tager en Klump Ler, lægger den paa Brædtet og former den ved Hjælp af Hænderne til et Kar. Hendes eneste Redskab er en Kniv og en lille Pind. Senere skulle Karrene brændes, for at Leret kan blive haardt og fast, og naar det er sket, er Jydepotten færdig til at bruges. I gamle Dage lavede man mange Jydepotter i Vardeegnen, og det var altid Kvinder, der lavede dem. De brugtes overalt i Landet og bleve endog sendte til fremmede Lande. Nu bruges der derimod kun faa, de gaa let i Stykker, og Folk benytte nu til Dags hellere Jærngryder.

For Enden af den store Sal findes Husholdningsafdelingen. Her er der blandt andet to Køkkener, et gammeldags og et moderne. I det gammeldags Køkken er der et muret Ildsted, paa hvilket Ilden tændes; oven over denne hænger man saa Gryden, hvori Maden skal koges. Paa Væggene er der anbragt gamle Kobber- og Messingkar samt en Del andre gammeldags Køkkenredskabsr. I det moderne Køkken er der et stort, smukt Komfur og en Gasovn, og omkring paa Hylder og Vægge findes der en Mængde forskellige Køkkenredskaber, som man slet ikke kendte i gamle Dage. I Husholdningsafdelingen er der ogsaa en Restauration, hvor de besøgende kunne hvile sig samtidig med, at de nyde en eller anden Forfriskning ved de smukt dækkede Borde.

Fra den store Sal fører der en Trappe ovenpaa, hvor der i en Del Værelser er udstillet mange smukke Ting baade af Haandarbejder og af Genstande, som forskellige kvindelige Haandværkere have forarbejdet. En kvindelig Snedkermester har saaledes udstillet et meget smukt Skab. En Bogbinderske har leveret smukt indbundne Bøger og Protokoller. En Samling af kunstige Blomster og Planter fortjener ogsaa nok at ses paa. Mange af Blomsterne ere saa godt lavede, at man tror, det er virkelige, levende Blomster. Det vilde imidlertid tage for megen Plads, om alt skulde nævnes, derfor skal tilsidst endnu kun omtales 3 Afdelinger, der indtage en stor Del af Pladsen ovenpaa. For det første er der Husflidsafdelingen. Den bestaar af lutter Ting, som Kvinder have lavet i deres Fritid, altsaa ved Flid hjemme i Huset. Foruden smukke Broderier findes der mange vævede Ting saasom: Gardiner, Tæpper m. m. Desuden en Del Genstande, der ere lavede af Affald d. v. s. Ting, der ikke mere ere til at bruge. Der er saaledes smukke Kludetæpper, et nydeligt Tæppe lavet af de Baand, hvormed Cigarerne bindes sammen, og en Dukkestue, hvori alle Møblerne ere forfærdigede af gamle Garnruller, Tændstikæsker og Træ af Cigarkasser.

Endelig findes der i denne Afdeling mange smukt udskaarne Træarbejder, deriblandt et dejligt udskaaret Skab.

Dernæst er der en Afdeling, der omfatter alt, hvad der hører til Sygeplejen. Blandt alle de forskellige Arbejder, som Kvinderne nu til Dags beskæftige sig med, er der maaske ikke noget Arbejde, hvormed de have gjort saa megen Nytte, som med Sygeplejen. Paa den store Diakonissestiftelse i København bliver der stadig oplært Diakonisser eller Sygeplejersker, som efter endt Læretid sendes rundt omkring i Landet til Sygehuse og Hospitaler. Paa de store Hospitaler i København bliver der ogsaa hvert Aar oplært og ansat en Mængde Sygeplejersker, der anvende alle deres Kræfter paa at hjælpe og pleje de syge. Flere af disse Kvinder have opfundet forskellige Ting, der kunne tjene til at skaffe de syge Lindring, og en Del af disse Ting findes udstillede i denne Afdeling.

Saaledes er der en udmærket Sygeseng, hvori den syge kan ligge bekvemt og godt, en Del Sager, der benyttes til Forbinding o. s. fr. Der findes ogsaa smaa Træhuse, der forestille forskellige Asyler i København. Et Asyl vil sige et Sted, hvor Forældrene kunne bringe deres Børn hen om Dagen, medens de selv gaa paa Arbejde, og hvor der saa bliver passet paa dem af en Asylmoder; der findes ogsaa Asyler, hvor forældreløse Børn kunne faa Ophold, indtil de ere voksne, og hvor de blive plejede og passede ligesom i et Hjem. De omtalte Smaahuse ligne Dukkestuer og ere indrettede aldeles ligesom Asylet. Her ser man Asylbørnene, der ere fremstillede ved Hjælp af smaa Dukker, ved Middagsbordet, ved deres Leg eller Arbejde i Skolen.

Endelig er der Skoleafdelingen, hvor der findes en Mængde Haandarbejder lavede af Smaapiger i forskellige Skoler, deriblandt ogsaa fra Blindeinstituttet, Idiotanstalterne og Døvstummeinstitutterne. Hen i September Maaned bliver Udstillingen lukket og de forskellige Ting sendte tilbage til dem, som eje dem. Den har givet de Damer, som have forestaaet den, meget at bestille, men den har ogsaa gjort Kvinderne Ære, og de fleste, der have aflagt et lille Besøg derinde, ville sikkert med Glæde tænke tilbage paa de Timer, de have tilbragt paa Kvindernes Udstilling.

Fugle i Frihed og i Fangenskab.

(En Naturbetragtning af Per Fugleven.)

II.

Det er mærkeligt at se den Forandring, der foregaar med en Fugl, naar den maa ombytte sin fri Tilværelse med Fangenskab. Før var Fuglen glad og livlig, dens Farver straalede i Renhed og Glans, dens Fjerdragt var glat og smuk, med lette og hastige Vingeslag fløj den gennem Luften. Fuglen var fri, sund og lykkelig. Nu, derimod sidder den sørgmodig og stille paa en af Burets Pinde, den sender et sky og længselsfuldt Blik ud gennem Burets Tremmer, Farverne have tabt deres straalende Glans og dens Fjerdragt er forpjusket og uordentlig. Dens Livsglæde er borte. Den er en Fange og ser ud som en Fange.

Nogle Fugle komme dog atter hurtigt nogenlunde til Kræfter og Humør i Buret, andre Fugle derimod blive aldrig fortrolige med Burtilværelsen. Det er f. Eks. meget pinligt at se Rovfugle indespærrede. Disse Fugle, Luftens stolteste Børn, lide meget ved at være indespærrede i et lavloftet Rum. Vel véd jeg, at de ere Røvere alle til Hobe, Ørne, Glenter, Vaager, Falke og Høge, men ethvert lidende Væsen har Krav paa vor Medlidenhed. Naar man ser saadanne Fugle indespærrede, kan man ikke lade være at tænke: »Det havde været bedre, om Jægerens Skud havde standset dem midt i deres frieste Flugt, end at en listig Haand har ført dem i Fængsel paa Livstid«.

Tilværelsen i Fangenskab er naturligvis usund for Fuglen, dens legemlige Kraft svækkes meget, og naar den saa faar en eller anden Sygdom, har den ikke Kræfter til at

modstaa denne. Sygdommen skrider rask fremad, og ingen Lægekunst vil kunne redde Fuglen fra Døden. Dog er denne snarere en Lykke end en Ulykke for den fangne Fugl. Døden afslutter Lidelserne, den kommer her som en Ven og Befrier.

Endnu et Par Ord om Sangfuglene, som glæde Menneskene med deres dejlige Toner, dem kan du ikke høre, men dog kan Sangfuglene være ogsaa dig til Velsignelse. Du ser dem færdes omkring i Skove og Haver, i Hegn og i Krat, du ser deres lette livlige Bevægelser, deres friske, klare Øjne, du lærer at forstaa, at der ude i Naturen leves et Liv i frejdig og uskyldig Livsglæde. en Glæde, som vi ikke maa forstyrre. Du lærer at forstaa. at det er Synd at indespærre disse Fugle, Guds gladeste Skabninger, i Bure, du lærer at forstaa, hvor stor en Synd det er at tage disse Fugle bort fra alt det, som de elske, at tage dem fra Marken og Skoven, fra Lyset og Luften, fra Glæden og Friheden, og saa i Stedet for alt dette, give dem — et Bur. Lad Guds fri Fugle i Fred. Husk paa, at det er dem vor Frelser peger paa, naar han siger: »Ser til Fuglene under Himmelen. de saa ikke, høste ikke og sanke ikke i Lader, men Eders himmelske Fader føder dem alligevel«. Grib derfor ikke med gridsk Haand den flagrende Fugleunge, grib ej i Reden for at tage Fuglenes Æg.

Kom ikke i Fuglerederne med Hænderne! Fold dem hellere i ydmyg Tak til den Gud, som har givet os alle Livet og Friheden. Søg ikke Selskab med Mennesker, som finde deres Glæde i at indfange Fugle, der er desværre slige Folk Landet over.

Ønsker du at komme til nærmere Kundskab om Fuglenes Liv, da søg de sande Fuglevenner, der er heldigvis en Del af dem Landet over. De ville med Glæde aabne dine Øjne for de enkelte Fugles Levevis, Sædvaner og særegne Skønhed, de ville følge dig ud i Naturen, i Storm og i stille Vejr, i Vaar og i Høst, de ville aabne dine Øjne for Naturens Hemmeligheder, de ville pege op mod den blaa Himmel og lære dig at give Gud Æren for alt. Og saa ville de sige til dig: »Bort med Snarerne, bort med Nættene og bort med Limpinden, lad Fuglene leve og dø i Frihed«.

Meddelelser fra Døvstummeinstitutterne.

Direktøren samt Forstanderne for Landets Døvstumme-, Blinde- og Aandssvageanstalter holdt Lørdag den 7de Septbr. et Møde paa det kgl. Døvstummeinstitut i København for at forhandle om et Abnormskolemøde i 1896. Det vedtoges først at skrive til Finland, om man der i de nærmest følgende Aar tænkte paa at foranstalte et saadant Møde. Saafremt der blev svaret benægtende fra Finland, skulde der sammenkaldes et Møde af Lærere og Lærerinder ved Abnormskolerne her i Danmark for at drøfte Muligheden af et Møde her i Landet til næste Aar.

Ude paa Citadelsvej døde forleden Dag en lille døvstum, islandsk Dreng, Gisli Sigurdsen, der vil være flere af vore døvstumme Læsere bekendt fra hans Ophold paa Fredericia Institutet. I omtrent et Aars Tid har han ligget paa Sygestuen af Tæring. Som Følge af det langvarige Sygeleje havde han efterhaanden vænnet sig til den Tanke, at han skulde dø, ja endog udtalt til Kammeraterne, at han ønskede, det maatte ske snart. Døden kom da heller ikke overraskende til den lille Islænder; den levnede ham helt god Tid til Ordningen af hans jordiske Anliggender. Under Sygelejet havde han efterhaanden som Gaver fra de besøgende modtaget en lille Sum Smaapenge; disse talte han hver Aften efter og lagde dem omhyggelig under sin Hovedpude. Dagen før han skulde dø, havde han en tydelig Fornemmelse af, at han nu var nær ved sit Livs Ende, thi paa sit korte døvstumske Sprog sagde han to Gange til Sygeplejersken: »Snart død«. Og da det blev Aften, kaldte han hende til Sengen og overgav hende hele sin lille Kapital af Smaapenge til Arv og Eje, den skulde hun, hans bedste Ven her nede i det fremmede Land, beholde til Erindring om sit Plejebarn, der endte sit korte Liv saa langt borte fra Fader og Moder.

(Natt.)

Mandag d. 2den d. M. foretog Institutte t i Fredericia om Eftermidd.. en vellykket Skovtur til Fuglsang Skov i det dejligste Vejr. Det lange Tog tog sig godt ud med en hel Del Flag, som vajede over Rækkerne, og Børnene morede sig med forskellige Lege paa en stor Mark uden for Skoven. Hjemturen fandt Sted i prægtigt Maaneskin.

Næste Dag d. 3die begyndte de ny Børn at komme, og Instituttet har til Dato modtaget 23 Drenge og 12 Piger; men der kan endnu ventes et Par Stykker.

Til Nyborg overflyttes der 5 Drenge og 5 Piger og til København 7 Drenge og 2 Piger.

Vi maa gøre vore ældre døvstumme Elever opmærksomme paa, at de straks maa meddele os, naar de skifte Plads, da de ellers ikke ville faa Bladet. Klager over ikke at have modtaget Bladet bedes sendte til Postvæsenet eller til Lærer Jensen, Fredericia.

Med dette Nr. slutter »Effata« sin 2den Aargang. Det har været os en Tilfredsstillelse at se den Glæde, hvormed vore gamle Elever stadig modtage Bladet. Vi forlange ikke andet Vederlag for vort Arbejde end at vide, at vore døvstumme Venner flittigt læser det, og derigennem ikke alene udvide deres Kundskaber men ogsaa staa i Forbindelse med Skolerne, deres Lærere og Lærerinder. Vi kunne ikke afslutte denne Aargang uden samtidig at sende alle, som ere komne os velvilligt imøde, vor bedste Tak. Her maa da først og fremmest nævnes Hr. Forlagsboghandler N. C. Rom, Rd. af Dbg., der ligesom i Fjor har stillet sin store Samling Clicheer til vor Raadighed, men ogsaa Xylograf Pauli, »Søndagsbladet« o. fl. have med stor Beredvillighed overladt os Billeder til Bladet.

Red.

Redaktionsudvalget bestaar af:

Frk. Bøtcher, Inspektør Johansen og Lærer Vilh. Larsen i Fredericia, Frk. Møller og Lærer A. Hansen, Nyborg

Vilh. S. Hanens Bogtrykkeri i Fredericias.